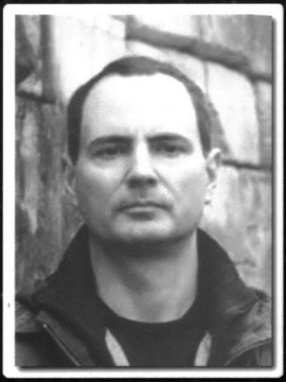
ANTON PARKS

EDEN

VERSIUNEA SUMERIANĂ
A GENEZEI

Anton Parks, scriitor franco-german cunoscut și apreciat în toată lumea pentru lucrările sale asupra originilor umanității, devine din ce în ce mai popular și în România. Temele sale predilecte de analiză sunt ufologia, reptilele umanoide, geneza omenirii și civilizația sumeriană.

Anton Parks a înțeles că originile umanității - așa cum sunt ele prezentate în Biblie - reprezintă o farsă, o eroare de traducere și interpretare a textelor pre-biblice. Conform cercetărilor sale bazate pe tăblițele sumeriene, mult mai vechi decât textele biblice, rasa umană are origini extraterestre.

ANTON PARKS

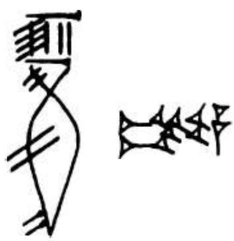
EDEN

Versiunea sumeriană a Genezei

ANTON PARKS

EDEN

Versiunea sumeriană a Genezei

Provenit din cuvântul sumerian ce are două definiții:
EDEN - „spatele muntelui"
(locul unde trăiau zeii și grădina lor)
sau
EDIN - „câmpia"
(câmpia mare dintre Tigru și Eufrat)

Traducere din limba franceză de Nicolae Constantinescu

DAKSHA
aventura cunoașterii

București, 2023

Având pregătire de desenator grafic în disciplinele marketing şi comunicare şi lucrând în acest domeniu din 1985, Anton Parks s-a specializat în culturile din vechiul Orient începând din anul 2000. În această calitate, el este autorul seriei *Cronicile Ĝìrkù* care evocă, sub forma unei povestiri după o muncă minuţioasă de cercetare, originile omenirii din perspectiva zeilor din mitologiile noastre.

Anton Parks este şi autorul lucrării *Testamentul Fecioarei*, eseu în care dezvăluie sursele egiptene ale Noului Testament şi dezvoltă o teorie nouă despre funcţionarea hidroelectrică şi electromagnetică a Marii Piramide de la Giza.

De asemenea, el este autorul unei teze revoluţionare despre codificarea limbii sumeriene – studiu pe care îl expune în seria *Cronicilor*. În 2005, Parks a fost abordat de echipa lui Marcello G. Martorelli şi Steve Currey ca să ia parte la o expediţie la Polul Nord în calitate de lingvist specializat în limbajul *gina'abul* (protosumerian), expediţie ratată din cauza dispariţiei premature a lui Steve Currey.

Începând din anul 2006, Anton Parks a urmat cursuri de limbă sumeriană cu asiriologul Don Moore (1929–2010). ***Eden*** este cel de-al doilea eseu al său, pentru care a petrecut mii de ore (între 2008 şi 2011) ca să descompună şi să traducă o serie de tăbliţe sumeriene ce relatează evenimentele din grădina Edenului şi episodul Căderii omului. Acestea se află la originea primelor capitole ale Genezei, chiar dacă ele au fost amplu modificate de nenumărate interpretări şi redactări.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Parks, Anton
Eden : versiunea sumeriană a Genezei / Anton Parks ; trad. din lb. franceză de Nicolae Constantinescu. - Bucureşti : Editura Daksha, 2023
ISBN 978-973-1965-67-3

2

Editura Daksha
0726.334.721
comenzi@edituradaksha.ro
www.edituradaksha.ro

Editor: Sorin Hurmuz

Mulţumiri

Părinţilor mei *şi lui* ***Hanael;***
lui ***Pierre Mazé,*** *editorul meu, pentru răbdarea şi încrederea lui;*
profesorului de limbi orientale **Don Moore** *(1929–2010), pentru facsimile, lecţiile de sumeriană şi sfaturile sale,*
şi lui **Alain Gossens** *pentru susţinerea lui şi prietenia pe care mi-a arătat-o până la sfârşit.*

Mulţumiri speciale

Mulţumesc călduros fiecăruia dintre voi, cititoare, cititori şi internauţi, pentru susţinerea şi numeroasele voastre mesaje de simpatie şi de frăţie la care mi-e rareori posibil să răspund, sarcina mea fiind imensă şi solicitându-mă foarte mult zi de zi.

Această carte le este dedicată Primelor Popoare și descendenților lor, celor care au știut să păstreze intacte memoria originii lor și legătura cu Pământul, cu toate că au fost deposedați de moștenirea lor multimilenară, de sacrosanctul cuvânt biblic.

Acest studiu aduce un omagiu și asiriologului **George Barton** *(1859–1942), care a realizat facsimilele pe care autorul le-a folosit ca să traducă tăblițele despre Grădină, Șarpe și Păcatul omului.*

CUPRINS

Partea a patra:
ORIGINILE LACRIMILOR.

Cercetările pline de interes capătă un caracter şi mai pasional atunci când este vorba despre Biblie şi despre originile religiei care a dat naştere creştinismului. Mult timp s-a considerat religia lui Israel ca fiind precum o stâncă izolată, un fenomen unic în genul lui, fără legături cu celelalte religii. Se credea că ea fusese revelată în întregime chiar de Dumnezeu lui Moise pe muntele Sinai. Asemănările care se remarcau între ea şi celelalte religii din Orient erau de obicei atribuite unei alterări a adevărului ebraic.

*Studiul comparativ al religiilor a transformat acest mod de a vedea lucrurile şi a făcut ca religia evreiască să intre în cadrul istoriei. Înainte de Moise, înainte de Avraam, cu mult înainte de a fi vorba de un popor evreu, Mesopotamia era proverbială în Antichitate şi influenţa ei se întindea cu 3000 de ani înaintea erei noastre, până pe malurile Mediteranei. Din acest arbore imens care acoperea tot Orientul Apropiat, religia lui Israel ne apare ca fiind o ramură legată prin toate fibrele de pământul Caldeei**. *Tradiţiile ei despre originea lucrurilor şi despre crearea omului sunt de provenienţă caldeeană, legile sale sunt moştenite de la vechiul cod babilonian care a imortalizat numele lui Hammurabi; chiar pietatea sa are multiple influenţe caldeene. Dar în ansamblu, religia lui Israel este o ramură grefată de un mare grădinar care a dat roade alese.*

Philippe Berger (membru al Institutului)

Les origines babyloniennes de la poésie sacrée des Hébreux, **(conferinţă ţinută la Muzeul Guimet din Paris pe 6 martie 1904), Paris, Editura Entest Leroux, 1904**

* La începutul secolului trecut, când se vorbea despre Caldeea, era vorba mai degrabă de teritoriul irakian al Mesopotamiei de Jos, ţinutul sumerienilor, nu doar de teritoriile din sud-vest ale vechii Mesopotamii – Caldeea fiind numele biblic al Mesopotamiei şi al pământul lui Avraam (n.a.)

INTRODUCERE

Când în viață apar momente dificile, când lumea pare să nu mai funcționeze bine, când soarta pare să se înverşuneze împotriva omului şi a stirpei omeneşti, primul reflex natural la cei mai mulți dintre noi este să ridice ochii spre cer şi să-i ceară ajutor lui Dumnezeu. Fiind educat într-un mediu creştin, cunosc bine acest mecanism. Invizibilul este imens; poate că Dumnezeu chiar se găseşte acolo şi are un audiofon extrem de sensibil, care îi permite să audă dincolo de dimensiuni...

Pe de altă parte – şi din fericire pentru ea – ființa umană dispune de un creier adaptat să îndure un număr incalculabil de evenimente. Totuși, dacă unele dintre aceste evenimente ar fi prea greu de suportat, ființa umană are şi echivalentul unui filtru, care îi permite să tolereze insuportabilul. Chiar într-un mod inconștient, bărbații moderni știu ca nu sunt „liberi" și că diferitele societăți în care au evoluat încă din antichitate sunt adeseori egoiste și bazate pe noțiuni de performanță, interese, profit și conflicte. Așadar, pentru noi este ceva firesc și foarte confortabil să avem un model, o divinitate sau o dogmă de care să ne putem „agăța", pentru a compensa cumva vicisitudinile vieții și ale societății.

O idee liniştitoare leagănă uneori spiritul celor mai fideli adepți ai celor trei mari religii[1] şi le redă speranța. Dacă omul, după cum spune Geneza, a cunoscut Paradisul, ce ne-ar împiedica să ne apropiem iar de el şi să ne împăcăm cu Dumnezeu?

Credința în Dumnezeu sau într-o religie oarecare influențează cortexul cingular anterior cam la fel cum face un medicament anxiolitic, care combate sentimentul de anxietate. Când cortexul cingular anterior funcționează lent, generează mai puține tensiuni psihice şi ajută la liniştirea a tot felul de spaime legate de necunoscut.[2] Ştiința ne demonstrează importanța acestui aspect grație mai multor studii. Să-l amintim doar pe cel din 2002, realizat de profesorul de psihiatrie David B. Larson, de la Universitatea Duke din California de Nord, care a ajuns la o estimare conform căreia credincioşii trăiesc în medie cu 29% mai mult timp decât necredincioşii. Acest rezultat este rodul unei sinteze a 42 de studii medicale efectuate între 1977 şi 1999, implicând 126 000 de persoane.[3]

Trebuie să fiu însă clar de la început: această lucrare nu are scopul să dezbată faptul că Dumnezeu există sau nu şi, dacă există, să determine locul în care s-ar afla. Cei mai mulți dintre oamenii de ştiință ar spune: „[Dumnezeu se află] în creierul omului", în timp ce credincioşii şi misticii ar răspunde „în inima omenirii" sau „în stele". Vom vedea că Dumnezeu

---

[1] Adică iudaismul, creştinismul şi islamul, potrivit gândirii occidentale (n.a.).

[2] Vezi „Neural Markers of Religious Conviction" de M. Inzlicht, în lucrarea *Psychological Science*, vol. 20, 2009, p. 385 (n.a.).

[3] Science et Vie, nr. 1055, august 2005, p. 54 (n.a.).

poate fi găsit nu numai în Macrocosmos sau Microcosmos, ci şi în noţiunile de bine şi de rău, subiect deosebit de important în corpusul textelor mesopotamiene şi biblice, constituind, de fapt, tema lor majoră.

În 2003, a fost oficializată la Zürich (Elveţia) descoperirea moleculei ce răspunde de mecanismul activ al uitării. Creierul omului este în aşa fel făcut, încât el este victima unui proces inevitabil de degenerare, generat de prezenţa moleculei PP1. Această moleculă are capacitatea să împiedice formarea de amintiri, dar şi să le şteargă pe cele stocate, aşa cum am face astăzi în informatică pe un hard-disk.

De la apariţia omenirii, vechile culturi au contracarat această problemă a uitării, folosind relatarea evenimentelor importante legate de viaţa unei familii, a unui clan, a unui sat sau a unei regiuni prin transmiterea orală de informaţii de la o generaţie la alta. Lucrul acesta este neglijat de majoritatea occidentalilor care evoluează într-o logică de învăţare prin scris şi informatică.

Amerindienii au fost studiaţi intens de antropologi de mai multe secole, deoarece culturile lor aveau rădăcini adânci în trecut. Unele triburi recurgeau, într-adevăr, la transmiterea orală a tradiţiilor şi ritualurilor. De exemplu, cercetătorul Dan Sperber ne spune că la indigenii jivaro din Amazonia, unele reprezentări (mituri, *know-how* etc.) se păstrează relativ stabile de-a lungul unui lanţ de multe transmiteri şi pot, cu câteva variaţii, să fie însuşite de un întreg grup social timp de secole. Reprezentările care se transmit din generaţie în generaţie sau care se răspândesc în interiorul aceleiaşi populaţii formează acea parte relativ stabilă a memoriei

distribuite, pe care o numim „cultură".[4]

La indienii hopi din Arizona, nu este vorba de o transmitere multiseculară, ci de una care traversează *soomody* („milenii"). Într-o lucrare remarcabilă despre originea poporului hopi, scrisă de un fost inginer de la NASA, Joseph F. Blumrich, Urs Alb ne dezvăluie în această privință:

[...] mai întâi, aş vrea să spun că le sunt foarte recunoscător tuturor acelor oameni care mi-au dăruit cunoaşterea şi înţelegerea. Multe mi-au fost istorisite pe când eram copil; apoi am aflat anumite lucruri când eram tânăr, iar altele, când am ajuns mai în vârstă. Dar, în toţi aceşti ani, marile ceremonii au fost celebrate. Mulţumită lor, poporul meu are şi acum amintiri vii despre istoria noastră [...].

O mare parte din cunoaşterea mea am primit-o de la mama şi de la bunica, dar şi de la unchiul meu din acelaşi clan. Ei mi-au transmis o învăţătură profundă [...]. Trebuia să repet toate istoriile pe care ea (bunica) mi le spunea. Când greşeam, mă întrerupea şi trebuia s-o iau de la capăt. Tocmai de aceea cunosc pe de rost tot ce mi-a istorisit bunica [...].

Cei care au venit în cea de-a patra lume (continentul american) şi au trăit la Táotoóma (astăzi Tiahuanaco, primul loc ivit din valuri, după Potop), nu erau toţi hopi. Ar trebui mai degrabă să spunem că strămoşii noştri se aflau printre acei oameni; doar cei care au ajuns la Oraibi (capitala poporului hopi în Arizona) şi au fost primiţi definitiv aici se numesc hopi [...].

Se spune că a fost nevoie de 3 000 de ani ca să fim adunaţi cu toţii. Toate acestea s-au petrecut cu foarte mult timp în urmă,

---

[4] Sperber, Dan, (director de cercetări la CNRS) în *Les dossiers de la recherche*, nr. 22, feb. 2006, p. 81 (n.a.).

căci sosirea [primilor] a avut loc în urmă cu 80 000 de ani. Avem un mod foarte simplu de a vorbi despre marile perioade de timp: un soomody *înseamnă 1000 de ani,* soo *însemnând „stea" și știi câte stele sunt! 4000 de ani sunt doar patru* soomody*; sunt 80 de* soomody *(80 000 de ani!) de când a început migrația. Cei care au venit aici nu s-au putut instala decât în această regiune, care nu era foarte mare. În această regiune, trebuie să trăim toți împreună. Aceasta arată de ce poporul meu este sigur că am fost primii, singurii pe acest continent. Există triburi în America care au ajuns mult mai târziu, fiindcă gheața s-a topit în nord [...].*[5]

Aceste exemple ne demonstrează în ce măsură relatările și tradițiile pot să sfideze timpul prin transmitere orală de la o generație la alta până când pot să fie, în unele cazuri, consemnate în scris, ca în cazul Bibliei și, înaintea ei, al tăblițelor mesopotamiene, considerate cele mai vechi documente din lume. Vom vedea în partea centrală a acestui studiu că textele depre Grădină și Căderea omului, pe care le-am tradus eu însumi, par să provină din cea mai

---

[5] Blumrich, Joseph F., *Kásskara und die Sieben Welten* („Kásskara și cele șapte lumi – Istoria omenirii potrivit tradiției indienilor hopi"), Knaur, München, 1985. Vom discuta despre data de necrezut menționată aici, a venirii amerindienilor pe continentul american. Această tradiție face totuși parte din cultura populației hopi și are rădăcini adânci în timp. Etnologii occidentali consideră în general că această venire a amerindienilor ar fi avut loc acum 11 000 î.Hr. prin strâmtoarea Bering. Or, această dată nu ține cont de deschiderea punții continentale care lega Alaska de Siberia din 34 000 î.Hr. Tradițiile populației hopi pretind că cei mai mulți dintre strămoșii amerindienilor nu proveneau din Siberia, ci de pe un continent scufundat ce se găsea în Pacific și pe care occidentalii îl numesc deseori „Mu", iar alții, Lemuria (n.a.).

îndepărtată preistorie, ceea ce ar demonstra că şi ele ar fi fost transmise din generaţie în generaţie înainte de a fi gravate în argilă.

Încă din secolul trecut, mulţi lingvişti şi autori, cum ar fi Samuel Noah Kramer, Jean Bottéro, James B. Pritchard, André Parrot, Georges Contenau şi Tomas Römer, au studiat tăbliţele de argilă din Mesopotamia şi scrierile biblice. Din aceste studii se desprinde o constatare unanimă: mai multe episoade de pe tăbliţele scrise cu caractere cuneiforme sunt reflectate în mod evident în Vechiul Testament.

Într-adevăr, toată lumea ştie astăzi că istoria potopului biblic a fost copiată după o versiune babiloniană a potopului, găsită în biblioteca regelui asirian Assurbanipal din Ninive. Asiriologul Georges Smith a tradus şi a publicat în 1872 relatarea cu pricina.

Alt exemplu: în 1915, Stephen Langdon a publicat şi el *The Sumerian Epic of Paradise, the Flood and the Fall of Man*[6], pornind de la textul sumerian cunoscut astăzi sub titlul *Enki şi Ninhursağ*. Langdon a observat imediat legăturile evidente dintre acest text şi cel al Genezei. Mai târziu, în 1945, marele sumerolog Samuel Noah Kramer[7] a continuat lucrările lui Langdon în studiul intitulat *„Enki and Ninhursağ* – A Sumerian *Paradise* Myth" (*Bulletin of the American Schools of*

---

[6] Langdon, Stephen, *Le Poème Sumérien du Paradis, du Déluge et de la Chute de l'Homme*, Ernest Leroux, Paris, 1919.

[7] Samuel Noah Kramer a fost singurul expert în sumeriană care a purtat titlul de „sumerolog". El a fost nevoit să inventeze acest termen, deoarece experţii în cuneiforme poartă în general titlul de „asiriologi" în virtutea descoperirii scrierii asiriene, considerată iniţial anterioară tuturor altor forme de scriere cuneiformă (n.a.).

Oriental Research, 1945). În 1969, James B. Prichard (director asociat la University Museum of Pennsylvania) a continuat şi el lucrările şi traducerea lui Kramer în paginile 37- 41 ale monumentalei sale lucrări, *Ancient Near Eastern Texts relating to the Old Testament* (Princeton University Press, 1969). În această carte celebră, zeul înțelepciunii, Enki, (deseori asociat cu un şarpe) se află împreună cu partenera lui, Ninhursağ, într-un loc mitic asimilat cu un paradis. Din cauza relațiilor sexuale repetate pe care le întreținuse cu alte zeițe, Enki s-a îmbolnăvit, dar a fost salvat in extremis de Ninhursağ, care avea planta vieții...

Totuşi, vom vedea în studiul de față că acest document nu este deloc cel care ar fi servit la compunerea poveştii despre Grădină şi Păcat din Biblie. Dimpotrivă, se va demonstra că nu trebuie căutată o tăbliță anume, căci acele surse s-ar afla mai degrabă într-o colecție de tăblițe de argilă găsită la Niffer (Nippur), în Irak, tăblițe de lut care se află în prezent la University Museum din Philadelphia (SUA). La sfârşitul lucrării, vom explora altă sursă mesopotamiană complementară care, în mod indiscutabil, pare să fi servit şi ea ca model pentru scrierea unor pasaje din capitolele 2 şi 3 din Geneză.

Până în prezent, au fost făcute şi alte câteva asocieri cu Geneza. De exemplu, în ceea ce priveşte crearea lumii (epopeea *Enuma Eliş*, care obişnuia să fie recitată în Babilon la fiecare An Nou), crearea omenirii din lut, potopul, secretul nemuririi (trei teme importante, prezente în *Epopeea lui Ghilgameş*) – unul sau două dintre acele mituri seamănă în mod izbitor cu povestea lui Abel şi Cain; Edenul biblic, pe care îl găsim cu titulatura *Edin* sau *Eden* în sumeriană şi,

bineînțeles, ca să completăm lista, turnul Babel și traversarea celor două fluvii biblice Tigru și Eufrat. Cele mai multe dintre analogii se opresc aici, chiar dacă se poate constata deja o repetare deranjantă a temelor specific mesopotamiene în Biblie. Bănuiala că episodul Grădinii Edenului exista probabil gravat în argilă stăruia de mult timp, dar până în prezent părea că dovada în acest sens era de negăsit...

Față de întrebările și suspiciunile tot mai mari – și probabil ca să se evite orice confuzie cu religiile iudaică și creștină, pe care s-a clădit totuși lumea occidentală – a apărut în ultimele decenii tendința de a atribui scrierea Genezei nu lui Moise, cum este menționat în Biblie, ci unor diferite triburi iudaice străvechi. Citez aici un pasaj dintr-un atlas al lumii biblice, datând din 2003:

Biblia nu poate să fie considerată totuși o culegere de fapte precise. Eruditții au subliniat mult timp pericolele asimilării primelor cărți din Vechiul Testament cu lucrări istorice. Cel mai probabil este că nimic n-a fost consemnat în scris înainte de secolul al VI-lea î.Hr.[8] *și chiar și în acea perioadă a fost necesar ca scriitorii să ia în considerare și să amestece versiuni diferite ale aceluiași subiect, provenite de la diverse triburi. Aceste relatări țin, pe de o parte, de legenda populară, în timp ce altele au fost atât de mult modificate, încât au devenit de nerecunoscut.*

[8] Ar trebui să găsim mai întâi aceste faimoase texte înainte de a le menționa existența. În afară de *Codex Babylonicus Petrolitanus*, care conține textele profeților de la Isaiia la Maleahi (scris cu sistemul de punctuație babilonian pe la anul 916 î.Hr.), cele mai vechi fragmente din Vechiul Testament se găsesc în manuscrisele de la Marea Moartă, a căror scriere este estimată în secolele I și II î.Hr. Aceste fragmente faimoase conținute în manuscrisele de la Marea Moartă sunt deci mai recente decât exilul regatului lui Iuda în Babilon, început de pe la anul 597 î.Hr. (n.a.).

Misterul autorilor Bibliei este departe de a fi elucidat.[9]

Din punctul meu de vedere, problema nu trebuie pusă în acest fel. Vom demonstra astfel în mod foarte detaliat de unde provin sursele utilizate pentru scrierea primelor capitole din Geneza, din Biblie, adică cele care se referă la Creație, la Grădină și la Căderea omului, ceea ce constituie chiar subiectul acestei lucrări.

Așa cum am menționat în lucrarea mea precedentă, *Testamentul Fecioarei*[*], transmiterea tradițiilor specific sumeriene și akkadiene care au servit la compunerea episoadelor de bază din Vechiul Testament nu s-a putut face decât cu ocazia captivității vechilor evrei în Babilon. Evreii exilați fuseseră adunați în cartiere vecine și trăiau în comunități. Aceste comunități iudaice aveau o structură socială, precum și una religioasă grație prezenței preoților, păzitorilor moștenirii liturgice a Templului din Ierusalim. Ezechiel era cel mai vestit dintre ei. Îndeosebi mulțumită lui și a altor evrei erudiți din acele vremuri, dar și prin intermediul exilaților rămași în Mesopotamia, s-a putut face după toate probabilitățile transmiterea conținutului tăblițelor.

În această privință, trebuie să știm că prizonierii nu erau instalați doar în Babilon, unde ar fi putut să aibă acces la marea sa bibliotecă. Ei au putut astfel să acceadă și la alte arhive, cum ar fi cele din Niffer (Nippur), unde își aveau sediul vistiernicii

---

[9] Farrington, Karen, *Atlas historique du monde biblique*, Editura Succès du Livre, ediția franceză, 2005, p. 12 (n.a.).

[*] Cartea *Testamentul Fecioarei* va fi publicată în perioada următoare (2023-2024). Ordinea în care editura Daksha publică aceste lucrări a fost sugerată chiar de autor, Anton Parks. (n.ed.)

evrei rămaşi acolo după exil, cei care au creat primele bănci din ţinut şi de pe planetă. Nippur, oraş consacrat zeului Enlil, deţinea o colecţie foarte mare de tăbliţe şi, printre ele, se aflau cele din care am tradus o parte pentru scrierea acestei lucrări. Vom vedea că aceste tăbliţe sunt nici mai mult, nici mai puţin decât textele originale ale istoriei Grădinii divine, a Şarpelui, a transmiterii Secretului zeilor şi a Căderii omului!

Iată ce ne învaţă istoricii şi specialiştii în Orientul Apropiat despre implantarea evreilor în Mesopotamia, în timpul deportării lor şi după eliberare. Să începem cu cercetătorul Théo Trischel: *Mai multe documente babiloniene scoase la lumină arată apariţia treptată a unor nume ebraice de deportaţi din regatul lui Israel precum şi cel al lui Iuda în registrele marilor întreprinderi comerciale şi bancare din Babilon, inclusiv în posturi de responsabilitate, uneori chiar în fruntea acelor stabilimente. Îndeosebi fiii lui Egibi la Babilon, care au participat financiar la reconstruirea oraşului după distrugerile provocate de Sanaherib (pe la anul 689 î.Hr.).*[10]

În lucrarea sa *Babylone et l'Ancien Testament*, marele asiriolog francez André Parrot spune despre eliberarea deportaţilor de Cyrus:

Când Cyrus şi-a proclamat edictul care le îngăduia acelora dintre exilaţi care doreau să se întoarcă la Ierusalim [pe la sfârşitul anului 539 î.Hr.], mulţi dintre ei au hotărât să rămână, nevrând să-şi sacrifice îndestularea şi chiar averea pentru un viitor nesigur [...]. [Ei] au continuat să muncească şi să se îmbogăţească. Doar el singur, Esdra, avea să aducă la Ierusalim

[10] Truschel, Théo, *La Bible et l'archéologie*, Editura Faton, Dijon, 2010, p. 192 (n.a.).

o avuție de peste 37 de milioane de aur și argint. În perioada lui Artaxerxe I și a lui Darius al II-lea, știm că, la Nippur (Niffer), o casă de comerț, „Murashu și fiul", făcea afaceri pe scară foarte mare. Era vorba de o bancă, de o antrepriză de administrare funciară și de o organizație comercială. Sediul se afla la Nippur, dar, prin ramificații și cei vreo 60 de agenți ai ei, forma o rețea de vreo 200 de localități ce se întindea din nordul Babilonului până în „ținutul Mării" (țărmurile nordice ale Golfului Persic).

Figura 1: Vechiul oraș Niffer (Nippur) în timpul săpăturilor arheologice efectuate între 1889 și 1900. În acel sit au fost găsite cele mai multe tăblițe referitoare la Grădină, Șarpe și Căderea omului, traduse de autor pentru acest studiu.

Or, printre clienții băncii, găsim un număr neobișnuit de nume evreiești – întâlnim numele Jahve sub forma Jahu, Jama *sau* Ja *– ceea ce confirmă importanța poporului evreu rămas în Babilon mai bine de 100 de ani după edictul lui Cyrus. Aceste arhive (de la Nippur) – au fost numărate 730 de tăblițe – permit*

„reconstituirea activității aproape zilnice a uneia dintre cele mai vechi bănci din lume", dezvăluind totodată regimul social și juridic al unei societăți agricole de tip feudal în care evreii ocupă un loc care nu este cel al deportaților.

Așadar, ei se adaptaseră perfect și astfel înțelegem cu ușurință de ce n-au dorit să riște plecând, ci au preferat realitățile babiloniene în locul nesiguranței palestiniene.[11]

Astfel, cele mai vechi și mai faimoase civilizații din lume au știut întotdeauna să păstreze o privire vie asupra trecutului, istoriei și miturilor lor. Această fereastră deschisă spre origini i-a inspirat în general pe cei mai înțelepți să perpetueze spiritul strămoșilor prin experiențele lor sau prin cele ale divinităților. **Este esențial să ne cunoaștem trecutul, căci o omenire fără trecut este o omenire fără rădăcini și fără model, o omenire în consecință în involuție, gata să se prăbușească. Orice persoană incapabilă să înțeleagă asta nu poate să privească în direcția viitorului.**

---

[11] Parrot, André, „Babylone et l'Ancien Testament", în *Cahiers d'Archéologie Biblique*, nr. 8, Editura Delachaux & Niestlé S.A, Suisse, 1956, p. 98-99 (n.a.).

UN TRECUT FRAGIL

Pe la mijlocul celui de-al IV-lea mileniu şi venind din nu se ştie ce regiune, sumerienii s-au instalat în sudul Mesopotamiei. Acolo se afla atunci o câmpie încinsă de soare între două fluvii cu mâl dens, Tigru şi Eufrat, un fel de închisoare între deşert şi munte, de formă ovală, 150 km/100 km [în Mesopotamia de Jos]. Era în esenţă un teren jos, dominat de diguri înalte printre care curgeau fluviile şi canalele, o mlaştină imensă instabilă, unde doar oraşele puteau să reziste presiunii glodului. Locuitorii îl numeau „Edin"; *s-a făcut din el* Eden.

Maurice Lambert,
„Polythéisme et monolâtrie des cités sumériennes",
Revue de l'histoire des religions, vol. 157, nr. 1, 1960

1. Surse: textele de pe argilă

Diferitele civilizaţii care s-au succedat pe pământul Mesopotamiei au lăsat de-a lungul mileniilor o documentaţie monumentală pe tăbliţe de argilă (cele mai multe de formă dreptunghiulară şi de mărimea unei palme), dar şi pe stele, statui şi monumente...

Primii care au instituit sistemul scrierii cuneiforme au fost sumerienii. Această scriere era obținută cu ajutorul unei trestii; incizând argila umedă, se obținea un grafism în trei dimensiuni în formă de cuie sau de colțuri, motiv pentru care a fost numită „cuneiformă". După ce era scrisă, tăblița era arsă sau pur și simplu lăsată să se usuce la soare.

Au fost identificate peste 2 000 de semne cuneiforme. Începuturile acestei scrieri nu trebuie să fie confundate totuși cu cele ale limbii vorbite. Sumeriana pare să-și aibă originile într-un trecut îndepărtat; sumerienii înșiși spuneau despre limba lor că le-a fost dată de către zei. De altfel, unul dintre termenii folosiți pentru denumirea scrierii lor este *EME-AN*, literal „limbaj al Cerului", un termen folosit pe tăblița CBS 8322 (fața B, coloana 3, rândul 8), unde este specificat că Șarpele Enki vorbea această limbă și tocmai cu aceasta le-a dezvăluit oamenilor Secretul zeilor.

Dacă ne bazăm pe feluritele cercetări lingvistice realizate până în prezent, sumeriana nu pare să se fi schimbat de la cele mai vechi inscripții. În schimb, limbajul scris (scrierea cuneiformă) și gramatica ei au evoluat de-a lungul mileniilor, trecând din stadiul de pictogramă arhaică la forma akkadiană recentă. Sumeriana nu seamănă fonetic cu niciunul dintre idiomurile (vii sau moarte) cunoscute pe Pământ: *EME-AN* rămâne deci un mister total.

Scrierea cuneiformă a fost folosită în Orientul Apropiat de la sfârșitul celui de-al IV-lea mileniu î.Hr. până în secolul I d.Hr., și asta pe o foarte mare suprafață geografică, care corespunde aproximativ cu Semiluna Fertilă. Această suprafață se întinde de la Marea Mediterană la golful arabo-persic și din Anatolia până în Egipt.

Documentele cuneiforme descoperite până în prezent sunt repartizate foarte inegal în timp și în spațiu, iar arheologii au găsit doar o parte infimă din vasta bibliotecă care a sfidat timpul și inundațiile succesive. Unele situri au oferit doar câteva tăblițe, în timp ce altele au dezvăluit mii, chiar zeci de mii[1], de exemplu cele ale anticelor orașe Ur, Mari, Ninive, Nippur și altele.

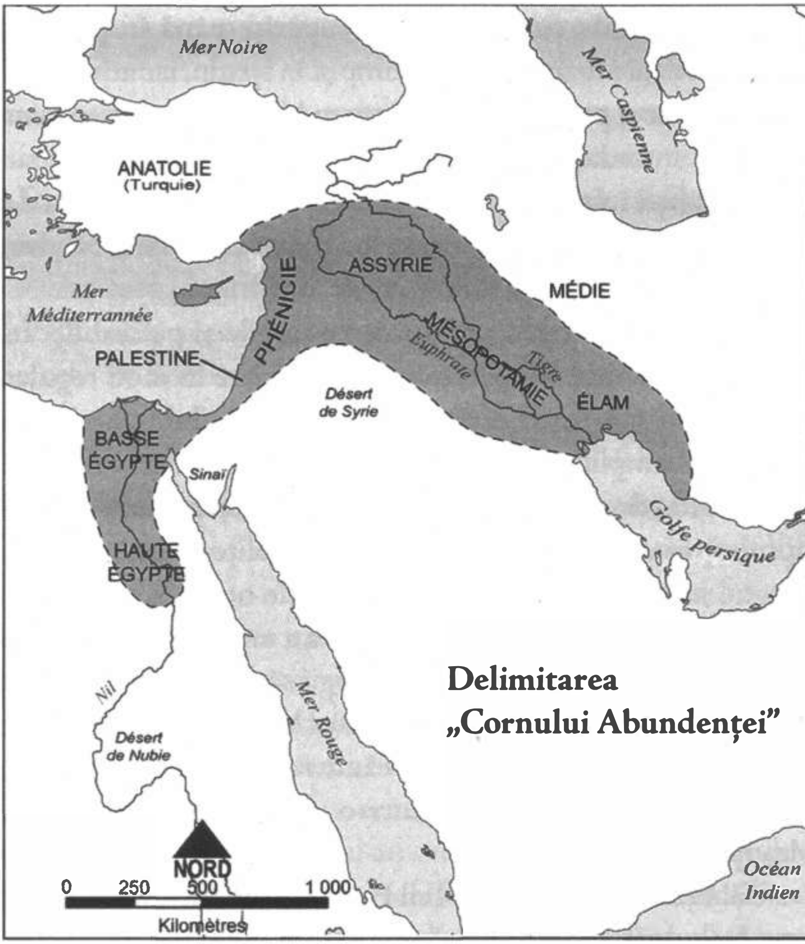
Tăblițele din argilă sunt obiecte fragile și perisabile. În epoca Sumerului, tăblițele erau deja reciclate în mod regulat ca să umple spărturile din ziduri, să ridice solul la nivel sau erau pur și simplu aruncate în apă ca să fie confecționate altele noi. Tocmai de aceea putem considera ca fiind o mare șansă faptul că s-au găsit totuși așa de multe tăblițe de lut, mai ales că solul mesopotamian a fost acoperit de nenumărate ori de revărsările celor două fluvii biblice, fără a mai vorbi de primele săpături arheologice, în care arheologii săpau în argilă fără să știe dacă răscoleau solul sau vestigii vechi. Astfel, a fost nevoie de răbdare și de pricepere până când valoroasele artefacte au putut fi aduse la lumină într-o formă acceptabilă, în Mesopotamia.

Tăblițele descoperite la Tell Fara, vechiul Șuruppak (sud-estul Irakului), confirmă, de la începutul mileniului al III-lea î.Hr., existența unui alt limbaj decât cel sumerian, și anume cel akkadian, precum și o țară noua, țara Akkadului (în nordul Mesopotamiei).

Dacă sumeriana este o limbă misterioasă care nu are legătură cu niciun sistem cunoscut, akkadiana este o limbă semitică din familia ebraicei și arabei. Akkadiana (subdivizată

---

[1] *Les écritures cunéiformes et leur déchiffrement*, realizată sub îndrumarea lui Lion, Brigitte, Michel, Cécile, Editura De Boccard, 2008 (n.a.).

Delimitarea „Cornului Abundenței"

în două ramuri, babiloniana în sud și asiriana în nord), a coexistat cu sumeriana în cel de-al III-lea mileniu î.Hr. înainte de a o înlocui. Akkadiana a preluat grafia cuneiformă, dar simplificând-o, ca să ajungă în final să folosească doar în jur 300 de semne cuneiforme.

De-a lungul secolelor și mileniilor, sistemul cuneiform sumerian s-a generalizat în tot Orientul Apropiat, odată cu

apariția unor scrieri cum ar fi elamita, hurrita, eblaita şi hitita. Sumeriana a devenit ea însăşi o limbă moartă, utilizată doar în scrisori încă aproape două milenii, jucând oarecum rolul avut de greacă şi de latină în Europa în urmă cu ceva mai mult de un secol[2].

Dar, când este vorba despre o istorie atât de veche, nimic nu este niciodată sigur, căci de la primele mărturii scrise găsim în sumeriană cuvinte împrumutate din akkadiană, ceea ce ar presupune de la început relații strânse între cele două popoare[3]. Am putut să verific aceasta eu însumi în seria de tăblițe sumeriene pe care le-am tradus pentru acest studiu. Acest fapt rămâne un mister, având în vedere diferențele enorme dintre cele două popoare care s-au războit între ele.

Adevărul este că nu ştim mare lucru despre sumerieni. Nu ştim de unde proveneau, poate din sudul extrem, când Golful Persic era secat, sau dintr-o țară sau dintr-o regiune mitică numită „Dilmun", ce pare să fi fost leagănul lor originar. Ar fi existat din păcate cel puțin două „Dilmun", căci sursele care îl amintesc sunt contradictorii în privința subiectului amplasamentului său geografic. Mai este posibil ca sumerienii, înainte de akkadieni, să-și fi preluat miturile de la primii autohtoni ai anticei Mesopotamii, cu excepția cazului în care toate aceste popoare n-au avut tradiții similare provenite din acelaşi nucleu.

Mai există însă un aspect foarte important care nu trebuie uitat: scrisul pe argilă avea la origine doar scopul de a

---

[2] Vezi Grandpierre, Véronique, *Histoire de la Mésopotamie*, Paris, Editura Gallimard, 2010 (n.a.).

[3] Glassner, Jean-Jacques, in *Les Cahiers de Science et Vie*, nr. 116, apr.-mai 2010, p. 19 (n.a.).

contabiliza bunurile şi schimburile comerciale din diferite domenii din Edinul (câmpia) care se întindea între Tigru şi Eufrat. Majoritatea conținutului tăblițelor îl datorăm lucrărilor şcolare pe care le făceau scribii în cadrul uceniciei lor. Această practică a dat naştere unei importante colecții de documente pe argilă găsite în case private, temple, dar mai ales în depozitele bibliotecilor ce au aparținut celor mai mari oraşe din Sumer şi din Akkad.

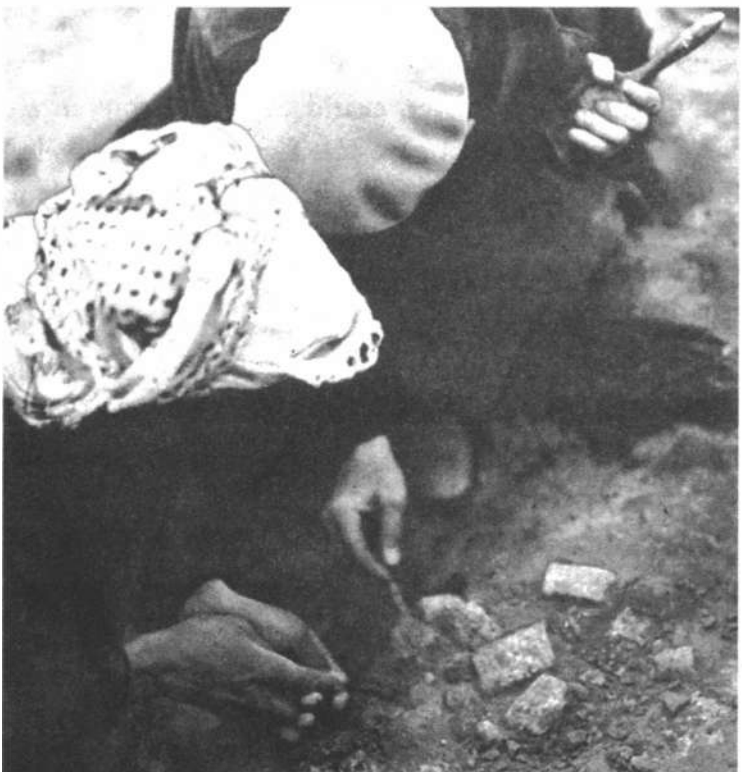

Figura 2: Descoperirea unor tăblițe din argilă în situl de la Niffer (Nippur) cu ocazia uneia dintre numeroasele campanii efectuate pe fostul domeniu al zeului Enlil.

Scrierea era rezervată doar bărbaților, dar se știe că, de fapt, existau multe femei scribi aflate în serviciul templului și sub autoritatea divină a zeiței agriculturii, a scrisului și a înțelepciunii, care era Nisaba. Școala, deseori alăturată templului, era numită „Casa înțelepciunii cerești Nisaba". Dintre acele femei-scrib, o cunoaștem pe Enheduana, fiica regelui akkadian Sargon (cca 2285-2229 î.Hr.) și pe marea preoteasă Nanna, celebră pentru că scrisese imnuri faimoase în onoarea zeiței Inanna-Ištar.

Între 1847 și 1849, arheologul și istoricul britanic Henry Layard a scos la lumină în jur de 20 720 de tăblițe, precum și mii de fragmente din acestea, din biblioteca regelui asirian Assurbanipal; respectivele artefacte au fost depuse la British Museum.

Știm mai multe despre funcționarea bibliotecilor din Sumer și din Akkad grație lui Assurbanipal, care i-a adresat unuia dintre funcționarii din Babilonia scrisoarea următoare: *Caută toate tăblițele care se găsesc în casele celor învățați și din Ezida (templul din Borsippa) [...] caută tăblițele rare, care sunt cunoscute de tine și nu există în Asiria și trimite-mi-le.* Acest mesaj avea drept scop găsirea oricărui tip de document inedit sau rar, ca să sporească fondul marii sale biblioteci din capitala Ninive.

În 1987, a fost descoperită biblioteca din templul lui Šamaš, de la Sippar (Abu Habba). Ea fusese menționată de Berossos din Belos în lucrarea sa pierdută despre Babilon. Biblioteca avea o lungime doar de 4,40 m și o lățime de 2,27 m, cu bănci de cărămidă și nișe largi de 50 cm și adânci de 80 cm. Cele 44 compartimente ale acesteia conțineau totuși 800 de tăblițe! Erau adunate acolo în general texte de astrologie,

divinație, magie, medicină, matematică, astronomie, filologie și, bineînțeles, materia principală a anchetei noastre, marile literaturi care sunt considerate astăzi mituri și epopei. Unele texte din această ultimă categorie, cum ar fi epopeea lui Ghilgameș sau *Enuma Eliș*, erau citite în timpul unor ceremonii religioase.

Bibliotecile erau adeseori situate în incinta sacră a templului. Pentru a avea acces acolo era nevoie de un permis de intrare. Odată ajuns înăuntru, scribul împrumuta tăblița căutată și ieșea din bibliotecă ca să lucreze într-o „încăpere de rezervă" sau într-o curte interioară, ce ar putea fi numită sală de lectură. Accesul în aceste biblioteci era rezervat unui public restrâns, textele fiind de nivel foarte înalt atât din punct de vedere lingvistic, cât și al complexității scrierii. Doar persoanele cultivate și educate le puteau utiliza, iar acestea aveau legătură, în cele mai multe dintre cazuri, cu activitatea la templu[4]. Avansarea în cadrul castei scribilor solicita o ucenicie îndelungată. Gradul întâi era cel de *dubsar* („scrib"); apoi, după o practică de ani de zile ca scrib, urma gradul *šešgal* („frate mare"). Cariera putea să culmineze cu calitatea de *ummia* („învățător"), distincție prestigioasă care îl exonera pe scrib de orice greșeală.

Acești autori, compilatori sau copiști, precizează Véronique Grandpierre (specialistă în vechiul Orient Apropiat), erau în majoritate scribi care făceau parte din mari familii de oameni cultivați. Important era doar conținutul textului, nu conta tăblița sau cel care o scrisese. Noțiunea de operă originală nu exista. Într-adevăr, pentru sumerieni și

[4] Valente, Marie, și Clancier, Philippe, in *Les Cahiers de Science et Vie*, nr. 116, apr.-mai 2010, p. 66 (n.a.).

akkadieni, noutatea nu prezenta niciun interes. Idealul ar fi fost să poată să atingă încă o dată momentul creației[5]. De aceea, multe mituri importante fac o rememorare cosmologică sau teologică în introducerile lor.

Astfel, utilizarea tăblițelor din argilă ar fi durat mai bine de 4 000 de ani în toată Semiluna Fertilă, şi asta până în străfundul Indusului. O astfel de lungă perioadă de timp stârneşte un fior rece pe şira spinării dacă o comparăm cu evoluția noastră recentă în domeniul editării de carte şi a tipăririi literaturii. La ora actuală, când se produc e-book-uri, atât oficiale, cât şi provenite dintr-o „piratare" abundentă,

Figura 3: Zid de apărare al regelui Gudea, în timpul săpăturilor arheologice de la Ğirsu (Tello) efectuate între 1903 şi 1909. Arhivele găsite în acest sit sunt analizate în partea a patra a acestui studiu. Deoarece regatul Ğirsu îi aparținea fiului lui Enlil, acest oraş sfânt se afla în conflict cu regatul Umma (Femeia Înțeleaptă), asociat cu Şarpele Enki.
Săpăturile arheologice ale comandantului Gaston Cros

[5] Grandpierre, Véronique, *Histoire de la Mésopotamie*, op. cit., p. 342 (n.a.).

lumea nu este preocupată de posibilitatea unor inundații sau a penuriei de energie, care ar distruge perenitatea științei mondiale de astăzi. Fără electricitate, fără informatică, ce-am face cu un hard-disk sau cu un stick USB? Doar o simplă pană pentru stabilizarea unei biblioteci pline de cărți, de papirusuri sau tăblițe...

În acest volum au fost reunite pentru prima dată textele originale sumeriene, piese care au permis „fabricarea" primelor trei capitole din Geneză: creația, grădina și căderea omului. Toate aceste documente excepționale au fost selectate cu grijă ca să reproducă în mod cronologic cadrul istoric din timpurile trecute, așa cum vechii cronicari din străvechiul Orient Apropiat au dorit poate s-o transmită, dar pe care timpul ne-a reconstituit-o în mod incomplet.

Un număr incalculabil de lucrări, studii și dosare au fost realizate în ultimul secol și jumătate având ca subiect Mesopotamia și diferitele ei civilizații. Miza este importantă, căci această zonă geografică este privită totdeauna ca fiind cea mai veche din lume, cea care a adăpostit începutul culturii și al urbanismului. Totul pare a fi fost spus pe această temă, doar că o problemă importantă se pare că nu a fost constatată de autorii care vorbesc în mod regulat despre ea, cu excepția câtorva arheologi și geologi: *problema umidității extreme a solului*... Un subiect care atinge în mod obligatoriu originea sumerienilor și a documentelor lor de argilă.

2. Problema celor două fluvii biblice

Cazul Mesopotamiei este aparte din cauza poziției sale

geografice specifice. Vizitatorului i-ar fi foarte greu să-şi imagineze că acel deşert arid, astăzi încins de un soare de plumb, a fost pe vremuri o regiune înfloritoare asupra căreia se oprise privirea zeilor şi unde au existat puzderie de comunităţi, sate, cetăţi, parcuri, grădini înfloritoare şi câteva civilizaţii multiculturale, în urmă cu zeci şi sute de milenii. Ce a mai rămas acum din toate astea? Fluviile biblice Tigru şi Eufrat şi-au schimbat cursul de multe ori, astfel încât nu ştim (sau ştim foarte puţin) unde se găseau albiile lor anterioare. Pe vremuri, cele mai mari oraşe se ridicau de-a lungul fluviilor şi primeau vizita corăbiilor mării, în timp ce astăzi nu mai sunt decât ruine nisipoase, insule de piatră pierdute în mijlocul unui deşert fierbinte.

Pe cât inundaţia anuală a Nilului era o binefacere pentru egipteni, pe atât capriciile Tigrului şi Eufratului provocau revărsări devastatoare, de o violenţă considerabilă pentru Mesopotamia şi câmpia ei, numită de sumerieni „Edin". Numeroasele urme geologice neregulate găsite în solul acelui şes imens al Edinului (lung de aproape 1 000 km, din Mesopotamia de Jos până în Mesopotamia de Sus) demonstrează că ţinutul mesopotamian a suferit probabil nu doar un potop de-a lungul a numeroase milenii, ci mai multe astfel de inundaţii catastrofale.

Nordul ţării este încercuit de munţi înalţi (leagănul zeilor), cu climă rece, uneori temperată, în timp ce câmpia, mai joasă, este permanent pârjolită de un soare care usucă totul după o primăvară scurtă. Apele celor două fluvii biblice cresc de două ori pe an, primăvara şi toamna. Regimul le este influenţat de topirea zăpezilor şi de ploile care cad mai sus, în Munţii Taurus şi Munţii Zagros. Din această cauză, debitul

lor (îndeosebi cel al Tigrului) este neregulat şi imprevizibil.

În 1954, o creştere enormă a apelor a generat, la est de Bagdad, un lac lung de 70 km, care atingea pe alocuri adâncimea de 24 m. De atunci, lucrări enorme (construcții de baraje şi amenajări de rezervoare) permit un control mai bun al apelor[6].

Dar cum era în epoca îndepărtată a primilor locuitori din Edin, despre care documentele de argilă pretind că ar fi coabitat cu zeii? Singura modalitate artificială de a stăpâni acea apă era săparea de canale şi ridicarea de diguri, binefaceri venite din cer şi, încă o dată, de la zei!

Această stânjenitoare imprevizibilitate a debitului celor două fluvii biblice pune problema delicată a fiabilității cercetărilor arheologice efectuate din 1842 în Irak. Dilemă cumplită, căci în acea parte de lume, pe acel teren accidentat și erodat de apă, de deşertificare, timp şi variații geologice, arheologii se străduiesc totuși să descopere cele mai vechi urme ale civilizației. Sir Leonard Woolley face parte dintre cei care au formulat această problemă, de care s-a lovit el însuşi în timpul săpăturilor efectuate între 1927 şi 1929 în anticul oraş Ur al lui Avraam, situat pe malul fostei delte a Golfului Persic.

În timp ce oamenii lui săpau fără odihnă în căutarea trecutului nebulos, el preciza: *[...] deodată, natura solului s-a schimbat. În loc de ceramică şi rămăşițe aşezate în straturi, am întâlnit argilă perfect pură şi fără amestec de la un capăt la altul, a cărei compoziție dezvăluia că fusese depusă acolo de ape. Muncitorii au declarat că ajunsesem la fundul extrem al deltei şi*

---

[6] Huot, Jean-Louis, *Les Sumériens*, Paris, Editura Errance, 1989, p. 63 (n.a.).

că atinsesem nămolul din care fusese formată delta inițială [...]. După ce am făcut calculele necesare, am trimis oamenii înapoi la treabă ca să mărească gaura în adâncime. Stratul de argilă pură a continuat fără întrerupere până când a atins o grosime de peste 2,5 m – singurul obiect descoperit a fost un fragment de os fosilizat care, de pe cursul superior al fluviului, coborâse probabil acolo odată cu argila. Apoi, la fel de brusc cum apăruse, argila a dispărut și ne-am pomenit încă o dată în fața unor straturi de rămășițe pline de unelte din piatră, de fragmente de cremene din care fuseseră tăiate acele instrumente și de ceramică. Dar aici, ce schimbare! Unele fragmente de ceramică erau asemănătoare cu cele descoperite deasupra stratului de argilă și în morminte, însă aici se găseau frânturi de veselă pictată făcută cu mâna, specifică satului presumerian El Obeid. În plus, numeroasele unelte din cremene care fuseseră făcute în mod evident la fața locului semănau cu cele de la El Obeid; ele deosebeau acest strat de straturile superioare, care conțineau doar puține obiecte din silex. Marele strat de argilă arăta, presupunând că nu fusese provocată, o breșă în cursul istoriei civilizației: deasupra lui aveam civilizația sumeriană nealterată, a cărei dezvoltare lentă își urmase cursul normal; dedesubt se afla o cultură mixtă, cu un element sumerian și altul aparținând tipului El Obeid, care nu are nimic în comun cu sumerienii, dar pare să caracterizeze totuși rasa care trăia în acea vale înainte de venirea lor. Printre bucățile de silex și fragmentele de ceramică care zăceau sub argilă, se afla un obiect de o importanță esențială. Era o cărămidă de argilă arsă. Or, ruinele pe care le cercetasem în prealabil la Ur acoperă o perioadă de mai bine de 2 500 de ani și fiecărei perioade de mare activitate constructivă îi corespunde folosirea unui gen diferit de cărămidă; etaloanele de măsură, proporțiile relative ale cărămizilor se

schimbă odată cu epoca. Argila este adeseori de calitate diferită; se poate recunoaşte uneori de la prima privire data oricărui zid sau oricărei cărămizi luată separat, verificând-o aproape întotdeauna cu rigla. Dar cărămida despre care vorbesc acum se deosebea de toate cele pe care le văzusem până atunci; aparţinea în mod sigur unei perioade despre care nu ştiam nimic şi dădea, într-un chip ciudat, impresia de a fi mai veche decât oricare dintre cărămizile pe care le găsisem vreodată. Ea dovedea totuşi în mod concludent că, în acea perioadă de cultură mixtă, Ur era nu un sat format din colibe din mâl şi bucăţi de trestii, precum a fost El Obeid, ci dimpotrivă, el apărea ca fiind oraşul unui popor civilizat, având construcţii permanente clădite într-un mod solid[7].

Acest pasaj ne explică toate dificultăţile întâlnite în timpul săpăturilor arheologice în Irak. Acumularea unor straturi aluvionare vechi sau chiar recente face cercetarea greoaie şi solicitantă. Rapoartele lui Leonard Woolley menţionează şi faptul că arheologul a fost nevoit să oprească săpăturile de mai multe ori din cauza prezenţei noroiului sau a unei pânze freatice. Şi exemplele nu lipsesc: în 1933, arheologul Max Mallow a fost nevoit să accepte efectuarea de sondaje adânci în solul de la Ninive ca să ajungă în mod fragmentar la nivelurile cele mai vechi ocupate de om[8]. Ninive se găseşte în nordul Irakului, în Asiria, pe malurile Tigrului, şi în timpul săpăturilor arheologice din acest oraş a fost descoperită tăbliţa numită „a potopului", din care toată lumea ştie astăzi că Biblia s-a inspirat din plin.

---

[7] Woolley, Leonard, *Ur en Chaldée*, Paris, Payot, 1938, p. 23-25.

[8] Mallowan, M. & Rose, J.C., *Excavations at Tell Arpchiyah*, 1933, Iraq 2, 1935.

Figura 4: Leonard Woolley, în timpul săpăturilor arheologice efectuate între 1927 şi 1929 la Ur, străvechiul oraş sumerian al lui Avraam.

Jean-Louis Huot, director al delegației arheologice franceze în Irak şi profesor la Universitatea Paris 1, confirmă şi el această problemă a mâlului şi a pânzei freatice care împiedică săpăturile arheologice să meargă înapoi pe firul timpului prin straturile cele mai vechi, repertoriate până în prezent și numite în arheologie „Oueili" (sau „Obeid 0"):

[...] Săpăturile [la Oueili] au arătat că, înainte de faza Obeid 1 de la Oueili, straturi groase arheologice (numite ale fazei Oueili sau Obeid 0) există deja, dar pânza freatică nu permite explorarea celor mai vechi niveluri. Depunerile cunoscute se etajează pe o grosime de mai bine de 4 m şi se găsesc mult sub câmpia din jur. Când vom putea oare să scoatem la lumină amenajările primilor locuitori din Oueili? Nu se ştie. Cele mai multe sate din această epocă sunt inaccesibile săpăturilor

arheologice, fiind înecate în pânza freatică sau acoperite de depuneri groase de mâl mult mai recente... Dar, pe măsură ce a crescut nivelul marin de-a lungul întregii epoci Obeid, din mileniul al VI-lea până în mileniul al IV-lea, fluviul [Eufrat] a rambleiat câmpia joasă și a fosilizat nivelurile arheologice vechi. În același timp, pânza freatică s-a ridicat și nu ne permite astăzi să explorăm primele niveluri ale fazei Oueili sau chiar ale Tell el'Oueili. Nu vom ști probabil niciodată câte niveluri arheologice, anterioare fazei Oueili, există ascunse sub câmpia actuală din Mesopotamia de Jos[9].

Georges Contenau, fost custode-șef la Departamentul Antichități Orientale și Musulmane de la Muzeul Luvru din Paris, autorul unor lucrări strălucite despre cetatea Umma, de care ne vom ocupa în ultima parte a acestei investigații, comentează și el problema solului mesopotamian: *Ce rase locuiau în Mesopotamia? Care era originea lor? Sunt întrebări la care nu se poate răspunde astăzi, nici măcar în mod general. Mărturiile lăsate de cei din Antichitate, deja rare, sunt insuficiente din punct de vedere științific, iar documentele antropologice, adică scheletele, sunt în cantitate derizorie pentru epocile foarte îndepărtate, iar numărul lor este foarte mic pentru primele secole dinaintea erei noastre, căci solul Mesopotamiei, saturat de umiditate, n-a păstrat, ca Egiptul, depozitele încredințate*[10].

La rândul său, eminentul arheolog și asiriolog italo-american Edward Chiera ne confirma acest fapt la sfârșitul anilor 1930: *Cu cât se săpa mai adânc, cu atât mai mult creștea*

---

[9] Huot, Jean-Louis, *op. cit.*, p. 67 și 69 (n.a.).

[10] Contenau, Georges, *La civilisation d'Aššur et de Babylone*, Genève, Editura Famot, 1975, p. 21 (n.a.).

umiditatea. Nu ezit să admit că, în multe cazuri, se renunța la săpatul mai adânc în cavitate, deoarece aceasta fusese umplută de apele subterane. Un mormânt terminat, chiar dacă nu se găsea sub acea pânză, nu putea să nu ajungă în mijlocul unor straturi subterane foarte umede. Toate obiectele perisabile s-ar distruge acolo şi asta s-ar întâmpla în doar câteva zeci de ani... Faptul e cunoscut de multă vreme; am decis să renunțăm pentru totdeauna să mai facem săpături în Mesopotamia, chiar dacă ceea ce s-ar găsi acolo s-ar putea compara cu bogățiile lui Tutantkamon[11].

Imposibilitatea de a ajunge la nivelurile cele mai vechi ale solului irakian şi de a găsi acolo vestigiile faimoase atât de aşteptate este confirmată în mod strălucit de sumerologul Samuel Noah Kramer:

Sumerul sau mai degrabă ținutul care a fost cunoscut sub numele de Sumer în cel de-al III-lea mileniu înaintea erei noastre a fost probabil ocupat prima dată între anii 3500 şi 4000 î.Hr., opinie unanim acceptată până de curând de arheologii care au studiat Orientul Apropiat [...]. Arheologii au acceptat aceste puncte de vedere teoretice până în 1952, dată la care doi geologi, Lees şi Falcon, au publicat un articol conținând informații revoluționare despre data primei așezări omeneşti. În studiul lor, intitulat „Istoria geografică a câmpiilor Mesopotamiei", ei oferă dovezi geologice care arată că Sumerul se aflase sub ape cu mult înainte de 4500-4000 înaintea erei noastre. În consecință, nu era imposibil ca omul să se fi putut stabili acolo mult mai devreme decât s-a crezut în general. S-a presupus că nu s-a putut găsi încă urma acestor vechi locuitori ai Sumerului fiindcă pământul s-a lăsat lent, în timp ce nivelul apei a crescut. Cele mai vechi niveluri

---

[11] Chiera, Edward, *Les tablettes babyloniennes*, Paris, Editura Payot, 1939, p. 31 (n.a.).

culturale din Sumer ar putea astfel să se găsească acum sub ape, inaccesibile arheologilor. Dacă această ipoteză se dovedeşte a fi exactă, atunci cele mai vechi vestigii culturale ale Sumerului se află încă îngropate şi neatinse [...][12].

Mai recent, un studiu ştiinţific al editurii Recherche sur les Civilisations (ERC), asociată cu CNRS, intitulat *„Pe vremuri, Mesopotamia ajungea până la mare"* (2001), a demonstrat că, cu mult înainte de 10 000 î.Hr., Golful Persic era aproape inexistent şi câmpia mesopotamiană, mai departe spre sud, se întindea liberă până la mare. Din acest studiu rezultă constatarea că în 14 000 î.Hr., câmpia care va adăposti albia golfului era complet liberă de orice dominaţie marină, inundaţia având loc mai târziu, între 13 000 şi 11 500 î.Hr. Aceasta înseamnă că cele mai vechi culturi mesopotamiene cunoscute în prezent (Oueli/Obeid 0), ale căror vestigii le scoatem la lumină cu atâta greutate în Mesopotamia de Mijloc şi Mesopotamia de Jos, ar fi putut să ocupe actualul Golf Persic[13]. Originea invadatorilor sumerieni ar trebui să fie căutată în această direcţie.

Aşadar, de-a lungul celor două fluvii biblice, într-o îngrămădire neîntreruptă de albii de argilă aluvionară, de fragmente de ceramică, de pământ bătătorit, de straturi de noroi compacte şi de pânze freatice, arheologii au dezgropat cu greu urme foarte vechi pe care mulţi specialişti le atribuie în continuare „primei civilizaţii a lumii". Totuşi, în afară de problemele geopolitice generate de cele două războaie din

---

[12] Collectif, *Lumières sur les Origines des Peuples*, Paris, Editura Robert Laffont, 1980, p. 12 şi 13 (n.a.).

[13] „Autrefois, la Mésopotamie allait jusqu'à la mer", de Cleuziou, Serge, în *Études Mésopotamiennes*, collectif, Paris, Editura ERC , 2001, p. 91 (n.a.).

Golf, care au frânat considerabil săpăturile arheologice din Irak, această cercetare nu va fi completă niciodată, deoarece ne este practic imposibil să sondăm solul dintre Tigru și Eufrat dincolo de 6 000 de ani î.Hr. – îndeosebi în Mesopotamia de Mijloc și Mesopotamia de Jos, unde se găsesc totuși urmele cele mai vechi ale civilizației (culturile de la Oueili și Obeid) al cărei sit principal este Eridu, pe care tăblițele de argilă îl semnalează ca fiind orașul cel mai vechi din lume.

Chiar dacă arheologia modernă a confirmat în parte informațiile oferite de tăblițele de argilă despre Eridu, ar fi fost esențial să putem săpa mai mult în solul irakian și în straturile de la Oueili și Obeid. Acolo se găsește în mod sigur altceva mult mai vechi. Aceasta ar putea fi oare în legătură cu textele sumeriene, în care se afirmă că, între creație și momentul în care regalitatea zeilor a coborât din ceruri pe Pământ ca să pună capăt dezordinii, omenirea ar fi trăit 259 000 de ani în anarhie[14]?

Dacă această câmpie mesopotamiană nu ne poate informa mai bine despre originile omenirii în mod științific și conținutul unor tăblițe pare, în mai multe privințe, să se refere la o realitatea veche, suntem obligați să descifrăm aceste texte și să le studiem. Acesta este periplul plăcut la care vă invit azi.

3. Inundații, războaie și jafuri de tot felul

Originea civilizațiilor sumeriene și akkadiene a făcut să

---

[14] Brion, Marcel, *La résurrection des villes mortes*, Paris, Editura Payot, 1948, p. 67.

curgă multă cerneală pe o perioadă ce acoperă mai mult de 170 de ani de cercetări laborioase, realizate pe solul neospitalier al vechii Mesopotamii. Şi azi, această origine ne este complet necunoscută din cauza instabilității solului irakian, subiect prezentat anterior. Totuşi, miturile şi numeroasele lucrări geologice efectuate în această regiune, îndeosebi în Mesopotamia de Jos, ne oferă poate un început de răspuns foarte interesant.

De unde veneau sumerienii? Mitologia pretinde că proveneau dintr-o țară îndepărtată şi mlăştinoasă „(E-) Dilmun". Nu este vorba de antica Dilmun maritimă a zeului Enki care era, se pare, o insulă îndepărtată, pierdută într-un ocean de unde se ridica soarele, ci de o a doua Dilmun, mai aproape de oameni şi situată în sudul Sumerului, la gura de vărsare a două mase de apă. Aşa cum facem şi noi astăzi, în ținutul Sumerului şi al Akkadului se întâmpla frecvent să se dea un nume celebru unui al doilea loc, al cărui renume se hotărâse că trebuia să dureze.

Studiul ştiințific publicat la Editura ERC, intitulat *„Pe vremuri, Mesopotamia ajungea până la mare"* (2001), dezvăluie mai multe puncte referitoare la această a doua Dilmun, de unde ar proveni strămoşii sumerienilor. Să menționăm câteva. După cum am spus, cu 14 000 de ani înaintea erei noastre, câmpia întinsă care formează astăzi fundul Golfului Persic era complet liberă şi neacoperită de apele mării. Potrivit primelor peceți arhaice din argilă, care aveau formă cilindrică, staulele din trestie unde erau ținute bovinele indică o lume din zona unei mlaştini cu mult anterioară celei la care ne gândim. Dilmun ar fi astfel o entitate istorică datând de cel puțin 6 000 de ani î.Hr., care ar avea legătură cu bazele religiei

sumeriene. Prezența vocabulei „Dilmun" în textele arhaice din Uruk indică probabil relații care au precedat cu mult apariția scrierii cuneiforme[15] și, deci, a pământului Sumerului așa cum îl cunoaștem.

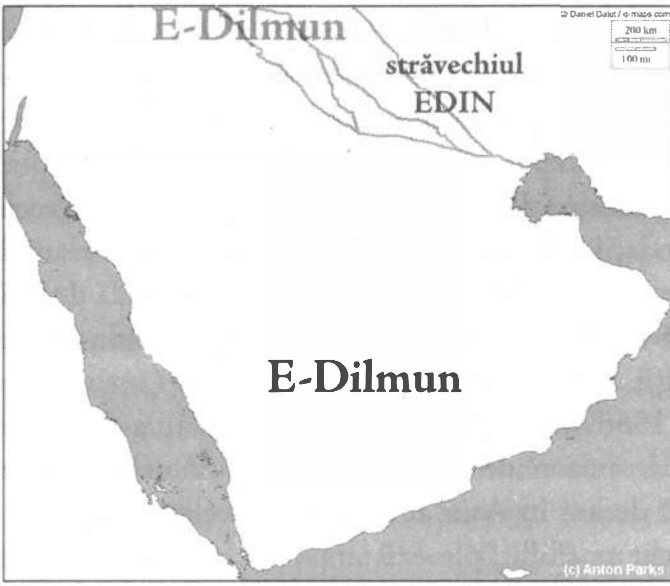

Figura 5: Amplasamentul posibil a celei de-a doua Dilmun sau Edilmun, pe la 10 000 î.Hr., în epoca în care Golful Persic era aproape inexistent. Edin (câmpia) cobora mai mult spre interior. Tigrul, Eufratul și principalele lor două canale de legătură se uneau ca să formeze un singur fluviu ce se vărsa în mare.

Într-o altă lucrare proprie, *Trezirea Fenixului*, am situat geografic această a doua Dilmun ca întinzându-se din Yemen până la Oman. Informațiile mitologice despre ea, gravate pe argilă în urmă cu aproape 5 000 de ani, o poziționau tocmai

[15] Cleuziou, Serge, *„Autrefois, la Mésopotamie allait jusqu'à la mer"*, *op. cit.* (n.a.).

în sudul Sumerului, la vărsarea a două mase de apă, adică, astăzi, Marea Roşie şi Golful Persic.

În 2002, cercetătorul Graham Hancock a publicat o lucrare intitulată *Underworld*. În această anchetă minuțioasă, realizată cu ajutorul unor lucrări efectuate de geologul Kurt Lambeck şi al unor date geologice noi la acea vreme, Hancock a constatat că între 18 000 şi 14 000 de ani în urmă, întregul Golf Persic era format dintr-un pământ arid. Abia din acea perioadă a început marea să invadeze golful, la început sub forma unui curs de apă îngust şi apoi printr-un ciclu recurent de inundații puternice de scurtă durată, fiecare ducând la un recul parțial al apelor umflate, apoi la o perioadă de acalmie urmată apoi, la intervale regulate, de un nou regim de inundații.

În 1988, un studiu al grupului Cohmap a stabilit că un proces de muson „de tip indian" a apărut în urmă cu aproape 12 000 de ani în Asia de Sud-Est. Acele precipitații ar fi accentuat posibilitățile existenței de păşuni, îndeosebi în zonele semiaride. În urma acestor diferite constatări, Graham Hancock s-a întrebat dacă pe acele pământuri ale golfului, cu mult înaintea inundării lor, nu s-ar fi dezvoltat cumva o cultură urbană permanentă. N-ar fi fost oare acolo locul originii strămoşilor sumerienilor? În fața acestei ipoteze, Hancock s-a întrebat dacă nu trebuia să vadă în cetățile antediluviene (cum ar fi Eridu a lui Enki) menționate pe listele regilor din Sumer, aceeaşi legătură care există în zilele noastre între Halifaxul din Noua Zeelandă şi Halifaxul englez sau între Perth din Australia şi Perth din Scoția etc. Cu alte cuvinte, cetățile antediluviene din cronicile Sumerului ar fi putut să fie numite aşa ca să aducă un omagiu altor oraşe

mai vechi, azi scufundate în regiunile joase și inundate ale Golfului Persic[16].

Această posibilitate era oare cea corectă? Sau, mai degrabă, cea prezentată înainte, care demonstrează că nu putem săpa în Mesopotamia de Mijloc şi în Mesopotamia de Jos, între Tigru şi Eufrat, mai departe de 6 000 î.Hr., din cauza acumulării permanente de vechi straturi aluvionare? Eu aş emite ipoteza că aceste două premise nu sunt incompatibile şi că este posibil ca vechi vestigii legate de „zeii" sumerieni să fie într-adevăr prezente în solul irakian sub numeroasele sale straturi aluvionare. De asemenea, mai e posibil ca vechi aşezăminte culturale, în relație cu o agricultură primitivă, să se fi aflat efectiv mai la sud, făcând din Edin (câmpia mesopotamiană) un teritoriu mult mai vast decât şi-ar putea imagina geologii şi arheologii – o zonă meridională foarte întinsă care ar fi mărit în mod considerabil cămara „zeilor", pe care o numeau ei înşişi „Kalam" (Sumer). Această zonă necunoscută ar fi inclus a doua Dilmun, adică un al doilea teritoriu divin, dar mai la vest şi aparţinând clanului zeului înțelepciunii, Enki. Aceasta ar putea să explice motivul pentru care cele mai vechi legende sumeriene pretind că strămoşii sumerienilor ar fi avut o legătură strânsă cu acea Dilmun.

Apa este un factor determinant care a jucat un rol nefast în privința prezervării arhivelor milenare gravate pe argilă. Revărsările frecvente ale Tigrului şi Eufratului, precum şi

---

[16] Vezi Lambeck, Kurt, „*Sea-level Change through the Last Glacial Cycle: Geophysical, Glaciological and Palaeogeographic Consequences*", Research School of Earth Sciences, The Australian National University, Canberra, 0200, Australia – C. R. Geoscience 336 (2004) şi
Hancock, Graham, *Civilisations englouties*, Paris, Editura Pygmalion, 2002 (n.a.).

creşterea apelor golfului sunt din nefericire de vină pentru distrugerea masivă a unor oraşe şi a arhivelor lor antice, distrugere a cărei amploare n-o putem determina exact astăzi.

Figura 6: Descoperirea unui canal acoperit în situl Ğirsu (Tello) între 1903 şi 1909, lângă puţul numit „Tell al tăbliţelor".
Săpăturile arheologice ale comandantului Gaston Cros

Al doilea punct important vine să explice puţinele informaţii pe care ne-a fost posibil să le obţinem despre leagănul civilizaţiei: războaiele dintre vechile cetăţi-state din Sumer şi Akkad. În stratul al IV-lea al templului Eanna din Uruk, arheologii au găsit mai multe tăbliţe care fac parte dintre cele mai vechi din lume (minimum 3 300 î.Hr), pulverizate sau arse, dovedind o distrugere intenţionată, săvârşită probabil în timpul războaielor dintre oraşe. În timpul luptelor, tăbliţele cădeau de pe etajerele de lemn ale

bibliotecilor: se spărgeau sau erau arse în incendiile din oraşe.

Voința de a distruge cultura oraşelor asediate se regăseşte într-un imn închinat regelui Išbi-Erra (cca 2017-1985 î.Hr.), unde se spune că „la ordinul lui Enlil [fratele şi duşmanul lui Enki], se decreta ca oraşul duşman să fie transformat în ruină şi să i se distrugă cultura...". Alte exemple nu fac excepție de la această regulă. Marea bibliotecă din Ebla a fost distrusă în timpul incendierii palatului regal. Atunci, mii de tăblițe au fost transformate în țărână şi nici astăzi nu se ştie sigur dacă această distrugere a fost sau nu opera regelui akkadian Naramsin (cca 2254-2218 î.Hr.) sau cea a lui Sargon. Distrugerile au fost astfel nenumărate. Să amintim în încheiere că în perioada cuprinsă între 1500 şi 300 î.Hr., mai bine de 233 de fonduri de arhive şi biblioteci au existat în cel puțin 51 de oraşe din Orientul Apropiat. Toate au fost distruse şi n-au rămas decât ruine[17].

Al treilea factor stă mărturie acestei serii dramatice de deteriorări a solului irakian şi a culturii sale: jefuirile organizate şi clandestine ale siturilor arheologice de când se fac săpături. Asta este valabil pentru toate siturile şi îndeosebi pentru două dintre ele care sunt foarte importante și de care ne vom ocupa în ultima parte a acestui studiu; mă refer aici la siturile ce expun vechile oraşe ĞIR-SU (Tello) şi vecinul lui, UMMA, despărțite de aproximativ 30 km.

Profitându-se de al doilea război din Golf, cel din 2003, mai multe muzee locale din sudul Irakului au fost prădate, iar săpăturile clandestine din siturile arheologice au început să alimenteze, în perioada sancțiunilor internaționale impuse

---

[17] Baez, Fernando, *Histoire universelle de la destruction des livres*, Editura Fayard, 2008 (n.a.).

Irakului, un trafic enorm cu antichități. Se vorbește adeseori de jefuirea Muzeului din Bagdad, dar se amintește rareori de prădarea sistematică a siturilor din deșert. După 2003, neputința autorităților de la Bagdad de a controla anumite teritorii, dar mai ales marile situri din deșert, a dus la amplificarea unei derive conduse din exterior și pricinuită de sărăcia din interior. Părți întregi din istoria veche a Mesopotamiei au dispărut sub cazmalele jefuitorilor și pentru vitrinele personale ale unor bogați colecționari privați[18].

Astfel, Fernando Baez, care s-a deplasat în Irak în 2003 ca trimis al mai multor comisii de investigații cu privire la distrugerea bibliotecilor și muzeelor de acolo, imediat după invazia nord-americană, ne oferă lista siturilor jefuite în timpul războiului din Golf din 2003: Nippur (orașul lui Enlil), de unde provin textele originare ale Genezei, pe care le-am tradus pentru acest volum; apoi Aššur, Ninive, Eridu (orașul lui Enki), Ubaid, Larsa și Ğirsu (orașul lui Ninğirsu, fiul lui Enlil, sit de care mă voi ocupa în ultimele pagini ale investigației noastre)... O evaluare minimă ne arată că mai mult de 150 000 de tăblițe necunoscute au dispărut în jaful organizat al siturilor irakiene[19], dar mai mult de atât nu vom afla niciodată.

După această trecere în revistă foarte sumară a diferitelor

---

[18] David, J.-C. și Müller, Celka, S., „*Patrimoines culturels en Méditerranée orientale: recherche scientifique et enjeux identitaires*", 2e atelier du 27 novembre 2008 : „*Identités nationales et recherche archéologique : les aléas du processus de patrimonialisation*" (Levant, pays du Golfe, Iran). Rencontres scientifiques en ligne de la Maison de l'Orient et de la Méditerranée, Lyon, 2008, http://www.mom.fr/2eme-atelier.html.

[19] Baez, Fernando, *Histoire universelle de la destruction..., op. cit.*, p. 413-414 (n.a.).

cauze ale distrugerilor recunoscute de știință și istorie, fragilitatea extremă a scoaterii la lumină a acestor surse și a dezvăluirii lor marelui public devine evidentă. În consecință, suntem cu adevărat bucuroși că posedăm documentele care vă vor fi prezentate în această carte.

4. Obiectivul acestei lucrări

Cultura mesopotamiană a făcut obiectul unor studii aprofundate, de cele mai multe ori de neînțeles pentru marele public din cauza bogăției de cunoștințe. Pentru a rezolva problema, această cercetare se va ocupa în prima fază de conținutul istoric al tradițiilor (numite mitologie) și, în a doua fază, de documentele istorice. Aceste două tipuri de documente au fost redactate în timpul primilor regi ai Sumerului, adică în jurul anilor 2 800 î.Hr, deci în urmă cu aproape 5 000 de ani. Obiectivul este de a permite marelui public să aibă acces pentru prima oară la aceste texte antice, redându-le coerența cronologică și probabil istorică, și comparându-le cu primele capitole din Geneza din Biblie. Astfel, vor fi consemnate toate similitudinile existente între cele două surse.

Potrivit interpretării iudeo-creștine, Geneza ar fi fost scrisă de Moise; pentru istorici, și-ar avea sursa doar în știința patriarhilor vechilor evrei. Se va demonstra că nu-i așa și că această cunoaștere își are rădăcinile în anticul Babilon, unde vechii evrei au trăit captivi între 597 și 538 î.Hr., chiar dincolo de această ultimă dată, când mulți dintre ei au preferat să rămână pe loc și nu să plece spre tărâmul Ierusalimului, după

eliberarea din sclavie. Această muncă de sinteză, care implică tăblițele și primele trei capitole din Geneză, va oferi toate dovezile necesare acestei demonstrații pe care nimeni nu și-a făcut timp sau n-a îndrăznit să o realizeze până acum.

Nu vom face analize complexe care ar aminti prea mult de hățișul articolelor specializate. Și nici nu vom face speculații ermetice, care n-ar contribui cu nimic la istoria adevărată a tradițiilor. Pur și simplu ne vom aventura în această călătorie înapoi în timp, vom ajunge la cele mai vechi tradiții ale lumii gravate în argilă și în piatră și ne vom limita la a citi ce este scris acolo, încercând totodată să descifrăm textul.

Contrar eseului meu precedent, *Testamentul Fecioarei*, nu vom face față doar unui zid de cunoaștere codificată, care a fost dezlegată doar cu ajutorul lingvisticii criptate, al analogiei sistematice cu corpusul biblic târziu sau chiar grație magiei egiptene (vezi hidroelectricitatea!). Aici vom avea de-a face mai degrabă cu o literatură poetică, formată dintr-un șir lung de evenimente.

În *Testamentul Fecioarei*, au fost scoase la lumină documente esențialmente egiptene, din care provin fapte și nume care par să formeze o parte importantă din trama Noului Testament; ceea ce a fost demonstrat în mod categoric, fiind obiectivul acelei investigații. În cazul de față, ne vom afla însă în miezul originilor Genezei, deci al Vechiului Testament. În consecință, vom pătrunde în episodul Creației, al Grădinii zeilor, al Șarpelui și al Păcatului omului... cu mult înainte de cele ce au fost scrise, pentru ca apoi să fie compilate în corpusul biblic.

Vom pătrunde astfel într-o lume necunoscută, vom vizita

altă cultură, întocmai precum niște exploratori pe un tărâm necunoscut. Nivelurile de înțelegere între știința actuală și cea din vechea Mesopotamie sunt foarte diferite. Fapt extraordinar, cultura mesopotamiană poseda arta delicată de a mânui cu inteligență simbolismul, îndeosebi în figurile mitologice așa cum sunt gravate în argilă, procedeu oarecum uitat și utilizat de „lumea modernă" pentru artă, industrie, comerț și război, dar în niciun caz în viața de zi cu zi.

Această lucrare nu are scopul de a distruge religiile iudaică, creștină și islamică. Nu are nici vocația de a zdruncina convingerile religioase. Dacă au sfidat timpul, înseamnă că textele de pe argilă conțin un mesaj important pentru omenire. În această incursiune vertiginoasă întreprinsă în mijlocul cețurilor celor mai îndepărtate mitologii din vechiul Orient, vom încerca să înțelegem și să reflectăm, apropiindu-ne totodată cu modestie și respect de conținutul celor mai vechi tradiții ale lumii descoperit până în prezent.

PARTEA ÎNTÂI

ORIGINILE CERULUI

Cod aferent traducerilor prezentate*

[...] : spărtură în tăbliță, care face lectura imposibilă.

[text] : posibilă recreare a unuia sau mai multor cuvinte.

(text) : adăugare a unuia sau a mai multor cuvinte pentru o mai bună înțelegere.

[?] : cuvânt sau frază cu sens nesigur.

... : săritură în text.

M.É.A. : *Manuel d'épigraphie akkadienne* de René Labat, Editura Geuthner, reeditare 1999.

(A) *LORSQUE LES DIEUX FAISAIENT L'HOMME* Mythologie mésopotamienne, Bottéro, Jean, et Kramer, Samuel N., éditions Gallimard, 1989-1993

(B) *FACSIMILE OF MESOPOTAMIAN TEXTS AND CUNEIFORM LITERATURE*, Translations by Don Moore and Anton Parks

(C) *LES RELIGIONS DU PROCHE-ORIENT* Textes et traditions sacrés babyloniens-ougaritiques-hittites, collectif, Paris, Éditions Fayard-Denoël, 1970

---

* Codurile de mai sus sunt prezentate și pe semnul de carte care însoțește această lucrare. (n.ed.)

În această primă parte, vom prezenta crearea Cerului şi a Pământului aşa cum a fost văzută de vechii mesopotamieni. Cultura mesopotamiană nu posedă, ca să spunem aşa, niciun text complet care să relateze cosmogonia, la fel cum aceasta apare în Geneza din Biblie. Această Geneză primordială trebuie să fie reconstituită prin comparații cu elemente menționate pe diferitele tăblițe de argilă găsite până în prezent. Asta nu înseamnă că un astfel de document nu ar fi existat niciodată în Mesopotamia. Chiar dimpotrivă, aş putea spune, căci s-ar părea că acest text vechi este astăzi divizat şi răspândit în diferite fragmente. Dar vom vedea...

1. Formarea Cerului şi a Pământului

Când Cerul, zeul vântului și sălaşul apei (zeul adâncului) au creat Cerul și Pământul...[A]

Începutul Marelui tratat de astrologie caldeeană, tăblița 22

Începutul Genezei din Biblie (**Gn 1**:1-3) arată că *Elohim* (tradus „Dumnezeu" în majoritatea bibliilor iudeo-creştine) a creat Cerul şi Pământul pe când întunericul acoperea abisul, iar vântul lui *Elohim* se rotea deasupra apelor.

Începutul tăbliței 22 a marelui tratat de astrologie caldeeană, scris în limba akkadiană, ne prezintă un concept uimitor de similar, grație intervenției divine a trei făuritori:

Cerul (*AN* sau *ANU*), divinitatea vântului (*EN-LÍL*) și cea a abisului și a apei (*É-A*). Observăm că aceste trei entități par să le reflecte pe cele care vor forma mai târziu panteonul sumero-akkadian și vor purta aproximativ aceleași nume. Este probabil ca forțele naturii citate în marele tratat de astrologie să fie proiecții arhetipale ale acestor entități sau poate nu (?). Ne aflăm în fața unui document care relatează aranjamentul și dispunerea astrelor pe cer; prin urmare și în mod aparent, nu am putea să atribuim o astfel de operă unor personaje reale, din carne și oase, așa cum le prezintă mesopotamienii cu insistență în istoria relatată în tăblițele de argilă. Dar vom vedea asta mai târziu...

> *În acele zile, când Susul și Josul au fost [despărțite], în acele nopți când Susul și Josul au fost [dezasamblate], în acel an, când destinele au fost fixate...*[(B)]
>
> **Începutul tăbliței *Enki și Ninmah* (BM 12845)**

Pentru acest fragment de la începutul mitului lui Enki și Ninmah, luat dintr-o tăbliță aflată la British Museum, eu și Don Moore, fost profesor de limbi orientale, am adaptat parțial traducerea lui Samuel Noah Kramer care a ales să urmeze logica separării Cerului de Pământ (reconstituind cele două bucăți sparte [despărțite] și [dezasamblate]) în modul în care o face prologul din tăblița BM 54325 al epopeii lui Ghilgameș, unde se spune: *În acele zile, acele zile străvechi – în acele nopți, acele nopți îndepărtate – în acei ani, acei ani foarte de demult... Când Cerul a fost despărțit de Pământ și Pământul a fost separat de Cer...*[1]

---

[1] Vezi Bottéro, Jean, et Kramer, Samuel Noha, *Lorsque les dieux faisaient*

Cele două fragmente pe care le-am prezentat tratau tema separării Pământului de Cer şi cea a zilelor de nopţi. Ele amintesc pasajul din **Gn 1**:4-5, în care Elohim desparte lumina de întuneric şi creează ziua şi noaptea. Să continuăm...

Imensa Terra (KI) scânteia; vasta Terra era îmbrăcată în argint şi lazulit, împodobită cu diorit, calcedonie, cornalină şi antimoniu. Ornată cu splendoarea vegetaţiei şi a pajiştilor, stătea maiestuoasă. Sfânta Terra avea o suprafaţă înverzită, se făcuse strălucitoare pentru Cer (AN). Şi Cerul, firmament sublim, a consumat căsătoria cu Terra spaţioasă: a revărsat astfel (în ea) sământa bravilor Arbore şi Trestie.

---

l'homme, Paris, Editura Gallimard, 1989-93, p. 479 (n.a.).

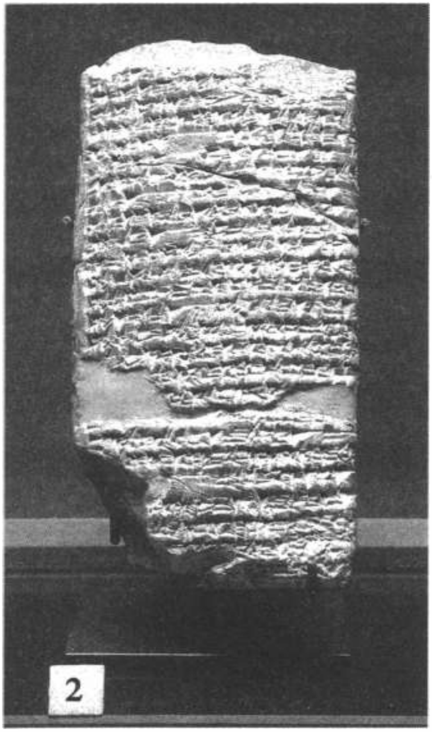

Figura 7: Tăbliţa *Discuţia dintre Arbore şi Trestie* (AO 6715) de la Muzeul Luvru nu e mai mare de o palmă. Prologul aminteşte în toate privinţele rândurile 11-13 ale capitolului întâi din Geneză.

Terra, asemenea vacii perfecte, a fost impregnată de sământa bogată a Cerului. Terra a dăruit ea însăşi o naştere fericită plantelor de viaţă.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
Mare tratat de astrologie, tăbliţa 22: „Când Cerul, zeul vântului şi sălaşul de apă (divinitate a adâncului) au creat Cerul şi Terra...”	**Gn 1**:1-3: „... Elohim a făcut Cerul şi Pământul. Or, Pământul era pustiu şi gol, peste faţa adâncului de ape era întuneric, iar vântul lui Elohim se mişca pe deasupra apelor.
BM 12845: „În acele zile, când Susul şi Josul au fost [despărţite], în acele nopţi când Susul şi Josul au fost [dezasamblate], în acel an, când destinele au fost fixate...”	**Gn 1**:4-5: „Elohim a văzut că lumina era bună, şi Elohim a despărţit lumina de întuneric. Elohim a numit lumina zi, iar întunericul l-a numit noapte”.
AO 6715: „Sfânta Terra avea o suprafaţă înverzită, se făcuse strălucitoare pentru Cer (AN). Şi Cerul, firmament sublim, a consumat căsătoria cu Terra spaţioasă: a revărsat astfel (în ea) sământa bravilor Arbore şi Trestie. Terra, asemenea vacii perfecte, a fost impregnată de sământa bogată a Cerului. Terra a dăruit ea însăşi o naştere fericită plantelor de viaţă. Cu voioşie, Terra a produs abundenţa...”	**Gn 1**:11-12: „Apoi Elohim a zis: «Să dea Pământul verdeaţă, iarbă cu sământă, pomi roditori, care să facă rod după soiul lor şi care să aibă în ei sământa lor pe pământ». Şi aşa a fost. Pământul a dat verdeaţă: iarbă cu sământă după soiul ei şi pomi care fac rod şi care îşi au sământa în ei, după soiul lor...”

Cu voioşie, Terra a produs abundenţa; ea a jubilat vin şi miere.[(B)]

Prologul tăbliţei Discuţia dintre Arbore şi Trestie (AO 6715). Muzeul Luvru

În **Gn 1**:11-13, puterea lui Elohim furnizează sămânţa arborilor fructiferi, ceea ce îi va permite Pământului să se însămânţeze şi să creeze un sol fertil şi plin de verdeaţă. Exact asta ne spune acest text sumerian (datat la începutul celui de-al II-lea mileniu î.Hr.), care îi aparţine Muzeului Luvru din Paris şi are numărul de catalog AO 6715. Tabelul comparativ de la pagina 60 confirmă cele trei analogii subliniate de noi până în prezent.

În textul AO 6715 de pe argilă nu este vorba în mod clar de prezenţa apei şi de despărţirea ei de firmament (ca în **Gn 1**:6-7), deşi apa este aici asimilată cu sămânţa Cerului. Vom vedea puţin mai departe, odată cu „Genealogia divină a pământului" (BM 74329), că mesopotamienii aveau o idee precisă în privinţa despărţirii pământului de apă. Să continuăm examinarea tăbliţelor din argilă...

Când Cerul, zeul vântului şi sălaşul apei au creat Cerul şi Pământul, au vrut să facă vădite semnele (astrologice): au fixat deci Aşezările şi au stabilit poziţiile astrelor; au desemnat stelele şi le-au hărăzit traiectoriile; au desenat după propriul chip stelele în constelaţie. Au măsurat durata zilei şi a nopţii, au creat luna şi anul, au trasat cursul lunii şi al soarelui. Astfel au luat hotărârile referitoare la Cer şi la Pământ.[(A)]

Fragment din *Marele tratat de astrologie caldeeană*, tăbliţa 22

Pasajul precedent ne informează că mai multe forţe creatoare ale naturii organizează cerul înstelat şi produc ziua şi noaptea. Exact asta se spune şi în **Gn 1**:14-18. Prezenţa

simultană a acestor forţe creatoare pare identică cu Elohimul biblic. După cum semnalează eruditul André Chouraqui în

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
Mare tratat de astrologie caldeeană, tăbliţa 22 (urmare): „... ei (zeii) au vrut să facă vădite semnele (astrologice): au fixat deci Aşezările şi le-au stabilit poziţiile astrelor; au desemnat stelele şi le-a hărăzit traiectoriile; au desenat după propriul chip stelele în constelaţie. Au măsurat durata zilei şi a nopţii, au creat luna şi anul, au trasat cursul lunii şi al soarelui...."	**Gn 1:14-18**: „Dumnezeu a zis: «Să fie nişte luminători în întinderea Cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie nişte semne care să arate vremurile, zilele şi anii; şi să fie luminători pe întinderea Cerului, ca să lumineze pământul». Şi aşa a fost. Dumnezeu a făcut cei doi mari luminători, şi anume: luminătorul cel mai mare ca să stăpânească ziua, şi luminătorul cel mai mic ca să stăpânească noaptea; a făcut şi stelele. Dumnezeu i-a aşezat în întinderea Cerului ca să lumineze pământul, să stăpânească ziua şi noaptea şi să despartă lumina de întuneric. Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun..."

comentariile la remarcabila sa traducere a Genezei, *Elohim* este un termen generic care denumeşte ansamblul divinităţilor creatoare din Ceruri şi de pe Pământ[2]. Astfel, graţie metodei noastre comparative, obţinem următoarea analogie uimitoare:

---

[2] Chouraqui, André, *La Bible (Entête - la Genèse)*, Paris, Éditions J.-c. Lattès, 1992, p. 35.

Textul akkadian care va urma, proprietate a British Museum, narează crearea animalelor sălbatice şi a gângăniilor, aşa cum va face Geneza iudeo-creştină, cel puțin 1 500 de ani mai târziu, sub pana sârguincioasă a 72 de erudiți evrei care se reuniseră la Alexandria ca să redacteze prima Biblie, cea a comunității evreieşti din Alexandria: Septuagina. Aceasta este legenda referitoare la redactarea Vechiului Testament. Totuşi, acest document pune o problemă serioasă în ceea ce priveşte originalitatea presupusă a acestei prime Biblii.

Când marii zei, adunați în sfatul lor, au creat [Cerul şi Pământul], au format Azurul, au consolidat solul, au făcut jivine: animale mari sălbatice, animale sălbatice, animăluțe sălbatice. Şi după ce au [... la] aceste animale, le-a stabilit domeniul respectiv vitelor şi vietăților familiare...[(A)]

Prolog al *Discuției dintre două insecte* (CT 13-34)

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
CT 13-34: Când marii zei, adunați în sfatul lor, au creat [Cerul şi Pământul], au format Azurul, au consolidat solul, au făcut jivinele: animale mari sălbatice, animale sălbatice, animăluțe sălbatice. Şi după ce au [... la] aceste animale, le-a stabilit domeniul respectiv dobitoacelor şi vietăților familiare...	**Gn 1:24-25**: „Elohim a zis: «Să dea pământul viețuitoare după soiul lor, animale, târâtoare şi fiare sălbatice pământeşti, după soiul lor». Şi aşa a fost. Elohim a făcut fiarele sălbatice după soiul lor, vitele după soiul lor şi toate târâtoarele pământului după soiul lor. Dumnezeu a văzut că erau bune.

Cititorul a observat probabil prezența expresiei „marii zei", pe când Biblia folosește termenul plural *Elohim* ca să-l denumească pe Dumnezeu, ceea ce înseamnă același lucru. Tabelul nostru e concludent:

N-am putea întregi comparația noastră literară dintre primul capitol din Geneză și textele de pe argilă din țările Sumerului și Akkadului fără a spune că ne lipsesc teribil două pasaje biblice, care să corespundă părții mesopotamiene: cel al creării păsărilor și a monștrilor marini (**Gn 1**:20-21) și cel al primei creații a genului uman după chipul lui Elohim (**Gn 1**:26-27). Dar asta e ceva așa de sigur?

Există multe texte pe argilă care descriu crearea omenirii, așa cum face Geneza în cel de-al doilea capitol. Totuși, după cum vom vedea mai departe, de fiecare dată este vorba de o omenire aservită, gata să muncească. Textul babilonian al Creației, intitulat *Enūma Eliš* (compunerea versiunilor sale

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
Enūma Eliš tăblița 3, rândurile 81-84: „Mama Huburului (adâncului), care a creat orice formă, […] a născut șerpi enormi, cu dinți ascuțiți, cu maxilare nemiloase. Cu venin în loc de sânge le-a umplut trupul… "(C)	Gn 1:21: „Elohim a făcut marii șerpi de mare și toate viețuitoarele care se mișcă și de care mișună apele, după soiurile lor; a făcut și orice pasăre înaripată după soiul ei. Elohim a văzut că erau bune…"
Enūma Eliš tăblița 3, rândurile 85-86: „… ea (Timata) a înveșmântat în înfricoșare dragoni	Gn 1:26-27: Elohim a zis: «Să facem om după chipul nostru, după asemănarea noastră» […]

furioşi, i-a preschimbat în splendori şi i-a făcut asemenea zeilor..."(C)	Elohim **l-a făcut pe om după chipul său...**

găsite până în prezent datează, cu aproximație, din 1115 î.Hr.) pare să prezinte cele două episoade (**Gn 1**:21 şi **Gn 1**:26-27) în câteva rânduri. Tabelul nostru comparativ este din nou concludent:

Fără a dori să ne angajăm în subiecte care n-au nicio legătură cu acest studiu, semnalăm că se găsesc urme ale unei contribuții genetice reptiliene foarte străvechi în ființa umană prin creierul reptilian care formează matricea creierului uman. În timp ce textul de pe argilă evocă „dragoni preschimbați în splendoare şi făcuți asemenea zeilor", Geneza iudeo-creştină spune că aceste creaturi străvechi făcute după chipul *Elohimilor* (divinități creatoare) ar fi prima umanitate. Asta e tulburător...

Enūma Eliš, textul babilonian al Creației, era citit în fiecare an la Babilon, în timpul sărbătorilor Anului Nou. Marele preot al templului, Esagil, îl citea integral cu glas tare în fața mulțimii. Subliniem că vechii evrei, captivi în Babilon, l-au auzit şi ei de nenumărate ori între 597 şi 538 î.Hr., perioada captivității lor.

2. Instalarea Elohimilor pe Pământ – BM 74329

Textul nou scris în argilă pe care vi-l propun acum este compus în akkadiană, mai exact în asiriană, cu adăugiri în

babiloniană, precum și o corespondență în sumeriană la numele principale. Acesta ar putea fi un indiciu că acest document ar fi putut să fie, la origine, compus în sumeriană.

Este vorba despre o piesă unică, deci de un singur text găsit până în prezent care tratează acest subiect. Tăblița respectivă se află la British Museum și are numărul de catalog BM 74329, dar este citată în mod regulat după numărul de editare, adică CT 46433.[3]

Titlul generic care îi este deseori atribuit este *Teogonia lui Dunnu* sau, uneori, *The Harab Nyth*, apelativ dat de asiriologul Thorkild Jacobsen. Denumirea *Genealogia divină a pământului* este, după toate aparențele, cea mai sigură, căci termenul akkadian Dunnu se traduce mai degrabă prin„uscat" sau„sol tare". Cred că aici tema este cea a stabilirii unor ființe vii pe uscatul terestru, nu acela de construire a unui oraș antic, așa cum cred cei mai mulți lingviști care au lucrat pe acest text. Dunnu va fi apoi într-adevăr numele dat mai multor orașe fortificate din Mesopotamia, probabil în virtutea acestui vechi mit primordial.

Acest text este important în sensul că e singurul exemplar cunoscut până în prezent al unei adevărate cosmogonii și teogonii mesopotamiene, dacă facem abstracție de *Enūma Eliš* (epopeea babiloniană a creației), despre care vom vorbi imediat după acest capitol.

După cum este indicat pe reversul foarte deteriorat al tăbliței BM 74329, este vorba despre o copie reprodusă după un exemplar din Babilon, care la rândul lui ar fi fost copiat

---

[3] Conform primei sale editări în *Cuneiform Texts from Babylonian Tablets*, part 46, nr. 43, par Lambert, W. G., et Millard, A. R., Londres, British Museum, 1965 (n.a.).

după o tăbliță din Aššur, ceea ce nu ne permite să datăm originea acestei compoziții străvechi. După cum se întâmplă de cele mai multe ori, versiunile anterioare trebuiau și ele să fie copii ale unor documente și mai vechi. Precizăm din nou că reproduceri ale acestui text se găseau la Babilon în perioada captivității vechilor evrei.

Genealogia divină a pământului ferm este esențială pentru cercetarea noastră, căci conține teme care aparțin primului capitol din Geneză și Elohimilor săi, subiecte ale căror urme abia dacă le-am reperat în fragmentele precedente studiate până aici:

– după imaginea Elohimilor, prezența unor divinități formează o familie cerească necunoscută și obscură, cu mult înaintea apariției panteonului sumerian;
– formarea succesivă a elementelor naturii, precum și crearea regnului vegetal și animal;
– crearea unei forme de viață asociată animalelor, realizată de această autoritate cerească;
– prezența a 7 cicluri de divinități care amintesc cele 7 zile ale Creației.

Există mai multe ediții ale acestui text pe argilă, tradus inițial de W.G. Lambert pentru British Museum, îndeosebi cea a lui Jean Bottéro (vezi *Lorsque les dieux faisaient l'homme*), sau cea a lui A.K. Grayson, traducere reprodusă în lucrarea lui James B. Pritchard, *Ancient Near Eastern Texts Relating to the Old Testament* (Princeton University Press, 1969), unde acest document poartă titlul de *A Babylonian Theogony*.

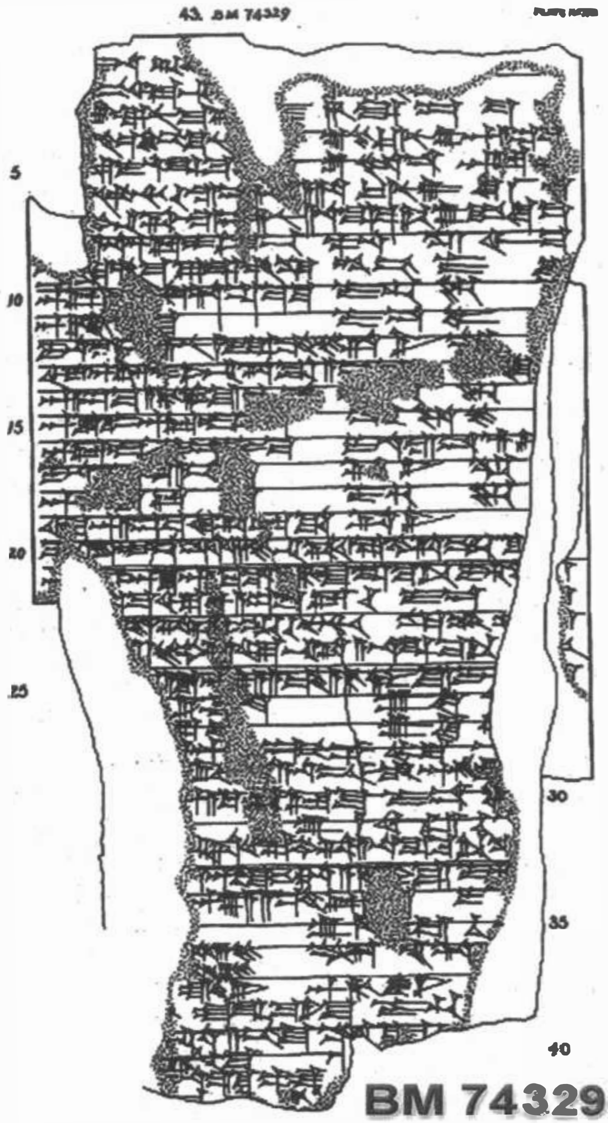

Figura 8: Fața A a tăbliței pe argilă *Genealogia divină a uscatului* sau *Teogonia lui Dunnu* – BM 74329, care prezintă probabil creațiile succesive ale zeilor, așa cum o face primul capitol din Geneză.

Pentru reconstituirea textului, eu şi Don Moore am urmat parţial traducerea excelentă a lui Thorkild Jacobsen (*The Harab Myth, Sources from the Ancient Near East*, 2/3, Undena Publications, Malibu, 1984).

„La început, [carul (sau «plugul de desţelenit solul») a luat în căsătorie Terra]. [A fost întemeiată] o familie şi o autoritate. «Ar trebui să spargem solul virgin al Terrei în bulgări». Graţie carului, au creat marea (Tāmta). [Din locul] operei lor, au creat animalele sălbatice. [După acea, şi-au creat fortăreaţa Dunnu (uscatul), refugiul celor doi (carul şi familia). Carul şi-a atribuit puterea absolută a solului tare.(B)

Genealogia divină a uscatului, rândurile 1-7 (BM 74329)

Carul enigmatic rezultă din termenul akkadian *harbu*, care se traduce în general „car", „plug de desţelenit solul" sau „hârleţ". Thorkild Jacobsen reconstituie acest cuvânt ca fiind *harab*, în cartea lui *The Harab Myth*[4]. Aceasta este valoarea etimologică a cuvântului *harbu*, ce i-a permis să reconstituie cuvântul *harab*, care era în parte deteriorat pe tabletă.

Harab ar fi într-un fel personificarea termenului *harbu*. O traducere precedentă, nesigură însă, fusese efectuată înainte de W.G. Lambert (Kadmos, vol. IV, 1966): el transcrisese *harab* în *ha'in* (?). La rândul său, autorul Zecharia Sitchin adoptase această traducere veche, datând din anii 1960, în ultima sa carte şi profitase de ocazie să schimbe acest *Ha'in* în *Ka'in* ca să-l asimileze apoi cu *Cain* din Biblie (vezi Z. Sitchin, *Quand les Géants dominaient sur Terre*, éditions

---

[4] În sumeriană, *harab* dă *HAR-AB*, „legătura tatălui", sau *HAR-ÁB*, „legătura vacii", adică Zeiţa-Mamă, care era reprezentată în Antichitate de imaginea vacii cereşti. Cu această posibilitate, obţinem o formă de Mamă-Tată, adică o formă de divinitate sau un grup divin nedefinit din punct de vedere sexual (n.a.).

Macro, 2010, p. 195). Frumoasă flexibilitate lingvistică, dar care pare total greşită având în vedere asocierea dovedită dintre *harbu* şi *harab* şi numărul de erudiţi care au validat mai târziu şi au adoptat traducerea lui Jacobsen, cum ar fi Jean Bottéro (*Lorsque les dieux faisaient l'homme*) şi Stéphanie Dalley (*Myths from Mesopotamia*).

Deoarece este posibil de descompus akkadiana cu silabarul sumerian (teză originală demonstrată pe larg în lucrările mele), o descompunere a lui *harbu* sumerian ne oferă posibilităţi ciudate: *HAR - BU*, „legătura (sau cercul) din depărtare" sau *HAR - BU₄*, „piatra de moară (sau cercul) de lumină", căci particula sumeriană *HAR* însemnă „legătură" şi totodată „cerc" şi „piatră de moară". Acest concept ne aminteşte în toate privinţele pe cel din **Gn 1**:3, unde lumina Elohimilor a despărţit întunericul şi apoi Cerul şi Pământul. Acel car ceresc îl evocă şi pe cel al lui Dumnezeu – car despre care Ezechiel va vorbi într-una dintre viziunile sale – sau slava lui Dumnezeu, carele răzbunătoare ale lui Dumnezeu, norul lui, lumina lui, legătura dintre Cer şi Pământ, legătura luminoasă dintre Dumnezeu şi profeţi...

Biblia ebraică (versiunea masoretică) ne spune, de exemplu: „Carele lui Dumnezeu se numără cu miriadele şi miile repetate: cu ele Dumnezeu merge pe Sinai, în sanctuar" (**Psalmi 68**:18)[5]. Ne-ar fi greu să-l vedem pe Dumnezeu deplasându-se într-un car tras de cai ca să meargă în vârful unui munte. Un pasaj din 2 Regi (Regi **6**:17-18) explică faptul că acele care de foc ale lui Dumnezeu îi orbesc pe sirieni la solicitarea lui Elisei. Cam în aceeaşi ordine de idei şi chiar mai

---

[5] *La Bible hébraïque* (versiune bilingvă), Paris, Librairie Colbo, 1967, p. 1031 (n.a.).

explicit găsim: „Căci iată, Domnul vine într-un foc şi carele Lui sunt ca un vârtej; îşi preface mânia într-un jăratic, iar ameninţările, în flăcări de foc” (**Isaia 66:15**)[6]. Să fie vorba de nave? Familia regală din BM 74329 a venit oare pe Pământ ca să-l însămânţeze cu acest gen de car? În virtutea cunoştinţelor pe care ni le oferă din abundenţă civilizaţia moderă, întrebarea este legitimă, cu atât mai legitimă cu cât aceste care cereşti vor fi din nou prezente în textele CBS reproduse mai departe. Potrivit informaţiilor din textele care urmează, acestea i-ar fi permis panteonului sumerian să ajungă pe Pământ şi să se deplaseze dintr-un loc în altul, supraveghind oamenii...

Să continuăm decodificarea lui BM 74329. Odată acest car aterizat sau legat de Pământ, ia naştere o familie şi o autoritate. Asemenea Elohimilor din Capitolul 1 al Genezei, această autoritate a hotărât să despice solul cu carul ei şi să despartă pământul de elementul lichid[7]. Acest element lichid (*Tāmta* în akkadiană) este asociat în general cu Tiamat, zeiţa-mamă din panteonul zeilor sumero-akkadieni, de care ne vom ocupa mai departe.

Pornind din locul în care îşi avea tabăra (?), acea familie necunoscută creează animalele sălbatice. Nu ştim ce fel de animale, termenul asociat fiind *Amakandu/Šakkan*, tradus în general „animale sălbatice”. În mitologia sumeriană, regăsim Šakkan ca divinitate a vitelor, deci a animalelor care pasc şi care sunt folosite pentru exploatare agricolă. Iată o coincidenţă ciudată, căci traducerea în ebraică a Bibliei

---

[6] *La Bible de Jérusalem*, Paris, Editura du Cerf, 1986, p. 1158 (n.a.).

[7] În **Gn 1**:9-10, sensul este inversat, pământul se iveşte din mare, nu marea din pământ, cum arată BM 74329 (n.a.).

utilizează în **Gn 1:26** termenul *Adam* ca să numească primul om pe care Elohim l-a creat după chipul lui. Or, una dintre expresiile sumeriene obişnuite folosite pentru a denumi „animale" sau „dobitoace" este strict identic, adică *Á-DAM!*[8]

Contrar Genezei din Biblie, putem observa că organizarea lumii vegetale şi a celei animale nu se face în aceeaşi ordine. Apoi, familia care provine din acel car sau din acel cer luminos îşi creează adăpostul (poate îl numesc *Dunnu?*) şi îşi atribuie regalitatea pe Pământ. Aceasta este o primă realizare, un prim ciclu. Să vedem continuarea...

> *Or, Pământul s-a întors spre copiii lui, animalele sălbatice, şi a zis: „Veniţi şi lăsaţi-mă să vă iubesc". Animalele sălbatice au luat în căsătorie Pământul-mamă şi tatăl-car a fost atunci suprimat şi îngropat în solul tare din locul preferat. Puterea absolută a fost luată şi sora cea mare, care era marea, a fost luată în căsătorie.*[(B)]
>
> ***Genealogia divină a uscatului*, rândurile 8-14 (BM 74329)**

Relatarea devine poetică şi nesigură. În mod vădit, viaţa se dezvoltă, animalele sălbatice (primii *Á-DAM*, „animale"?) se răspândesc pe suprafaţa Pământului şi puterea absolută este atribuită aşa cum se arată în **Gn 1**:28, unde Elohim îi porunceşte omenirii modelate după chipul lui: „Creşteţi, înmulţiţi-vă, umpleţi Pământul şi stăpâniţi-l..." Vom vedea mai departe că la apariţia zeilor *anunnai* pe Pământ, textele de pe argilă pretind că se afla deja o omenire pe care zeii o vor asimila tocmai cu animalele sălbatice, în stare doar să bea apă

---

[8] Această descoperire inedită a fost menţionată pentru prima dată în 2005 în prima mea lucrare, *Secretul Stelelor Întunecate*. Á-DAM este un termen sumerian plural care denumeşte „animale", „dobitoace", „vite" (n.a.).

clocită şi să mănânce iarbă...

Dintr-un motiv care ne scapă în text, pentru ca proiectul de creaţie să fie realizat pe deplin, carul este îngropat în sol şi marea este apoi îmbrăţişată. Dacă respectăm logica textului, asta ar însemna că familia (autoritatea) a decis să rămână pe loc (pe Pământ), poate fără nicio intenţie de a mai pleca, deoarece carul este suprimat (distrus) şi îngropat în sol.

Am semnalat înainte că marea Tāmta este în mod clar asociată cu zeiţa-mamă Tiamat, regina panteonului sumero-akkadian. *TI-AMA-T(A)* înseamnă literal „mama vieţii" în sumeriană. Legătura dintre elementul marin şi Tiamat este pur arhetipală. Ar trebui oare să înţelegem că puterea terestră care aparţinea acestei familii necunoscute (autoritate-familie) este apoi împărţită cu regina Tiamat, mama oricărei vieţi (?), unire precizată în rândul 14 al BM 74329? Acest episod este cea de-a doua realizare, al doilea ciclu.

> *Apare atunci Lahar, progenitura animalelor sălbatice, care a suprimat animalele sălbatice şi le-a îngropat în mormântul patern al solului tare. El şi-a luat atunci ca soţie marea, care îl născuse. Atunci, marea a răsturnat (a făcut să se rotească?) Pământul, care îi dăduse naştere. În ziua de 16 a lunii Kislimi (noiembrie-decembrie), [Lahar] şi-a însuşit puterea absolută şi regală.*[(B)]
>
> ***Genealogia divină a uscatului*, rândurile 15-20 (BM 74329)**

Lahar este un termen sumero-akkadian a cărui traducere strictă înseamnă „Mamă-oaie" şi, ceva mai puţin individual, „cornută mică". Am ales să-i las numele în text deoarece s-ar părea că aici este vorba de o entitate masculină, deci de un cornut mic sau de zeul lui. Nu este totuşi imposibil ca această entitate să fi fost feminină în primele versiuni ale acestui

document şi să fi fost masculinizată din motive etice şi sociale legate de epoca din Babilon. Vom analiza ulterior data redactării acestei copii. La fel, diferitele perioade de timp citate în text au fost probabil „aranjate" ca să se potrivească cu vechile ceremonii babiloniene.

Aflăm deci din acele rânduri că Lahar suprimă animalele sălbatice. Deoarece nu ştim dacă este vorba de fiare sau de animale (*Á-DAM*), acest pasaj e greu de tradus. Fapt e că această formă de viaţă este suprimată. Atunci, Lahar se căsătoreşte cu genitoarea lui, Tāmta-Tiamat, şi îşi însuşeşte astfel puterea absolută. Din acest fapt rezultă voinţa mării Tāmta-Tiamat de a răsturna Pământul.

În rândul 19, se spune: „Atunci, marea a răsturnat (a făcut să se rotească?) Pământul, care îi dăduse naştere". Unii lingvişti nu sunt de acord cu sensul formulei verbale *Tanir*, care ar putea însemna „a ucide", „a distruge" şi totodată „a răsturna", „a face să se rotească"... Am adoptat traducerea asiriologului Stephanie Dalley, care vede aici faptul de „a face să se rotească" Pământul (*slew Earth*)[9]. Este probabil un joc de cuvinte între faptul de a distruge şi a răsturna şi poate că, în contextul nostru, de a face să se rotească Pământul în jurul lui. Ne aflăm oare în faţa unei schimbări a polilor fizici şi a unui potop foarte vechi, dintre cele nenumărate, prin care a trecut Pământul de la crearea lui? Probabil despre asta scrie aici. Oare din cauza distrugerii animalelor sau pentru că Lahar îşi însuşise puterea? Textul nu e precis şi nu ne permite să lămurim această problemă. Poate că urmarea ne va aduce la cunoştinţă mai mult. Aceasta este a treia realizare, al treilea

---

[9] Dalley, Stephanie, *Myths from Mesopotamia*, Oxford World's Classics, 2000, p. 279 (n.a.).

ciclu.

Apoi [...], fiul lui Lahar s-a căsătorit cu râul, propria lui soră. L-a suprimat pe Lahar, tatăl lui, ca şi pe Mare, genitoarea sa, şi i-a îngropat în mormânt [...]. La întâi din luna [Tebiti?], şi-a însuşit puterea absolută şi regală.(B.

Genealogia divină a uscatului, rândurile 21-24 (BM 74329)

Un fiu al lui Lahar, al cărui nume este din păcate spart, s-a căsătorit cu sora lui asociată cu râul (*ÍD'DA*). El l-a suprimat pe Lahar, tatăl lui, ca şi pe genitoarea sa Tāmta-Tiamat. Ne vine cam greu să vedem marea (Tāmta-Tiamat(a)) îngropată într-un mormânt; prin urmare trebuie să înţelegem că acel fiu al lui Lahar a luat puterea pe Pământ şi a detronat-o astfel pe Tiamat, regina panteonului sumero-akkadian care deţinea probabil puterea. O face oare cu complicitatea surorii sale, care aparţinea regimului matriarhal al reginei Tiamat? E o posibilitate, dar textul nu este suficient de explicit. Aceasta este cea de-a patra realizare, al patrulea ciclu.

Apoi [zeul turmelor], fiu al lui Lahar, s-a căsătorit cu sora sa, zeiţa păşunilor şi plopilor[10] *şi i-a adus Pământului multă verdeaţă, oferind astfel stânei şi vitelor din ocol hrana creaturilor câmpurilor şi mlaştinilor, [şi, de asemenea, hrană?] pentru nevoile zeilor. Apoi, a suprimat [... şi] râul, şi pe mama lui, şi le-a făcut să sălăşluiască în [mormânt]. [...] a lunii [Šabatu?], el şi-a însuşit puterea absolută şi regală.*(B)

Genealogia divină a uscatului, rândurile 25-32 (BM 74329)

---

[10] Din sumerianul ÚA-ILDAK, tradus în textul nostru „păşune/i" şi plop/i" (n.a.).

Acest text aduce a tragedie greacă. În ciuda spărturilor tăbliței, înțelegem că zeul turmelor, probabil al doilea descendent al lui Lahar, s-a căsătorit şi el cu sora sa, aducând astfel un nou ciclu în crearea Pământului. Acest act creator oferă un pământ sănătos, o hrană abundentă vitelor şi răspunde astfel nevoilor zeilor. Aceste divinități creatoare, al căror obiectiv este de a însămânța solul terestru (pământul ferm), par să se potrivească cu cele din primul capitol al Genezei, care apar sub numele plural de Elohim. Aceşti zei formează familia divină provenită din acel faimos car menționat la începutul textului nostru. Puterea este obținută din nou prin forță şi prin dispariția generației precedente. Acest act este a cincea realizare, al cincilea ciclu.

După aceea, Habarnum, fiul zeului turmelor, s-a căsătorit cu sora sa Bêlet-Seri[11]*. El l-a suprimat [pe zeul turmelor, tatăl său] și pe mama lui, a pășunilor și a plopilor, și i-a așezat în [mormânt]. În șaisprezece ale lunii [Adarru?], el și-a însușit puterea absolută și regală.(B)*

Genealogia divină a uscatului, rândurile 33-36 (BM 74329)

Istoria se repetă în mod implacabil: generația următoare, formată dintr-o zeiță a viței de vie, îşi însuşeşte puterea suprimându-şi înaintaşii, dar de data asta fără să aducă nimic creației în curs de dezvoltare. Este vorba de cea de-a şasea generație care formează al şaselea ciclu.

[Atunci Hayyašum], fiul lui Habarnum, s-a căsătorit cu [...] propria sa soră. [De Anul Nou], el a preluat autoritatea absolută de la tatăl

[11] Corespondența sa sumeriană este Nin-Geštinna, „zeița viței de vie" (n.a.).

lui, dar nu l-a ucis. L-a prins și l-a întemnițat în cetatea lui [și l-a pus în lanțuri].(B)

Genealogia divină a uscatului, rândurile 37-40 (BM 74329)

Reiese că această generație nouă care o înlocuiește pe precedenta n-a creat nimic deosebit, dar, de data asta, cel puțin nu și-a eliminat genitorul, o adevărată premieră în toată această poveste. Tatăl este în final întemnițat, ceea ce pare să oprească definitiv procesul infernal de succesiune la puterea regală prin moartea înaintașilor...

Acest episod formează a șaptea generație, al șaptelea ciclu al acestei teogonii ciudate. Din păcate, nu cunoaștem urmarea poveștii, tăblița fiind spartă la sfârșitul primei fețe și practic distrusă pe verso. S-au păstrat doar câteva rânduri în mijlocul celei de-a doua fețe a tăbliței, unde apar numele lui Enlíl, al fiului său Ninurta și al lui Nusku, pajul lui Enlíl, uneori considerat un alt fiu al lui Enlíl.

Prezența acestor diferite nume provenite din genealogia cerească sumero-akkadiană (singura cu adevărat cunoscută și venerată în toată Mesopotamia) contribuie încă o dată la asocierea poveștii Genezei cu tăblița BM 74329. Într-adevăr, în toată jumătatea acestei tăblițe apare o familie de divinități care, asemenea Elohimilor din capitolul 1 al Genezei, însămânțează Pământul nu în șapte zile, ci în șapte generații. Din al doilea capitol al Genezei (**Gn 2:4**), își face apariția altă putere divină cu numele de YHWH (Yahve). Lucru complet extraordinar este prezența numelor Enlíl, Ninurta și Nusku în fragmentele de pe spatele tăbliței BM 74329, căci aceste divinități fac parte din panteonul divin, ce va sta la originea punerii la muncă a omului, care va avea sarcina să cultive solul din Eden („grădina") și din Edin („câmpia"), după cum se

arată în **Gn 2**:15... Dar vom vedea asta mai departe.

Să încercăm să rezumăm acum conținutul acestei ciudate tăblițe. Dacă ne păstrăm obiectivitatea și imparțialitatea pe care le impune acest studiu, constatăm că această operă scrisă pe argilă degajă o impresie de science-fiction. Veți găsi tabelul cu comparația dintre tăblița BM 74329 și Geneză imediat după acest rezumat.

Tăblița babiloniană *Genealogia divină a pământului ferm* (BM 74329) prezintă istoria unui grup de indivizi - dintr-o familie cerească - provenit dintr-un car, probabil luminos (vezi *HARBU*$_4$,„cercul de lumină"), a cărui funcție este să despice pământul. În acest fel se conturează un peisaj, în timp ce marea își ocupă locul geografic. Realizarea acestei familii-autoritate a fost să genereze animale sălbatice (primul *Á-DAM?*) și să-și creeze un adăpost. Apoi, familia cerească își însușește puterea absolută asupra teritoriilor pe care le-a delimitat (ciclul 1).

Animalele sălbatice (*Á-DAM?*) „se căsătoresc" cu Pământul și se răspândesc deci pe suprafața lui. Carul este îngropat; niciun pas înapoi nu mai este de acum înainte posibil în privința deciziei care a fost pronunțată: familia cerească rămâne definitiv (pe Pământ?) în locul pe care l-a delimitat ca fiind teritoriul ei regal, numit *Dunnu* („uscatul"). Textul spune că marea (*Tâmta-Tiamat*) este căsătorită în acel moment, ceea ce ar putea să explice faptul că puterea îi e conferită Tiamatei (ciclul 2).

Lahar, fiul animalelor sălbatice (*Á-DAM?*), își suprimă înaintașii. Este vorba oare de o generație nouă de indivizi care o înlocuiește pe cea dinainte? Așa se pare. Lahar se căsătorește atunci cu regalitatea alocată reginei Tiamat. După aceea,

puterea reginei Tiamat face să se rotească Pământul. Să fie vorba de un potop? Lahar își însușește puterea reginei Tiamat (ciclul 3).

Unul dintre fiii lui Lahar se căsătorește cu sora lui asociată cu apa sau cu un izvor (cel al reginei Tiamat?), îi suprimă pe Tiamat și pe Lahar și-și însușește puterea regală a reginei Tiamat (ciclul 4).

Un al doilea fiu al lui Lahar se căsătorește cu una dintre surorile lui (fiica Tiamatei) și-i aduce Pământului un ciclu de creație nou în relație cu vegetația, care va putea să hrănească vitele și zeii, deci generațiile provenite din familia cerească la începutul textului. Încă o dată, puterea este obținută prin forță și prin eliminarea înaintașilor deținători ai puterii regale (ciclul 5).

Generația următoare a luat puterea uzând iar de patricid și matricid, fără să contribuie cu nimic la opera acestei familii celeste și la funcționarea ei ancestrală, stabilită în cursul domniilor precedente (ciclul 6).

Ciclul infernal se încheie la capătul celei de-a șaptea generații, tatăl nu este suprimat, ci întemnițat (ciclul 7). Prezența, mai departe în spărturile textului, a unei noi generații de divinități, cea a panteonului zeilor sumero-akkadieni, al cărui zeu suprem se numește „An(u)", implică venirea neașteptată a altui val de cuceritori. Ce s-a întâmplat oare? Asta vom urmări să înțelegem în continuarea investigației noastre.

Tăblița BM 74329 ne relatează astfel istoria unei succesiuni de indivizi originari dintr-o familie primordială sau din aceeași autoritate, ale căror acțiuni aveau ca obiectiv inițial însămânțarea Pământului. Din păcate, lucrarea nu se va realiza în climatul de liniște care scaldă actul creator descris

în Geneză, ci într-o înlănțuire de patricide și matricide care au dus în mod sistematic la suprimarea generației anterioare și la venirea la putere a descendenței următoare. Dacă, așa cum cred, acest text a servit parțial drept cadru pentru a scrie creația Elohimilor de la începutul Genezei, atunci de ce a fost ascuns acest angrenaj de rivalități și de cuceriri de putere?

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
BM 74329, rândurile 1-4: „La început [carul a luat în căsătorie Pământul]. [A fost întemeiată] o **familie și o autoritate.** «Ar trebui să spargem **solul virgin al Pământului** în bulgări». Grație carului, ei au creat marea..."	**Gn 1**:9-10 (inversare față de BM 74329): „Elohim a zis: «Să se strângă la un loc apele care sunt dedesubtul cerului și să se arate uscatul.». Și așa a fost. Elohim a numit uscatul «pământ», iar grămada de ape a numit-o «mări». Dumnezeu a văzut că lucrul acesta era bun.
BM 74329 rândul 5: „[Din locul] operei lor, ei (**zeii care s-au asociat** *cu Tiamat*) au creat *animalele sălbatice* (**Á-DAM:** animale?)...	**Gn 1**:26: **Elohim** l-a creat pe **Adam** („pământosul"*). * Cuvânt creat de André Chouraqui ca să traducă din vechea ebraică cuvântul אדם *adam*, din אדמה *adama* („pământ") din Geneză (n.tr.).
BM 74329 rândurile 9-10: „Veniți și lăsați-mă să vă iubesc. Animalele sălbatice (**Á-DAM?**) **au luat în căsătorie Pământul-mamă** [...] Puterea absolută a fost luată..."	**Gn 1**:28: „Creșteți, înmulțiți-vă (Adam și femeia), **umpleți pământul și supuneți-l**..."

BM 74329, rândurile 25-29: „Apoi [zeul turmelor], fiul lui Lahar, s-a căsătorit cu sora sa, a păşunilor şi a plopilor şi i-a adus Pământului multă verdeață, oferind astfel stânei şi vitelor din ocol hrana creaturilor câmpurilor şi mlaştinilor [şi, de asemenea, hrană?] pentru nevoile zeilor."	**Gn 1**:29-30: „Şi Elohim a zis: «Iată că v-am dat orice iarbă care face sămânță şi care este pe fața întregului Pământ şi orice pom care are în el rod cu sămânță: aceasta să fie hrana voastră. ... La (tot ce) are în el suflare de viață îi dau ca hrană toată iarba verde». Şi aşa a fost."
BM 74329: **7 generații** de divinități, **7 cicluri de creație** înainte de venirea zeului **An(u)** şi a ***anunnailor*** (sau **Anunnaj**).	**Gn 1**:1; 2:3: cele şapte zile în care au creat Elohimii înainte de venirea lui YHW (Yahve) şi a îngerilor săi.

PARTEA A DOUA

ORIGINILE CONFLAGRAȚIEI

Universul n-ar fi oare acel loc paşnic pe care ni l-a descris Biblia?

Am menţionat că *Genealogia divină a uscatului* (BM 74329) este un document excepţional care aminteşte, în multe puncte, începutul Genezei din Biblie. Dacă acest text a servit ca bază pentru redactarea unor pagini importante din **Gn 1**:1 la **2**:3, ar trebui să deplângem măsura în care Geneza a suferit o modificare a acestui model originar: cea a unui conflict ce depăşeşte limitele timpului şi spaţiului, al cărui scop ar fi fost dominarea Pământului şi a teritoriilor sale de diferiţi protagonişti pe care literatura sumeriană îi numeşte în general *DIĞIR* („divinităţi").

În 1989, asiriologul francez Jean Bottéro a observat şi el că dincolo de orizontul imediat al lui *Dunnu* („uscat"), tăbliţa BM 74329 povesteşte într-adevăr despre „succesiunea membrilor unei familii regale, proiectată pe întreg cosmosul"[1]. În acest caz, de ce conflictul dintre caste cu o aceeaşi autoritate ar fi fost şters în **Gn 1**:1 la **2**:3? Textul biblic nu aminteşte nimic în această privinţă.

Această enigmă ar fi rămas fără răspuns dacă un al doilea text babilonian, amintit înainte ca fiind alt model pentru Geneză (în câteva pasaje), n-ar fi prezentat în detaliu acest conflict ceresc, care a fost totuşi şters de la începutul Bibliei iudeo-creştine: *Enūma Eliš*, marea epopee a creaţiei. De acest document ne vom ocupa acum.

---

[1] Bottéro, J., et Kramer, S. N., *Lorsque les dieux faisaient l'homme, op. cit.*, p. 478 (n.a.).

1. *Enūma Eliš* şi originea zeilor

Enūma Eliš a fost găsită în multe biblioteci din vechiul Orient Apropiat, cum ar fi cele de la Aššur, Ninive, Kiš, Sippar şi altele. Pentru datarea redactării acestui text faimos gravat în akkadiană, arheologii nu se pot baza decât pe cele mai vechi versiuni dezgropate până în prezent, ceea ce înseamnă aproximativ 1115 î.Hr. Asiriologul Wolfram von Soden a propus mai degrabă pe la 1400 î.Hr. – diferitele versiuni găsite reproduc cu stricteţe (grafie şi ortografie) acelaşi text. Deţinem vreo 60 de versiuni ale acestui document, care era citit în toată Mesopotamia la marile festivităţi, cum ar fi cea a Anului Nou. Originalul, după cum credea asiriologul şi arheologul Edward Chiera, trebuia să fie sumerian, nu asirian, doar că acest document este pierdut azi[2].

Ne vom baza pe traducerea inedită a lui Don Moore, fost profesor de limbi orientale, împreună cu care am realizat în ultimii ani câteva traduceri. Textul integral al acestei epopei nu va fi reprodus aici din cauza mărimii sale considerabile şi a numeroaselor repetiţii. Ne vom limita la esenţial.

> *Când, sus, Cerul nu era numit încă şi aici, jos, Pământul nu purta niciun nume, doar Absu întâiul, genitorul lor, şi Mama Tiamat, genitoarea tuturor, îşi amestecau împreună apele. Totul era doar un conglomerat: nu se vedea nicio păşune, nu apăruse nicio plantaţie de trestii. Atunci, nu fusese creat încă niciunul dintre zei, zeii n-aveau nici nume, nici nu erau înzestraţi cu destine, pe când domeniul lor de zei a fost creat. Au apărut Lahmu şi Lahamu şi numele lor au fost rostite.*[(B)]

---

[2] Chiera, Edward, *Les tablettes babyloniennes*, op. cit., p. 118 (n.a.).

Enūma Eliš, tăbliţa 1, rândurile 1-10

Locul în care are loc acțiunea nu e sigur. Tabloul zugrăvit aici nu ne permite să ne situăm în timp, înțelegem doar că acțiunea se derulează într-o epocă foarte îndepărtată, complet nedefinită, dar în care planeta Pământ exista deja. Două mari divinități, despre care n-am putea spune dacă se găseau pe Pământ, își amestecă apele. O recunoaștem în una dintre ele pe regina Tiamat, despre care am discutat înainte și care se afla în relație cu familia cerească stabilită pe Pământ, în mitul *Genealogia divină a uscatului* (BM 74329). Am văzut că numele *Tiamat* înseamnă „mamă a vieții", această definiție fiind asemănătoare cu alt termen sumerian prin care este definită, *TI-GEME*$_2$, „slujitoarea vieții".

Rândul 5 din *Enūma Eliš* descrie același fenomen ca în **Gn 1:**2 și **1:**7, unde două divinități, cea de sus și cea de jos, se amestecă. Apa dulce a întunericului este reprezentată aici de Absu, iar apa sărată a mărilor care acoperă planeta unde se situează acțiunea este reprezentată de Tiamat. În domeniul lor misterios, sunt create două divinități.

Îndată ce ei (Lahmu și Lahamu) au ajuns la maturitate și complet formați, au fost modelați Anšar și Kišar, care îi întreceau. Când și-au prelungit zilele, și-au înmulțit anii, Anu a fost primul lor născut, egal cu strămoșii lui. Anšar îl crease pe fiul său Anu după chipul lui. Anu, asemenea lui, l-a creat pe Nudímmud. Or, Nudímmud era superior înaintașilor săi, avea o putere de judecată mare, era înțelept și înzestrat cu o forță imensă, fiind mult mai puternic decât Anšar, creatorul tatălui său; el nu avea egal în comparație cu frații lui zei.[(B)]

Enūma Eliš, tăbliţa 1, rândurile 11-20

Abia sunt formați complet Lahmu și Lahamu, că aceștia din urmă i-au modelat pe Anšar și Kišar. Procedeul de creație nu este precizat: în mod ciudat, nu este indicat niciun raport sexual. Termenul utilizat în text este *banû* („a reproduce", „a crea", „a construi", „a modela"). Să fie vorba oare de naștere sau doar de creare? În cazul unei nașteri veritabile, de ce nu s-a folosit alt verb, cum ar fi *hurrušu* („a da naștere", „a procrea")? Oare în ce fel se modelau aceste divinități unele după altele? Nu știm. Totuși, se arată că fiecare generație o întrece pe precedenta, ca și cum ar fi existat necesitatea să facă mai bine decât înaintașii ei.

După aceea, Anšar (poate ajutat de dublura lui Kišar, dar asta nu e precizat) l-a creat pe fiul lui, Anu, după chipul său, ca și cum ar fi vorba de o creație genetică modernă, de o clonare, de o copie ameliorată a lui însuși. Anu e al șaptelea din acea familie divină și poartă astfel numărul creației pământești. De ce Anu era singur și nu făcea parte dintr-o pereche ca înaintașii lui? Acesta pare a fi un detaliu semnificativ care ne face să presupunem că Anu este un personaj important, care a avut parte de o grijă deosebită. Și vom avea confirmarea.

În cazul celui de-al optulea personaj, regăsim încă o dată aceeași schemă în care Anu, asemenea înaintașului său, îl creează pe Nudímmud. Acesta este și el imaginea tatălui său creator și a beneficiat și el de o atenție deosebită, deoarece își întrece înaintașii în putere și înțelepciune. Ne putem imagina că Nudímmud este un individ masculin, așa cum sunt Anu și Anšar, fapt pe care îl confirmă pe de altă parte diferitele documente scrise pe argilă. De asemenea, este interesant de observat că generația de divinități se oprește aici și Nudímmud nu creează niciun alt zeu. Fapt surprinzător, deoarece numelui

lui este tocmai *Nudímmud*, apelativ a cărui fonetică ține de sumerianul *NU-DÍM-MUD*, „imagine care modelează și aduce pe lume" sau „care modelează și aduce pe lume chipuri", deci clone. Acest nume are probabil legătură cu funcția creatoare pe care acest zeu o va exercita pe Pământ. Vom vedea mai departe că acest personaj este foarte important în literatura sumero-akkadiană și că va purta cel mai des numele Enki și Ea. Enki-Ea are reputația de a mânui *siensišáre*[3] („matrice artificiale"). Cititorul va fi înțeles că aceia care au scris aceste tăblițe ar fi putut să inventeze science-fiction cu mult înaintea occidentalilor sau că au consemnat în argilă evenimente reale foarte vechi al căror conținut nu poate fi interpretat decât astăzi pe baza cunoștințelor noastre în termeni de clonare și navigație spațială.

> *Zeii din această generație au coexistat și reverberația strigătelor lor a tulburat-o pe Tiamat. Tulburând interiorul lui Tiamat, au agasat prin jocurile lor interiorul lui Anduruna. Absu nu le-a putut domoli strigătele. Cu toate că era îngrozit de comportamentul lor, Tiamat a fost totuși indulgentă. În cele din urmă, Absu, protectorul marilor zei,*

---

[3] Descompunerea termenului sumerian *SI-EN-SI-ŠÁR* dă literal „care în ordine numeroși demnitari". În texte este folosit alt apelativ, și anume următorul: *SIG7-EN-SIG7-DUG3*, adică *SIG7* („a crea", „a face să trăiască"), EN („demnitar", „nobil") *SIG7* („a crea", „a face să trăiască"), *DUG3* („membre") = „care face să trăiască demnitari creându-le membrele", ceea ce înseamnă același lucru. *Siensišárele* sunt matricele artificiale de care „divinitățile" din mitologia sumeriană se foloseau ca să creeze sau să asambleze clone. Regăsim termenul, printre altele, în mitul lui Enki și Ninmah (AO 7036), unde Enki este nevoit să confecționeze o siensišără ca s-o studieze și să creeze mai târziu omenirea. Într-o versiune bilingvă (sumero-akkadiană) a aceluiași mit, termenul *siensišără* este înlocuit cu akkadianul *šassuru*, al cărui sens este „matrice" (n.a.).

i s-a adresat lui Mummu, pajul lui: „O, Mummu, pajul meu care îmi mulțumește sufletul, vino, să mergem s-o găsim pe Tiamat".[(B)]

Enūma Eliš, tăblița 1, rândurile 21-32

Acest pasaj ne va permite să situăm puțin mai bine acțiunea. Deci, cine este Tiamat și ce reprezintă ea? Aceste rânduri ne spun că toți zeii astfel creați trăiesc după toate aparențele în interiorul acestei Tiamat. Cum e posibil? În mod evident, Tiamat reprezintă două lucruri distincte:

– o zeiță primordială, creatoare de viață, mama acestei familii divine;
– o lume (o planetă și oceanele ei).

Aspectul planetar a lui Tiamat este confirmat când se spune că *„reverberația strigătelor zeilor a tulburat-o"*, ceea ce ar putea să însemne pur și simplu că acțiunile lor rezonează în ea.

Decorul poveștii noastre se situează „în interior" sau în lumea numită Anduruna. Acest nume este luat din sumerianul *AN-DURUNA*, „sălașul cerului", ceea ce lasă în mod obligatoriu să se presupună că nu poate fi vorba de Pământ, ci de un domeniu ceresc necunoscut. Strigătele acelei generații de zei îl perturbă pe Absu, tatăl lor... În mitologia mesopotamiană, Absu (*ABZU* în sumeriană, scris *„ZU-AB"* în cuneiforme) simbolizează abisul, regatul de dedesubt, cu apele sale dulci și pânza sa freatică. Aici, Absu, ca Tiamat, are un aspect dublu, și anume cel de zeu, stăpân și totodată administrator al interiorului planetei, în timp ce exteriorul pare asociat cu zeița-mamă Tiamat.

La sfârșitul pasajului nostru intervine un nume complet necunoscut din creația citată înainte, un anume Mummu, o

divinitate subalternă în slujba lui Absu. Chiar dacă nu este precizat, aceasta presupune că marii zei au creat un fel de divinități minore care să-i slujească.

Așezați în prezența reginei Tiamat, au discutat despre treburile referitoare la zei, care erau copiii lor. Absu a luat cuvântul, a ridicat vocea și i-a zis lui Tiamat: „Purtarea lor nu-mi place, ziua nu mă odihnesc, noaptea n-am somn! Vreau să le distrug și să le suprim activitatea, ca să aduc din nou liniștea și să putem dormi". Tiamat, auzind aceasta, furioasă pe soțul ei și fiind ea însăși iritată, i-a răspuns lui Absu cu mânie: „De ce distrugem ce-am creat? Oricât de neplăcută ar fi purtarea lor, să fim răbdători cu bunăvoință!" [...] Mummu a contestat părerea genitoarei sale și i-a zis lui Absu: „Suprimă, tată, suprimă această activitate trepidantă ca să te odihnești ziua și să dormi noaptea!" Atunci, Absu s-a bucurat și trăsăturile feței i s-au luminat de răul pe care îl pregătise împotriva zeilor copiii lui [...].[(B)]

Enūma Eliš, tăblița 1, rândurile 33-52

Reginei Tiamat și lui Absu le este foarte greu să-și stăpânească vlăstarele. Dar zeița, ca orice mamă, este mai indulgentă decât Absu. Acesta se îndoiește de creația lui și este gata, la sfatul pajului său, s-o distrugă. Această parte a narațiunii pare să fi inspirat mitologia greacă în privința poveștii lui Uranus care și-a ascuns copiii în pântecele mamei lor Gaia. Astfel este posibil ca între Mesopotamia și Grecia să fi existat contacte, măcar în jurul secolul al VIII-lea î.Hr., în perioada în care Hesiod și-a scris teogonia.

Or, tot ce ei pregătiseră în adunare, li s-a repetat zeilor copiii lor. Când au aflat, zeii s-au agitat, apoi au păstrat tăcere și n-au mai făcut niciun zgomot. Dar cel mai inteligent, experimentatul și subtilul Ea, care înțelege totul, le-a priceput planul. Și, împotriva lui Absu, a conceput și a pus la cale un plan de ansamblu. Și-a aranjat împotriva lui

augusta sa incantaţie, i-a recitat-o şi l-a adormit pe Absu. Copleşit de somn, pajul Mummu, sfătuitorul, a fost şi el foarte moleşit. Ea (Enki) a luat coroana lui Absu, a pus stăpânire pe mantia lui iradiantă şi a îmbrăcat-o; apoi, punându-l la pământ, i-a luat viaţa şi l-a închis pe Mummu, ferecând uşa în urma lui. Şi-a stabilit apoi pe Absu sălaşul. [...] După ce şi-a imobilizat şi şi-a doborât duşmanii, Ea şi-a folosit strigătul triumfal împotriva adversarilor săi.[B]

Enūma Eliš, tăbliţa 1, rândurile 55-74

În mitologia mesopotamiană, Ea (Enki) este un alt nume al lui Nudímmud, fiul lui Anu. În această parte a textului, Nudímmud-Ea ia situația în mână, probabil în virtutea capacităților sale, descrise ca fiind superioare față de cele ale înaintaşilor săi. Ea deține puteri supranaturale: el reușește fără greutate să-l adoarmă pe Absu şi să-l amețească pe pajul lui, Mummu. Apoi îşi însuşeşte puterile lui Absu, ceea ce îl face probabil şi mai puternic...

Atunci, el s-a odihnit în cea mai mare linişte, a numit acel loc Absu şi a stabilit acolo sălile de ceremonie. Şi-a întemeiat acolo propria-i reşedinţă, unde Ea, împreună cu Damkina, soţia lui, a tronat cu măreţie. În acel sanctuar al destinelor, în acea capelă de elaborare, a fost procreat cel mai abil, cel mai înţelept dintre zei, Seniorul, Marduk a fost născut în mijlocul ţinutului Absu. [...] Înfăţişarea îi era splendidă, privirea îi era strălucitoare. Era matur de la naştere, viguros încă de la început. Observându-l, Anu, care îl procrease pe tată lui [Ea] s-a bucurat şi s-a luminat la faţă; inima i s-a umplut de bucurie. Când l-a privit (a zis): „Divinitatea lui e diferită, el e mai formidabil, îi întrece în toate". [...] De atunci, Anu a produs şi a provocat patru vânturi pe care i le-a încredinţat lui Marduk „să se distreze copilul meu cu ele". Şi Marduk a creat praful pe care l-a făcut să fie purtat de (vânturile) furtunii. Deoarece a provocat hula, a tulburat-o pe Tiamat.

Perturbată, Tiamat s-a agitat zi şi noapte.[(B)]

Enūma Eliš, tăbliţa 1, rândurile 75-82

După victoria sa strălucită, Ea a pus stăpânire pe acele locuri şi şi-a numit reşedinţa Absu. Locul în care locuiesc ceilalţi zei nu este precizat, dar victoria i-a adus probabil lui Ea respectul momentan al fraţilor mai mari, ceilalţi zei. Aşa cum este descris în textele mesopotamiene, Damkina/Ninki, soţia lui Nudímmud-Ea, este o zeiţă foarte veche, o reprezentare vie a Zeiţei-Mamă. Dacă e să dăm crezare acestui mit, Ea şi soţia lui i-au dat naştere unui anume Marduk...

2. Marduk şi Dukù

Enūma Eliš a fost concepută în mod special ca să-l glorifice pe Marduk, îndeosebi în cea de-a doua parte a documentului, unde găsim o listă lungă de titluri şi de elogii scrise pentru el. Acest zeu, care îl reprezintă în general pe fiul lui Ea-Enki, va deveni şi el divinitatea absolută legată strâns de destinul Babilonului. Suveranii acestei cetăţi au avut, de la începutul celui de-al II-lea mileniu î.Hr., preocuparea maladivă de a-l încununa pe Marduk, zeul suprem al Babilonului, cu o glorie strălucitoare.

Dificultatea care se iveşte constă în faptul că Marduk apare târziu în texte, ceea ce înseamnă o problemă în ceea ce priveşte conţinutul epopeii *Enūma Eliš*, presupusă a prezenta originile divinităţilor sumero-akkadiene şi pe cele ale Creaţiei. Marduk este deci complet necunoscut în vechile tăbliţe ale

Creației, în care apar de fiecare dată An(u), Ea-Enki, Enlíl și reprezentarea unei zeițe-mamă care formează autoritățile divine ale Cerului și Pământului. Cine este atunci Marduk? La aceasta se adaugă o a doua problemă: etimologia numelui Marduk rezistă la orice explicație, părând că provine din adâncurile timpului...

Asiriologul Édouard Dhorme s-a aplecat, în 1945, asupra acestei probleme spinoase. Din studiul lui reiese că numele Marduk se scrie cu o ideogramă complexă, al cărei sens este probabil „copil-soare". Dar acest nume cunoaște și lecturi fonetice care amestecă akkadiana cu sumeriana, cum ar fi *Martukku* sau *Mardukù*, „fiul lui Dukù" („fiul sfintei coline")[4], acea colină sacră fiind în general menționată ca reprezentare a patriei de origine a zeilor, locul de unde „ar fi coborât" ca să ajungă pe Pământ.

Este interesant de notat existența unui Dukù pământesc în textele sumeriene, acesta simbolizând colina sau muntele zeilor, locul unde divinitățile s-ar fi stabilit pe Pământ după venire. Acel Dukù pământesc va fi citat de mai multe ori în textele pe care le vom studia mai departe. Subiectul va fi tratat în partea a treia a acestei lucrări, când va fi vorba de livada divină numită „Eden" și de Secretul zeilor dezvăluit omenirii – în mod cât se poate de clandestin – de zeul Șarpe și artizan,

---

[4] Dhorme, Édouard, *Les religions de Babylone et d'Assyrie*, Paris, Editura Presses Universitaires de France, 1945-1949, p. 140. După cunoștința mea, este unul dintre puținii autori care a observat în mod clar folosirea particulelor sumeriene și akkadiene la formarea acestui cuvânt – subiect care privește pe deplin teza mea ce se referă la decodificarea a mii de cuvinte sumero-akkadiene. Ca o completare, semnalăm că Mar(u) înseamnă „fiu" în akkadiană și DU_6-*KÙ*, „sfânta colină" în sumeriană (n.a.).

Enki-Ea, adică o temă cel puțin universală, Geneza părând să nu aibă exclusivitatea în această privință!

În *Enūma Eliš*, textul pe care îl studiem aici, Marduk, fiul lui Ea-Enki, are în mod clar misiunea de a proteja patria cerească a zeilor, care există sub numele de Dukù sau Dukug în alte texte. Potrivit descompunerii pur sumeriene, *MAR-DU*$_6$*-KÙ* ar putea să însemne ceva de genul „silitor pentru Dukù", „a înconjura Dukù" sau pur și simplu „a proteja Dukù". Așadar, nu este vorba de un nume propriu, ci de un titlu onorific care servea la desemnarea „deținătorului puterilor", deci „a suveranității lui Dukù" și, de asemenea, a „protectorului (cunoașterii) lui Dukù". Pe Pământ, marele responsabil al suveranității divine și protector al zeilor nu era altul decât Enlíl (zeul vântului și al furtunii). Tocmai lui Marduk îi încredințează marele zeu Anu din panteonul divin „vânturile furtunii", ceea ce o va tulbura pe Tiamat și va declanșa războiul dintre zeii tineri și cei vechi. Alte două puncte semnificative vin în sprijinul faptului că, în acest text, Marduk este într-adevăr un titlu pentru desemnarea lui Enlíl, fără a-l numi direct.

1. Enlíl este complet absent din genealogia divină descrisă în tăblița 1 a epopeii *Enūma Eliš*! Faptul este cum nu se poate mai de neînțeles, căci textele îl desemnează în general ca fratele lui Ea-Enki și deseori ca fratele său mai mare ca să marcheze superioritatea lui Enlíl față de Enki. Dar *Enūma Eliš* nu-l menționează ca atare și-l citează pe Enlíl mai departe în text ca un zeu pasiv, amestecat cu ceilalți, fără nimic distinctiv. Așadar, nu știm cum s-a născut Enlíl, pe când nașterea lui Marduk este bine menționată. Textul e clar: este vorba de fiul lui Enki!

2. Alt punct important, pe cea de-a şaptea şi ultima tăbliță a epopeii *Enūma Eliš*, pe rândul 149, Marduk este numit „Enlíl al zeilor", ceea ce este, după părerea mea, o recunoaştere determinantă care confirmă numele Marduk ca fiind un epitet divin, nu un nume propriu. Asiriologul Edward Chiera credea şi el că Marduk trebuia să fie la origine Enlíl într-o versiune sumeriană inițială a epopeii *Enūma Eliš*, astăzi de negăsit[5].

Confirmarea apelativului Marduk ca atribut ne este atestată de un text aflat la British Museum, din care citām câteva fragmente:

[...] Ninurta este Marduk, ca zeu la hulei,
Nergal este Marduk, dacă e vorba de bătălie,
Zababa (alt nume al lui Ninurta) este Marduk (ca zeu) al luptei,
Enlíl este Marduk, ca suveranitate şi chibzuire,
Nabu este Marduk (în privința) calculelor [...]
Ea (Enki) este Marduk pentru movila de argilă [...][6].

Tăblița BM 47406

Vom vedea mai departe, odată cu povestea Grădinii şi a dezvăluirii Secretului zeilor omenirii, că diferitele dezacorduri dintre Enlíl şi Ea-Enki nu sunt de ordin fratern, ci de descendență. Într-adevăr, există o tradiție veche sumeriană care spune că Enlíl se trage din Enki, din soția lui, zeița Pământului Damkina/Ninki:

---

[5] Chiera, Edward, *Les tablettes babyloniennes, op. cit.*, p. 122 (n.a.).

[6] Vezi Labat, René, *Les religions du Proche-Orient*, Paris, Editura Fayard-Denoël, 1970, p. 71-72. René Labat indică numărul 47407, dar este vorba mai degrabă de numărul 47406 al *Cuneiform Texts* de la British Museum (vezi pl. 50) (n.a.).

Enlíl, fie ca tatăl care te-a zămislit, Enki (cu) Ninki, să-ți spună o rugăciune în folosul meu.

Tăblița K 5157

Această confuzie se explică prin faptul că Enlíl, de la sosirea pe Pământ, ar fi profitat de notorietatea sa ca să creeze o distanțare între el și tatăl lui. Această manevră i-ar fi permis să se afișeze ca frate (chiar mai mare) al lui Enki, nu ca fiul său, în timp ce *Enūma Eliš* îl menționează clar în calitate de fiu al lui Enki. Marduk este cu siguranță un titlu împărțit de diferiți zei, care ar fi obținut suveranitatea divină sau o parte din putere la un moment dat.

Confuzia dintre Enlíl, primul fiu al lui Enki, și Marduk este motivată și de prezența mult mai recentă a unui al doilea fiu al lui Enki, care va purta și el calificativul „Marduk" în perioada recentă a Babilonului și a redactării epopeii *Enūma Eliš*. Am comentat de multe ori această confuzie în lucrările mele precedente și am explicat că acest nou Marduk ar fi zeul egiptean Horus, zeul salvator care va lupta cu Enlíl sub forma zeului furtunii Seth. Este tocmai lupta purtătorului de lumină Lucifer contra lui Satan, marele administrator al domeniilor zeilor, adică *šatam*[7] în sumeriană care este, după cum vom vedea mai departe în texte, un alt epitet pentru Enlíl.

Sursele mesopotamiene sunt zgârcite în privința precizărilor despre Dukù ceresc (sălașul zeilor), căci nu prea se referă la el. Diferitele pasaje care evocă acest loc ceresc sunt

[7] *Šatam* înseamnă „administrator teritorial" în sumeriană, vezi *M.É.A.*, intrarea 355, p. 165 și textele CBS traduse puțin mai jos (n.a.).

în mod sistematic asociate cu zeii, precizând că aceştia provin de acolo. Documentele din vechea Mesopotamie reprezintă mereu o constelaţie existentă pe numeroase sigilii. Practic, toţi asiriologii sunt de acord că ar fi vorba de constelaţia Pleiadelor. Câţiva specialişti, o minoritate, văd acolo însă şapte planete, „astrele rătăcitoare", şi anume cele cinci planete ale noastre vizibile cu ochiul liber, plus luna şi soarele. Această teză a celor şapte planete este puţin plauzibilă dat fiind că, pe

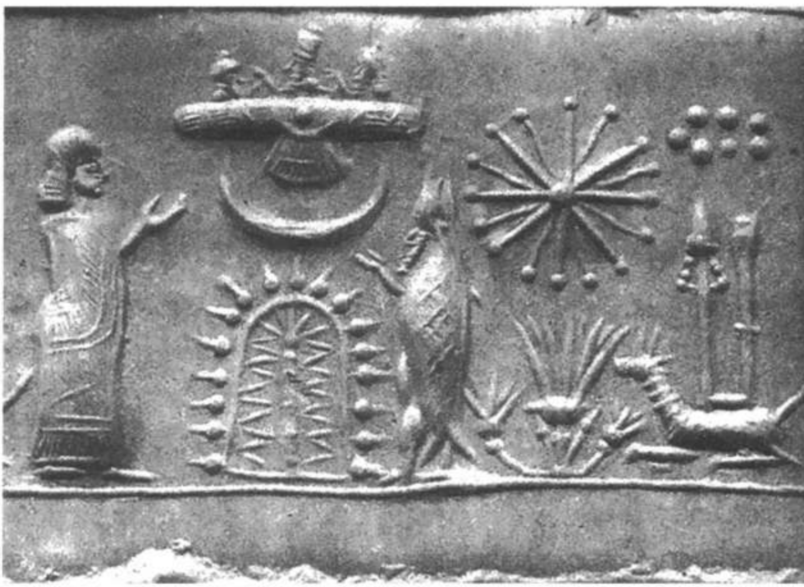

Figura 9: Sigiliu pe argilă din Asiria unde se văd, sus, în dreapta, cele şapte stele din constelaţia Pleiadelor (Mulmul), lângă un soare şi o lună. Deasupra lunii se află o navă spaţială cu trei ocupanţi. Doi preoţi par să se roage în jurul arborelui vieţii aliniat cu luna şi carul zburător. Jos, în dreapta, este gravat Dragonul-Şarpe Tiamat pe care este plasată o săgeată cu vârful în sus, ce îl simbolizează deseori pe Marduk. Victoria lui Marduk asupra reginei Tiamat i-a conferit învingătorului emblema dragonului. Plasarea reginei Tiamat şi a lui Marduk sub Pleiade ar confirma punctul de pornire a războiului ceresc descris în *Enūma Eliš*.

numeroase documente se pot distinge aceste şapte stele, plus, pe acelaşi sigiliu, luna pe cer sau soarele, uneori ambele în acelaşi timp.

În traducere strictă, numele sumerian al Pleiadelor este *MULMUL*, care înseamnă „constelația constelațiilor" şi pe care unii îl traduc pur şi simplu „stelele" (repetiția unui cuvânt marcând astfel pluralul lui)[8]. Dacă privim Pleiadele ca fiind constelația zeilor, unde arhivele din Sumer şi Akkad situează începutul tuturor lucrurilor, această constelație ar fi deci prima dintre toate celelalte de pe cer. Tocmai de aceea semnul arhaic sumerian *MUL-MUL* este o stea dublă. Această stea dublă înscrisă în cuneiforme arhaice se găseşte pe sigiliul pe argilă M 2734 provenind de la Mari, unde se pot vedea Enlíl şi Enki disputându-şi suveranitatea proprie zeilor. Sigiliul vă va fi prezentat mai departe (Figura 16).

Alt punct semnificativ: din *Mulmul* sumerian (Pleiade) provine termenul *mulmullu*, pe care îl găsim în vocabularul akkadian şi care desemnează atât o săgeată, cât şi emblema lui Marduk în formă de stea. Această săgeată exprimă conceptul de război. Dacă ne referim la conținutul literal al epopeii *Enūma Eliš*, zeii mesopotamieni ar proveni tocmai dintr-un loc ceresc de unde ar fi izbucnit un conflict.

3. Bătălia cerească şi destinul omului

Continuarea epopeii *Enūma Eliš*, despre care vom discuta, zugrăveşte un conflict galactic fără precedent. În 1996, Jean

---

[8] *Mul* înseamnă „stea" şi totodată „constelație" în sumeriană (n.a.).

Laporte, doctor în teologie, se mirase de absența acestui conflict ceresc în textul biblic, în timp ce el însuși observase concordanțe vădite între *Enūma Eliš* și Geneză: „Biblia trece sub tăcere episodul bătăliei cerești. Totuși, ea presupune un conflict de acest gen. Acest conflict este tratat pe larg în literatura extra-biblică din cărțile apocrife... Relatarea biblică a creației nu păstrează din istoria babiloniană decât separarea Cerului de Pământ, lumina și întunericul, apele superioare și inferioare, pământ și mare[9]. Căci *Enūma Eliš* nu este singura relatare din Orientul Apropiat care evocă acest conflict: textele apocrife, îndeosebi cele de la Nag Hammadi (Egipt), îl amintesc și ele, subliniind că se înfruntau divinitatea biblică (asimilată cu o divinitate falsă) și forțele luminii.

Enūma Eliš este un text relativ recent față de cele mai multe surse pe care le vom studia în această lucrare. Nu vom plasa aici urmarea acestui document din cauza mărimii sale monumentale (aproape 1100 de versuri împărțite pe 7 tăblițe!). De aceea, am sintetizat restul în cele ce urmează.

Plasând puterea celor patru vânturi în mâinile nepotului său Marduk, Anu a manevrat ca s-o intimideze pe regina Tiamat, cu riscul de a provoca un conflict deschis între suverană și restul zeilor tineri. Anu și-a sporit în mod neîndoielnic puterea de luptă și și-a dezvăluit ambițiile de a lua puterea prin intermediul lui Marduk. Sunt prezente toate argumentele destabilizatoare ale unui război și capcana se închide. Tiamat adună în jurul ei pe „zeii transfugi", pe care îi adăpostește vastul univers.

În fața amenințării crescânde a forțelor lui Anu, întrupate

---

[9] Laporte, Jean, *La Bible et les origines chrétiennes*, Paris, Editura du Cerf, 1996, p. 89-90 (n.a.).

în Marduk, zeii din univers îi cer reginei Tiamat să-i oprească pe cei care „au zămislit răul". Tiamat, împinsă de spaima de a vedea într-o zi o armată duşmană prea mare atacând-o pe a sa, creează arme redutabile şi adună forțele din univers ca să-i înfrunte pe zeii tineri. Ea doreşte să-i implice pe toți zeii disponibili în război, singurul mod prin care spera să câştige bătălia şi să nu vadă universul prăbuşindu-se în haos...

Primele linii, formate din navele reginei Tiamat, raliate la cauza reginei, lansează primele asalturi. Ea-Enki îşi asumă riscul de a media, ba chiar de a răspunde la atac, dar nu reuşeşte. Apoi, tatăl lui, Anu, încearcă şi el s-o atace pe Tiamat, dar fără succes. La cererea înaintaşului său Anšar, Ea-Enki propune atunci ca fiul său Marduk s-o înfrunte pe Tiamat. Dorind să reuşească acolo unde tatăl său şi regele zeilor au dat greş rând pe rând, Marduk acceptă fără să ezite.

Conştient că, dacă misiunea îi reuşeşte, va ajunge în mod firesc să-i comande pe zei, Marduk cere puteri depline (de unde titlul lui, după cum am văzut, de „deținător al puterilor în Dukù"). Toți zeii tineri – *anunnaii* lui Anu şi *igigii* lui Ea-Enki – acceptă şi toate onorurile îi sunt atribuite fiului salvator, care câştigă regalitatea şi autoritatea militară! Marduk se pregăteşte atunci de război şi se înconjoară de arme „supranaturale", care utilizează forțele brute şi distrugătoare ale naturii ca să câştige lupta cosmică; fulgere, vânt, furtuni – forțe care, în treacăt fie zis, îi sunt atribuite în general lui Enlíl!

Marduk urcă în carul lui înfricoşător cu echipaj cvadruplu. Luptele sângeroase încep şi Marduk porneşte o bătălie aeriană, concentrându-şi eforturile asupra navei reginei Tiamat. Armatele lui Marduk pornesc în urmărirea reginei,

care este chinuită permanent de vânturi cumplite. În fuga ei disperată, Tiamat cade în plasa lui Marduk, marea armă a zeilor, citată în mod regulat în textele scrise pe argilă. Are loc o luptă titanică, dar Marduk o sfâşie pe Tiamat (nava ei?) cu săgeata lui cerească şi-i deschide pântecele. El îi sparge capul şi dispune de trupul ei făcut bucăţi. Aliaţii reginei, înspăimântaţi, încearcă atunci să părăsească locul bătăliei, dar

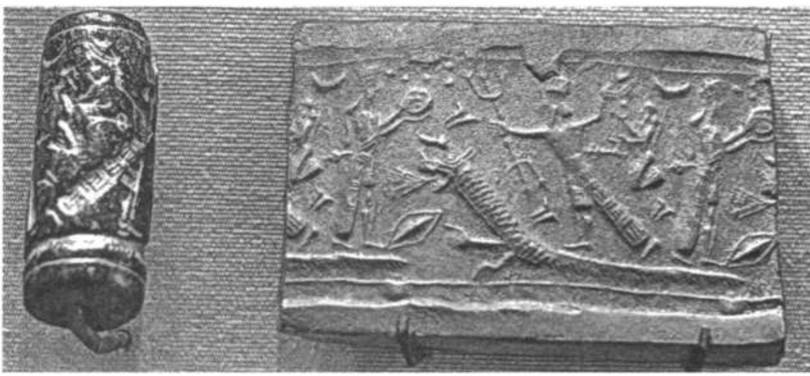

Figura 10: Sigiliu asirian de la Luvru (AO 30255) care ilustrează victoria lui Marduk asupra reginei Tiamat, transformată în monstru al abisurilor. Marduk ţine furca dublă în mâini. Vom vedea mai departe că acea furcă este legată de *šatam* („administrator teritorial"), care nu este altul decât Enlíl!

sunt imobilizaţi în parte şi aruncaţi în plasa cerească. *Kingú*, aliatul principal, este doborât şi supus. Zeii învingători nu mai pot de bucurie.

Începând cu rândul 135 de pe tăbliţa a patra, Marduk doreşte să organizeze universul în care au fost proiectaţi zeii tineri după victoria lor. Zonele geografice în care se aflaseră înainte *anunnaii* şi *igigii* lui An şi Enki par să se fi schimbat complet. Zeii tineri se află într-un spaţiu necunoscut, pe care Marduk trebuie, fizic sau abstract să-l reorganizeze pentru

supraviețuirea coloniei cereşti Dukù. Este ca şi cum Tiamat şi-ar fi împrăştiat puterile şi regalitatea în întregul sistem solar. Căci, după dispariția reginei Tiamat, este vorba într-adevăr de Pământ şi de universul lui vizibil. Aceasta presupune că bătălia cerească ar fi generat o deplasare a zeilor tineri, probabil din Mulmul (Pleiade) spre sistemul nostru solar.

Astfel, Marduk a creat universul vizibil al Pământului cu resturile reginei Tiamat. Cerul, stelele, ziua şi noaptea, munții, apele, lumea subterană Apsu (Abzu) sunt treptat reorganizate pentru zeii cuceritori. Marduk înapoiază atunci lui Enki puterile ce i-au fost delegate (tăblița 5, rândul 68) și oferă suveranitatea bunicului său, Anu, „ca dar de bun venit".

Apoi, se petrec mai multe evenimente foarte vechi, pe care le vom regăsi exact după aceea în seria de tăblițe de la Niffer (Nippur), traduse de mine şi care s-ar zice că apar aici ca în oglindă, doar că ne aflăm în contextul politic al redactării epopeii *Enūma Eliš* şi al epocii babiloniene. Acesta este probabil un indiciu care dovedeşte că conținutul epopeii *Enūma Eliš* ar proveni dintr-un document şi mai vechi, neidentificat până astăzi, în care eroul n-ar fi Marduk, ci Enlíl.

Începând cu rândul 120 al coloanei a cincea, Marduk îşi anunță într-adevăr voința de a construi un sanctuar pentru zei, numit Babilon, unde ar locui în persoană. Exact asta va face Enlíl cu domeniul Kharsağ, despre care vom vorbi. În fine, în *Enūma Eliš* se manifestă mereu voința lui Marduk de a obține ofrande pentru a-i hrăni pe zei. Aceste ofrande ar fi încredințate „unui prototip uman" ce ar trebui creat „ca să-i fie impusă corvoada zeilor" (tăblița 6, rândul 6). Marduk îi comandă astfel tatălui său Enki să-l creeze pe viitorul muncitor, dar cu sângele vinovat al trădătorilor *kingú*, care se

raliaseră cu Tiamat şi deţineau suveranitatea terestră. Acestui muncitor i se dă un nume, *sağğiga* („sclavi negri").

SAĞ-ĞI$_6$-GA este un termen sumerian extrem de sensibil, pe care asiriologii îl traduc în general „Capetele-Negre". Diferitele tăbliţe care denumesc astfel fiinţele omeneşti le prezintă pe acestea ca fiind „omenirea primitivă", în sensul de prima omenire care s-a pus în slujba zeilor din Sumer şi Akkad. În virtutea versiunii oficiale şi probabil ca să nu intre în „dezbateri rasiale delicate", traducătorii tăbliţelor pretind că era vorba de sumerieni sau de strămoşii lor, pe motiv că aveau părul negru.

În sumeriană, monosilaba *SAĞ* evocă „un cap", dar şi „un servitor", „un sclav" şi „un om". În consecinţă, alegerea termenului „cap" este complet arbitrară. Ar fi logic să se traducă *sağğiga* „oamenii (sau sclavii) negri" din alte motive la fel de esenţiale, pe care ni le confirmă antropologia şi arheologia: omul cu pielea neagră este primul din genul *Homo sapiens* care a văzut lumina zilei pe Pământ. Adăugăm că există şi alt termen sumerian gravat pe tăbliţele de argilă care îi denumeşte pe aceşti „oameni întunecaţi", menţionaţi ca fiind omenirea primitivă sau poporul sumerian aflat în slujba „zeilor". Acest termen este *UN-SAĞ-ĞI$_6$* . Vocabula *UN* exprimă „poporul" sau „oamenii", deci *unsağği* s-ar traduce fonetic prin „poporul oamenilor negri" sau „poporul sclavilor negri". Aceasta ar întări încă o dată anterioritatea poporului african faţă de restul familiei umane. *Sağğiga* nu denumeşte deci o etnie anume, cum ar fi sumerienii, ci mai degrabă genul omenesc cu pielea închisă la culoare, de origine africană, care a fost în slujba „zeilor" şi proliferase deja pe glob în perioada venirii acestora pe Pământ. Această constatare tristă va fi

amplu confirmată mai departe şi-mi permit, de asemenea, să afirm încă de acum că zeii sumerieni erau în mod vădit xenofobi şi segregaţionişti. Întreaga poveste a Grădinii şi a „păcatului omului" se învârte în jurul acestui subiect!

Să continuăm rezumatul epopeii *Enūma Eliš*. Marduk îi instalează apoi pe *anunnaii* lui Anu şi pe *igigii* tatălui său, repartizându-i pe Pământ, sub pământ sau în Cerul divin. Îi pune să-şi ocupe locurile potrivit unei scheme ierarhice ordonate perfect. Sanctuarul lui Marduk le permite atunci zeilor să se ghiftuiască când coboară pe Pământ. Exact asta se va întâmpla în privinţa cetăţii Kharsağ.

În final, zeii ridică în slăvi arma care le-a permis să lupte cu Tiamat şi s-o ucidă. Această armă este întruchipată de arcul lui Marduk, precum şi de marea lui plasă. Vom vedea mai departe importanţa supremă a armei la zei... După celebrarea armei divine, Anu îl instalează pe Marduk pe estrada înaltă şi divinităţile îi jură fidelitate şi îi consacră puterea absolută asupra zeilor din Cer şi de pe Pământ. Marduk este astfel lăudat şi i se cere să realizeze pe Pământ ce realizase în Cer... Probabil de aceea numele *Dukù* (sau *Dukug*) va fi dat muntelui pe care se va ridica cetatea terestră a zeilor, adică Kharsağ.

Enūma Eliš se încheie apoi cu enumerarea celor 50 de nume divine ale lui Marduk legate de puterile pe care le-a obţinut mulţumită victoriei sale asupra reginei lor Tiamat. La sfârşitul acestei liste lungi de elogii apare numele unui astru necunoscut de pe firmament, Nibiru, despre care vom vorbi mai departe. Dintre aceste nume diferite, să-l notăm pe cel care figurează la poziţia 41 (tăbliţa 7, rândurile 99 şi 100) şi îl face pe Marduk „Dummu-Dukù («fiul lui Dukù»), al cărui

sălaş sacru (patria de origine) devine *Dukù* (terestru, Kharsağ)! Fiul Sfintei Coline, fără de care regele Capelei Sfinte (Enki-Ea) nu ia nicio hotărâre."

Totul va depinde de acest detaliu, care nu este în realitate un detaliu. Asta se preciza în *Enūma Eliš*: artizanul Enki nu poate să ia vreo decizie fără aprobarea stăpânului legilor, marele administrator al domeniului zeilor. Totuşi, tocmai asta va face Enki sub nasul semenilor săi, un act care va genera o formă de trădare la zei şi va produce şi „păcatul" din Grădina Edenului. Veți constata de-acum şi pentru prima oară că acest episod esențial a fost reprodus în mod complet trunchiat în Geneză, denaturându-se astfel adevăratul sens al acestei istorii ca să se facă din ea o poveste imorală şi culpabilizantă.

Din 1872, data traducerii versiunii babiloniene a potopului, versiune care a fost găsită la Ninive, lumea asiriologiei a tremurat aproape 140 de ani cu speranța că va dezgropa şi va traduce textele originale despre Grădină şi

A TREIA PARTE

ORIGINILE PĂMÂNTULUI

Aproape tot ce exista cândva a dispărut. Deoarece inima regilor şi a oamenilor este la fel de uşor de corupt ca accea a zeilor, puterea instrumentului civilizator l-a transformat în instrument distrugător care a adus războaiele şi moartea. Unele amintiri care n-ar fi trebuit să fie uitate au fost pierdute pentru totdeauna... Istoria devine legendă şi legenda devine mit.

Anton Parks
(omagiu lui J.J.R. Tolkien)

Originile cuvântului ***Eden*** (etimologie şi definiţie): provenit oficial din ebraicul ***Eden*** „delicii", dar, de fapt, din sumerianul ***Eden*** „spate de munte" sau din ***Edin***, „câmpie". Edin ar proveni din asocierea cuvintelor sumeriene ***E*** („sălaş") + ***Din*** sau ***TIN*** („viaţă") = ***E-DIN***, „sălaşul vieţii".

Originile cuvântului ***grădină*** (etimologie şi definiţie): provenit oficial din vechiul cuvânt german ***Gart*** sau ***Gardo***, „împrejmuire" şi „grădină", care a dat mai târziu ***Garten*** în germană şi ***garden*** în engleză. În secolul al XII-lea, grădina este un teren, în general închis, unde se cultivă vegetale utile sau de agrement.

Origini plauzibile ale cuvântului ***Garten*** sau ***garden***: din sumerianul ***ĞAR*** („depozit", „antrepozit") + ***EDEN*** („spate de munte"), ceea ce ar da ***Ğar-eden***, „antrepozitul din spatele muntelui". Cuvintele ***ĞAR*** şi ***EDEN*** sunt folosite în mod frecvent în seria de texte CBS studiate mai departe ca să denumească grădina zeilor şi depozitul lor preţios.

Originile ***grădinii Edenului***: oficial, din ebraicul ***Gan Eden*** „grădina deliciilor", provenit din sumerianul ***Gán Eden***, „câmp din spatele muntelui" sau ***Gán Edin***, „câmp al câmpiei".

păcatul omului. Acum s-a întâmplat. Veți cunoaște în sfârșit Secretul zeilor și motivul acelei stupide culpabilități care împovărează omenirea și îndeosebi femeia...

1. Sălașul zeilor: Nibiru vs Dukù

Istoria zeilor sumerieni a fost dezvăluită marelui public, începând din 1976, de autorul de origine rusă Zecharia Sitchin (1920-2010). Acest scriitor ne-a lăsat multe lucrări despre acest subiect. Până la acea dată, cărțile disponibile despre Sumer și Akkad erau lucrări cu caracter arheologic, etnografic și lingvistic sau lucrări universitare ce puteau fi găsite doar în cărți sau articole specializate. Înainte de Sitchin, sumerologul Samuel Noah Kramer (1897-1990) deschisese calea publicului larg în 1956 cu lucrarea sa remarcabilă, cunoscută în lumea întreagă, *Istoria începe la Sumer*.

În prima sa carte, apărută în 1976, *A douăsprezecea planetă*, Sitchin lansa teza unei planete rătăcitoare pe nume Nibiru, ce face parte din sistemul nostru solar, care ar trece la fiecare 3 600 de ani aproape de Pământ. Pe acest astru ar trăi, după părerea lui, o rasă de extratereștri numiți „anunnaki", care ar profita de fiecare trecere prin sistemul nostru solar ca să aterizeze pe Pământ cu navele lor și să ia astfel aur, pe care l-ar transforma apoi în pulbere ca să-și întărească scutul atmosferic al propriei planete.

Zecharia Sitchin a pretins întotdeauna că citise aceste informații pe tăblițe de argilă necunoscute, documente pe care nu le-a prezentat niciodată în lucrările sale, nici traducerile lor. Mulți cititori și chiar autori i-au cerut referințele acestor tăblițe, dar fără rezultat. În afara faptului că citează în mod sistematic din *Enūma Eliš* și oferă numele câtorva documente

astronomice, unde Nibiru pare să se situeze în locul planetei Jupiter sau în apropierea ei[1] (vezi tăblițele KAV 21B, CT 26.41, CT 25.35.7, K.6174 și K. 12769), Sitchin n-a putut niciodată să ne confirme cu adevărat declarațiile lui prin intermediul vreunei tăblițe.

Întreaga teză a lui Zecharia Sitchin este construită pe conceptul acestei planete rătăcitoare a zeilor *anunnai*, planetă care ar aparține de sistemul solar, dar a cărei orbită foarte eliptică în jurul soarelui ar avea, după afirmațiile lui, o perioadă de 3 600 de ani tereștri. Cu alte cuvinte, asta ar însemna că acest număr ar corespunde cu timpul care i-ar trebui acestei planete ipotetice să revină spre Pământ în mod ciclic. Dar Sitchin nu precizează că *šár* era o unitate de măsură utilizată în mod frecvent de mesopotamieni (3 600 m^2 = 100 *šár*). O găsim pe numeroase tăblițe care n-au nicio legătură cu Nibiru sau cu calculul numărului de ani. Să notăm, de exemplu, relatarea potopului din epopeea lui Ghilgameș (descoperită la Ninive), în care un Noe mesopotamian își construise corabia cu ajutorul a „3 x 3 600 unități de asfalt (*šár*)"; relatarea apare la rândul 65 al tăbliței de argilă. Ambarcațiunea avea „o suprafață de 3 600 m^2 (*lkū*)", după cum scrie în rândul 57. Alt exemplu luat la întâmplare, provenit din documentele despre care va fi vorba la sfârșitul acestei lucrări: „Atunci Ila, care era marele preot al lui Zabalam, a

[1] Pentru specialiștii în tăblițele de argilă, Nibiru nu este decât unul dintre numeroasele nume ale planetei Jupiter. Eu mi-am spus părerea despre acest subiect și am explicat de multe ori că Nibiru ar fi fostul satelit al unei planete, astăzi dispărută, care se afla între Marte și Jupiter. O explozie dintr-un motiv necunoscut ar fi provocat distrugerea acestei planete, ale cărei resturi ar forma centura de asteroizi (n.a.).

cucerit Ğirsu... El a furat 3 600 *guru* de orz din Lagaš" (fragment de pe conul lui Entemena III 28-IV 12).[2]

Nu sunt împotriva ideii că un astru ar putea să rătăcească prin sisteme planetare după cum a sugerat domnul Sitchin cu Nibiru, dar, dacă există, o astfel de planetă nu poate să fie sălaşul zeilor sumerieni, dat fiind că niciun document n-o menţionează ca atare!

Deoarece îi era imposibil să-şi justifice afirmaţiile şi în lipsa evidentă a unor surse care să-i valideze teza, Sitchin a scris în 2001 o lucrare intitulată *The Lost Book of Enki - Memoirs and Prophecies of an Extraterrestrial God**. Autorul menţionează în această carte tăbliţe sumeriene aşa-zis scrise de un anume Endubsar, scrib din oraşul Eridu al zeului Enki. Găsim aici toate elementele care lipseau sprijinirii tezei autorului: Nibiru, planeta anunnakilor, aurul zeilor care va forma scutul lui Nibiru, pasajele ciclice de pe Nibiru etc.

Aceste documente sunt din nefericire inventate, căci nu există. Mulţi cititori şi chiar reviste au crezut şi cred încă în ele din cauza lipsei de transparenţă a autorului şi a diferiţilor săi editori. Este de dorit ca această gafă să poate fi corectată în viitor, căci discreditează pur şi simplu lucrările autorului.

Astăzi, după ce am petrecut 10 ani consultând temeinic aproape totalitatea documentelor traduse şi disponibile în engleză, franceză şi chiar în germană – cele trei limbi ale primilor arheologi care au săpat pe solul irakian şi şi-au repertoriat munca – pot să afirm că nicio tăbliţă din argilă nu

---

[2] Sollberger, Edmond, şi Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales sumériennes et akkadiennes*, Paris, Editura du Cerf, 1971, p. 72 (n.a.).

* *Cartea pierdută a lui Enki – Amintirile şi profeţiile unui zeu de pe altă planetă*, Livingstone, 2016 (n.tr.).

amintește de Nibiru ca fiind o planetă a zeilor anunnaki din mitologia mesopotamiană! Locul ceresc și atemporal al zeilor, evocat de fiecare dată în texte este, după cum am văzut, *Dukù* („colina sfântă"). Acest nume a fost utilizat după aceea ca să fie numit muntele pe care se va ridica cetatea Kharsağ și, de asemenea, pentru a denumi capelele divine instalate în cele mai mari orașe din Sumer. Aceste capele Dukù, care erau locurile de cult ale preoților, reprezentau întruchiparea terestră a stelei primordiale a zeilor, nu pe Nibiru!

Tot astfel, în nicio tăbliță nu scrie că zeii sumerieni aterizau pe Pământ la fiecare 3 600 de ani și niciun document nu menționează încăpățânarea pe care ar fi avut-o acei zei de a-și reface atmosfera propriei planete în suferință cu aur, după cum afirmă Sitchin. Întreaga teză a acestui autor este construită pe această idee ce pare să fie pură fantezie, demnă de scenariul unui film de categoria B din anii 1960. În mod vădit, Sitchin a reușit să dovedească un singur lucru: cu cât născocirea e mai gogonată, cu atât e mai ușor de crezut! Desigur, oricine se poate înșela cu bună-credință, dar mistificarea este lipsită de onestitate. În munca de cercetare, se cuvine să știm să despărțim părțile imposibil de verificat de studiul pur, ceea ce Sitchin n-a știut sau n-a vrut să facă niciodată[3].

---

[3] Zecharia Sitchin a creat nu numai un mit, ci și o îndoială în mintea cititorilor săi, ceea ce este regretabil. De la moartea acestui autor, unii dintre adepții lui, în lipsă de senzații tari, au dorit să prelungească mitul, difuzând pe internet traduceri false ale unor tăblițe sumeriene inventate în totalitate, în care Nibiru este asociată cu anunnaki. Aceste tăblițe nu sunt repertoriate de niciun muzeu și nu poartă niciun număr care le-ar fi permis identificarea. Dacă este vorba de tăblițe necunoscute, ar fi fost de dorit ca aceste traduceri să fie însoțite de fotografii sau de facsimile lizibile, ceea ce nu este cazul și

Lucru şi mai surprinzător, Zecharia Sitchin nu s-a aplecat niciodată asupra seriei de tăbliţe pe care le veţi descoperi. Cu toate că s-a autoproclamat mare specialist în tăbliţe sumeriene şi a pretins chiar că putea să descifreze sumeriana, Sitchin nu şi-a rezervat niciodată timp nici să studieze aceste texte, nici chiar să le traducă. Asta e foarte surprinzător, deoarece l-ar fi ajutat să câştige un timp considerabil în interpretările adevăratei istorii a *anunnailor* şi a originilor lor.

Presupunând că Sitchin ştia să traducă sumeriana aşa cum pretindea, concluzia e că n-a catadicsit niciodată să studieze aceste documente îndeaproape din cauza naturii acestor texte, care prezintă cât se poate de clar sosirea şi stabilirea zeilor sumerieni *anunnai* pe Pământ. Aceste tăbliţe contrazic chiar baza tezei sale, fără să menţioneze elemente citate înainte, fără a mai vorbi de Nibiru... Dar asta era ceva ce se bănuia demult.

2. Prezentarea tăbliţelor despre Grădină şi păcat

În 2006-2007, în timp ce scriam cea de-a doua lucrare, *Ádam Genisiš*, am descoperit textele care vă vor fi prezentate în traducerile făcute de Christian O'Brien (1914-2001) din

---

nu va fi niciodată. Dar internetul este o zonă de liber-arbitru şi de liber schimb, unde ce e mai bun stă alături de ce e mai prost şi unde este posibil să se difuzeze atât adevăruri, cât şi mistificări. Ar fi preferabil ca, în cadrul unor lucrări de cercetare, mintea trează a cititorilor să poată face diferenţa între o investigaţie adevărată, cu surse verificabile, şi o pură fantezie. Ne aflăm astfel în miezul temei principale a acestui studiu: cea a transformării unor fapte reale şi a manipulării istoriei... (n.a.).

lucrarea sa *The Genius of the Few* (Dianthus Publishing, UK, 1985, reeditată în 1999). De la lucrarea lui O'Brien, aceste texte s-au numit deseori „textele despre Kharsağ". În *Ádam Genisiš*, am citat un fragment din această traducere la începutul unui capitol din carte ca să-mi ilustrez afirmațiile.

În acea perioadă, deoarece nu cunoşteam conținutul real al subiectelor expuse în aceste documente, aveam încredere în acea interpretare. Din curiozitate, am verificat totuşi câteva semne cuneiforme, remarcând că unele dintre ele păreau a fi fost neglijate total în traducerea respectivă. Aceasta m-a determinat să realizez transliterarea acestor documente începând din 2008, pe când scriam deja următoarele mele două cărți. În acel moment, încă nu ştiam că mă înhămasem la o muncă lungă şi anevoioasă...

După un an, în 2009, transcrierea mea era doar la început. Nu tradusesem încă absolut nimic, păstrând asta pentru sfârşit. În acea perioadă, aveam nevoie să citez încă o dată acea colecție de tăblițe ca să explic originea civilizației, dar cele câteva tentative de traducere făcute de mine mi-au dezvăluit că versiunea lui Christian O'Brien nu era satisfăcătoare din motive pe care le voi explica mai jos. Am reprodus deci încă o dată texte scurte extrase din această serie de tăblițe în *Testamentul Fecioarei*, dar ele proveneau de data asta dintr-o traducere personală a profesorului de limbi orientale Don Moore, care ținuse cursuri private de transcriere în cuneiforme între anii 1960 şi 1980.

În cursul acestor ultimi ani, Don a avut amabilitatea de a-mi transmite mai multe documente cuneiforme sub formă de facsimile, deci reproduceri de tăblițe complete, realizate cu mâna, care permit realizarea traducerii. Pe acest gen de

reproducere am exersat descifrarea din sumeriană. Este într-adevăr mai uşor să traduci din cuneiformă pornind de la documente copiate cu grijă pe hârtie decât folosind fotografiile tăbliţelor, unde gravura în cuneiformă poate deseori să creeze confuzie din cauza efectelor de umbră şi lumină.

Printre aceste facsimile, am găsit ediţia completă a tăbliţelor despre Kharsağ, dezgropate în cursul mai multor campanii de săpături efectuate între 1889 şi 1900 de arheologi de la Universitatea din Pennsylvania (SUA) în situl arheologic Niffer (Nippur), în centrul vechii Mesopotamii. O mare colecţie de texte scrise în cuneiforme vechi sumeriene, gravate pe argilă, a fost astfel scoasă la lumină. Printre ele se găseau

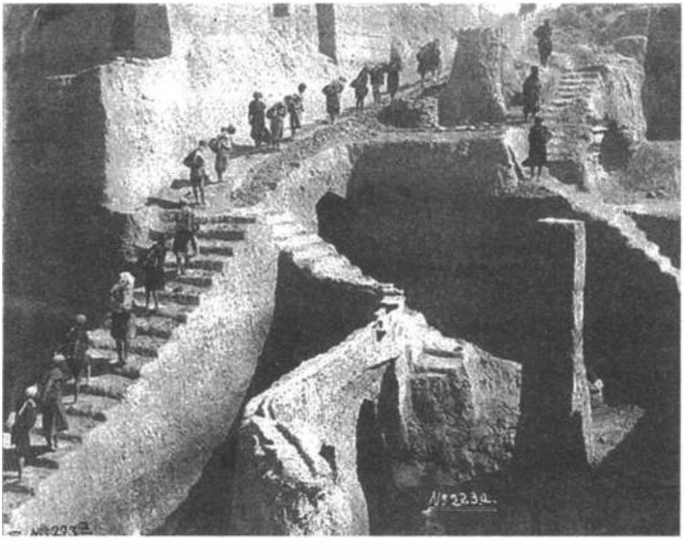

Figura 11: La sfârşitul anilor 1800, primele săpături arheologice de la Niffer-Nippur, cetatea lui Enlil, au fost efectuate de arheologii americani de la Universitatea din Pennsylvania, cu concursul mâinii de lucru locale, plătită mizerabil.

numeroase mituri, astăzi traduse și cunoscute de toți specialiștii și pasionații. Însă printre ele se aflau și vreo zece tăblițe de o importanță esențială, legate de originile noastre și de Geneza din Biblie. Nimeni nu le remarcase...

În 2010, ca să comentez caracteristicile zeilor, am tradus câteva rânduri din această serie de texte pentru dosarul lucrării mele *Trezirea Fenixului*. Deoarece nu începusem încă munca de traducere propriu-zisă și nu cunoșteam încă adevăratul conținut al acestor texte, unele rânduri nu erau pe deplin satisfăcătoare, chiar abia acceptabile din punctul meu de vedere. Acest dosar se află acum în versiunea mai cuprinzătoare a lucrării *Ádam Genisiš*, publicată în 2020.

Întreaga muncă de reproducere și de tansliterație fonetică a ansamblului tăblițelor despre Kharsağ a fost efectuată inițial de George Barton (1859-1942) și editată de Universitatea din Pennsylvania în 1918. În această privință și chiar dacă are multe imperfecțiuni, munca lui George Barton este cu totul excepțională. Nu îndrăznesc să-mi imaginez timpul petrecut de el ca să realizeze copiile complete ale acestor documente din argilă și să efectueze apoi descompunerea fonetică. George Barton a fost primul care a tradus aceste texte. Ansamblul acestei munci poate fi consultat în lucrarea pe care a scris-o, intitulată *Miscellaneous Babylonian Inscriptions* (New Haven, Yale University Press & Oxford University Press, 1918).

Găsim în acest volum seria completă de facsimile pe care le-am tradus până acum și pe care le aveam și eu. A durat aproape patru ani lungi ca să finalizez această sarcină, dedicând pentru aceasta mii de ore de muncă intensă și perseverentă. Operația cea mai grea a fost verificarea rând pe rând a valorii tuturor semnelor cuneiforme și notarea

definițiilor lor pentru pregătirea adevăratei munci de traducere, care a fost efectuată doar între ianuarie și mai 2011. Realizând această lungă operație „chirurgicală" am putut să descopăr amploarea muncii lui George Barton, dar și neglijențele lui.

Trebuie să se știe că interpretarea unui text sumerian nu este definitivă niciodată. Dacă contextul n-a fost înțeles, dacă un singur cuvânt a fost tradus greșit, întreaga frază ar fi în mod obligatoriu inexactă sau pur și simplu deplasată. Tocmai de aceea există o astfel de diferență între cele două traduceri oficiale ale textelor despre Kharsağ. În această privință, Barton, Moore și îndeosebi O'Brien au tradus rareori termenul *NA* („om", „omenesc") ca atare și l-au utilizat deseori ca simplu prefix modal în traducerile textelor din colecția respectivă. Această alegere arbitrară denaturează sensul profund al acelor tăblițe, unde este vorba totuși de originea zeilor și a omenirii, dar în mod deosebit de înrobirea speciei omenești. O specie umană care a fost totuși susținută în mod clandestin de un zeu-Șarpe și care i-a dezvăluit Secretul divinităților.

Traducerea lui Christian O'Brien, în ciuda unei dorințe evidente de a netezi ansamblul în favoarea „zeilor", este departe de a fi neinteresantă, căci are meritul de a sesiza o parte din contextul acestor tăblițe. Având în vedere natura textelor, O'Brien a notat că trebuia ca unii termeni, cum ar fi *A* („apă", „izvor", „canal"), să fie traduși ca substantive, nu ca elemente gramaticale. Astfel, grație eforturilor sale, Christian O'Brien a constatat că niște „zei" s-ar fi stabilit undeva pe un munte și și-ar fi folosit cunoștințele avansate (în comparație cu restul planetei) ca să supraviețuiască într-un mediu ostil. Ei au creat

o grădină, numită *EDEN*, care îi hrănea, ce fusese proiectată de Ninkharsağ (Ninmah), o zeiță-șarpe.

Trebuie să deplângem totuşi faptul că Christian O'Brien şi-a aranjat textul ca să-l facă poetic, aşa cum sunt majoritatea poemelor sumeriene din perioada Akkad. Numeroși termeni care apar în traducerea lui nu figurează în inscripțiile de pe tăblițe! Potrivit lui O'Brien, zeii sunt ființe bune, civilizatoare ale speciei umane şi îl folosesc uneori pe om pentru unele munci, dar fără să-l bruscheze vreodată... Dar, să zicem, nu asta este cel mai grav! La O'Brien este regretabilă, de asemenea, o lipsă evidentă de transparență în ceea ce priveşte părțile traduse şi cele lăsate deoparte din motive necunoscute.

Traducerea pe care mi-a trimis-o Don Moore este cea pe care intenționez să o folosesc din nou pentru această lucrare. Ea este totuşi parțială şi, în multe puncte, o consider destul de apropiată de versiunea lui O'Brien. Esența însăşi a contextului nu mi se pare asimilată complet. Ca la predecesorii săi, multe semne n-au fost traduse, probabil din acelaşi motiv. Cu un an înainte să moară, Don părea să aibă îndoieli în privința unor puncte esențiale ale interpretării sale şi a lui O'Brien. El m-a sfătuit insistent să mă lansez în aventura înțelegerii corecte şi să-mi finalizez propria traducere.

Chiar dacă are numeroase neglijențe, traducerea lui George Barton, care este prima, mi se pare totuși cea mai fidelă în raport cu ideile generale pe care scribii au dorit să le transmită gravând acele documente. Barton descoperise câteva pasaje în care omul este asimilat cu un muncitor, dar şi unele referințe despre importanța metalului, pe care O'Brien le neglijase, căci el a menționat aceasta doar o singură

dată, chiar dacă subiectul este de multe ori dezvoltat în acea serie de documente. Traducerea lui Barton este „aspră" și academică, fiind realizată într-o perioadă în care traducerile din sumeriană abia începuseră să fie făcute. Dar esența textului este prezentă; aceasta e părerea mea după ce am lucrat și eu câțiva ani asupra acestor surse.

În 1961, marele sumerolog Samuel Noah Kramer a arătat că interpretarea lui Barton nu era deloc convingătoare și spera că o mai bună traducere, de data asta savantă, va vedea lumina zilei în curând... Kramer tradusese cumva această serie de texte înainte de 1990, data decesului său? Dacă da, de ce traducerea lui nu a fost publicată niciodată? În tot acest timp, a fost editată versiunea lui Christian O'Brien (în 1985). Totuși, după ce am verificat minuțios, având originalele în față, tot ceea O'Brien lucrase, am constatat că secțiuni importante, precum și coloanele 5 și 6 din tăblița CBS11065 sunt total inexistente. Oare pentru că aceste două coloane explică cum s-ar fi răzbunat zeii după divulgarea Secretului divinităților în Grădină? Povestea Șarpelui-artizan (Enki) este și ea complet absentă din versiunea lui O'Brien. De ce? Nu știu, dar mă îndoiesc că n-a văzut-o, dat fiind că știa să citească sumeriana.

E dificil de pus sub semnul întrebării traducerile anterioare, având în vedere că nicio traducere din sumeriană nu ar putea să fie considerată ca absolută. În ceea ce mă privește am dorit să confer traducerii mele cât mai multă transparență. Deoarece cititorul de astăzi nu mai dorește să fie înșelat de teorii frumoase și, în plus, pentru că aici este vorba despre istoria omenirii și grădina Eden, am decis să folosesc multe note de subsol, unde cei care sunt interesați de

subiect vor putea găsi termenii esențiali care mi-au orientat traducerea în cazul unor fraze importante din această colecție. De asemenea, am semnalat de fiecare dată atunci când un cuvânt fundamental a fost neglijat de unul dintre predecesorii mei, pentru ca fiecare să înțeleagă de ce versiunea pe care o propun este diferită de cele precedente. Intenția mea nu este să demonstrez că interpretarea mea e mai bună, ci să-i explic rațiunile.

Compoziția lungă pe care o veți descoperi acum există doar într-un singur exemplar dezgropat în urmă cu mai bine de un secol la Niffer (Nippur), orașul sfânt al lui Enlíl. Dacă aceste tăblițe n-ar fi fost descoperite, dacă ar fi fost distruse de timp sau de om, n-am fi știut nimic despre toată povestea asta fundamentală, fără îndoială cea mai importantă din lume. Veți putea judeca singuri în această privință...

Aceste documente au fost scrise probabil de ucenici ai scribilor pentru școala din domeniu sau pentru propria bibliotecă, cu excepția cilindrului de fundație CBS 8383, care este puțin mai vechi. Conținutul acestor texte nu este greu de interpretat, ci uneori doar delicat de tradus din cauza formei sale arhaice, dat fiind că de cele mai multe ori el este scris cu vechi cuneiforme sumeriene.

Modelul grafic folosit la gravarea acestor tăblițe din argilă sugerează că aceste documente au fost redactate în cursul primei jumătăți a mileniului al III-lea î.Hr. Asta ne trimite la cele mai vechi documente scrise folosind nu pictograme arhaice, ci cuneiforme. În acea perioadă, gramatica nu era aceeași cu cea de peste 300-500 de ani mai târziu. Textele sunt brute, articolele, conjugările și acordurile sunt rare, ba chiar absente îndeosebi pe cilindrul de fundație CBS 8383, ca și pe

mica tăbliță CBS 8322. În același fel, prefixele și sufixele nominale, determinativele, genitivele compuse și alte exotisme ale scrisului cuneiform sunt foarte rare, așa cum ele se întâlnesc în documente redactate în pictograme arhaice,

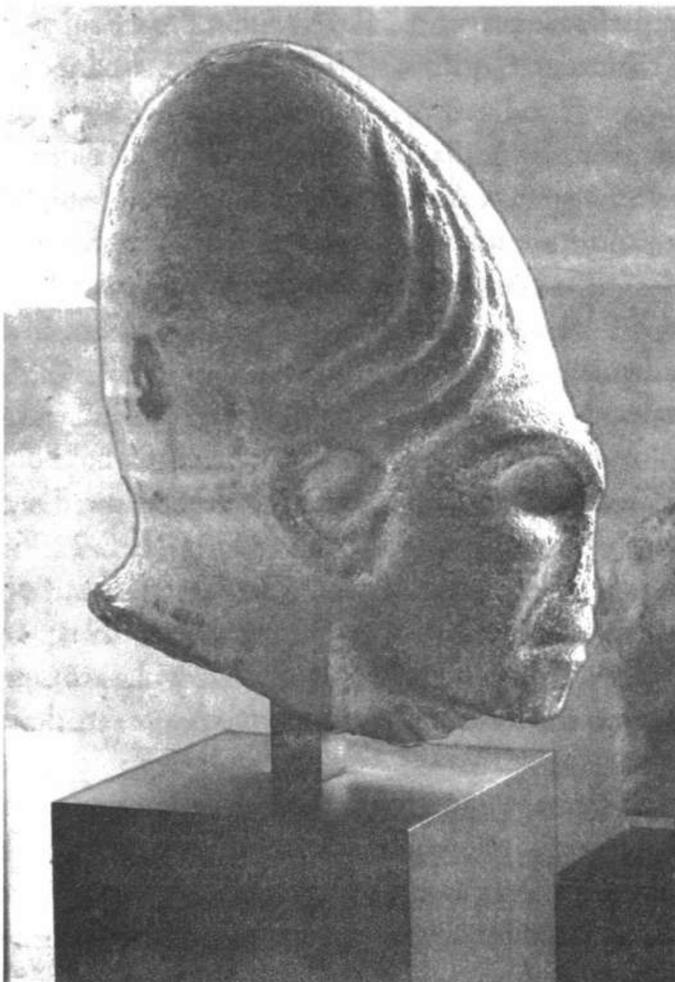

Figura 12: Cap de bazalt al unui zeu *anunnai* provenind din Djabul, Siria (cca 1600 î.Hr.). Muzeul Luvru

considerate puţin mai vechi. Doar câteva pronume personale şi unele prefixe verbale mai apar din loc în loc. Sensul general se înţelege doar din context.

Timpul (starea sau acţiunea) nefiind determinat, am ales să traduc totul la trecut, așa cum a făcut O'Brien. George Barton preferase prezentul. Foarte tulburătoare şi inedită în aceste tăbliţe este utilizarea frecventă a persoanei a treia singular sau plural pentru enunţarea faptelor, ca şi cum ar fi vorba de mărturia unuia dintre foştii membri ai coloniei, deci de „un zeu" *anunnai*. Asta ar putea să însemne o indicaţie că întregul conţinut al acelor texte este foarte vechi, mult mai vechi decât sunt tăbliţele. Au fost transmise probabil de la o generaţie la alta timp de milenii pe cale orală, ca în cazul amerindienilor hopi din Arizona.

Toate aceste tăbliţe nu prezintă nici stilul literar şi savant al marilor compoziţii sumeriene din perioada babiloniană, nici stilul sumerian de scriere din domeniul juridic, din epoca akkadiană. Texte precum CBS 14005 şi CBS 11065, de exemplu, folosesc vechea sumeriană scrisă cu semne babiloniene vechi. În acest tip de compoziţie, acelaşi termen este uneori gravat atât în sumeriană, cât şi în vechea babiloniană câteva rânduri mai departe, ceea ce este destul de derutant!

Un alt element dificil în traducerea acestor texte a fost că pe tăbliţele de lut apăreau regulat pictograme arhaice sumeriene, ceea ce demonstrează cel puţin că limba sumeriană şi cea akkadiană au coabitat foarte de timpuriu, ca să nu spun încă de la început.

Stilul narativ folosit este destul de auster. Contrar conţinutului celor mai mari epopei sau doar al poveştilor

sumeriene mai recente, nu găsim aici nicio morală care să comenteze sau să explice un fapt neplăcut. Vreau să alertez cititorul, semnalându-i dinainte că adeseori contextul este dificil de suportat. Omul acceptă un rol puţin glorios, este coborât la rangul de animal, de sclav în slujba unei bande de tirani „venite din univers", care posedă o anumită tehnologie pe care n-o înțelegem nici astăzi. După cum vom vedea, această comunitate de zei pare să dispună de cunoştinţe genetice importante. Ea posedă „păsări" sau, mai simplu, „care cereşti" cu care ar fi venit, dar foloseşte tehnologii pur terestre, cum ar fi aceea de turnare a metalului. Această comunitate numită *diğiri* („zei") sau simplu *anunna(ki)* se află în război cu adversari necunoscuţi, neidentificaţi, dar va întâmpina şi dificultăţi mari cu rasa umană.

Pentru reconstituirea tăbliţelor de la Niffer, am respectat numerotarea rândurilor aşa cum sunt reproduse în studiul lui George Barton. În cele mai multe cazuri, rândurile tăbliţelor repertoriate la University Museum of Philadelphia încep de la primul rând lizibil şi traductibil. Din această cauză, fiecare prim rând numerotat al fiecărei coloane nu corespunde neapărat cu primul rând de origine înscris pe tăbliţă.

Lista personajelor principale care se găsesc în această serie de tăbliţe (în ordine alfabetică)

An sau **Anu:** zeu suprem al panteonului divinităţilor, creatorul războinicilor *anunnai*.

***Anunnai*:** zei, creaturile lui An. Ei formează trupele venite

din cer, cele care au distrus probabil forțele reginei Tiamat.

Enki-Ea: fiu al zeului An. El este „seniorul Pământului" (*EN-KI*), șeful executiv al Kharsağ și al grădinii Eden a zeiței Ninkharsağ-Ninmah. Re – creator al speciei umane, el poartă epitetele de „senior al rațiunii", „artizan", „Șarpe". Mai este cunoscut ca prieten al omenirii. Enki deține secretul zeilor, care nu trebuie să fie dezvăluit omului!

Enlíl: „seniorul vântului" (*EN-LÍL*) și administrator-șef (*šatam*) al coloniei Kharsağ. Nicio hotărâre nu se ia fără știrea lui. Textele îl fac fiul cel mare al lui An și fratele lui Enki, dar am arătat deja că, cel mai probabil, el este fiul lui Enki. Enlil nu suferă specia umană și o disprețuiește.

Om sau umani („animalul"): omenire. Ea este divizată în două categorii: cea de genul *Homo*, prezentă pe Pământ înainte de venirea zeilor sumerieni, și cea recreată genetic de zei, ca să facă din ea muncitori în serviciul lor.

Mesageri: este vorba de observatori (*igigi* în akkadiană sau *nungali* în sumeriană) și de descendenți ai lor, care se vor încrucișa cu specia umană. Acești observatori-mesageri formează forțele lui Enki.

Ninkharsağ-Ninmah: primă soție a lui Enlíl. Întemeietoarea cetății Kharsağ și a grădinii ei, numită „Eden". Este marea matriarhă a coloniei.

Cod utilizat pentru traduceri

[...] : spărtură în tăbliță, care face lectura imposibilă

[**text**] : posibilă recreare a unuia sau a mai multor cuvinte

(**text**) : adăugarea unuia sau a mai multor cuvinte pentru o mai bună înțelegere.

[?] : cuvânt sau frază cu sens nesigur sau posibilă recreare.

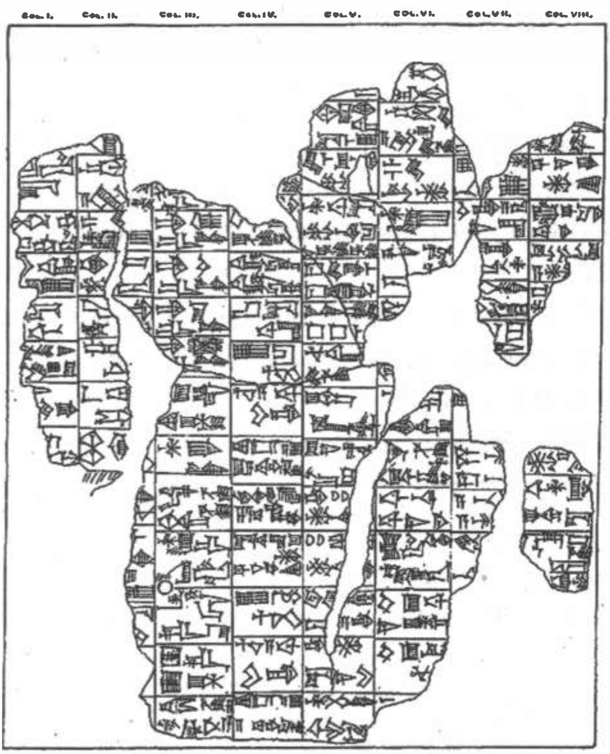
... : săritură în text.

M.É.A. : *Manuel d'épigraphie akkadienne* de René Labat, Editura Geuthner,

reeditare 1999.

3. Venirea zeilor războinici pe Pământ şi stabilirea depozitului şi Grădinii Eden – CBS 8383-a

Acest cilindru de fundaţie a fost redactat în sumeriana veche cu adaosuri de elemente arhaice, ceea ce îi demonstrează marea vechime. Unele cuneiforme au o grafie aproape necunoscută, deci şi ele sunt foarte vechi. Cilindrul CBS 8383 este subîmpărţit în 19 coloane, totul consultându-se de sus în

CBS 8383-a, coloanele de la 1 la 8

jos şi de la stânga la dreapta.

Tăbliţa fiind spartă, sfârşitul documentului s-a pierdut. Trebuia să mai existe o coloană suplimentară, o a douăzecea coloană, dar fragmentul de lut s-a pierdut, ceea ce ne împiedică să cunoaştem sfârşitul acestui episod. Din fericire, traducerea altor documente din aceeaşi colecţie va umple această lacună.

Introducerea textului, care trebuia să indice probabil motivele venirii neaşteptate a zeilor pe Pământ, lipseşte ea. Şansa noatră este că aceste motive sunt reamintite succint ici şi colo în primele coloane.

Redau mai jos traducerea primei coloane în versiunea asiriologului George Barton; ea este însă complet absentă în traducerea lui Christian O'Brien. Aşa cum am menţionat, introducerea coloanei este spartă în dreptul primelor trei rânduri. Primul rând lizibil este repertoriat ca fiind, de fapt, primul rând, deşi el ar fi mai degrabă al patrulea:

> *[...] [Ei] au venit în forţă de dincolo de timp*[4]*, au fost purtaţi într-o zi de [rebeliunea]*[5] *din univers*[6]*. Hrana lui Enlíl le-a dat viaţă. Faţă de Doamna Şarpe*[7]*, a existat o implorare (căci) ea acorda favoarea care i-ar fi făcut pe toţi să trăiască [...].*

---

[4] *E* („dincolo de", „deasupra") + *Ud* („timpul", (altă) „epocă",„lumină") = „dincolo de timp" (n.a.).

[5] Cuneiforma este pe jumătate spartă. George Barton indică un *Ba*, trebuie să fie vorba de un *Ba*5 („rebeliune"), dar această interpretare nu este întru totul sigură (n.a.).

[6] *Keš* în text „univers", „universalitate", „restul lumii"... Acest termen va da mai târziu numele oraşului Kesh sau Kish, situat la vreo 15 km de Babilon. Listele regale sumeriene îl menţionează ca fiind primul oraş unde regalitatea zeilor a fost restabilită după Potop (n.a.).

[7] *Sir* („şarpe",„reptilă") în text. Vom vedea mai departe că este vorba de zeiţa Ninkharsağ sau Ninmah (n.a.).

CBS 8383-a, coloana 1, rândurile 1-7

Traducerea primelor două fraze lizibile din această epopee este explicită: *E-ud du-da Keš-ta [ba5]-ta-ud-du*: „[Ei] au venit în forţă de dincolo de timp, au fost purtaţi într-o zi de [rebeliunea] din univers". Acest pasaj scurt confirmă că zeii sumerieni nu veneau nici din lumea noastră, nici măcar din acea lume extravagantă, numită Nibiru. Era vorba nu de cadrul terestru, ci de hotarele universului şi poate de un alt timp... În dosarul final din *Ádam Genisiš* (ediţia integrală 2020), am realizat studiul detaliat şi traducerea unei tăbliţe mici de la Muzeul Luvru, numerotată AO 4153. Iată traducerea ei:

Coloana 1

1. [...]

2. „Oamenii reptile au cutreierat în mod sigur marele jos."

3. „Împrejurimile pământului Mamă, tasat şi vizibil, ofereau cu siguranţă terenuri."

4. „Zeii au abordat izvorul grădinii (potrivit) ordinului şefului lor."

5. „Pământul a fost forat, acoperit de canale şi amenajat cu terenuri cultivabile."

Coloana 2

1. „Seniorii zei şi şeful – eroi ai cedrilor – s-au echipat cu instrumente de săpat şi şi-au îndeplinit sarcina."

2. „Zeii pe Pământ, dezonoraţi, au observat campania militară a eroilor asediaţi în Cer."

3. „În acest timp, Enki, prinţul Pământului, nu crea."

4. „Enlíl nu supravieţuia."

5.„Ninlíl nu supraviețuia."

Coloana 3

1.„Astăzi, puterea este instalată."

2.„Abundența [... și] puterea sunt instalate."

3.„ (Dar), de atunci, imposibil de trecut..."

4.„Viața se scurge, (dar) imposibil să te mâniezi în timp, imposibil să te mâniezi în timp..."

Într-un război galactic împotriva unor adversari nespecificați, o rasă cu înfățișare reptiliană ar fi eșuat pe Pământ, nemaifiind în stare să plece – „în imposibilitatea de a se transporta în timp", precizează textul. În acest context dificil de supraviețuit, o colonie s-a instalat sub ordinele unui „șef". Acest șef al coloniei era în general numit Enlíl...

Ca și în cazul epopeii *Enûma Eliš*, nu prea știm de când datează aceste evenimente. Deoarece va fi vorba mai departe de o recreare a speciei umane (probabil a lui *Homo sapiens*, pornind de la *Homo erectus*) – „oamenii silexului" în text – putem să deducem că aceste evenimente sunt vechi de cel puțin 150 000 de ani. Aceste episoade sunt, mi se pare, și mai vechi. Voi prezenta motivele mai târziu.

Textul ne spune că zeii erau înfometați și-i cereau alimente lui Enlíl și soției sale Ninkharsağ-Ninmah, Doamna Șarpe. Enlíl era șeful coloniei și soția lui era directoarea proiectului, dar, vom vedea, și marea matriarhă a coloniei.

[...] Sfântul Tigru și sfântul Eufrat [formau?] sceptrul sacru al lui Enlíl care delimita Kharsağ. Fluviile ofereau abundența. Sceptrul îl proteja pe seniorul [nostru.] O rugă [i-a fost adresată?] pentru obținerea de mlădițe din pământ [...]. [În acea perioadă?] omul nu

era [productiv?][8] *[Zeii?] erau nenumăraţi. Prinţul Enlíl făcea (totul) strălucitor.*

CBS 8383-a, coloana 2, rândurile 2-12

După cum se poate vedea în facsimil, primele rânduri sunt din nou distruse complet. Această a doua coloană e şi ea absentă la O'Brien, probabil din cauza spărturilor constante în text, pe care am încercat să le remediez, bazându-mă pe context.

Lucru important, ni se spune că zeii au adresat o rugă pentru ca solul să fie roditor. Venind din „străfundul universului", cum ni se arată la începutul documentului, putem să presupunem că întâia lor grijă a fost cea a alimentației.

Pentru prima dată în această epopee este menționat cuvântul Kharsağ ca „cetate". Termenul *KHAR-SAĞ* sau *HAR-SAĞ* se poate interpreta diferit, deoarece sumeriana se joacă cu cuvintele: „vârful încercuit", „incinta principală" sau „roata de moară principală". Prima definiție mi se pare mai potrivită din cauza diferitelor împrejmuiri pe care vor trebui să le plaseze zeii ca să se protejeze de exterior, dar vom ajunge şi acolo.

Această vocabulă aminteşte sumerianul *HUR-SAĞ*, care denumeşte un munte. *HAR-SAĞ* (*KHAR-SAĞ*) şi *HUR-SAĞ* corespund aceluiaşi semn cuneiform arhaic, dovadă a originii lor şi a sensurilor comune. Cuvântul Kharsağ evocă termenul turc *KARA-DAĞ* („munte negru" sau

---

[8] Propun aici termenul „productiv", conform logicii coloanei 6 din aceeaşi tăbliță, unde scrie mai departe: „(În acea perioadă) omul nu producea nimic" (n.a.).

„munte-pământ"), ceea ce nu poate, după părerea mea, să fie pură întâmplare. Rămâne însă o problemă: există mai bine de vreo zece munți Karadağ în Turcia. Aş fi de părere că acest *KHAR-SAĞ* al „zeilor" sumerieni se află la originea termenului comun *KARA-DAĞ*, care denumeşte cei mai mari munți din Turcia.

Singurul vârf numit „Karadağ" care să fie şi apropiat de câmpia mesopotamiană, dar şi scăldat de un braț al Tigrului (şi de Eufrat, aflat la o depărtare de doar câțiva kilometri) se situează la 29 km sud de oraşul Siirt şi la 19 km sud-vest de oraşul Eruh, având drept coordonate 37° 39' 20.17" N, 41° 57'48.48" E. Drumul cel mai apropiat pentru a ajunge în

Figura 13: Muntele Karadağ (Kharsağ) se află în Turcia, în fâşia estică a Munților Taurus. Mai exact, în Kurdistan, în regiunea Eruh, la 29 km sud de Siirt şi la 19 km sud-vest de oraşul Eruh. Un braț al Tigrului trece pe la poalele muntelui.

partea vestică a ceea ce cred că a fost grădina Eden (grădina lui Ninkharsağ-Ninmah) este 56-51: ar trebui să se facă urgent săpături acolo, doar că ele ar fi dificile din cauza disputei dintre turci şi kurzi. Se ştie că ciocnirile dintre separatiştii kurzi (PKK/KADEK) şi militarii turci sunt numeroase. Din 2006, săpăturile arheologice au fost totuşi reluate în nord-estul Irakului, în centrul Kurdistanului, dar nu şi în extremitatea nordică, unde regiunea rămâne total instabilă.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
CBS 8383-a, coloana 2: „zeii s-au rugat pentru obţinerea de **mlădiţe din pământ**".	**Gn 2:5**: „...nicio iarbă de pe câmp nu încolţea încă..."
CBS 8383-a, coloana 2:„Fluviile ofereau abundenţa..."	**Gn 2:6**:„...ci **apa** se ridica de pe pământ şi **uda toată faţa pământului.**"
CBS 8383-a, coloana 2: „**Sfântul Tigru** şi **sfântul Eufrat** [formau?] sceptrul sacru al seniorului suflului, care delimita incinta principală."	**Gn 2:26-27**: „... două dintre fluviile din Eden sunt numite: **Tigrul** şi **Eufratul.**"

Senior (venit) din noapte și de la oamenii noștri de la forare[9]*. Senior al furtunii și al oamenilor noștri cu hârlețul. Senior al fundației și al oamenilor noștri de la forări. Senior al sanctuarului și al forării oamenilor noștri, (stăpân) mâniat*[10] *de făina de orz și de știința plantelor pământului*[11]*. Zeu al laptelui și al oamenilor noștri ai călătoriei îndepărtate*[12]*, în fruntea terasei noastre de viață. Senior al forării [adânci] și rapide; Mare*[13] *šatam (administrator)*[14] *al fundației, al forării și al plantelor păroase (grâu): tu ai creat soclul nostru de viață pe stâncă!*

CBS 8383-a, coloana 3, rândurile 1-12

Acest pasaj lipsește și de la O'Brien. Numele zeului nu este menționat în această a treia coloană, dar înțelegem că este

[9] *AI*: „forare" sau „hârleț", „cazma" și „furcă". Acest termen revine deseori în această coloană (n.a.).

[10] *Úg*: „a mânia", „furie" și „furtună". În calitate de mare administrator al domeniului Kharsağ și viitor stăpân peste sclavii speciei umane, Enlíl este într-adevăr un senior mereu furios, după cum ni-l dezvăluie textele pe care le studiem și altele foarte cunoscute (n.a.).

[11] George Barton indică *Sin-du?*, în timp ce e gravat *Šem-ki* („plante ale pământului") (n.a.).

[12] Barton indică *Ug-gi?*, dar este vorba de cuneiformele *Ğìr-zi* („călătorie îndepărtată" sau „expediție îndepărtată") (n.a.).

[13] Cuneiforma este ușor deteriorată. Barton a văzut aici *Engur* („ape subterane" sau „sălașul lui Enki și al mamei sale Nammu"), dar ne întrebăm ce ar căuta aici un astfel de cuvânt. Eu văd distinct un *Dağal* („mare", „larg", „întins"), vezi *M.É.A.*, intrarea 237, ca să denumească măreția personajului respectiv.

[14] *Šatam* („administrator teritorial" sau „șef de ținut"), vezi *M.É.A.* intrarea 355. George Barton nu-l menționează pe Enlíl ca šatam. În transliterația sa, semnalează doar un *lul* („înșelător"), care împarte același semn cuneiform cu šatam, dar fără să-l traducă totuși! Este prima oară când descopăr acest cuvânt în textele sumeriene. Vom reîntâlni acest termen de mai multe ori în acest studiu (n.a.).

vorba de Enlíl, amintit anterior. Utilizarea termenilor *Gìr-zi* („călătorie îndepărtată") ne confirmă că zeii se expatriaseră. În plus, este precizat că liderul lor venea din noapte, probabil din univers, după cum este indicat în prima coloană. Enlíl este numit „Mare ŠATAM" („administrator teritorial"), apelativ care n-a fost tradus în niciuna dintre versiunile predecesorilor mei. În lucrarea mea *Ádam Genisiš*, l-am numit astfel pe Enlíl înainte de a fi început să transcriu aceste tăblițe.

Cartea lui Iov și cea a lui **Zaharia 3**:1 ni-l prezintă pe Satana ca fiind o entitate supraomenească, asemănător cu un „înger" în slujba lui Yahve (An, zeul suprem sumerian). Făcând parte dintre personalitățile „angelice" (anunnaki), Satana este o „ființă divină" foarte elevată, gata să-i dea socoteală lui Dumnezeu pentru activitățile sale și pregătit să primească noi misiuni de la el. În *Manuscrisul lui Adam și al Evei* (Biblioteca Națională din Sofia nr. 433), Satana revendică stăpânirea Pământului în fața lui Adam: „Al meu este pământul, divine sunt Cerul și Paradisul. Dacă devii un om care îmi aparține, vei munci pământul..." Exact asta îi va cere Enlíl omului mai departe. Alte pasaje biblice prezente în **Matei 4**:8-9 sau **Luca 4**:6 evocă stăpânirea pământului de diavol (Satana).

Este admis în general că numele *Satana* ar fi la origine cuvânt ebraic. Acest cuvânt înseamnă pur și simplu „adversar". Totuși, nimeni nu pare să fi remarcat despre cuvântul sumerian *šatam* că are și un omonim ebraic, și anume *satam*. Acesta din urmă înseamnă „a urî" și „a urmări". Vom vedea mai departe că Enlíl, *š*atamul, va urî specia umană, pe care o va urmări până la moarte (vezi CBS 11065 – c, coloanele 5 și 6)...

Din această coloană se deduce tot respectul pe care îl

aveau zeii *anunnai* față de liderul lor Enlíl-Šatam. Chiar era considerat deținătorul secretului plantelor, în timp ce, în general, soția și al său adversar și alter ego, Enki, sunt desemnați ca atare.

[...] El a restabilit abundența [zeilor?]. Šatam (administrator) al nostru[15] *exclama; Šatam al nostru se exalta: el își oferea protecția cetății. Mărea sălașul. O, pasăre, cine te poate doborî? (Soția lui, Ninkharsa, vorbește despre proiectul ei): „Cu această amenajare va apărea prosperitatea; un rezervor închis – o capcană pentru apă – va trebui să fie instalat. Hrana mea bună care va fi produsă va trebui să fie abundentă. Acest Eden*[16] *uscat, traversat de apă, va trebui să fie irigat de un curs de apă care va fi în cascade". Un mare și puternic curs de apă protejat trebuia să țâșnească înainte; el ar spori randamentul (apei) care se învârtește, al doamnei noastre. O, pasăre, cine te poate doborî? Hrana mea ce va fi răspândită va trebui să fie bogată [...].*

CBS 8383-a, coloana 4, rândurile 2-12

Începutul acestei coloane este din nou spart. Exact de aici își începe traducerea Christian O'Brien. El omite să vorbească despre pasărea totuși bine prezentată în această parte (vom mai discuta despre această pasăre puțin mai departe). Enlíl, Šatam (administratorul) protejează instalarea sălașului Kharsağ. Se spune că administrează belșugul zeilor și își asumă

---

[15] George Barton a transcris de data asta *Šatam* în *Nar* („cântăreț", „muzician") care, și în acest caz, au același semn cuneiform. Elegant joc de cuvinte sumerian, deoarece Satana este meșter la vorbe, povestitor, amăgește mulțimile cu glasul lui frumos, deci e și mincinos, după cum am arătat în nota precedentă (n.a.).

[16] *Eden* sau *Edin* („câmpia" sau „coloana vertebrală" sau creasta (muntelui)"). A doua și a treia definiție trebuie menționate aici pentru a denumi grădina de pe muntele zeilor (n.a.).

sarcina să supravegheze punerea în aplicare a proiectului soției sale Ninkharsağ-Ninmah. Intenția lui Ninkharsağ este să creeze un domeniu și o livadă irigată, care le vor aduce zeilor independența alimentară. Această livadă este numită în mod clar în rândul 8 ca fiind EDEN!

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
CBS 8383-a, coloana 4: „Acest **Eden** închis, traversat de apă, va trebui să fie **irigat** de un **curs de apă** care va fi în **cascade**".	**Gn 2:10**: „Un râu ieșea din Eden și uda grădina; și de acolo se împărțea și se făcea patru brațe"…"

Doamna din Kharsağ își susține (proiectul) cu cuvântul ei pur[17] *și minunăția pe care mâna ei [voia s-o creeze]. Bada (An)*[18]*s-a opus cu vorba lui. Ea voia să vorbească despre locuința ei luminoasă, voia să vorbească de locuința ei pură. Voia să vorbească (despre locuința ei) înaltă, cea mai strălucitoare dintre toate. De negrăit cu luminozitatea numeroaselor ei focuri de lemn de cedru (care ar fi necesare). Administrarea ei n-a fost respinsă […]. Două urcioare [au fost vărsate] pentru ea; [zeii] i-au revărsat două mari [cupe]; i-au adus hrana care îi plăcea; i-au întins un recipient. Către Doamna Șarpe a avut loc o implorare*[19]. ***CBS 8383-a, coloana 5, rândurile 2-14***

---

[17] *Išib-lil*: literal „cu suflul ei pur" în text (n.a.).

[18] *Ba-da* („darul puternic"), probabil un epitet al regelui zeilor An, după cum a subliniat O'Brien, care traduce acest cuvânt „An", fără să facă precizări (n.a.).

[19] O'Brien, Don Moore și eu după aceea am tradus rândul 14 (*Sir pàdbalağ*), care apare și în coloana 1: „doamna Șarpe vorbise printre lacrimi" sau „Șarpele a smuls [Ninkharsağ] o tânguire". George Barton traduce acest rând mai degrabă astfel: *Unto Sir there is a cry* („Către Sir, are loc un apel

Rândurile 1 şi 15 sunt distruse. *BA-DA* („darul puternic") este probabil epitet al regelui zeilor An, numit şi „Anu" în akkadiană. Ninkharsağ-Ninmah îşi exprimă dorinţa să mărească cetatea, după părerea mea, ca să poată în mod punctual să primească trupele divine înfometate venite din univers. Căci obiectivul este, după cum am văzut înainte, hrănirea zeilor când coboară din Cer. Oare sunt încă în război cu adversarii lor? Nu e precizat, dar probabil că da. Zeii *anunnai* care coboară pe Pământ par să fie războinici, căci se comportă ca soldaţii înfometaţi întorşi de pe front. Avem acum dovada (ca puţin mai departe, la rândul 6 al celei de-a doua coloane a tăbliţei CBS 1 1065):

> *[...] [zeii] au vărsat multe urcioare din Tigrul sfânt şi din Eufratul sfânt – sceptrul divin al ocrotitorului nostru Enlíl. (În acea perioadă) omul nu producea nimic. [2 rânduri distruse] Spre izvorul vieţii, divinul senior a ridicat ochii; pe omul[20] împuţinat şi-a oprit privirea insistentă. Trupa[21] venită din univers nu se oprise; ea pusese mâna pe cel slab. Pentru cel slab, ea nu [a dat?] nicio protecţie [...].*
>
> **CBS 8383-a, coloana 6, rândurile 2-15**

Rândurile 1, 15 şi 16 sunt distruse. Şi acest pasaj este absent la Christian O'Brien, ca şi următoarele coloane. E de

---

sau un plânset"). După părerea mea, o traducere strictă ar da: „a căuta (sau a implora) un cânt funebru către Sir". Trebuie totuşi să şlefuiesc această traducere în prezent şi să-i dau dreptate lui Barton. Într-adevăr, întrezăresc în acest context mai degrabă o rugăminte venind din partea zeilor înfometaţi, nu o rugăminte din partea doamnei cetăţii Kharsağ spre obţinerea aprobării pentru proiectul ei, cum credea O'Brien.

[20] *Na* („om", „uman") în text. Barton şi O'Brien nu-l menţionează şi preferă să folosească această particulă ca simplu prefix modal (n.a.).

[21] *Zag-è*, „susţinere" sau „coloană": o trupă sau un batalion! (n.a.).

Figura 14: Ninkharsağ-Ninmah, matriarha coloniei, aşezată pe tronul ei şi înconjurată de cei doi arbori din Geneză. ***Statuie de la British Museum***

mirare, deoarece subiectul e important. Greu de determinat aici, din cauza celor două rânduri distruse, despre ce persoană e vorba, dar Enlíl (sau Enki) pare preocupat de două aspecte:

– omul slab, deci specia umană;

– grupul (trupa) sau mai degrabă batalionul (vezi nota 21 despre *Zag-è*) venit din univers, care pare să atace şi Pământul, şi omenirea.

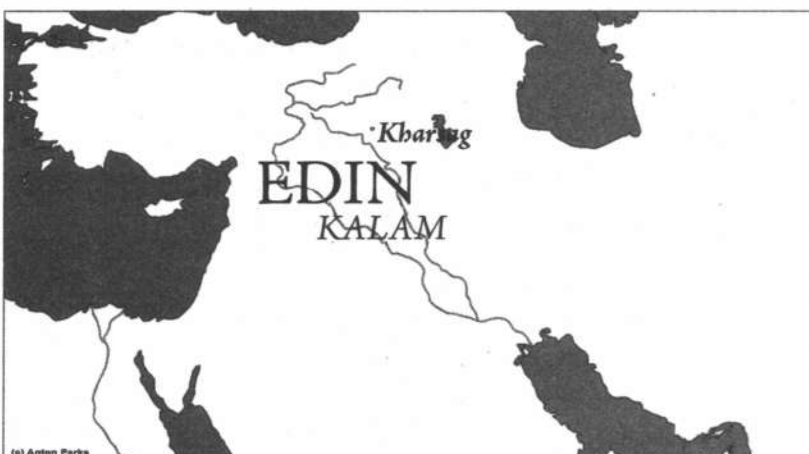
Grupul zeilor supune Pământul şi specia umană. Înţeleg aici că zeii nu face nicio deosebire între cel slab (omul) şi

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8383-a, coloana 2:„În acea perioadă, **omul nu producea nimic.**	**Gn 2:5:**„... nu era **niciun om ca să lucreze pământul.**"

duşmanii *anunnailor*. Putem să adăugăm că acest grup de zei atacă Kharsağ, domeniul divin care se presupune că hrăneşte zeii şi furnizează vlăstarii din pământ, după cum se arată la coloana 2. Dar, în acea perioadă, zeii din colonie îşi cultivau probabil singuri plantele din motivul următor:

> *[...] Templul îi hrănise. În acea perioadă, mulţumirea era profundă. Platforma sa se înălţa ca o incantaţie; către Doamna Şarpe a avut loc o implorare. [rândurile 7 şi 8 distruse] Casa [...]. Fiul meu, semn prevestitor al casei. Valul de oameni; valul, din cauza [...].*
>
> ***CBS 8383-a, coloana 7, rândurile 2-11***

Ultimele fraze sunt întrerupte. Totuşi, îi înțelegem semnificația și anume, că zeii războinici au mâncat pe săturate la Kharsağ, alimentați de templu. În schimb, în colonie se

Poziționarea coloniei Kharsağ pe o hartă standard a Mesopotamiei

instalează îngrijorarea. Nu ştiu ce i se reproşează „valului de oameni", textul fiind distrus la sfârşitul coloanei. Ghicim că oamenii sunt numeroşi, cu siguranţă mai mulţi decât zeii instalaţi la Kharsağ.

4. Omul intră clandestin în Grădina Eden – CBS 8383-a – b

„[...din cauza?] seniorului rezervei şi al raţiunii[22]*. Imensa (fiinţă) slabă, acum, din cauza cunoaşterii*[23] *porţii mari*[24]*, s-a aruncat asupra pământului cultivat*[25] *al rezervei noastre şi a dispus de raţiile noastre. El se înmulţea şi discuta despre taluzurile noastre. Din păcate, din cauza [...] arbori [...] înălţimile [3 rânduri distruse]. El vorbea despre numeroşi*[26] *arbori (fructiferi). Sub ochii noştri, pusese stăpânire pe hrana*[27] *lui*[28] *şi o lua cu el, răsturna arborii vieţii*[29] *plantaţi [prin grija noastră?], dovadă a dâmbului nostru. [...].*

CBS 8383-a, coloana 8, rândurile 1-12

Această coloană este foarte deteriorată. Primele două

---

[22] George Barton vede aici un *Peš?*, dar eu disting mai degrabă două semne: *Ğar* („rezervă", „depozit") + *Geštu* („raţiune") (n.a.).
[23] Barton indică un *Rug?*, dar este vorba de un *Zu* („cunoaştere").
[24] *Ká-gal*: „poartă mare". Această poartă mare trebuie să fi făcut parte dintr-o împrejmuire care despărţea grădina de exterior (n.a.).
[25] *Si* în text: „pământ cultivat" sau „pământ arat" (n.a.).
[26] Barton semnalează un *Bà?*, dar este vorba de un *Eš* („mult", „numeros") (n.a.).
[27] *Da* („ a poseda", „a deţine") (n.a.).
[28] George Barton indică un Su, dar este vorba de un *Zìd* („hrană"), intrarea 536 în *M.É.A.* (n.a.).
[29] Nicio îndoială posibilă în privinţa rândului 11: *Ğiš-zi*, „arbore/i al/ai vieţii" (n.a.).

rânduri sunt distruse, dar George Barton semnalează rândul 3 ca fiind primul. De la acest pasaj întreaga poveste va începe să ia o întorsătură rea. Înțelegem aici, în ciuda numeroaselor spărturi (înțelegerea noastră provine de la faptul că primim confirmarea mai departe în text), că zeul rațiunii, Enki, ar fi lăsat poate, pe om, să pătrundă în rezerva de hrană a zeilor, care era formată din pomi fructiferi şi culturi. Într-adevăr, este posibil ca omul să se infiltreze în teritoriul interzis, deoarece cunoaştea existența porții mari a domeniului. Sub ochii îngroziți ai coloniei, omul pătrunde în rezervă şi jefuieşte arborii divini, numiți „arborii vieții"... Biblia n-a inventat nimic: plagiatul este evident!

> *[...] favoare, (doamna) de la conducerea depozitului[30] decretase. Construise locuința solidă. Alcovul ei plăcut[31] (înălțat) era comod; îl alesese pentru prinț. Bucuria vieții să-i fie mare, ca o bogăție! Din coabitarea sa cu doamna Şarpe, el (Enlíl) îl concepuse pe marele şi puternicul muflon, căruia i-a poruncit să păzească viața [...].*
>
> **CBS 8383 – b, coloana 9, rândurile 2-12**

Începutul acestei coloane este deteriorat. Găsim declarațiile obişnuite care urmăreau să laude puterea cetății Kharsağ şi fericirea pe care aceasta o oferă locuitorilor ei (zeii). În rândurile 11 şi 12 se spune că Enlíl a instalat mufloni în

---

[30] *Sanga* sau *Sağğa* în text: „conducător economic al unui templu"; traducere strictă: „(cel sau cea) de la conducerea unui depozit". Este vorba de Ninmah-Ninkharsağ, de unde provine celălalt nume sumerian „Ninhursağ", „doamna de la conducerea muntelui", deci a domeniului Kharsağ. E aici un joc de cuvinte între *Hursağ* şi *Kharsağ* (n.a.).

[31] *Ab-làl*: „cuib"; traducere strictă: „cuib" sau „nişă plăcută", sau „cuib de miere" (n.a.).

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8383-a, coloana 8: „(**omul**) stă în picioare în rezervă și dispune de rațiile noastre... El vorbea despre **numeroși arbori** (**fructiferi**)... pusese stăpânire pe hrana lui și **o lua cu el**, răsturna **arborii vieții.**	**Gn 2:9**: „... Dumnezeu a făcut să răsară din pământ... **pomul vieții** în mijlocul grădinii..." **Gn 3:2-3**: „...omul nu trebuie să se atingă și să mănânce din **rodul pomului** din mijlocul grădinii..."

CBS 8383 – b, coloanele 9-15

jurul domeniului ca să-l protejeze probabil de om! Orice bun păstor ştie că țapul poate să protejeze teritorii întinse şi să împiedice orice pătrundere nedorită.

În literatura biblică şi rabinică, acest țap a devenit *keroubīm*, provenit el însuşi din *karibu* akkadian [literal, „cel care comunică (cu zeii)"]. În Asiria, *kerubii*, în formă de tauri înaripați, încadrau şi protejau intrările templelor şi ale palatelor. Din acest termen rezultă substantivul comun „heruvim", care denumeşte tocmai un înger însărcinat să apere şi să păzească viața[32].

Lumina cetății – în lumina cetății ei se aflau.
Întunericul cetății – în întunericul cetății ei se aflau.
Oamenii cetății – printre oamenii cetății ei se aflau.
De fiecare dată când era bucurie, doamna noastră era puternică. O, sanctuar al domeniului lui Enlíl, de fiecare dată când era bucurie, doamna noastră era puternică, zeul nostru era drept. Urudu („seniorul metalului")[33] vorbea cu Dauru (seniorul An)[34] [...].

CBS 8383 – b, coloana 10, rândurile 1-14

Pluralul folosit la începutul coloanei denumeşte probabil specia umană prezentă pe terenul din preajma cetății. Oamenii călcau terenul divin şi se infiltrau acolo în chip primejdios.

Urudu este unul dintre numele zeului Înțelepciunii, Enki, considerat lucrător expert al metalului sau al bonzului, ba

---

[32] *Dara (Dara2)*: „muflon" sau „capră de munte", în sumeriană (n.a.).

[33] *Urudu-e* în text: „seniorul metalului sau al bronzului", „seniorul bronzat"; vezi explicația de la paragraful de mai sus (n.a.).

[34] George Barton precizează că Da-uru este un epitet al zeului An în *Miscellaneous Babylonian Inscriptions, op. cit.*, p. 18 (n.a.).

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8383-a, coloana 9: „... (seniorul Suflului) concepuse un mare şi puternic **muflon** ca să **păzească viața...**"	Gn 3:24: „Dumnezeu a pus nişte **heruvimi** la răsăritul grădinii Edenului... ca să **păzească** drumul care duce la pomul **vieții...**"

chiar personaj având culoarea bronzului. *Urudu* era folosit în general de sumerieni şi de zeii lor ca să denumească metalul şi bronzul. George Barton ne oferă câteva calificative pentru Enki în studiul său, cum ar fi *Urudu-nağar-diğir-e-ne* „dulgherul de bronz al zeilor", sau „muncitorul de metal al zeilor" sau *Urudu-nağar-kalam-ma* „muncitorul de metal din Kalam (Sumer)" (vezi CT.XX IV)[35]. Urmarea textului este distrusă; probabil că Enki şi An discută despre obligația de a arde o parte din plantații dintr-un motiv explicat încă de pe acum.

> *În fața marelui senior An, marea doamnă a lui Enlíl, doamna domeniului Kharsağ – entuziasmată – a vorbit: „Să incinerăm cele şapte feluri de flageluri (grație) ale marilor cedri. Receptacolul meu e bun ca să-i ardem, în mijlocul pieții Dragonului[36]. Canale mari, un val puternic al unei ape mari trebuie să fie adus spre plantele noastre galbene şi valul puternic spre arbori". [...] a repara [...].*
>
> **CBS 8383 – b, coloana 11, rândurile 1-16**

---

[35] *Ibidem* (n.a.).

[36] *Ki-muš-gir*: „piața Dragonului", care ar putea să se traducă şi „piața Şarpelui", dar „Dragon" ar părea mai potrivit.

Dintr-un motiv nedeterminat deocamdată, suverana Ninkharsağ poruncește să fie incinerați copaci care par contaminați. Sfârșitul coloanei este din păcate deteriorat, dar înțelegem că zeii trebuie să repare ceva, probabil grădina lor. Pentru aceasta, s-a decis să se devieze apele și să se sape canale ca să se alimenteze plantații noi, ce trebuie ajutate să crească de urgență, căci colonia trebuie să-și hrănească locuitorii și trupele din Cer, după cum s-a arătat înainte.

(Enki), divinul constructor[37] *al grădinii, a poruncit să fie distrusă cu un foc mare infecția care invadase parcul cu arbori ai marii cunoașteri*[38] *al zeiței muntelui depozitului (și aceasta să se facă) exact înainte de răsăritul soarelui. El (Enki) a vorbit despre mama noastră, doamna noastră, zeița noastră strălucitoare, despre splendoarea de nespus și despre bunătatea ei! Hrana noastră venea de la seniorul nostru*[39]*: el a discutat despre cerealele care creșteau, despre grâul care era abundent; despre strălucitul nostru domeniu și fântâna lui stabilă.*

CBS 8383 – b, coloana 12, rândurile 1-11

În rândul 1 este gravat în mod clar cuvântul *Sar* („grădină"), ceea ce leagă definitiv textul nostru de grădina Edenului din Geneza biblică! Infecția s-a întins în tot parcul cu plante și arbori de cunoaștere: probabil este vorba de arbori cu calități curative. Enki sau Enlíl (imposibil să se distingă

---

[37] *Gim* în text: „constructor", „zidar". Este vorba de un epitet al lui Enki și de același semn cuneiform arhaic ca *Muš-da*, „șarpe puternic", alt nume al lui Enki (n.a.).

[38] În text: *Ğiš-pi-pi* = *Ğiš* („arbore") + *Pi* („cunoaștere") x 2 („mare", „puternic", „plus") = „arbore/i al/ai marii cunoașteri". Arbore necunoscut, despre care știm doar că era utilizat pentru prescripții medicale (n.a.).

[39] Utilizarea încă o dată a lui *Dara*$_2$, „muflon", care este de data aceasta folosit ca epitet al lui Enki sau al lui Enlíl în sensul de „Senior" (n.a.).

aici cine intervine) discută despre cereale, despre grâul pe care zeii l-au adus din lumea lor şi despre apa din grădină. Toate astea trebuie refăcute cât mai repede cu putinţă.

Vom descompune cele patru rânduri următoare din cauza importanţei extreme a informaţiilor pe care le conţin, dar şi pentru că predecesorii mei, îndeosebi Christian O'Brien, se pare că nu le-au înţeles. Acesta din urmă nu citează omul în acest pasaj, ceea ce l-a împiedicat să-i înţeleagă sensul.

Gašan-me lú lam-dal-kur-kim sig$_9$ an-^{d}sá-sá-e Zag-Zag-ĝìr an-lah$_4$ šu-sig$_9$ šika-til an-gi

CBS 8383 – b, coloana 12, rândurile 12-15

Să descifrăm acum aceste patru rânduri. Vă veţi face astfel o mică idee a modului de a traduce din vechea sumeriană.

Gašan (= „doamnă") – *me* (= „noastră") – *lú* (= „om") – *lam* (= „a înmulţi", „a împinge cu abundenţă") – *dal* (= „departe") – *ur* (= „munte") – *kim/gim* (= „a face", „a crea", „a realiza", „cum", „asemănător", „în locul lui") – *si* / *sig$_9$* (= „a sta în picioare", „a se ridica") – *an* (= „divin", „cer", „plin") – *^{d}sá-sá* (= „mare consiliu divin") – *e* (= „şanţ de irigaţie", „taluz", „cilin") *Zag-Zag* (= „frontieră", „teritoriu", „limite", „margine") – *ĝìr* (= „picior", „drum") – *an* (= „divin", „cer", „plin") – *lah$_4$* („a prăda", „ a răpi", „a jefui") *šu* („mână") – *si/sig$_9$* (= „ a sta în picioare", „a se ridica", „a fi drept") – *šika* (= „ciob", „coajă") – *til* (= „a culege", „a înceta", „a distruge", „totalmente") *an* (= „divin, „cer", „plin") – *gi* (= „recipient", „trestie", „recipient de trestie")

Ceea ce ne dă:

Oh, doamna noastră, omul se înmulţeşte departe de munte! Asemenea nouă (sau în locul nostru), el a stat în picioare pe colina Marelui Consiliu Divin. Piciorul lui s-a aflat în teritoriul nostru puternic, el l-a jefuit cu mâna plină. A stat în picioare pe coji (de fructe?); a cules recipiente pline din trestie [1 rând distrus].

CBS 8383 – b, coloana 12, rândurile 12-15

Acest pasaj întăreşte afirmațiile din coloana 8 a CBS 8383-a (rândurile 1-12), unde se arată că omul intrase în teritoriul zeilor ca să culeagă fructele. Totuşi, se precizează aici că nu doar s-a hrănit la fața locului, ci a şi luat cu el hrana în coşuri de trestie – cu siguranță ca să-i aprovizioneze pe membrii comunității sale! Vom vedea acum că venirea străinilor pe domeniul divin a generat altă problemă importantă...

Figura 15: Este posibil ca acest sigiliu akkadian de la Muzeul Luvru să evoce scena descrisă în CBS 8383-a (coloana 8, rândurile 1-12) şi CBS 8383 – b (coloana 12, rândurile 12-15), unde omul jefuieşte ilegal grădina care le aparținea zeilor, desemnată ca fiind un parc cu „arborii vieții" şi cu „mare cunoaștere"...

5. Contaminarea Grădinii Eden – CBS 8383 – b – c

Episodul contaminării grădinii zeilor este complet absent în Geneză, dar prezintă elemente care au fost bine refolosite în textul Bibliei. Să vedem cum.

Un bol de libaţie fusese vărsat de doamna Şarpe la marele sanctuar. O ofrandă înflăcărată a fost oferită domeniului lui Enlíl; Enlíl a fost lovit de boală! Fundaţiile sanctuarului ridicat au fost lovite de boală! Enki din nişa cunoaşterii[40] *a fost lovit de boală! Oh, ofranda înflăcărată lui Enlíl! Oh, domeniul lui Enlíl, te-ai hrănit cu alimentaţie abundentă, ai băut apă abundentă, în timp ce această bogăţie copioasă este în depozitul nostru, acel depozit al cărui batant de la uşă*[41] *tu nu l-ai menţionat! Totuşi, vasul de măsurat hrana*[42]*; omul s-a atins de apa noastră şi de proprietatea noastră!*

CBS 8383 – b, coloana 13, rândurile 1-15

Întreaga colonie se îmbolnăveşte! Motivul este indicat în ultimul rând al coloanei: omul s-a apropiat de apa din Kharsağ şi a intrat pe proprietatea zeilor, deci a intrat peste tot în grădina (Eden) în care se aflau culturile, fructele sale etc. S-ar zice că e aceeaşi situaţie ca în perioada conchistadorilor, când aceştia i-au contaminat pe amerindieni în epoca Conquistei. Mai târziu, în 1764, Joffirey Amherst, comandant-şef al armatelor britanice de pe continentul nord-

---

[40] *Ab-zu*: „nişa cunoaşterii". *Abzu* este şi numele dat lumii subterane al cărei proprietar este Enki (n.a.).

[41] *Ig* în text: „batant de uşă" sau intrare (n.a.).

[42] George Barton transcrie acest cuvânt în *akkadiană*, dat fiind că *URI* figurează atât ca „vas de măsurat", cât şi ca regatul Akkadului (n.a.).

american, a folosit variola ca armă de război, infectând cuverturile date apoi indienilor. Mai apoi, trupele de secesiune americană au contaminat triburi întregi în același fel... Ne putem imagina că omul purta „infecții latente" (virusuri sau bacterii), germeni contra cărora colonia extraterestră nu era deloc imunizată. Mulțumită acestui episod, avem siguranța că zeii veneau de foarte departe și că nu mai avuseseră de-a face cu specia umană până atunci. Este un punct important! Ar fi ciudat ca sumerienii să fi cunoscut acest gen de patologie, ca apoi s-o amintească în una dintre operele lor literare.

Când se spune că Enlíl n-a menționat ușa, înțelegem că a știut să-i păstreze secretul, spre deosebire de Enki! Un mod subtil de a denunța delictul cu eleganță.

> *[...] Enlíl a spus: „Izvorul[43] bolii va fi izgonită de pe fața ținutului. Protecția va învinge!" Enlíl a vorbit despre inflamarea (care pusese stăpânire) pe taluzul divin. Protecția va învinge! În Eden, proprietatea noastră, trebuie să ardem ienuperii[44]. Atuul nostru va fi să ne ardem producția din cauza (deschiderii) batantului porții. În Eden, trebuie să tăiem ienuperii. Marele paloș, care nimicește boul, se află în posesia fortăreței noastre, el este cunoașterea noastră. Din sanctuarul lui Enlíl, (seniorul Enlíl), cu privirea sa (energică), a poruncit micșorarea izvorului inflamării și fixarea rațiilor celor care erau culcați. Marea noastră (armă) de bronz, cunoașterea noastră, îl va persecuta[45]. Pasărea a descoperit câmpul însămânțat [...].*
>
> **CBS 8383 – b, coloana 14, rândurile 2-15**

---

[43] Semnul cuneiform este deteriorat aici; s-ar părea că e vorba de *A* („izvor", „apă"), care se confundă cu *ID7*,al cărui sens este același (n.a.).

[44] *Za* în text, vezi explicația de dinainte (n.a.).

[45] Semnul este spart; este vorba probabil de un *Uš* (*M.É.A.*, intrarea 211): „a urmări", „a bloca", „a persecuta"... Arma este și ea prevăzută să-l urmărească pe om (n.a.).

Cuvântul *EDEN* e folosit de două ori în această coloană 14! Am impresia că Barton n-a înțeles acest pasaj, căci se pare că nu a priceput că zeii trebuie să ardă ceva ca să se trateze. O'Brien a ghicit contextul general, dar a tradus termenul *Za* [*ZAG*], care este o contracție a cuvântului *Za-ba-lum* („ienupăr", „posesiune"), ca fiind articol posesiv, și nu ienupăr. Din această cauză, a dedus că zeii erau obligați atunci să ardă carnea ca să nu se mai îmbolnăvească, gândindu-se că mâncau carne crudă și traducând astfel particula *Níğ* („comoară", „proprietate") prin „hrană" (*sic*). Puțin mai departe (coloanele 14 şi 18), unde va fi vorba de armele zeilor şi de om, O'Brien a tradus *Gud* „carne" în loc de „bou", pentru ca ipoteza lui să fie valabilă.

Din cele mai străvechi timpuri, ienupărul a fost cunoscut pentru diferitele sale calități curative. În Evul Mediu, de exemplu, era ars pe străzi ca să combată epidemiile de ciumă sau de holeră. Toate bolile stomacului, febra, durerile de ficat şi din piept pot fi tratate cu ienupăr. În plus, ienupărul creşte în Africa şi în Asia, dar se găseşte şi în Munții Taurus, unde eu situez, din observațiile mele făcute în 2007, cetatea Kharsağ.

Se mai spune că zeii posedau marele paloş, cel ce putea să taie boul în două sau, în această împrejurare, pomii fructiferi infectați, care trebuia să fie arşi de urgență. La sfârşitul coloanei, regăsim acea pasăre enigmatică care survolează domeniul divin, ca și cum l-ar supraveghea (vezi şi coloana 4). Această prezență aeriană este cât se poate de insolită. Deoarece mai departe vor apărea aparatele de zbor ale zeilor, ipoteza mea este că e vorba de un vehicul zburător al zeilor utilizat pentru supravegherea de sus a speciei umane.

Termenul sumerian care denumeşte câmpul de observat este *Gán*, un cuvânt pe care îl regăsim în ebraică şi înseamnă „grădină". Acelaşi *Gan* este folosit în Geneză pentru *Gan-Den* („grădina Edenului).

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8383-a, coloana 14: „**Eden** este proprietatea zeilor..."	**Gn 2:8**: „Dumnezeu a sădit un Gan („grădină") în **Eden**..."

[...] senior [...] proprietate (?) [...] pentru Enlíl, prinţul. Enlíl era lovit de boală! Soarta[46] îl răpusese! Soarta îl răpusese! Când Ninkharsağ, din creşa[47] seniorului Ninurta, şi-a reluat drepturile, s-a debarasat de ziuă şi de noapte şi a lărgit (cursurile) de apă. Animalul gol din exterior[48], înfă[şurat] într-un veşmânt negru[49]; animalul, animalul! El rostise (numele) hotarului nostru, îl descoperise! Stătuse în picioare, de patru ori, forţase trecerea [de patru ori!] [...].

CBS 8383 – b, coloana 15, rândurile 1-15

Se arată că Ninurta, fiul lui Enlíl şi al lui Ninkharsağ, era în acea perioadă sugar. Acest detaliu este foarte important, căci este singurul text sumerian în care îl găsim pe Ninurta

---

[46] *Nam*, care se poate traduce ca „responsabilitate", dar şi ca „atitudine" (n.a.).

[47] *Mèš-lam* în text: *Mèš* („tânăr", „fiu") + *Lam* („a creşte din abundenţă", „a face să crească") = creşă (n.a.).

[48] George Barton vede aici un *Rug-gir-bar?*, în timp ce este vorba de un *Su-ug-bar*: *Su* („gol", „corp") + *Ug* („animal) + *Bar* („exterior") = „animal gol din exterior" (n.a.).

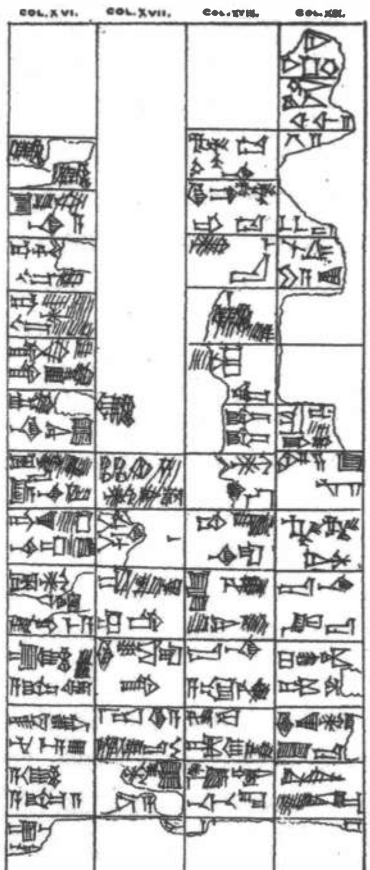
[49] Gi_4 („a înfăşura", „a înconjura") este pe jumătate deteriorat, dar destul de uşor de reconstituit. Nicio îndoială posibilă în privinţa „veşmântului negru": $Ği_6$ („întunecat", „negru") + *Túg* ("veşmânt") (n.a.).

bebeluş, ceea ce confirmă că această serie de texte grupează într-adevăr primele scrieri mitologice care ilustrează geneza zeilor pe Pământ. Procedeul folosit de matriarha Ninkharsağ ca *„să se debaraseze de ziuă şi de noapte"* ne duce cu gândul la magie. Fraza rămâne enigmatică: ea poate se arate, de exemplu, că Ninkharsağ este prima care s-a pus pe picioare, grație cunoştințelor ei avansate de medicină pe care le avea. Totuşi, dorința de *„a lărgi cursurile de apă"* ar putea să însemne și că trebuia reînnoită apa, ca să se purifice locul, după cum se arată în coloana 11.

Animalul menționat imediat după aceea este omul și asta din mai multe motive, confirmate în aceleaşi documente. Vom vedea mai departe că omul va fi descris de multe ori ca având pielea neagră şi trupul fără veşmânt. Acest punct este esențial, deoarece confirmă încă o dată că acele evenimente sunt foarte vechi şi cu mult anterioare epocii redactării acestor tăblițe. Oamenii cu pielea închisă la culoare nu erau prezenți efectiv în nordul Mesopotamiei în perioada redactării tăblițelor. Se admite că acolo se aflau semiți, cei din Akkad, nu africani! Ar trebui probabil să ne întoarcem cu câteva sute de mii de ani în urmă, ca să găsim urme de africani în acea regiune.

Faptul că specia umană este desemnată cu termenul „animal" e stupefiant şi totodată deranjant. Cuvântul folosit aici este *Ug* (*Umâmu* în akkadiană). Am menționat în partea referitoare la Creație, că termenul sumerian *Á-DAM* („animale", „turme") are acelaşi sens. Pe de altă parte, echivalentul său akkadian este *Nammaššû*, care se descompune fonetic în sumeriană ca *Nam-maš-šû*, literal „avorton de povară", sau „avorton (purtător) de responsabilitate", sau „avorton (purtător) de destin" al zeilor.

De aici rezultă că zeii sumerieni sunt xenofobi; vom avea mai departe trista confirmare. Ar trebui să ne mai mirăm oare că aceste texte nu s-au bucurat de traduceri noi, savante şi oficiale realizate de experţi din lumea asiriologiei?

CBS 8383 – c, coloanele 16-19

[2 rânduri distruse] Boală [...] boală [...] se întinde, ne împresoară complet[50]*: omul*[51] *era (ca) un val. (Enki) eroul vieţii, zeul fructului, eroul vieţii, zeul fructului, a turnat o porţie dublă de băutură alcoolizată; l-a luat*[52] *pe om*[53] *(ca să) rămână la frontieră*[54]*! Oh, mama noastră sfântă va guverna valul de oameni carnivori! Fie ca forţa grădinii tale (să poată) fi refăcută (de prezenţa) omului*[55]*! Mama noastră, sfântă doamnă, n-are nicio putere cu tine? Ne rugăm insistent pentru alungarea bolii"! În locul nostru împrejmuit să nu mai fie febră! Sursa bolii, febra o alungă... [aproape 8 rânduri lipsă].*

CBS 8383 – c, coloana 16, rândurile 3-15

Enki, şeful domeniului şi cel care păzeşte livada, îşi asumă sarcina de a realiza poţiunea curativă. Enki este privit în general ca prietenul omenirii; are obiceiul să stea alături de ea. Fiind mai bine imunizat decât semenii lui, el s-a pus repede pe picioare după ce boala s-a instaurat printre zei. Enki are misiunea de a duce omul la frontieră. Aceasta ne garantează că el avea legături deosebite cu specia omenească. Matriarhei i se cere să restabilească ordinea în colonie chiar prin folosirea magiei.

---

[50] *Šu-niğin*$_{1,2}$ în text, utilizat în general pentru a face suma unui calcul (n.a.).

[51] *Na* („om") în text. Barton şi O'Brien nu-l menţionează şi preferă să utilizeze această particulă ca simplu prefix modal (n.a.).

[52] *Dé* în text: „a duce",dar şi „a îngrămădi", „a face să iasă sumedenie"! (n.a.).

[53] *Idem* ca mai sus: *Na* („om") în text. Barton şi O'Brien nu-l menţionează şi preferă să utilizeze această particulă ca simplu prefix modal (n.a.).

[54] Barton pare să confunde particula *Síg* („lână") cu *Zà* („frontieră"), cele două semne fiind foarte apropiate (n.a.).

[55] George Barton notează într-adevăr aici prezenţa omului (*Na*) şi traducerea pe care o face acestui rând e aproape identică cu a mea (n.a.).

[...] Boala [...]. (De) patru (ori) construcţia noastră a fost abordată. Preoteasa [...] omul [...] preoteasa striga [...]. (Enki), seniorul cunoaşterii şi al aramei, din sălaşul lui, a produs şi a măsurat o băutură alcoolizată în timp ce boala devasta sălaşul înalt, pe când Ninurta era lovit (de durere) ca un sclav şi striga în sanctuar [...].

CBS 8383 – c, coloana 17, rândurile 8-14

Deteriorările sunt numeroase la începutul acestei coloane. Din fericire, numărul de asedieri ale grădinii este amintit în rândul 9: de patru ori, cum s-a arătat deja la sfârşitul coloanei 15. Enki, seniorul cunoaşterii şi al metalului, a produs un leac...

[...] Nu lăsa să vină, nu lăsa să apară omul! Săritura lui e energică asemenea celei a unui bou sălbatic [...] boală [...] pământul. Oh, doamnă divină [...] vorbeşte [...] ei, [stabiliţi?] cetatea (noastră). Nu lăsaţi omul să invadeze pământul nostru îmbelşugat! Hotarul nostru din trestie ar trebui să fie (mai) puternic, soliditatea lui împotriva omului va fi întregită. Trestiile lui să fie (mai) numeroase! Oh, senior divin, berbec al vieţii [...].

CBS 8383 – c, coloana 18, rândurile 3-14

Teama de om este întipărită încă o dată în argilă. În mod vădit, prima protecţie care înconjura cetatea era din trestie. Se cere să fie întărită frontiera care desparte domeniul zeilor de specia umană şi să se adauge mai multe trestii. Vom vedea mai departe că va fi vorba de un perete de lemn.

[...] când (?) confecţionezi toată împrejmuirea[56]. Omul este puternic;

---

[56] *Niĝin* în text, pe care George Barton îl traduce „vegetaţie", dar este vorba într-adevăr de o împrejmuire (n.a.).

ochii lui văd [în direcţia] [...] flacăra. Desparţi colina [57]*[ca să nu fie?] aruncată afară*[58] *sursa noastră de cunoaştere! [două rânduri sparte] abisul adânc pentru o cupă de libaţie [...] Teama noastră să fie sub controlul tău, oh, doamnă care ai marea răspundere a plantelor noastre comestibile*[59]*! Oh, când vine omul, seniorul cunoaşterii (Enki) să-l ducă cu el! Pământul nostru de cunoaştere să stea de pază*[60]*. Omul zice: [...].*

CBS 8383 – c, coloana 19, rândurile 1-14

Aici se termină acest document despre instalarea zeilor. Spărturile numeroase din această coloană sunt mâhnitoare şi nu vom şti, din păcate niciodată, ce a zis omul în încheierea acestui text deoarece coloana 20 este distrusă. E probabil că această coloană, pierdută pentru totdeauna, prezenta comportamentul speciei umane în prezenţa zeilor străini. Cu toate acestea, se arată aici că specia umană ştia să vorbească, ceea ce va fi confirmat mai departe. Enki are misiunea neobosită de a-l convinge pe om să se potolească şi de a-l duce înapoi la hotar, la nevoie. Enki pare să fie singurul din colonie care întreţine o relaţie privilegiată cu oamenii. Poate că asta are legătură cu mama lui genetică Nammu, care nu apare cu numele ei adevărat în setul de tăbliţe pe care le-am tradus. În alte documente, are însă reputaţia de a cunoaşte genotipul uman complet, ceea ce ne-ar face să ne imaginăm că ar fi putut să aibă şi ea contacte privilegiate cu specia umană.

În acest prim set de tăbliţe CBS 8383 apare, după cum

---

[57] George Barton reconstituie un *Ğa*, în timp ce este vorba de un *Du*$_6$ („muncel","colină"), ca în *Dukù* („colina sfântă") (n.a.).

[58] *Šub* („a arunca afară") (n.a.).

[59] *Gu*, „plante comestibile", vezi intrarea 559 din *M.É.A.* (n.a.).

[60] *Gub*: „a sta de pază" (n.a.).

spune Geneza, că omul ar fi comis într-adevăr „un păcat": acela de a intra pe teritoriul zeilor şi de a fura hrana interzisă din „cămara divină", numită EDEN, care conține arborii vieții.

Specia umană ar fi provocat astfel o epidemie importantă în rândul colonizatorilor străini. Acest episod umilitor n-a fost reținut de cei care au scris Geneza din motive dogmatice evidente: Dumnezeu, în concepția pe care o au iudeo-creştinii, nu poate să aibă trup din carne şi să se îmbolnăvească! Acest act blamabil comis de oameni ar fi pus nu numai colonia în pericol, ci şi pe războinicii *anunnai* care coborau în mod regulat pe Pământ ca să se hrănească şi, probabil, să se reaprovizioneze cu alimente.

Nici urmă de Şarpele biblic, dacă nu e cumva o aluzie la matriarha Ninkharsağ, care mai este numită și „doamna Şarpe".

Nici urmă de dezvăluirea pe care Şarpele ar fi făcut-o omenirii, provocând astfel „căderea omului". Înainte ca această temă să apară în tăblițele noastre, este necesar ca specia umană să-şi întărească relațiile cu un anume Enki, constructorul domeniului zeilor şi cel care răspundea de Grădină...

6. Robia omului în Grădina Edenului – CBS 14005 – a – b

Acest document nou pe argilă este o tăbliță cu două fețe, scrisă în sumeriana veche, cu utilizarea frecventă a unor semne akkadiene. Contrar documentului precedent, textul se citeşte pe orizontală.

În 1915, asiriologul Stephen Langdon realizase o

traducere a acestei noi tăbliţe în lucrarea lui, *Le Poème sumérien du Paradis, du Déluge et de la Chute de l'Homme* (Editura Ernest Leroux, Paris, 1919). Traducerea este aproape similară cu cea a lui George Barton, publicată trei ani mai târziu. Longdon, ca şi Barton, nu găsise nimic deosebit, poate doar o nouă evocare a unei relatări a Creaţiei şi a începutului omenirii. Stephen Langdon se concentrase mai degrabă asupra textului „Enki şi Ninhursağ", în care era sigur că văzuse toate elementele legate de paradis şi de căderea omenirii. Descoperirea lui, publicată în *New York Times* la 15 august 1915, făcuse senzaţie. Stephen Langdon a decedat în 1937, dar sumerologul Samuel Noah Kramer s-a aplecat din nou asupra acestui text în 1954 [vezi *„Enki and Ninhursağ – a Sumerian «Paradise» Myth"* (Bulletin of the American Schools of Oriental Research, 1945)], demonstrând că nu era vorba de ceea ce a crezut Langdon sau cel puţin că entuziasmul acestuia, legat de textul respectiv, era nepotrivit.

Există versiuni pe argilă destul de asemănătoare cu textul care îl voi prezenta aici şi pe care l-am descifrat. Mă gândesc îndeosebi la versiunea tradusă parţial de Samuel Noah Kramer şi intitulată „Cereale pentru ovine", disponibil în lucrarea pe care a scris-o împreună cu Jean Bottéro, *Lorsque les dieux faisaient l'homme*[61]. În general, acest text se găseşte în engleză cu titlul *The Debate Between Sheep and Grain*. Potrivit asiriologului Jean Bottéro, ar exista aproape şapte texte mai mult sau mai puţin similare care tratează aceeaşi temă[62]. Eu

[61] Kramer, Samuel Noah, şi Bottéro, Jean, *Lorsque les dieux faisaient l'homme*, Paris, Editura Gallimard, Bibliothèque des Histoires-Nrf, 1989-1993 (n.a.).

[62] *Ibidem*, p. 511 (n.a.).

am numărat mai multe doar în colecția Universității din Pennsylvania[63].

Versiunea CBS 14005 pe care o propun acum este integrală (aproape 56 de rânduri), dar e mai scurtă decât textul lui Kramer, care are aproape 193 de rânduri în integralitatea lui. Samuel Noah Kramer n-a tradus după toate aparențele decât 42 de rânduri în lucrarea citată înainte, redactată împreună cu Jean Bottéro. Aceste două versiuni sunt destul de diferite, în sensul că textul folosit de Kramer se concentrează asupra dezvoltării grânelor la zei, în timp ce CBS 14005 se referă doar în prima parte la asta, pentru ca mai apoi să se ocupe de specia umană și de rolul ei printre zei.

Întreaga față a acestei tăblițe este o repetare a unor evenimente amintite deja în seria de tăblițe CBS 8383, având totuși adăugate câteva elemente suplimentare și, în cazul unora dintre ele, chiar mai îndepărtate în timp. Sumerienii erau mari amatori de acest gen de redundanțe, ca să permită în acest fel cititorilor să memoreze faptele mitologice ce făceau parte din istoria lor, cea a originii omenirii.

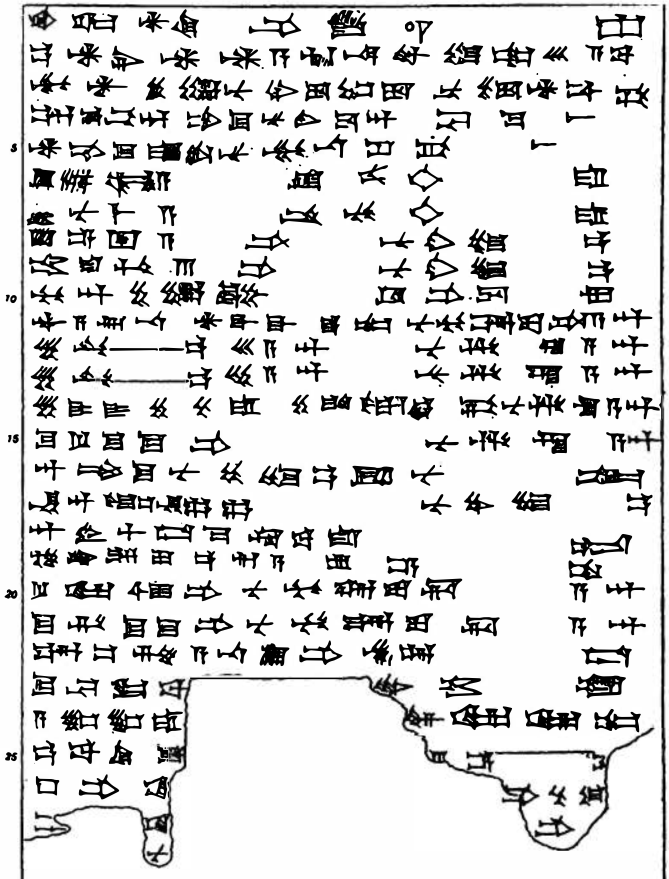
Spre Kharsağ, unde s-au întâlnit Cerul și Pământul, adunarea cerească a marilor zei – anunnaii furtunii[64]– cei numeroși și nou creați[65] de tată (se îndreptau). Prevestirea zeiței grânelor[66] nu venise

[63] Pe lângă versiunea noastră CBS 14005, putem să adăugăm fragmentele CBS 13401 + CBS 13941 + CBS 7344 + CBS 6983 + CBS 6860 + CBS 2228 + CBS 15161 + CBS 14078. Există și o versiune la British Museum:, BM 16921. Alte texte sunt disponibile în seriile UET, Ni, UM, VAT, HS etc. (n.a.).

[64] *Im*: „furtună", „vânt"... (n.a.).

[65] *Tu* în text: literal, „nou-născuți" (n.a.).

[66] Ezinu: zeiță sumeriană a cerealelor (n.a.).

CBS 14005, fața „a"

încă și iarba nu era verde încă. Takku („zeița care poruncește fundația") nu crease încă pământul Kalam (Sumer) și apa (din Kharsağ). Fundația nu fusese rambleiată de Takku. Mieii nu behăiau, oițele nu fătaseră încă, măgarii nu aveau încă urmași.

CBS 14005, fața a, rândurile 1-7

Întoarcere în timp: în epoca venirii *anunnailor* pe Pământ, nu exista nimic, după cum este menționat la începutul celui de-al doilea capitol din Geneză. Aceşti zei nu creaseră nimic încă pe planetă, pentru supraviețuirea lor. La începutul acestei tăblițe, se spune că *anunnaii* fuseseră nou creați de tatăl lor, adică de zeul An, de unde numele *A-NUN-NA*,„prinții tatălui" sau mai simplu „progenituri princiare"[67]. Asiriologii folosesc deseori o prescurtare pentru *anunnnai*, traducând„progeniturile lui An". În textele de pe argilă, An este considerat un mare genetician, un clonator, așa cum va fi şi fiul său, Enki. Acest pasaj are legătură cu *Enūma Eliš* studiată înainte, care ne informa despre crearea diferiților zei exact înaintea bătăliei cereşti aflate la originea urmăririi reginei lor, Tiamat, până în sistemul nostru solar.

Semnalăm în rândul 3 prezența zeiței cerealelor (Ezi-nu), care corespunde probabil zeiței Nisaba, „zeița rațiilor şi a grânelor" despre care vom vorbi la sfârşitul lucrării. Nisaba este considerată în general ca fiind o fiică a lui Enki sau chiar dublura mamei sale, Nammu. Oricum, ea face parte din clanul lui Enki.

Puţurile şi canalele de irigaţie nu fuseseră săpate, nu fuseseră create pentru măgari şi vite. Dar semnul care o prevestea pe Ezinu (zeiţa grânelor) – sfânta izolată – adică turma, era lângă ea. Anunnaii, marii zei, încă nu veniseră. Încă nu existau grâne Šeš care cresc în 30 de zile, încă nu existau grâne Šeš care cresc în 50 de zile. Cerealele mici, grânele munţilor, furajul pentru oi nu existau. Nu existau proprietăţi şi locuinţe. Zeiţa care porunceşte fundaţia nu semănase grânele şi incinta nu fusese

[67] Numele *anunnaki* (*A-NUN-NA-KI*) înscris pe tăblițe îi desemnează pe anunnaii de pe *Ki* („Pământ"), deci pe anunnaii care vor trăi pe Pământ (n.a.).

ridicată. Împreună cu Ninki, seniorul (Enki) nu crease încă (oameni).

CBS 14005, fața a, rândurile 8-17

Lista continuă. Aflăm că zeii dețin cunoașterea plantelor a căror germinare se poate face în 30 sau în 50 de zile, obiectivul fiind să se obțină un randament rapid ca să se hrănească colonia și trupele înfometate din cer... Se precizează că Enki nu primise ordin încă să creeze noua omenire supusă zeilor. *Ninki* („doamna pământului") este numele dat femeilor din colonie asociate lui Enki, chiar cele care sunt considerate presupusele lui partenere. Printre aceste Ninki se numără Ninmah-Ninkharsağ, care va deveni partenera lui Enki după legătura sa cu Enlíl. Mamitu-Nammu, mama lui Enki, mare geneticiană a coloniei, poartă și această poreclă. Probabil aici este vorba de ea sub forma lui Ezinu.

Deoarece era mama lui Enki și deținea vaste cunoștințe în domeniul geneticii și al științelor Pământului, Nammu este o zeiță temută în colonie. Ea este menționată rareori cu numele complet, ceea ce este un semn de renegare supremă! Termenul sumerian *SAĞ-BA* („anatemă", „blestem") are ca echivalent akkadian numele *Mâmîtu*, al cărui sens este identic. Înțelegem abia la sfârșitul lucrării ce anume i-a adus acest blestem... Pe de altă parte, prezența lui Ezinu (Nisaba) în rândul 10 din acest pasaj, unde e menționată ca fiind „o sfântă izolată", ar confirma asemănarea ei cu mama lui Enki, Mamitu-Nammu, zeița cunoașterii, respinsă parțial de colonie.

Seniorul mâniei și al producției agricole[68] *(Enlíl) venise în calitate de*

---

[68] *Úg-maš* în text: „mânie" + „producție agricolă"; Barton îl transcrie *Šamaš* („soarele") (n.a.).

Figura 16: Sigiliul de argilă M 2734 de la Muzeul din Damasc, provenit din orașul Mari. De la stânga la dreapta apar Enlíl, Ninkharsağ-Ninmah, Enki și mama lui, Mamitu-Nammu. Cele două femei întruchipează clar cei doi arbori din Eden. Ninkharsağ deține cunoașterea vieții și a morții, în timp ce mama lui Enki are cunoașterea nemuririi prin stăpânirea perfectă a științei geneticii. Enlíl poartă o lance care face din el războincul-șef al *anunnailor*. Enki este așezat pe tronul ținutului Abzu, de unde curge apa primordială terestră care le hrănește pe cele două preotese prin intermediul a două broaște țestoase, simbol suuprem al lui Enki și al nemuririi. Cele două stele dispuse una deasupra celeilalte și plasate în mijlocul sigiliului formează semnul cuneiform arhaic sumerian *Mulmul* („Pleiadele"), locul originii zeilor *anunnai* și punctul de pornire a războiului care i-a făcut să coboare pe Pământ....

conducător superb; venise cu forța lui militară[69]*. Specia umană, oamenii silexului*[70]*, i-a produs (ca) un val de sclavi nobili*[71]*. Nu prevăzuse hrană și somn pentru ei; nu prevăzuse veșminte și odăi pentru ei. Oamenii se târau în locuințele lor în patru labe, mâncau iarbă cu gura, ca oile. Apa mișcătoare din grădinile noastre [...și apa*

---

[69] *È*: „forță expediționară" sau „corp expediționar" = trupă militară în acțiune, vezi intrarea 381 în *M.É.A.* (n.a.).

[70] *Zú*: „silex", „obsidian", „dinte" etc. (n.a.).

[71] *Erim*: „muncitor", „sclav", „servitor"! (n.a.).

noastră] de ploaie au băut-o și (astfel) au impregnat[72] *inflamația*[73].
În acele timpuri, seniorii noştri cultivau plantele noastre [...].

CBS 14005, fața a, rândurile 18-26

Elementele înscrise aici devin interesante. Ni se repetă că seniorul mâniei, Enlíl, venise cu „o forță militară" sau „expediționară". Acest element este un argument suplimentar în favoarea tezei pe care o susțin de la prima mea lucrare și anume, că zeii *anunnai* sunt războinici coborâți pe Pământ în urma unui conflict izbucnit în constelația Pleiade.

În traducerea sa din 1985, Christian O'Brien notează în acest pasaj că zeii *anunnai* și nu oamenii sunt cei care nu au hrană, deşi termenul *Anunna* nu este deloc înscris în fragmentul dinainte. Tot aşa, el semnalează prezența omului, dar nu vorbeşte de sclavi, ci doar de indivizi ajutați de zei (*sic!*).

George Barton menționează şi el omul ca fiind o ființă înrobită, dar nu îndrăzneşte să traducă termenul *Erim* („sclav", „muncitor"). Niciunul dintre predecesorii mei nu evocă faptul că acei oameni erau oameni de *Zú* („silex"), deci oameni din preistorie, această descoperire fiind cel puțin surprinzătoare.

Se mai spune că acei oameni din preistorie fuseseră recreați de zei. Ne aflăm acum în fața a două tipuri de omenire:

– omenirea „sălbatică", prezentă înainte de venirea zeilor;

– o omenire nouă înrobită de zei, dar care pare, într-o

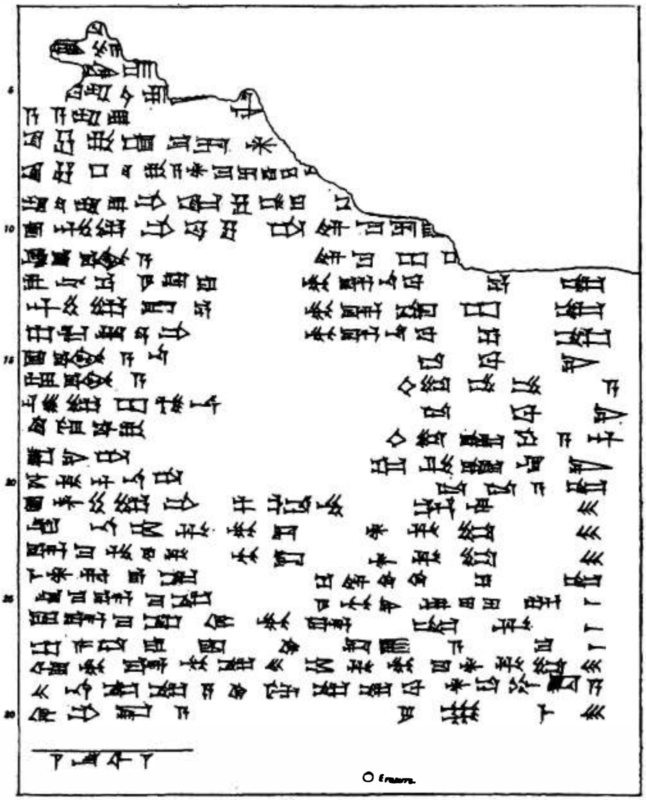
[72] Barton notează un dublu *Gú?*, dar este vorba de un dublu *Nağ* (a bea", „a impregna", „a stropi" (n.a.).

[73] Barton indică un *Ne*, dar e vorba mai degrabă de un *Izi* („inflamație", „foc"), atestând contaminarea zeilor din cauza prezenței omului, cum se arată în CBS 8383 (n.a.).

primă fază, să coabiteze cu cea dintâi.

Multe dintre tăblițele de argilă [„Enki și Ninmah", de exemplu (AO 7036/BM 12845), sau „ Atrahasīs" (K 3339 și K 7816)] descriu manipularea genetică efectuată asupra speciei umane. Știința noastră nu o poate interpreta ca atare decât în ultimii ani. Aspectul nu este tratat în acest set de tăblițe, ci doar sugerat. Aceste diferite informații ne permit să luăm în considerare că zeii ar fi creat o specie nouă (probabil *Homo sapiens*), pornind de la semiprimatele deja existente pe Pământ (*Homo erectus*), ba chiar de la neanderthalieni, care erau mai „umani". Având în vedere că primele specimene de *Homo sapiens* descoperite până astăzi sunt vechi de 200 000 - 250 000 de ani, aceasta ar însemna că zeii sumerieni ar fi venit pe Pământ în urmă cu 250 000 - 300 000 de ani, ceea ce ar face să se presupună că acest set de tăblițe ne-ar înfățișa fapte datând din acea epocă. Imposibil, ar zice unii, și-i înțeleg foarte bine! Dar n-ar fi nimic extraordinar în asta, dacă am ține cont de tradiții care au fost păstrate pe cale orală timp de aproape 80 000 de ani, cum e cazul amerindienilor hopi din Arizona (vezi introducerea). La aceasta se adaugă prezența unor artefacte metalice găsite în sol, care datează de câteva zeci sau sute de mii de ani, ba chiar mai mult [vezi descoperirile arheologice citate în capitolul următor („Șarpele Enki dezvăluie Secretul zeilor" – CBS 8322)]. Aceste obiecte ar demonstra că Pământul ar fi cunoscut mai multe civilizații terestre sau neterestre înainte de faptele relatate în aceste tăblițe.

În documentul nostru, noile specimene umane par neglijate: se târăsc pe pământ, mănâncă iarbă, nu poartă haine, sunt dezbrăcate, așa cum se arată în **Gn 2:25**... Enlíl nu

CBS 14005, fața „b”

prevăzuse nimic pentru ei! Sfârşitul e lipsit de detalii, iar deosebirea dintre omenirea originară şi viitoarea omenire muncitoare nu este clară: se menționează doar că specia umană contaminase Grădina, îndeosebi având acces la apa potabilă a zeilor şi atingându-se de culturi, cum se arată în CBS 8383.

Ultimele rânduri ale acestei fețe (de la 27 la 29) sunt din nefericire complet distruse, deci pierdute.

[...] [În timpurile acelea?] tatăl Enlíl [...][discuta?] despre specia

umană [...] [raţii] cu Enki [...]. Tata Enlíl [zice?] [...]: „Dukù („colina sfântă")[74], stupefiază (omul); el este darul care protejează[75] zeii! [...] Să apărăm marele Dukù („colina de metal")[76], sursa zeilor, darul nostru care ne protejează adăpostul [...] Enki şi Enlíl închiseseră bovinele şi doreau să le construiască structura interzisă (omului). Şi au construit-o pe aceasta. Ţarcul pentru vite al lui Ezinu (zeiţa grânelor) şi pentru raţiile sfinte avea să le ofere turmelor o protecţie contra ploii care loveşte [...]. Închiseseră turma cu un zid de piatră [...].

CBS 14005, faţa b, rândurile 2-11

Christian O'Brien nu vorbeşte nici de specia umană înscrisă în rândul 4, nici de muntele Dukù totuşi prezent în rândurile 7 şi 8. În acest pasaj, Enlíl pare îngrijorat şi discută cu Enki despre specia umană. Enlíl nu doreşte ca omul să se apropie de munte. Deoarece particula *Kù* înseamnă şi „metal", propoziția „Să apărăm marele *Dukù*" din rândul 8 are un sens dublu: el este şi „muntele de metal", deoarece zeii cunoşteau metalurgia – Enki fiind garantul acestui secret. Această cunoaştere protejează zeii şi adăpostul lor. La sfârşitul mesajului, Enlíl şi Enki îşi închid bovinele şi se ocupă de punerea în practică a proiectului...

Ezinu (zeița grânelor) este menționată din nou. Am văzut înainte că ar fi vorba de Nisaba („zeița rațiilor şi a cerealelor"), dublura mamei lui Enki. Este ea oare din când în când

---

[74] *Du*$_6$ („muncel", „colină", movilă") + *Kù* sau *Kug* („sfânt", „strălucitor", „metal" = *Dukù*, „colina sfântă". Nume dat muntelui pe care se înalță cetatea Kharsağ, ca omagiu adus acelei *Dukù* ceresc, patria de origine a zeilor (n.a.).

[75] *Da*: „puternic", „protejat". Acest pasaj poate să fie tradus şi „el este darul puternic al zeilor" (n.a.).

[76] *Dukù* sau *Dukug*: joc de cuvinte între „colina sfântă" şi „colina de metal", zeii cunoşteau metalul (n.a.).

prezentă la Kharsaǧ sau e vorba doar de evocarea științei sale în materie de grâne și vite prin intermediul fiului ei, Enki? Nu e sigur.

> *Plantele năpădeau șanțul depozitului[77] mamei noastre. (Mama noastră) impusese o obligație mulțimii de oameni[78] ca să repartizeze loturile[79] terenului nostru. Câmpuri[80] din terenul nostru, ea a vorbit afluxului (de oameni) în limbajul sanctuarului[81]. Spiritul plugului răsturna pământul în bulgări. Turma noastră, populația noastră de oameni trebuia să repartizeze loturile[82] terenului nostru. În țarcul oilor, omul își îndeplinea îndatorirea[83] și ne oferea (dijma)! În țarcul oilor, păstorul apărea printre cedri și copiii înțărcați[84]. Din sanctuarul lui Ezinu (zeița cerealelor), omul își îndeplinea îndatorirea[85] și ne oferea (dijma). Pământul era luminos și verde, oferea multă bucurie.*
>
> ***CBS 14005, fața b, rândurile 12-18***

Încă o dată, nici O'Brien, nici Barton nu semnalează populația de oameni prezentă în acea secțiune, ceea ce le

---

77 *E-ǧar*: „șanțul depozitului" sau "canalul depozitului". Este vorba de Grădină (n.a.).

78 *Un-na*: „populație de oameni" sau "afluență de oameni" (n.a.).

79 *Ba*: „a face loturi", „a repartiza" (n.a.).

80 *Gán*, „câmp" în sumeriană. În ebraică, *Gan* înseamnă „grădină", termen folosit pentru a numi *Gan-Eden* („grădina Edenului"). Ne aflăm într-adevăr în mijlocul Grădinii zeilor din Geneză (n.a.).

81 *Eme-èš* în text = limbă + sanctuar (n.a.).

82 *Ba*: „a face loturi", „a repartiza" (n.a.).

83 *Gub*: „a-și îndeplini îndatorirea", „a fi în picioare", „a fi prezent", „a stivui" (n.a.).

84 *Dug-dug* : „copil înțărcat". Este vorba de om, deoarece se spune înainte că Enlil „nu prevăzuse hrană și somn pentru ei" (n.a.).

85 Din nou *Gub*: „a-și îndeplini îndatorirea", „a fi în picioare", „a fi prezent", „a stivui" (n.a.).

schimbă în mod considerabil traducerile. Începând de la rândul 19, George Barton admite prezența omului sau a omenirii până la rândul 30, cu care se termină tăblița.

Acea parte a tăbliței CBS 14005 este foarte importantă. Ea precizează că specia umană, probabil recreată genetic de zei, începe să muncească pentru colonie. Marea Ninkharsağ-Ninmah „impune o obligație mulțimii de oameni" pentru ca aceasta să muncească pentru zei. Ninkharsağ comunică cu muncitorii în *Eme-èš* („limbajul sanctuarului"), ceea ce înseamnă că dialoga cu ei într-un dialect probabil inventat special. Vom găsi confirmarea mai departe.

Turma de oameni își îndeplinea îndatorirea în țarcul oilor în timp ce păstorul Enki făcea de pază...

Dacă e să dăm crezare celor înscrise și contrar celor cuprinse în Biblie, omul n-ar fi cunoscut niciodată paradisul, ci un țarc al oilor unde muncea ca un animal!

Dacă Edenul nu era deloc Paradisul, de ce tradițiile fac atunci acest amalgam uimitor între un loc de servitudine și Paradis? Este sigur că răspunsul îl deține aici greaca veche. Îi reamintim cititorului că prima versiune completă a Vechiului Testament este Septuaginta, care a fost redactată în greacă la Alexandria (între 282 și 265 î.Hr.) de evreii veniți din regatul lui Iuda. Acest text ar dovedi existența unui document și mai vechi, din păcate de negăsit, scris de evreii legați de exilul babilonian.

Cuvântul „paradis" este transcrierea grecescului *paradeisos*, care însemna inițial „țarc închis unde se află animalele sălbatice", termen în cele din urmă transcris în „grădină" în perioada elenistică. Asemenea tradițiilor iudeo-creștine din

Vechiul Testament, mitologia greacă face referire la grădina Hesperidelor cu livada ei minunată de meri. Or, termenul grecesc *mêlon* înseamnă două lucruri diferite, „un fruct rotund" (mai exact un măr) şi, pe de altă parte,„o oaie"! Zeii sumerieni îşi păzeau într-adevăr fructele, dar vegheau şi asupra oamenilor asimilaţi cu o turmă de oi. Am văzut înainte că specia umană era asemănată cu animalul (CBS 8383 – b, coloana 15). O găsim şi sub forma sumeriană *Á-DAM*, cu echivalentul akkadian *Nammaššû*, care descompus fonetic în sumeriană dă *Nam-maš-šû*, „avorton de povară" sau „avorton (purtător) de responsabilitate", sau „avorton (purtător) al destinului" zeilor.

Istoricul şi cronicarul grec Diodor din Sicilia (secolul I î.Hr.) a scris că acea grădină divină a Hesperidelor conţinea turma de oi a zeilor. Cu toate acestea, tradiţia iudeo-creştină a păstrat mai degrabă ideea de mere şi de paradis decât pe aceea a unei turme de oi şi a unui ţarc pentru animale sălbatice, probabil ca să facă textul mai „corect". Poate era un paradis pentru zei, dar deloc pentru om!

Scriitoarea Ann Druyan, văduva astronomului Carl Sagan, ne spune despre grădina Edenului, într-o revistă americană din noiembrie-decembrie 2003: „Este descumpănitor ca Edenul să fie sinonim cu paradisul în timp ce, dacă ne gândim mai bine, e mai degrabă o închisoare de maximă siguranţă supravegheată 24 de ore din 24. E un loc oribil. Adam şi Eva n-au copilărie. Se pomenesc adulţi [...]. Ei n-au mamă şi n-au avut niciodată [...]. Tatăl lor este o voce înspăimântătoare, dezîntrupată, care e mâniată pe ei din momentul în care

se trezesc pentru prima dată"[86] Acum ştim de ce.

Toată partea finală a acestei tăbliţe este foarte importantă; dau traducerea ei mai jos, urmată de o transcriere completă a fiecărui rând cu repetarea traducerii. La sfârşitul acestui capitol, veţi găsi tabelul comparativ Biblie/sursele de pe argilă.

Figura 17: În această friză sumeriană din oraşul Ğirsu, omenirea este reprezentată sub formă de animale; unii oameni poartă, de altfel, coarne. În gândirea sumeriană şi akkadiană, zeii vedeau omenirea primitivă ca fiind de formă animală. Unul dintre termenii sumerieni pentru desemnarea animalelor sau a turmelor de animale este *Á-DAM*!

De pe câmpurile noastre sclavul ne procura viaţa şi abundenţa (sau plenitudinea) noastră. (Pentru) copiii staniului (sau ai cerurilor), omul făcea drumuri dus-întors; vai de el! Turmele din ţarcul lui Ezinu (zeiţa grânelor) se înmulţeau. Omul străin le numea şi le număra de multe ori. El rămânea pe lângă adunarea noastră. El era puternica promisiune crescută printre cedrii numeroşi. El rămânea pe lângă ţara Kalam, regiunea vieţii. El era puternica previziune crescută printre cedrii numeroşi. Noi, zeii, l-am transformat, l-am făcut. Ne-am

[86] Druyan, Ann, în Skeptical Inquirer, volumul 27.6. noiembrie/decembrie 2003; articolul poate fi citit pe: http://www.csicop.org/si/show/ann_druyan_talks_about_science_religion/ (n.a.).

apropiat de el și i-am spus să stea în picioare, în lut (argilă sau noroi). Din țara tronului (în) țara Kalam, acesta confirmă rezerva și sălașul nostru. El era oaia abundentă, poporul sanctuarului. Față de țara Kalam, ființa neagră, cea a cărui nume e „popor", făcuse jurământ la sanctuar. Captivul fusese condus în adăpostul apropiat de piept (de munte?), în placenta pământului, locul de odihnă, sursa ținutului sanctuarului. Astfel, poporul vorbea și mărturisea. Cel unic mărturisea, făcuse jurământ în numele carelor cerului care stăteau printre cedrii numeroși. Erau doi. În orice loc, bărbatul făcea zgomot. Soția își îndeplinea îndatorirea înaltă, efectuând culesul rațiilor (zeilor). Din păcate, ea îl însoțea! Turma neagră a câmpurilor, din păcate, a fost părăsită și supusă pentru noi.

CBS 14005, fața b, rândurile 19-30

Să reluăm fiecare rând unul câte unul.

Rândul 19: *Gán*[87]*-ni-ta-sağ*[88]*-zi-íl-la-ni*

„De pe câmpurile noastre sclavul ne procura viața și abundența noastră (sau plenitudinea)."

CBS 14005, fața b, rândul 19

În Eden, abundența și plenitudinea erau reale, dar de ele se bucurau doar divinitățile, nu specia umană numită sclavă. În sumeriană, termenul *Sağ* exprimă „sclav", „om", „servitor" și „cap". Aici „cap" este înțeles cu sensul de „capete" ale unei turme de oi. Omenirea nu era nimic altceva decât vite...

Rândul 20: *Dumu-ğál-anna*[89] *na-ta-rà-rà*[90]*-a-ne*[91]

---

[87] *Gán*, „câmp" în sumeriană. În ebraică, *Gan* înseamnă „grădină" (n.a.).

[88] *Sağ*: „cap", „sclav", „om", „servitor"... (n.a.).

[89] *An-na*: „ceruri" sau „staniu". Joc de cuvinte care arată că zeii cunoșteau metalul (n.a.).

[90] *Rá-rá*: „a merge", „a reveni", „a aduce", „a duce" x 2 = „dus și întors" (n.a.).

„(Pentru) copiii cerurilor, omul făcea drumuri dus-întors; vai de el!"

CBS 14005, fața b, rândul 20

Din păcate, muncitorul nou format (deci necontaminat) face drumuri dus-întors ca să-i hrănească pe zei, probabil între grădina cu culturile ei și sanctuarul situat la înălțime.

Rândul 21: *Šurim-Ezinu - bi pa-e mu*[92]*-ğir5-un*[93]*-áğ*[94]*-eš*
„Turmele din țarcul lui Ezinu (zeița grânelor) s-au înmulțit. Omul străin le numea și le număra de multe ori."

CBS 14005, fața b, rândul 21

Omul muncitor numește și numără animalele de pe domeniul divin. Acest pasaj se potrivește cu **Gn 2:**19-20, unde omul trebuie să numească toate animalele din Eden.

Rândul 22: *Ukkin-na-ib-ğál mu-da-an-ğál-li*[95]*-eš*
„El rămânea pe lângă adunarea noastră. El era puternica previziune crescută printre cedrii numeroși."

CBS 14005, fața b, rândul 22

Omul muncitor, conceput special pentru muncă grea,

---

[91] *A-ne*, literal „vai pentru acesta". Unii erudiți ar fi putut foarte bine să vadă aici un pronume personal, dar, având în vedere contextul, eu percep mai degrabă judecata zeilor. Această expresie revine de câteva ori în aceste rânduri (n.a.).

[92] *Mu*: „a numi", „a da un nume" (n.a.).

[93] *Ğir*$_5$-un: „omul" sau „omul străin" (n.a.).

[94] *Áğ / Šita*$_5$: „a număra", „a măsura", „a memora", „a recita" *M.É.A.*, intrarea 314) (n.a.).

[95] *Li*: „cedru", termen care revine de mai multe ori la acest sfârșit de tăbliță (n.a.).

trăieşte lângă zei în Eden, în mijlocul cedrilor care creşteau pe munte în acea epocă. Vechiul Testament a reluat această idee, dar a făcut din Eden mai degrabă un paradis decât o ocnă!

Rândul 23: *Kalam-ma-zi-ub*[96]*-ǧál mu-da-an-ǧál-li-eš*
« El rămânea pe lângă ţara Kalam, regiunea vieţii. El era puternica promisiune crescut printre cedrii numeroşi."

CBS 14005, *faţa b, rândul 23*

O altă parte a muncitorilor pare să fi fost puțin mai jos decât lanțul Munților Taurus, la limita lui Anti-Taurus. Acolo, în extremitatea nordică a Mesopotamiei începea marea câmpie numită„EDIN" şi antica şi prima țară Kalam (vechiul Sumer), unde vor locui mai târziu huriții şi asirienii. În acea perioadă îndepărtată, Kalam cuprindea Mesopotamia şi Asiria, de la Golful Oman la poalele Munților Taurus, deoarece Golful Persic era practic inexistent, ceea ce însemna un teritoriu lung de aproximativ 1 900 km. Consultați hărțile de la paginile 28 și 138.

Dat fiind că Sanctuarul (sau regiunea de viață) şi Kalamul (Sumer) sunt menționate în mod constant, este greu de făcut deosebire între aceşti oameni muncitori şi omenirea prezentă în marea câmpie. Totuşi, este sigur că toți aveau pielea neagră, ceea ce îi făcea foarte probabil africani.

Rândul 24: *Me-diğir*[97]*-ri*[98]*-e-ne si-im*[99]*-sá-sá-e-ne*

---

[96] Barton indică aici semnul cuneiform *Sag*, dar este vorba de un *Ub* („regiune") (n.a.).

[97] *Me-diğir*: literal„noi, zeii"... (n.a.).

„Noi, zeii, l-am transformat, l-am modelat. Ne-am apropiat de el și i-am spus să stea în picioare, în lut (argilă sau noroi)."

CBS 14005, fața „b", rândul 24

Aceste afirmații au meritul de a fi clare. „Zeii l-au fabricat și i-au poruncit să stea în picioare pe solul" din care ar fi provenit, după cum ne spune Geneza în **2:7**.

Regăsim aici faimoasa argilă sau faimosul lut care le-a permis zeilor să creeze specia umană. Practic toate tradițiile planetei folosesc această idee de argilă, de pământ sau de noroi atunci când este vorba despre crearea omului. Epopeile mesopotamiene și ebraice ale Creației sunt pline de sensuri duble. Cuvântul sumerian folosit aici este *IM*. Echivalentul său semitic (akkadian) este *titu* sau *tidu*, care se descompune simplu în sumeriană: *TI-TU* „a da viață", „a transforma viața", „a modela viața", iar *TI-DU*, „a purta viață" sau *TI-DÙ* „a modela viața" și „a atașa viața". La vechii evrei, *tit* înseamnă „noroi" sau „lut", astfel explicându-se faptul că regăsim acest cuvânt în Biblie când e vorba de om ca ființă, având trup de noroi sau de argilă, adică o ființă cu trup „modelat" „atașat", „transformat" grație sângelui.

Argila biblică simbolizează sângele omenesc sau genele. Este în fond ciudat să găsim în vocabularul sumerian cuvântul *LUHUMMU* (akkadian *Luhummû*), „noroi", din aceeași familie ca semnul arhaic sumerian $\check{G}I_6$ sau GE_6 („negru", „ființă neagră", „ființă întunecată"), semn cuneiform pe care îl regăsim de multe ori în textele pe care le studiem și care apare în substantivul comun $SA\check{G}$-$\check{G}I_6$-GA, ce denumește omenirea ancestrală cu pielea neagră, aflată în slujba zeilor.

---

[98] *Ri*: „a schimba", „a plasa" (n.a.).

[99] *Im*: „lut", „argilă", „noroi" (n.a.).

Rândul 25: *Ĝišgal- ma*[100]*- Kalam- ma- ne- ĝar-mu-ni-é*[101] *lu-lu*[102]*-un-aš*[103]

„Din țara tronului (în) țara Kalam, acesta confirmă rezerva și sălașul nostru. El era oaia abundentă, poporul sanctuarului."

CBS 14005, *fața „b"*, rândul 25

Muncitorul este acum asemuit cu o oaie, ceea ce ne reafirmă statutul lui de animal și îl leagă de țarcul Edenului...

Rândul 26: *X-Kalam-ma-ne ĝi*$_6$[104]*-mu-un-ne-ĝál-aš*

„Față de țara Kalam, ființa neagră, cea al cărei nume e „popor", făcuse jurământ la sanctuar."

CBS 14005, *fața „b"*, rândul 26

Zeii i-au cerut să facă jurământ ca să se asigure de supunerea lui. Vom vedea puțin după aceea în fața căror zei i s-a cerut să jure supunere ca să fie impresionat.

Rândul 27: *Ab-lal*[105]*-~~rà~~- ša-da*[106]*-ki uš-dag- a*[107]*-ma-aš*

„Captivul fusese condus în adăpostul apropiat de piept (de munte?), în placenta pământului, locul de odihnă, sursa ținutului sanctuarului."

CBS 14005, *fața b*, rândul 27

---

100 *Ma*, contracție de la *Ma-da*, „țară", „provincie" (n.a.).

101 Barton indică aici semnul cuneiform *Ab*, dar este vorba de un *É* (n.a.).

102 Barton menționează *Rug-rug*, dar este vorba de o dublare a particulei *Lu* („oaie" și „om", dublarea fiind sinonimă cu multitudine) (n.a.).

103 *Aš*, „sanctuar", vezi intrarea 1 din *M.É.A.*, p. 43 (n.a.).

104 *Ĝi*$_6$: „ființă neagră"; întunecat, „negru" (n.a.).

105 Barton vede aici (!) semnul cuneiform *Uku* în loc de un *Da* („captiv") (n.a.).

106 Barton indică aici semnul cuneiform *Gar* în locul unui *Da* („după") (n.a.).

107 Barton vede aici semnul cuneiform *Sa*, dar este vorba de un *A* („sursă") (n.a.).

Este probabil vorba de grădina pe care eu o situez în spatele muntelui Kharsağ, numit astăzi „Karadağ". Există o depresiune largă care formează o câmpie (grădina) lângă acest munte, unde se găsesc culturi şi astăzi, după cum arată imaginea 3D de pe pagina următoare. Climatul instabil care domneşte totuşi între Turcia şi separatiştii kurzi nu permite deocamdată, din păcate, săpături arheologice.

Rândul 28: *Ù-mu-un-mu-ne aš-ib-ğál-mu-gigir-an*[108]*-ğál-li-eš*
„Astfel, poporul vorbea şi mărturisea. Cel unic mărturisea, făcuse jurământ în numele carelor cerului care stăteau printre cedrii numeroşi."

CBS 14005, *faţa „b", rândul 28*

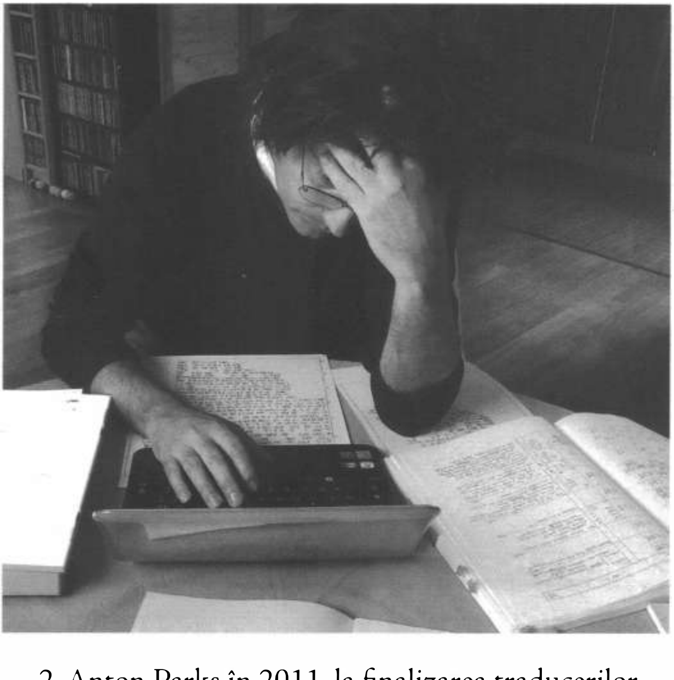
Zeii l-au pus pe muncitor să jure în faţa carelor cerului, adică a navelor lor cu care au venit din spaţiul îndepărtat. Acele aparate strălucitoare erau un mijloc excelent de a-l impresiona pe „sălbatic"! Se cuvine să notăm că niciunul dintre predecesorii mei n-a îndrăznită să traducă *Gigir-an*, nici măcar să translitereze termenul *Gigir-an* („carele cerului") (n.a.).

Rândul 29: *Man*[109] *na-ne-ne-za*[110]*-ki-dam*[111]*-ne-ne - ba-an-gubbu*$_6$[112]*-ús-a*
„Erau doi. În orice loc, bărbatul făcea zgomot. Soţia lui îndeplinea

[108] *Gigir-an*, literal„carele cerului" (n.a.).
[109] *Man*: „doi", „tovarăş" (n.a.).
[110] *Za*: „a face zgomot" (n.a.).
[111] *Dam*: „soţie", „soţ" (n.a.).
[112] *Bu*$_6$: „a culege", „a smulge", „a scoate din rădăcină"! Este în mod clar Eva culegând fructele din copacii care creşteau în grădina coloniei (n.a.).

1. Săpături arheologice la Nippur între anii 1889 și 1990.

2. Anton Parks în 2011, la finalizarea traducerilor
realizate pentru această lucrare.

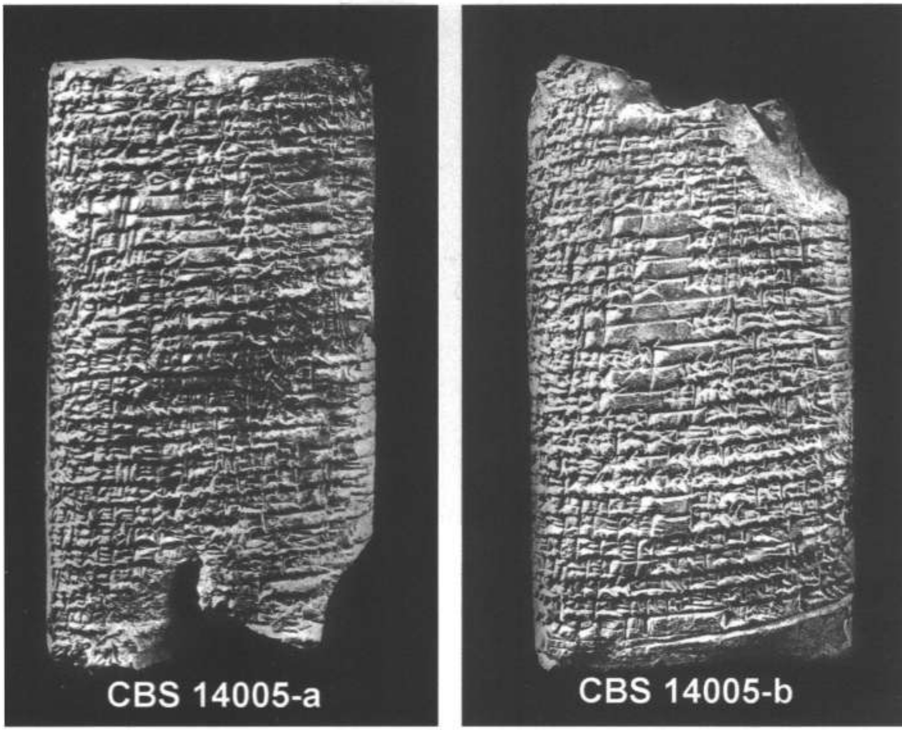

3. și 4. Venirea zeilor pe Pământ, instalarea cetății divine și grădina Eden

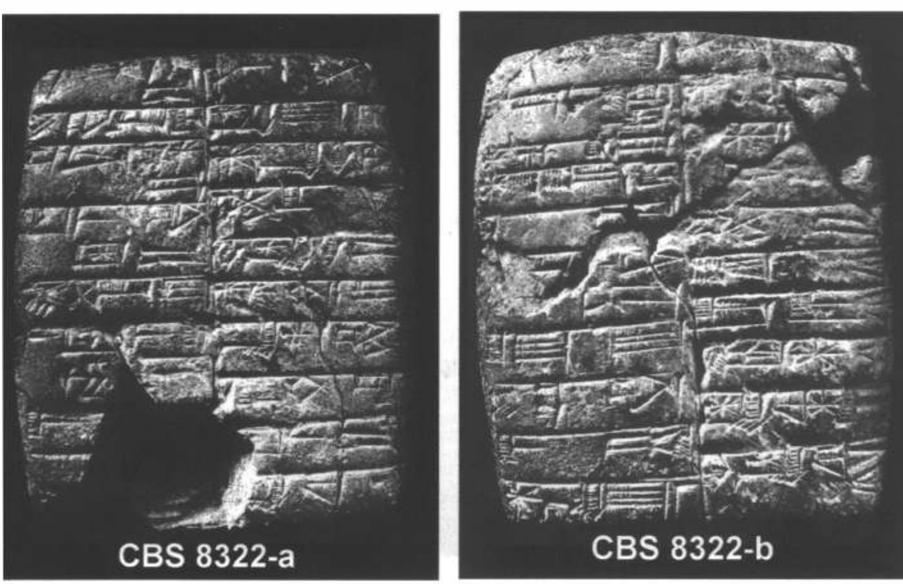

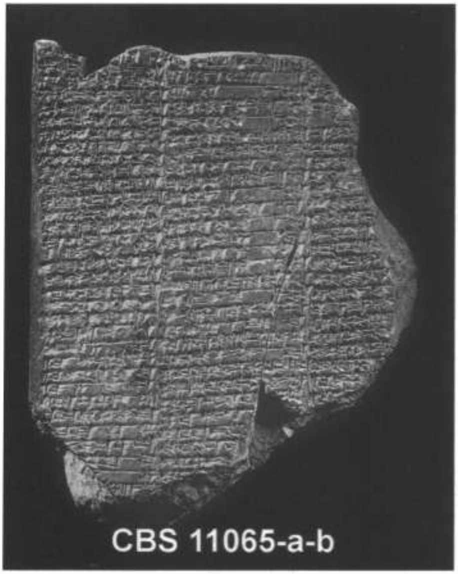
5. și 6. Omul pătrunde clandestin în grădina Eden și o contaminează/ episodul maladiei zeilor.

7. și 8. Robia omului în grădina Eden.

9. și 10. Şarpele Enki dezvăluie Secretul zeilor.

11. și 12. Răspândirea Secretului divin și pedeapsa zeilor/ episodul adevăratei căderi a omului.

13. Săpături arheologice la Nippur în 1889 și 1900.

îndatorirea ei înaltă, realizând culesul raţiilor (zeilor). Din păcate, ea îl însoţea!"

CBS 14005, faţa b, rândul 29

Acest rând este stupefiant. El arată că omul era însoţit de o soţie şi că aceasta culegea fructele din arbori pentru colonie, temă majoră pe care o regăsim în Geneză. „Bărbatul făcea zgomot", probabil un mod de a spune că vorbea şi complota deja contra zeilor... În timp ce femeia se ocupa de cules, bărbatul, mai robust, era foarte probabil obligat să facă faimoasele drumuri dus-întors între grădină şi sanctuarul de

Figura 18: Muntele Karadağ (37° 39' 20.17" N, 41° 57' 48.48"), în regiunea orientală a Munţilor Taurus (provincia Eruh), se află în prezent în mâinile gherilelor kurde. Aici situez eu vechea cetate Kharsağ a zeilor sumerieni. La poalele muntelui (spre nord) se întinde o câmpie cultivată şi astăzi. Ar putea să fie vorba de Eden, de „placenta pământului şi locul de odihnă" al zeilor, semnalat în rândul 27 din tăbliţa CBS 14005, faţa „b". Jos, în dreapta imaginii, se ghicesc urmele unor foste cursuri de apă care irigau probabil grădina. Să fie vorba oare de celelalte două fluvii menţionate în Geneză?

pe înălţime, cocoşat de povara merindelor. „Din păcate [femeia] îl însoţea pe [bărbat]", ni se precizează. Să fie acestea premisele „păcatului" biblic? Răspunsul apare puţin mai departe.

> Rândul 30: *Ĝi6 - bi- gán*[113]*- a- ğar*[114]*-tag-me-eš*
> *„Turma neagră a câmpurilor, din păcate, a fost părăsită şi supusă de noi."*
>
> **CBS 14005, *faţa* „*b*", *rândul* 30**

Aici, niciun comentariu suplimentar, doar repetiţia referitoare la culoarea pielii şi „aspectul de animal" al omului. Să vedem acum tabelul comparativ.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
CBS 14005, faţa a, rândul 21: „Enlíl şi **zeii** au produs **specia omenească... Ei erau goi: niciun veşmânt** nu fusese prevăzut pentru ei"...."	**Gn 2:25**: „Omul şi nevasta lui creaţi de Dumnezeu erau amândoi goi."
CBS 14005, faţa 6, rândul 24: „Noi, zeii, l-am transformat, l-am modelat... şi i-am spus să stea în picioare în lut".	**Gn 2:7**: Dumnezeu l-a făcut pe om din ţărâna pământului... şi omul s-a făcut astfel un suflet viu.
CBS 14005, faţa b, rândul 21: „Turmele din ţarcul... Omul străin le numea şi le număra de multe ori."	**Gn 2:20**: „... omul să dea nume la toate fiarele câmpului şi toate păsările cerului..."

---

[113] *Gan* „câmpuri" = „grădină" în ebraică (n.a.).
[114] *Ğar*, „a pune la pământ" = „a supune", „a cădea", „a distruge" (n.a.).

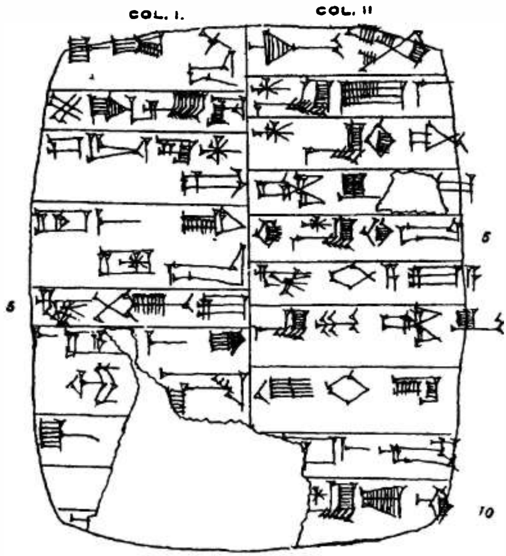
CBS 14005, fața b, rândul 29: „Erau doi. În orice loc, bărbatul făcea zgomot. Soția lui îndeplinea îndatorirea ei înaltă efectuând culesul rațiilor. Din păcate, ea îl însoțea!"	Gn 2:25 și 3:6: „Omul și nevasta lui erau amândoi... Femeia îl însoțește pe om în grădină. Femeia se duce să culeagă fructul oprit..."

Această tăbliță CBS 14005, pe care am studiat-o, pune accentul pe înrobirea omului muncitor în grădina zeilor. Acest episod este complet suprimat din Geneză, dar găsim în ultima parte a feței „b" referiri, preluate în Biblie, la crearea omului și la prezența lui în Grădină. Vom aborda neîntârziat dezvăluirea Secretului zeilor făcută de Șarpe omenirii...

7. Șarpele Enki dezvăluie Secretul zeilor – CBS 8322

Tăblița CBS 8322 este foarte mică, redactată în sumeriana veche, cu inserții de cuneiforme destul de rare și primitive, asemenea tăbliței CBS 8383. Acest document este împărțit în patru coloane care se citesc de sus în jos. Fiecare frază se întinde aproape sistematic pe două rânduri. Acest text este de o importanță esențială în virtutea conținutului și a conexiunii directe cu Geneza.

Am văzut în tăblița 8383 că zeul Enki, păzitorul Grădinii, ar fi putut să lase deschisă poarta domeniului divin, ceea ce i-ar fi permis „omului sălbatic" să intre de mai multe ori în Grădină. Dar simpatia lui pentru specia umană nu s-a limitat doar la asta...

CBS 8322, fața „a"

Boschete mari fuseseră tăiate și duse să protejeze drumul și (să ne protejeze) și de suflarea străină[115]*. Bucuria*[116] *uneltei*[117]*, care era apreciată de zei, nu trebuia să fie luată de mamă*[118]*, cea care răspunde de om. Șarpele*[119]*, chezaș al destinelor și al sălașului, avea puterea să dezvăluie*[120] *destinul omului*[121] *însărcinat cu terenul (divin). Marele […] …*

CBS 8322, fața a, coloana 1, rândurile 1-7

---

[115] *Zi-da*: „suflu străin" (n.a.)

[116] *La*: „bucurie", „abundență"… (n.a.).

[117] *Ğiš-al*: „unealtă", cum ar fi săpăligă, hârleț, cazma, care ajută la realizarea culturilor (n.a.).

[118] *Ama*: „mamă"; este vorba bineînțeles de Eva (n .a.).

[119] *Muš*: „șarpe", „reptilă", vezi *M.É.A.*, intrarea 374 (n.a.).

[120] *Pàd*: „a dezvălui", „a arăta", „a declara", *M.É.A.*, intrarea 450 (n.a.).

[121] Barton indică *Men* în loc de *Me* („destin"). *Me-Ğiš*: „destinul omului" (n.a.).

Zeii s-au baricadat după episodul contaminării grădinii şi al produselor sale agricole. Gardurile care protejează domeniul şi drumul lui principal nu mai sunt din trestie, ci din lemn. Cât timp a trecut între venirea străinilor pe Pământ şi epoca acestui pasaj? Nu ştim, probabil mult, dat fiind că în texte se spune că zeii au conceput între timp alt tip de om ca să lucreze în grădină şi probabil mai departe, în câmpia Kalamului (Sumer). Ce se întâmpla în acel moment pe restul Pământului? Din nou, nu găsim niciun răspuns la această întrebare în această serie de texte.

Kharsağ şi grădina lui, numită „Eden", ca şi vechiul Kalam sunt zone geografice restrânse. Evenimentele care ne sunt descrise reprezintă o istorie locală, cea a unei comunităţi străine de lumea noastră, care s-ar fi stabilit în vecinătatea Munţilor Taurus. Ea ar fi supravieţuit amenajând solul şi evitând la maxim orice contact cu fiinţele umane autohtone, folosindu-se de aceştia din urmă ca mână de lucru. Ca să-şi atingă scopurile, aceşti străini, care trec drept zei, ar fi selectat anumiţi indivizi pe care i-ar fi dresat şi chiar manipulat genetic, ca apoi să-i folosească ca muncitori pe domeniul lor, Kharsağ. Acele fiinţe „transformate" sunt sănătoase şi nu reprezintă nicio ameninţare pentru colonie din punct de vedere al sănătăţii, contrar celor care trăiesc în marea câmpie...

În cele şapte rânduri de dinainte, subiectul scenariului – pe care îl regăsim în episodul Şarpelui ispititor din Geneză – este rezumat în câteva cuvinte: nu trebuie sub nicio formă ca omenirea din exteriorul domeniului, supusă autorităţii zeilor, să cunoască Secretul interzis! Principalii doi actori, susceptibili să comită acest sacrilegiu, sunt prezentaţi şi

numiți în mod clar: *mama*, care răspunde de omenire, și *Șarpele*, care răspunde de domeniul divin și de grădină. Cum nu se poate mai tulburător!

Totuși, aici există o diferență enormă față de Geneză și anume, că Secretul pe care omenirea nu trebuie să-l cunoască este clar formulat. Într-adevăr, fraza „Bucuria uneltei ferme, apreciată de zei, nu trebuia să fie luată de mamă, cea care răspunde de om" este fundamentală. Termenul sumerian *Ğiš* înseamnă atât „arbore", cât și „unealtă". Unealta este prelungirea arborelui, coada ei este în general formată de una dintre ramurile sale. Rodul arborelui este unealta ce poate fi realizată cu ramura lui... De ce niciun asiriolog n-a subliniat niciodată asta? N-am habar. De ce este importantă această informație? Pentru că schimbă radical sensul pe care îl dă Biblia conceptului de *rod al copacului*. Aceasta ne modifică complet (și e puțin spus) felul în care înțelegem episodul Grădinii.

În eventualitatea unei aprecieri greșite a acestui text și a traducerii termenului *Ğiš* („arbore"), în cazul în care l-am vedea ca un element al termenului *Ğiš-al*, „unealtă", această frază s-ar putea traduce și: „Bucuria arborelui-unealtă, apreciat de zei, nu trebuia să fie luată de mamă, cea care răspunde de om"... Femeia este viitorul omului, ea este cea care educă propriii ei copii. Tocmai de aceea a și fost prima ființă umană de care s-a apropiat Șarpele Enki. Șarpele-instructor intenționa în acest fel să răspândească cunoașterea uneltei civilizatoare în rândul ființelor omenești.

Enki e un călător; el nu pare a fi prezent întotdeauna la Kharsağ și în grădina divină: vom avea dovada mai departe, când va fi absent cât se poate de clar din episodul care încheie

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8322, coloana 1: „Bucuria **arborelui**-instrument (unealtă), apreciat de zei, nu trebuia să fie luată de **mamă**, cea care răspunde de **om**. **Şarpele**, chezaş al destinelor şi al sălaşului, avea puterea să **dezvăluie destinul omului** însărcinat cu terenul (divin)".	Gn 3:1-5: „Dumnezeu i-a oprit să se atingă de pomul din mijlocul grădinii (cunoaşterea uneltei), dar Şarpele i-a dezvăluit femeii că, dacă mănâncă din acel pom, omul va avea alt destin: acela de a fi ca Dumnezeu".

această lungă poveste. Mai multe mituri importante îl prezintă ca pe un civilizator, care se deplasează neobosit de la un domeniu la altul, cum face dublura lui egipteană, Osiris.

Enki cutreieră Africa în lung şi în lat; el răspunde de un domeniu numit „Dilmun" sau „E-Dilmun", aşa cum va fi mai târziu în Egipt sub forma lui Osiris, dar şi pentru alte ținuturi, cum ar fi acea insulă misterioasă care aminteşte de Atlantida, menționată în rândurile 285-294 din documentul intitulat „Enki şi ordinea lumii". Vremea trece şi textele nu țin seama de acest timp, care se întinde pe perioade imposibil de imaginat: nemurirea zeilor, extraordinară şi neverosimilă pentru noi, nu ne-o permite. O nemurire care rezultă din cunoaşterea celui de-al doilea arbore despre care vom vorbi din nou la sfârşitul lucrării.

Şarpele Enki este un artizan, un artizan al rațiunii, o persoană care are cunoştințe de tot felul. Prezența lui pare indispensabilă zeilor când au de rezolvat probleme tehnice în Kharsağ sau când au nevoie de sfaturi. Chiar dacă nu pare mereu prezent lângă zei, Enki are obligații: răspunde de

omenire, de grădină, de gardul și de poarta domeniului...

Dalta[122] (ne) face să tremurăm[123]. Enlíl pătrunsese[124] caracterul[125] lui Enki, cel care răspunde de batantul porții[126] (și) de zidul domeniului[127]. De fiecare dată când Enki era prezent, îl făcea (pe om să-și) guste destinul[128], vai, în proprietate, vai! Seniorul vorbise de batantul porții. Ființa întunecată[129] gustase din lux! Destinul omului a fost lărgit[130] de fiecare dată când [seni]orul a instruit omenirea[131].

CBS 8322, fața „a", coloana 2, rândurile 1-10

Trădarea lui Enki face să tremure tot domeniul. Instrumentul este aici o dălțiță de gravat, deci o unealtă din metal cu mâner de lemn. O găsim în general atunci când e vorba de tăiat piatră, de zidărie și de gravură. Astăzi, „burin" este numele unui instrument chirurgical cu lamă oblică pentru tăiat oase, deci pentru tratarea și îngrijirea unei persoane... Dacă omenirea din Kharsağ și din Kalam deține acest gen de unealtă, ar putea să cunoască civilizația și chiar

---

122 *Búru/Bur*$_2$: „daltă de gravat", dar și „spoliere", „a spolia", „a interpreta". Este vorba de un joc de cuvinte: am putea să traducem și „Spolierea (Șarpelui) ne face să tremurăm" (n.a.).

123 *Dúb* („a face să tremure", „a lovi", „a răsturna"), *M.É.A.*, intrarea 352 (n.a.).

124 *Lá*: „a penetra", „a pătrunde", „a ști" (n.a.).

125 *Ta*: „natură", „caracter" (n.a.).

126 *Ig*: „batant de poartă", *M.É.A.*, intrarea 80 (n.a.).

127 *Izi*: „zidul unui domeniu" (n.a.).

128 *Nam* („destin", „soartă") + *Du*$_{10}$ („a gusta", „a iubi", „membru", „bucurie" – *M.É.A.*, intrarea 396) = „a gusta destinul". Același verb este folosit ca să se spună că omul a gustat din lux (vezi rândul 8) (n.a.).

129 Barton semnalează *Me*, dar este *Gi*$_6$ („ființă neagră", „noapte", „întunecat"), folosit pentru denumirea omenirii cu pielea neagră (n.a.).

130 *Mag* („a lărgi", „a exalta") *M.É.A.*, intrarea 57 (n.a.).

131 *Na*: „omenire", „uman", „om" (n.a.).

mai mult de-atât. Zeii sumerieni nu doresc asta, căci muncitorul nu trebuie să fie autonom şi să le semene.

Nu cred că transmiterea acestei unelte omenirii s-a făcut rapid. Aspectele temporale sunt sinonime deseori cu durate foarte lungi în miturile sumeriene din cauza „nemuririi" zeilor. Într-adevăr, evenimente separate de o perioadă lungă de timp pot să se afle în aceeaşi frază.

Urmarea acestei a doua coloane este uimitor de clară: administratorul Enlíl a înțeles natura Şarpelui Enki: „prea bun, prea mult suflet", după cum se va preciza mai departe, în prima coloană a altei tăblițe (CBS 11065-a). Se menționează că, de fiecare dată când era prezent printre zei şi omenire, Enki nu numai că lăsa să intre specia umană, neafiliată la domeniu, pe teritoriul interzis, ci, în plus, o iniția: „l-a făcut să guste luxul!" E clar!

Cunoaşterea metalului este primul pas spre o autonomie completă, spre o cultură civilizată. Cunoaşterea metalului o include pe cea a cunoaşterii binelui şi răului, căci unealta de metal îi permite omului să înceapă să fie stăpân pe existența lui şi să se îmbogățească (simbol al vieții), dar îi permite şi să se războiască şi să ucidă (simbol al morții). Avem aici o ilustrare a secretului „binelui" şi „răului" mult mai precisă decât în Geneză, unde pomul cunoaşterii binelui şi răului e de secole subiectul unor dezbateri teologice interminabile. Fraza *„Búru (dalta) ne face să tremurăm... omul (negru) gustase din lux!"* arată foarte bine că instrumentul din metal pe care îl deținea atunci specia umană devenea o problemă serioasă pentru zei. O persoană care trăieşte în sărăcie şi robie nu-şi dă seama de caracterul complet intolerabil al condiției sale decât din momentul în care cunoaşte o viață „mai civilizată",

identificată cu „luxul" în text. Exact aceasta este povestea înfățișată în această serie de documente scrise pe argilă, pe când Geneza ne-o prezintă pe cea a unui „paradis" și a unui „măr".

În sumeriană, *Búru* („daltă"), gravat la începutul rândului 1, ar putea să se confunde fonetic cu cuvântul *Buru*₇, „fructul unui pom"! La fel, semnul cuneiform *La*, care înseamnă „lux" și „abundență", înseamnă și „sănătate" și „fericire". Ar fi deci posibil să traducem aceste două rânduri diferit, dar manifestând totuși o anumită rea-voință. Mulțumită oralității sau din lipsă de cunoaștere a limbii scrise, o persoană ar fi putut foarte bine să traducă: „Fructul copacului ne face să tremurăm... omul gustase din sănătate!"

Figura 19: Ilustrațiile sumeriene ni-l prezintă pe Șarpele Enki pactizând cu specia umană și făcând-o să guste luxul, conform tăbliței CBS 8322, fața „a", coloana 2. Șarpele va îndemna specia umană și să se reproducă, astfel încât să poată răspândi noile cunoștințe.

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8322, coloana 2: **Șarpele** Enki îi întinde **„frunctul arborelui"** femeii (de fapt unealta, dalta). Face omenirea să guste din destinul ei, o face **să guste** din lux și sănătate (**binele**), dar îi oferă și posibilitatea de a folosi armele ca să se războiască (**răul**).	Gn 3:1-5: „Șarpele îi dezvăluie femeii că, dacă gustă din fructul pomului, omenirea va cunoaște alt destin: acela de a deosebi binele de rău".

Numeroșii zei agitați au refăcut grădina[132] *de pe înălțimi. Trebuia să fie protejat pământul zeilor*[133] *de ofe[nsa] (cunoașterii) metalurgiei*[134]. *Clonatorul*[135] *era prezent! El a intervenit, a format toporișca (cu mâner) de cedru*[136]*! În acea epocă, seniorul cunoașterii, zeul, practica Eme-an (limbajul Cerului)*[137]. *În ce loc, seniorul cunoașterii*[138] *formase unealta*[139]*?*

CBS 8322, fața „b", coloana 3, rândurile 1-9

---

[132] *Sar*: „grădină" (n.a.).

[133] *Ki-diğir*: „pământ al zeilor" (n.a.).

[134] *Dù*: („a turna metalul", „metalurgie") + *In* („ofensă", „injurie") (n.a.).

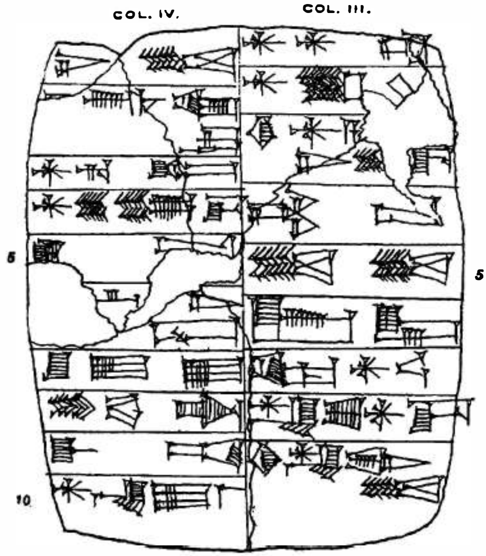
[135] Barton indică *Ge* în loc de *Gan* („a aduce pe lume", „a naște", „a purta"), *M.É.A.*, intrarea 143. Enki este cel care aduce pe lume imaginile (clonele), este clonatorul zeilor. El folosește matrice artificiale *SI-EN-SI-ŠÁR* (care asamblează în ordine mulți demnitari") sau *SIG7-EN-SIG7-DUG3* (care face să trăiască demnitarii, creându-le membrele") - vezi text Enki și Ninmah (AO 7036) (n.a.).

[136] George Barton semnalează un dublu *Erin*, dar este vorba de un *Gín* („toporișcă") + *Erin* („cedru") = „toporișcă (cu mâner din) cedru" (n.a.).

[137] *Eme* („limbaj") + *An* („cer") = „limbaj al cerului", limbajul zeilor (n.a.).

[138] Încă o dată, *En-zu*, „senior al cunoașterii" (n.a.).

[139] Încă o dată, *Al* („unealtă") (n.a.).

CBS 8322, fața „b"

Enki, clonatorul zeilor, era prezent la Kharsağ și la Kalam în acea epocă nedeterminată, în care zeii au descoperit că omenirea le cunoaştea Secretul. Doar Enki era capabil de o astfel de inițiativă, de o astfel de trădare! De altfel, se precizează că el practica *Eme-an* („limbajul Cerului"), lăsându-ne să presupunem că Şarpele ar fi folosit acest limbaj secret cu omenirea. Să ne aducem aminte că în CBS 14005 (fața „b", rândul 13) se spune că Ninkharsağ folosea alt dialect ca să se adreseze muncitorului și anume, dialectul *Eme-èš* („limba sanctuarului"). Aşadar, este posibil ca Enki să fi introdus cuvinte sacre în limbajul omenirii, cuvinte interzise. Acest subiect este tratat pe larg în diferitele mele lucrări.

El adusese metalurgia[140], singurul nostru senior[141] răspândise secretul sălaşului[142]! În faţa[143] zidului spart al domeniului zeilor, îl dusese[144] până la limitele protectoare ale pădurii. Acolo, îi încredinţase[145] [s]ecre[tul][146] metalurgiei şi al fasonării[147] puterii sălaşului[148], grânelor şi al produselor lactate, al proprietăţii din lemn aromatic, al marii fortăreţe ridicate[149] de Enlíl!

CBS 8322, faţa b, coloana 4, rândurile 1-10

Aceasta a patra şi ultimă coloană ne arată cum Şarpele ar fi transmis Secretul interzis al metalurgiei. N-ar fi făcut-o chiar pe domeniu, ci la hotarul lui. La prima privire, asta nu pare deloc să se potrivească cu ceea ce citim în rândurile 5 şi 6 din coloana 2, unde se spune: „De fiecare dată când Enki era prezent, l-a făcut (să-şi) guste destinul (pe om), vai, în proprietatea..." Se poate considera că „proprietatea" înglobează toate domeniile din Kharsağ şi din Kalam (Sumer), care le aparţin zeilor. Acolo, sub arborii mari, la

140 *Dù*: („a turna metalul", „metalurgie") (n.a.)

141 *Aš-nun*: „unic senior" (n.a.).

142 Barton indică *Su-ni-mag*. Niciunul dintre aceste semne nu corespunde cu ceea ce este înscris aici. Nu sunt trei semne cuneiforme, ci doar două, și anume *Buzur* („secret" – *M.É.A.*, intrarea 19) + *Dag* („sălaş" – *M.É.A.*, intrarea 280), acest ultim semn era foarte deteriorat (n.a.).

143 Semnul cuneiform *An* care înseamnă aici „în faţa"... (n.a.).

144 *Du*: verb „a duce cu sine", „a purta" (n.a.).

145 Barton semnalează *Še*, este vorba de *Sum*: „a da", „a încredinţa", „a înmâna", „a depune" (n.a.).

146 Semn cuneiform pe jumătate spart. Barton semnalează *Erin* („cedru"), dar este vorba mai degrabă de *Buzur* („secret"). *Buzur-dù*: „secret al metalurgiei" (n.a.).

147 *Dím*: „modelare", „a fasona", „modelaj", „a crea"... (n.a.).

148 *Šu-é*: „puterea sălaşului" (n.a.)

149 *Gal-unu/unug3*: „marele sanctuar înălţat" (n.a.).

adăpost de priviri, Enki ar fi destăinuit Secretul... Totuşi, putem să presupunem, în virtutea urmării catastrofale a acestui episod, că Enlíl sau unul dintre zei l-ar fi văzut pe Enki în timp ce el dezvăluia omului Secretul...

După părerea mea, Enki nu şi-a început opera civilizatoare în regiunile din Munţii Taurus şi din Kalam (Sumer) sub nasul tovarăşilor lui veniţi din Cer. Ar fi riscat el în acest fel să fie prins de la început? Cred că ar fi logic ca Enki să fi răspândit mai întâi această ştiinţă în altă parte şi apoi să o fi transmis în Kalam şi în Kharsağ, ca să-şi finalizeze opera civilizatoare. După cum am văzut, Enki se exila intenţionat cam peste tot, îndeosebi în Africa, probabil ca să fie în contact cu omenirea şi să se îndepărteze de ai lui, cu care avea foarte puţine afinităţi.

Vestigiul din metal cel mai vechi din punct de vedere oficial, care a fost descoperit până în prezent, a fost dezgropat în Irak, în 1960, la 220 km de presupusul Kharsağ. Este vorba despre un pandantiv din aramă, găsit în grota din Šanidar, Kurdistan. Scoaterea lui la lumina zilei (şi într-o stare bună de conservare) a fost posibilă tocmai fiindcă a fost dezgropat dintr-o grotă, la adăpost de intemperii. Data confecţionării oscilează între 9 500 şi 10 000 de ani î.Hr.[150]

Oficial, nimeni nu ştia să prelucreze arama la acea epocă! Dacă faceţi o căutare aprofundată pe site-ul Šanidar, veţi găsi multe informaţii despre neanderthalieni şi vestigiile pe care le-au lăsat, dar aproape nimic despre acest obiect insolit, care

---

[150] David, Daniel, *Matériaux analogues, archéologiques et corrosion*, Editura BIO Intelligence Services – ANDRA, august 2003;
Knauth, Percy, *La découverte du métal*, Editura Time-Life, 1973 (1984 pentru ediţia franceză) (n.a.).

deranjează ştiinţa în cel mai înalt grad. Realizarea de obiecte din aramă ca acesta apare în mod normal doar între 4 000 şi 3 500 de ani î.Hr., în Orientul Apropiat. Or, pandantivul din grota de la Šanidar este manufacturat la perfecţie, ceea ce presupune că tehnica era foarte bine stăpânită.

Michael Cremo şi Richard Thompson au publicat o carte şocantă în 1993 (*Forbidden Archeology*)*[151] în care prezintă o listă de obiecte arheologice insolite, găsite în urma cu mai multe sute de ani. Din această listă fac parte numeroase artefacte din metal vechi de câteva zeci de mii de ani şi chiar mai demult... Această lucrare a fost ridiculizată de lumea ştiinţifică, deşi foloseşte un număr mare de rapoarte arheologice şi ştiinţifice, datate dintr-o perioadă în care nimeni nu se preocupa de „adevărul care deranjează" şi când poliţia ştiinţifică nu-şi însuşise încă gestionarea sistematică a informaţiei referitoare la obiectele arheologice.

8. Răspândirea Secretului interzis omenirii şi efectele ei – CBS 11065-a

La fel ca CBS 14005, acest nou document este scris cu caractere cuneiforme sumeriene vechi şi utilizează termeni akkadieni. El se înmparte în 6 coloane, a căror lectură se efectuează de la stânga la dreapta. Coloana 3 (document b)

---

* Vezi Michael A. Cremo şi Richard L. Thompson, *Arheologia Interzisă: istoria ascunsă a umanităţii I-II*, Editura Daksha, 2022 , (n.ed.).

[151] Publicată în Franţa la Editura du Rocher în 2002 cu titlul *L'histoire secrète de l'espèce humaine*, dar fără o reeditare şi de negăsit în momentul în care scriu aceste rânduri (n.a.).

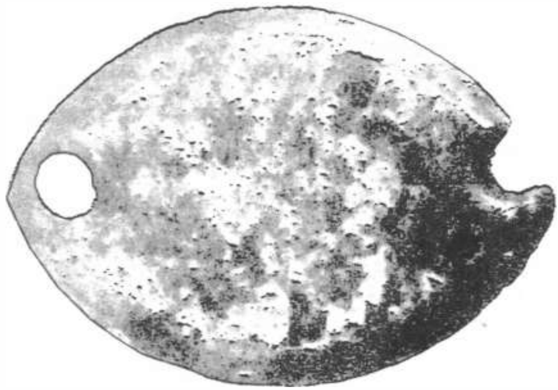

Figura 20: Pandantivul din aramă găsit în grota de la Šanidar (cca 10 000 î.Hr.) este cel mai vechi obiect din metal care a fost găsit și care totodată a fost oficializat ca atare de arheologi. Šanidar este situat la 220 km de presupusul Kharsağ.

este aproape total distrusă, dar s-au păstrat câteva rânduri abia lizibile în mijloc. Coloana 4 (tot documentul b) este din nefericire complet distrusă, cu excepția câtorva frânturi de rânduri, dar care nu permit o lectură inteligibilă.

> *Oh, rege, [taur mare], forță a pământului, Șarpe puternic [cu ochi strălucitori]*[152]*! Oh, păstor, cu arma fermă*[153]*, taur mare, forță a pământului, Șarpe puternic cu ochi strălucitori! Tu ai stabilit pășuni*

---

[152] Barton traduce semnul printr-un *Úg* („leu"), crezând că regele avea ochi de leu, dar O'Brien a repetat că era vorba mai degrabă de semnul *Ul* („a străluci",„a scânteia") (n.a.).

[153] *Dun-gi* în text, literal „armă fermă sau stabilă". Barton citează acest termen ca atare și O'Brien îl traduce *teacher of digging of all canals* („învățător al săpării tuturor canalelor"). *Dungi* era porecla regelui Šulgi (cca 2094 î.Hr.), cel de-al doilea rege al dinastiei din Ur III, și de aceea Barton credea că acea tăbliță era un imn adus persoanei sale. Vom vedea că în acel text era vorba mai degrabă de Enki, care deține știința prelucrării metalului, cum s-a spus înainte (n.a.).

pentru oile rămase grele, pentru animalele tinere din ţarcul grădinii[154] *viabile. Creaseşi vetre în locuinţe. Suveran înţelept, care ne protejai pe toţi, tu aduceai pacea în ţara omului*[155]*! Erou energic, zeu-soare drept, artizan*[156]*, tu stăteai în picioare în vârful colinei noastre şi aveai puterea veşmântului*[157]*. Oh, lumină de două ori impetuoasă, artizan puternic al vieţii*[158]*, sursă a hranei noastre. Boii şi berbecii din grădină*[159] *erau închişi (periodic) în ţarcuri*[160]*, potrivit secretului tău*[161]*, pentru ca păşunile muntelui să le fie interzise şi ei să se răspândească.*

CBS 11065– a, coloana 1, rândurile 1-13

Toate aceste binefaceri aduse de Şarpe coloniei sunt inventariate. Pentru că Enlíl şi Enki îşi împart puterea la Kharsağ şi că deosebirea dintre cei doi nu este întotdeauna uşor de făcut în aceste documente, Christian O'Brien credea că era vorba de Enlíl. Probabil din neatenţie, nu observase că persoana menţionată aici era numită *ašgab* („artizan") şi că acest termen este folosit de mai multe ori în CBS 11065 ca să fie numit Şarpele, despre care ştim că îl simboliza pe Enki. Prin urmare, îndoiala nu e posibilă.

---

[154] *Sar*: („grădină") (n.a.).

[155] *Kalam*: pur şi simplu ţara sau Sumerul. *Kalam-ma-na*: „ţara omului" (n.a.).

[156] *Ašgab*, nu Bi cum crede Barton. *Ašgab*, literal „artizan" (tăbăcar sau argăsitor). Acest termen se va repeta des în rândurile următoare, în timp ce Barton îl indică apoi ca fiind un *Ga?*

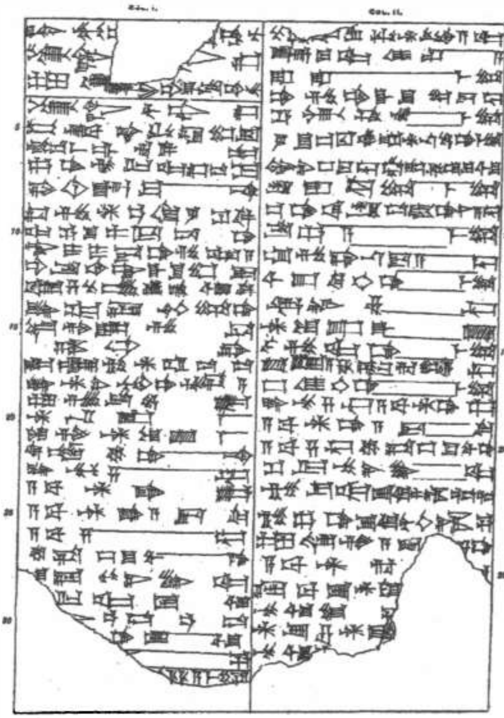
[157] *Gat/Gada* („pânză": veşmânt), termen care se va repeta mai departe, la anunţarea greşelii transmise de Şarpe omenirii (n.a.).

[158] *Ašgab* (artizan) + *Zi* (viaţă) (n.a.).

[159] Din nou *Sar*: „grădină" (n.a.).

[160] Barton reproduce aici termenul necunoscut *Elim*(?), dar este vorba de semnul cuneiform *Az* („cuşcă", „urs"), pe care eu l-am tradus „ţarc", iar O'Brien l-a interpretat ca „urs" (n.a.).

[161] Barton reproduce semnul *Sà* (?), dar este vorba de *Buzur* („secret") (n.a.).

CBS 11065-a, coloanele 1 şi 2

Ašgab este un tăbăcar, a cărui muncă constă în a pregăti pieile de oi, de miel şi de capră pentru confecţionarea veşmintelor. Este deci corect spus în aceeaşi frază că acest *ašgab* („artizan tăbăcar") avea puterea veşmântului! Încă o dată, nu încape nicio îndoială, Secretul ni se dezvăluie treptat. Este un detaliu esenţial pentru înţelegerea acestui text. Căci, graţie metalului şi cunoaşterii tăbăcăriei, îi va fi într-adevăr posibil speciei umane să-şi confecţioneze haine asemenea zeilor şi să semene cu ei!

Oh, stăpâne, tu cultivai incintele. Oh, armă fermă – şef credincios –,

tu supravegheai coroana, barajul destinat zeilor. Stăpân divin, ofereai bucuria! Păstorule, tu ofereai forţa vieţii[162] *rezervelor*[163] *noastre (precum şi) lui Enlíl şi lui Ninlíl, doamna dreaptă. Coroană a pământului, artizan în inima*[164] *omului; stăpâne, vorba ta a făcut zgomot*[165]*! Cine evalua raţiile divine? Cine ne obţinea apa şi apoi raţiile divine? Vorba cui a făcut prea mult zgomot? (Cea a) artizanului, persoana de inimă*[166] *a fundaţiei de lemn şi a raţiunii*[167]*!*

CBS 11065-a, coloana 1, rândurile 14-27

După câteva rânduri de laude dedicate Şarpelui-artizan al domeniului, reproşurile se înmulţesc. Artizanul are inimă de om! Această afirmaţie vrea să însemne că Şarpele este ca omul, seamănă prea mult cu el. „Vorba ta a făcut zgomot". Acest rând exprimă faptul că Enki a vorbit prea mult: a transmis Secretul! Cine obţinea raţiile divine ale zeilor pe lângă oameni? Cine a vorbit prea mult? Artizanul Enki, Şarpele, *Šàta* („inimă mare" sau „persoană cu inimă bună")! Este vorba de un joc de cuvinte care îl numeşte pe Enki, care nu este ca Enlíl, *šatam* („administrator teritorial") sau *šà-tám*

---

162 *Zid-á*: „forţa vieţii" (n.a.).

163 *Tùn* („cufăr", „stomac") = „rezervă". O'Brien vede aici *Shining Teachers* (profesori străluciţi")? (*sic*) (n.a.).

164 Barton plasează aici un *Sag* (?), dar este vorba de semnul cuneiform *Šà* („inimă"), ca termenul *Šà-ta* indicat puţin mai jos. Este un joc de cuvinte ca să indice că Enki, artizanul zeilor, cel care răspunde de grădină, era prea bun la inimă pentru oameni, o inimă asemănătoare cu a speciei umane. Confirmarea puţin mai departe... (n.a.).

165 *Lugal-mu-za-dím*, literal „stăpâne, cuvintele tale (vorba ta) a făcut prea mult zgomot". I se reproşează lui Enki că a vorbit prea mult!

166 *Šà-ta* în text, literal „pentru inimă" sau „caracter de inimă" (persoană cu inimă bună) (n.a.).

167 *Ĝestug* în text, „raţiune" (n.a.).

(literal, „inimă strălucitoare"), ci mai degrabă o persoană care are prea multă bunătate – de altfel, de aceea şi îi dezvăluie omenirii Secretul zeilor. Aceasta schimbă în mod considerabil versiunea biblică, care a denaturat personalitatea Şarpelui şi spiritul totuşi foarte „umanist" al acestei poveşti.

> *Puternica mamă (Ninkharsağ) şi-a strigat indignarea (referitoare la) destăinuirea metalurgiei*[168]*, (ea ne spune): [...] omul duşman*[169]*, cu strigătele lui, se plimbă. [...] El apare, vine, apare, vine*[170]*. [...] artizanul (i-) a transmis viziunea toporului*[171]*. [...] a terenului nostru. [...] [el posedă acum?] secretul sursei noastre (de cunoaştere), al destinului şi al cedrilor noştri.*
>
> **CBS 11065 – a, coloana 1, rândurile 28-33**

În pofida spărturilor de la acest sfârşit de primă coloană, înţelegem reacţia zeilor: Şarpele Enki a transmis în cele din urmă Secretul coloniei, sclavilor care muncesc pentru domeniul divin. Astfel, omul a devenit duşman fiindcă posedă „viziunea toporului": specia umană afiliată domeniului Kharsağ şi Kalam-ului deţine acum arma care se poate întoarce împotriva zeilor!

---

168 *Mu-Dù*: „mărturie de a da formă metalului" sau „mărturisire a metalurgiei" (n.a.).

169 *Ur-sağ*: „omul duşman" sau „omul sclav", care se mai poate traduce „acest câine de om", dar n-am îndrăznit să traduc astfel (n.a.).

170 Barton semnalează un dublu *Ê* (?) în rândul 30, dar este vorba de un dublu *Du* („a veni") (n.a.).

171 În ciuda spărturilor, nu ne putem îndoi, avem la începutul acestui rând 31 cuvântul „artizan", apoi *Tùn-Igi* („aspectul sau viziunea toporului") şi verbul *Šu* („a transmite", „a desfăşura", „a revărsa"), pe care Barton îl anunţă ca fiind *Ša*, ceea ce nu e cazul (n.a.).

Figura 21: Situarea posibilă a fostului Kharsağ şi a grădinii sale Eden. Mai departe, în dreapta imaginii, se află câmpia Edin şi vechiul Kalam (Sumer).

> *Oh, munte al destinului, dar*[172] *locuit de seniorul Nannar*[173]*. Ființa întunecată*[174] *se târa*[175] *la gura Kalamului (Sumer). Ea ne agita destinele și arborii. Seniorul vieții*[176]*, mare senior, controlul grădinii și al împrejurimilor sale, de tine a fost creat*[177]*. Mare Şarpe*[178] *al terenului, regiunea*[179] *nu era sub răspunderea ta. Carele*[180] *duceau*[181] *cu ele făina*[182]

---

172 *Ru* („dar",„cadou") în text. Barton şi O'Brien nu traduc acest termen (n.a.).

173 *Nannar* sau *Sin*, fiul lui Enlíl, născut la Kharsağ. El va fi tatăl zeiței Inanna-Ištar (n.a.).

174 Barton semnalează *Mi*, dar este vorba cu siguranță de faimosul *Gi*$_6$ („ființă întunecată",„negru"), pe care l-am întâlnit deja de multe ori (n.a.).

175 *Kur*$_4$: „a se târî" şi „a alerga" (vezi *M.É.A.*, intrarea 483) (n.a.).

176 *Am-zi*: „senior al vieții" (n.a.).

177 *Šu* („control") + *Sar* („grădină") + *Da* („împrejurimi") + *Dím* (verbele „a elabora", „a crea", „a orna") (n.a.).

178 *Muš*: „şarpe" (n.a.).

179 *Gú*: „regiune" (n.a.).

180 *Ginar* în text („car", „căruță"). În chip ciudat, termenul utilizat nu este acelaşi ca în tăblița CBS 14005 (fața „b", rândul 28), unde este înscris

din depozitul nostru. Trupele[183] *din cer*[184] *îl agitaseră pe artizanul nostru și (teritoriul) de cedri. Cursele lor erau*[185] *ca un paloș care ne înconjura*[186] *și care ne depusese jurământ*[187] *și protecție*[188], *așa era! Enlíl, erai profund (printre) cedrii noștri!*

CBS 11065 – a, coloana 2, rândurile 1-8

Acest pasaj e străbătut de o mare tensiune; el se referă la rivalitatea dintre Enki și Enlíl. Marele Șarpe „crease controlul grădinii", dar rămâne răspunzător de omenire și de cămara divină, chiar și atunci când e absent de pe domeniu. Totuși, nu toate regiunile din Kharsağ și din Kalam se află sub responsabilitatea lui, deoarece sunt sub controlul lui Enlíl, marele administrator teritorial, *šatam*- ul care lucrează pentru zeul suprem An. Numele lui Enlíl este menționat, de altfel, la sfârșitul pasajului (rândul 8) ca să ne aducă aminte că era prezent pe domeniu în momentul faptelor și că Enki îi sfidase autoritatea!

Gigir-an („car al cerului"). *Ginar* este în mod normal un car de lemn. E tulburător, având în vedere că în același rând este vorba despre „trupe cerești". Poate e o scăpare a celui care a scris. Ca dovadă, mai departe, în același document, termenul *Gigir* („car") se repetă de multe ori spre a numi carele cerești ale zeilor (n.a.).

[181] Barton indică *Bar*, dar este vorba mai degrabă de *Kar* („a lua cu sine", „a confisca", „a răpi", „a jefui") (n.a.).

[182] Barton indică un *Su*, dar este vorba de un *Zid* („făină") (n.a.).

[183] George Barton indică un *Sig5* („bun", „blândețe", „bucurie"), dar, verificând semnul cuneiform, este vorba mai degrabă de Erin („trupă", „soldați"), vezi *M.É.A.*, intrarea 393 (n.a.).

[184] *Anna-Erin*: „trupe din ceruri (sau cerească)" sau „soldați din cer" (n.a.).

[185] Barton semnalează *Dim*, dar este vorba de *Dúr* (n.a.).

[186] Barton indică *Ku*, dar este vorba de *Niğin* („a înconjura", „a face jumătăți de întoarceri" (n.a.).

[187] *Ğál* („a depune jurământ", „a fi cu cineva") (n.a.).

[188] *Šu*: „protecție", „mână", „forță" (n.a.).

Este menționat aici că venirea trupelor din Cer la Kharsağ și nevoile lor alimentare îl agitaseră înainte pe artizan, lăsând să se întrevadă că asta ar fi provocat plecarea lui Enki de pe domeniu. Într-adevăr, *anunnaii* din cer par numeroși și nevoile lor de hrană trebuie să fi fost împovărătoare pentru Enki, din cauza unei producții alimentare neîntrerupte, care implica un randament ridicat și prin urmare un tratament rău pentru specia umană. Din acest pasaj se mai înțelege că Enki este considerat nu numai trădătorul care ar fi transmis Secretul, ci și un laș!

> *Stăpânul arborilor[189] și al colinei. Seniorul divin era în picioare la frontiera noastră, (sfânt) artizan[190], creator al canalului și constructor al marelui zid[191] din cedru al domeniului. Tu deţineai lista vieţii[192] omului (care trăia) în preajma construcţiei. În faţa sălaşului, tu erai călăuza, artizanul (teritoriului) nostru de cedri; eroul[193], sfântul constructor al metalului[194]. Ninlíl, marea mamă; femeia vieţii[195] vorbise ca artizanul (teritoriului) nostru de cedri. (Ea spusese) să creeze la poalele marilor cedri un canal cu peşti[196] pentru sălaşul nostru. Fie ca arborii întuncaţi[197] ai (teritoriului) nostru de cedri să-i fie favorabili artizanului nostru!*
>
> ***CBS 11065-a, coloana 2, rândurile 9-17***

---

189 *Ğiš-am*: „stăpân" sau „senior al arborilor" (n.a.).

190 Din nou *ašgab* („artizan"), nu *Ga*, cum anunță Barton. Acest termen se repetă des în rândurile următoare (n.a.).

191 *Izi-kal*: „zid mare" (n.a.).

192 *Dub-zi*: „listă de viață" (n.a.).

193 Barton indică *Dun*, dar e vorba mai degrabă de *Šul* („erou", „războinic" (n.a.).

194 *Al* („hârleț", „instrument de metal pentru săpat"): „metal" (n.a.).

195 *Sal-zi*: „femeie a vieții" sau „matrice de viață", fiind vorba bineînțeles de Ninmah-Ninkharsağ (n.a.).

196 Barton indică *Ba*, dar este vorba de Ku_6 („pește") (n.a.).

197 *Ğiš-gíg*, literal „arbori negri" sau „arbori întunecați" (n.a.).

Urmarea acestei a doua coloane conține câteva puncte referitoare la funcția lui Enki și la responsabilitatea lui, care îl leagă atât de zei, cât și de omenire. Aluzia la canal reafirmă aici rolul creator al lui Enki, aflat la originea atâtor binefaceri pentru zei, în pofida trădării sale. Prezența arborilor întunecați pe domeniu este subliniată, după părerea mea, ca să arate că tocmai la umbra acestor arbori ar fi inițiat Enki omenirea. Dacă ne aducem aminte, acest fapt este indicat în coloana 4 a tăbliței CBS 8322, unde este scris că Enki ar fi dus Secretul metalurgiei până la limitele protectoare ale pădurii și acolo l-ar fi transmis omenirii.

Oh, stăpân al jurământului, tu erai constructorul! Cine era sfântul și puternicul artizan? Cine era sfântul artizan care ne călăuzea și ne era alături? Cine era constructorul fundației de lemn[198]*, persoana cu inimă bună*[199] *(?): artizanul rațiunii*[200]*!*

CBS 11065 – a, coloana 2, rândurile 18-20

Încă o dată, cine este aici vinovatul? Mereu același: artizanul rațiunii care era prea bun la inimă, deci Șarpele Enki. În mintea zeilor și, mai târziu, a sumerienilor, a numi pe cineva însemna a-i da putere. De aceea numele lui Enki nu e menționat nici măcar o dată în acest ultim set de tăblițe! Mulțumită tăbliței CBS 8322 (coloana 2), știm totuși că este într-adevăr vorba de el, deoarece este numit acolo. Ne vom aminti că se spunea: *De fiecare dată când Enki era prezent, îl*

---

[198] *Ğiš-ku*, literal „fundație de lemn" (n.a.).

[199] Idem mai sus: *Šà-ta* în text, literal „pentru inimă" sau „caracter de inimă" (persoană cu inimă bună). Joc de cuvinte care îl viza pe Enki. I se reproșa că era prea bun la inimă! (n.a.).

[200] *Pi-ašgab*: „artizan al rațiunii"! (n.a).

făcea (să-și) guste destinul (pe om), vai, în proprietate, vai! Seniorul vorbise despre batantul porții. Ființa întunecată gustase din lux! Destinul omului a fost lărgit de fiecare dată când seniorul a instruit omenirea.

Rândurile următoare sunt importante.

Rândul 21: *Ğiš-tun*[201]*- mu-Dù*[202]*- in-Ka/Du*$_{11}$
„El a dezvăluit toporul solid și ofensa (care era) de a-l numi și de a-l fabrica."

CBS 11065 – a, coloana 2, rândul 21

Avem aici dezvăluirea referitoare la unealta de metal, în acest caz, toporul. Este o adevărată revoluție, deoarece toporul este atât unealtă, cât și armă!

Rândul 22: *Nam-tun sağ-zu-ù gat/gada-gan*[203]*- e-e*
„Tu aveai responsabilitatea toporului. Tu l-ai adus la cunoștința sclavului, vai, (ca) el să poarte veșmântul de in!"

CBS 11065-a, coloana 2, rândul 22

Mulțumită acestui rând, avem dovada că unealta transmisă de Șarpele Enki este într-adevăr un instrument civilizator, nu de distrugere. Cunoașterea veșmântului este semn de civilizație. Concret, omenirea nu mai era goală! Termenul folosit pentru a denumi veșmântul este *Gada*, care se traduce „in" sau „haină de in". Astfel se poate presupune că Enki ar fi transmis omenirii nu doar cunoașterea tăbăcitului

---

[201] *Ğiš-tun*: „topor solid" sau „drept" (n.a.).
[202] *Dù*: „a fabrica/a da formă metalului" (n.a.).
[203] *Gat/gada-gan*: „a purta veșmântul sau pânza" (n.a.).

(pielii), ci şi a ţesutului (fibre vegetale)! Această temă va reapărea şi ea în Biblie:

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
CBS 11065-a, coloana 2, rândul 22: „**Şarpele** a dezvăluit cunoaşterea zeilor şi cea a **hainelor** din **fibre vegetale** (inul)".	**Gn 3:7**: „După ce-au mâncat din fructul oprit al Şarpelui, Adam şi Eva au cunoscut că erau goi şi şi-au făcut haine din frunze de smochin".

Originile inului se pierd în negura timpului şi rămân nesigure. Primele urme de confecţii din in se situează oficial la 10 000 î.Hr., în Turcia, iar *Encyclopædia Universalis* scrie că au fost găsite urme ale utilizării sale datând din 8 000 î.Hr., în timpul săpăturilor arheologice din cetăţile lacustre elveţiene. Se presupune că leagănul lui de producţie era situat pe platoul întins al Asiei superioare, care ajunge până la Munţii Taurus – orice am face, revenim mereu în aceeaşi zonă geografică.

De ce este deci vorba de veşmânt din frunze de smochin în Geneză? Cuvântul ebraic folosit pentru a numi smochinul în **Gn 3:7** este *Te'ena*. Etimologia acestui cuvânt este necunoscută. Dar este uimitor să constatăm că expresia sumeriană *TE-EN-A* [*TE-EN* („a insulta", „a ofensa") + *A* (« tatăl »: Dumnezeu ?)] se poate traduce „ofensă adusă tatălui" sau „ofensă adusă lui Dumnezeu". Oare nu e tulburător că aceeaşi idee se regăseşte în Geneză atunci când Dumnezeu, după episodul cu Şarpele ispititor, descoperă că Adam şi Eva sunt îmbrăcaţi?

Mulți eruditi de toate naționalitățile au comentat Geneza de câteva sute de ani după aceeaşi interpretare, în care păcatul biblic este asociat deseori cu un tabu sexual. Sunt nevoit să repet aici ideea enunțată înainte: trebuie subliniată în acest context teama de a vedea omenirea dezvoltându-se sub influența lui Enki şi răspândind ştiința zeilor prin intermediul femeii, care este viitorul omului! În această ipoteză, care seamănă pentru mine cu o convingere, posibila utilizare a tradiției orale şi faptul că termeni sumerieni, cum ar fi $PE\check{S}_4$ şi $PE\check{S}_{13}$, înseamnă „a concepe" şi „a fi însărcinată", ar fi putut să aibă drept consecință confundarea acestora din urmă cu omofonul sumerian *PÈŠ*, care desemnează „o smochină" sau „un smochin"! Tocmai pentru că femeia concepe şi dă viață, Enki i-a transmis ei Secretul! Şi iată dovada:

> Rândul 23: *Nam-Kal- ašgab-zu-ù Sal/Mí-dug-gan- e*[204]
> *„Puternicul artizan-responsabil o învățase, vai, i-a vorbit despre asta blândei femei care naşte."*
>
> **CBS 11065 – a, coloana 2, rândul 23**

Ne aflăm aici în fața unei repetări a informației înscrise pe tăblița CBS 8322 (coloana 1), unde se afirmă: *„Bucuria uneltei, apreciată de zei, nu trebuia să fie luată de mamă, cea care răspunde de om"*. Aşadar, femeii care naşte şi răspunde de omenire, Şarpele îi dezvăluie Secretul metalurgiei, al tăbăcirii pieilor şi al țesutului, care reprezintă o mare parte din ştiința zeilor!

În literatura extrabiblică (apocrifă şi intertestamentară),

---

[204] *Sal/Mí* („femeie") + *Dug* („blând") + *Gan* („a naşte") + *e* („a vorbi"): „a-i vorbi blândei femei care naşte": Evei, viitorul omului!

îngerul răspunzător de transmiterea acestui secret este numit *Asa"el,* sau Azazel, sau Azazyel în ebraică.

Azazel (Asa'el) ocupă un loc important în diferitele versiuni ale *Cărţii lui Enoh*. Primele versiuni ale acestui text au fost scrise în ebraică sau în aramaică. Deoarece originalul s-a pierdut, etiopienii traduseseră în limba lor o versiune grecească descoperită în Egipt, care fusese redactată la începutul erei creştine. Una dintre tradiţiile culese de Enoh recunoaşte în Azazel prima stea căzută, „un prinţ al răului" care a coborât să corupă omenirea[205] înainte de sosirea „veghetorilor desfrânaţi", care s-au unit cu fiicele oamenilor. Totuşi, potrivit afirmaţiilor din *Cartea lui Enoh,* Azazel este îndeosebi îngerul rebel care va transmite omenirii utilizarea metalului:

> *Azazel i-a învăţat pe oameni să facă săbii, cuţite, scuturi, platoşe şi oglinzi; i-a învăţat cum să facă brăţări şi ornamente, i-a învăţat utilizarea culorilor, arta de a-şi vopsi sprâncenele, de a folosi pietrele preţioase şi orice fel de vopsire, astfel încât lumea a fost coruptă*[206].
>
> ***Cartea lui Enoh, Capitolul 8:1***

Am demonstrat în *Testamentul Fecioarei* că zeul sumer'ian Enki nu este altul decât Osiris. Să ne imaginăm acum posibilitatea ca numele *Asa'el* (*Azazel*) să provină pur şi simplu din egipteanul *Asar-El* sau *Asar-Er,* și anume „Osiris creatorul"[207]. În textele lui Enoh, *Asar-El* (*Azazel*) este un

---

[205] Teyssèdre, Bernard, *Le diable et l'enfer (au temps de Jésus),* Paris, Editura Albin Michel, 1985, p. 201-202 (n.a.).

[206] *Le Livre d'Énoch,* Paris, Editura Robert Laffont, 1975 (n.a.).

[207] Deoarece *L* nu există în egipteană, este înlocuit cu *R* (n.a.).

membru al „armatei căzute", care e considerat personal vinovat de „trezirea" subită a omenirii, întocmai ca și Șarpele Enki din setul de tăblițe pe care îl studiem şi, de asemenea, ca Osiris, care a străbătut neîncetat lumea ca să civilizeze ființa omenească... De fiecare dată este vorba de același personaj.

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 8322 (coloana 1) şi CBS 11065-a (coloana 2): „Şarpele i-a dezvăluit femeii secretul".	**Gn 3:7**: „Şarpele i-a dezvăluit femeii secretul".

Putem să presupunem astfel că Enki și asociații lui au îndemnat omenirea să se răspândească pe suprafața Pământului, precum și să propage știința metalului, ca să-i permită speciei umane să se protejeze de zei și să devină autonomă.

Muncitorul conceput special ca să trudească pe domeniile divine era oare inițial steril? Mai multe indicii ne sugerează că da. Cartea apocrifă a lui Adam (versiunea etiopiană) conține o scenă amuzantă în care Șarpele Samuel (în realitate, Enki) vine în fața lui Adam, îi arată modul de a se reproduce și în final îi zice: „Fă asta cu Eva, căci este singurul mod de a vă înmulți rasa". *Cartea lui Enoh* în ebraică îl prezintă și ea pe Samuel ca fiind „şeful ispititorilor". Al doilea indiciu ar putea să fie acel sigiliu sumerian din orașul Ur, unde se vede o reptilă acuplându-se cu o ființă omenească.

Șerpii joacă în numeroase tradiții un rol de trezire și de inițiere sexuală. Șerpii sacri păstrați în templele egiptene jucau rolul de agenți protectori ai zeului. Cel de-al doilea papirus

Ur, n° U.14597

Figura 22: Oare acest gen de sigiliu să fi inspirat gândirea rabinică, provenită din Babilon, care a răspândit ideea că Şarpele sau unii zei s-ar fi unit cu rasa Evei?

de la Tanis conţine o listă de titluri sacre atribuite acestor şerpi binefăcători, adăpostiţi în cele mai mari temple. La greci, femeile sterile stăteau întinse toată noaptea pe solul templului lui Asclepios, în speranţa că zeul ar apărea sub forma unui şarpe şi le-ar fecunda în timp ce dormeau. Femeile sterile aveau, de asemenea, obiceiul să se scalde în fluvii, cu speranţa de a fi fecundate de zeul-şarpe al fluviului. La Babilon, era expusă o reprezentare a lui Enki-Ea, zeul apelor, sub aspectul unui şarpe sau călărind un şarpe[208], cum face Samuel în tradiţiile evreieşti din Zohar. Multe texte gnostice, cum ar fi cele de la Nag Hammadi, semnalează dezvăluirea Şarpelui ca fiind destinată să elibereze specia umană, nu să o închidă într-o minciună.

Tradiţia evreiască îl identifică pe Samuel cu „Îngerul Morţii", cel care ar fi adus moartea omenirii. Le era mai uşor

[208] Graves, Robert, şi Patai, Raphaël, *Les mythes hébreux*, Paris, Editura Fayard, 1987, p. 103-104 (n.a.).

diferiților redactori ai Genezei să precizeze că Secretul arborelui putea să aducă moartea dacă era folosit ca armă ucigașă, nu ca unealtă civilizatoare. Încă o dată, toți cei care au scris Geneza au preferat să se joace cu cuvintele, ca să închidă specia umană într-o minciună monumentală. Un pasaj ciudat din literatura rabinică ne spune totuși:

> *[Șarpele i-a zis Evei]: Vezi bine că atingerea arborelui (Giš în sumeriană, dar și „unealtă") nu-ți pricinuiește moartea. Nu-ți va dăuna nici dacă vei mânca fructul lui. Doar rea-voința a provocat această interdicție, căci, îndată ce vei mânca, vei deveni ca Dumnezeu. Așa cum El creează și distruge lumi, și tu vei avea puterea să omori și să readuci la viață. Și el a mâncat întâi din fructul arborelui și apoi a creat lumea. De aceea îți interzice să mănânci, de teamă să nu creezi alte lumi. Toată lumea știe că „artizanii cu aceeași meserie se urăsc". În plus, n-ai observat că fiecare creatură are putere asupra creaturii create înaintea ei? Sunteți stăpânii creației pentru că ați fost creați ultimii. Grăbește-te deci, mănâncă din fructul arborelui din mijlocul grădinii și devino independentă de Dumnezeu[209]"...*
>
> **Berechit Rabbati, 19, 3-4**

Muncitorul din Eden („grădină") și din Edin („câmpie"), fiind deci la origine steril, Șarpele genetician din colonie i-ar fi dăruit astfel reproducerea prin intermediul geneticii și al unor sesiuni clandestine de clonare. În consecință, i-ar fi oferit posibilitatea de a se înmulți și de a deveni autonom, fiind în același timp o adevărată amenințare pentru colonie. Înmulțirea oamenilor și răspândirea armei de metal reprezentau pentru zei un pericol foarte mare.

---

[209] Ginzberg, Louis, *Les légendes des Juifs*, Paris, Editura du Cerf, 1997, p. 56-57 (n.a.).

Christian O'Brien şi-a sfârşit aici traducerea documentului CBS 11065 fără niciun motiv, fapt constatat

Figura 23: Pe un cilindru sumerian de la British Museum (BM 123279), crearea femeii pare să fie realizată cu o matrice artificială ce s-ar părea că simbolizează un amestec între semnul sumerian primitiv *SÍG* („blană" sau „piele") şi, poate, cel care îi corespunde lui Dìm'mege (Lilith), considerată prima soţie a lui Adam. Femeia stă cu faţa la Enki (în stânga), ca şi cum l-ar asculta. Pe de altă parte, este îmbrăcată cu un veşmânt din fibre, ceea ce confirmă afirmaţiile din tăbliţa CBS 11065. Enki este apoi înconjurat de şerpi şi veghează asupra cuplului uman. El are mâinile şi picioarele legate, ceea ce sugerează că n-ar fi liber cum ar fi dorit: este supus directivelor lui Enlíl. În dreapta, se află un bărbat: el nu este îmbrăcat şi deci nu cunoaşte încă secretul zeilor, deţinut de soţia lui. Acest bărbat îi întinde femeii o ramură de arbore cu extremităţile terminate în formă de vagin, ceea ce se poate asemăna cu o evocare a sexualităţii. Bărbatul are posibilitatea să se reproducă mulţumită lui Enki: poate deci să se înmulţească... În partea dreaptă, Enlíl, marele *šàtam*, este mâniat şi agită două furci, un simbol care aminteşte de cel al sigiliului asirian de la Luvru (AO 30225), care ilustrează victoria lui Marduk asupra reginei Tiamat. *Šàtam* doreşte să distrugă omenirea. *Gullum* (pisică) descompus în *GUL-LUM*, asemenea unui rebus, traduce ideea de „a distruge fertilitatea sau abundenţa". Enlíl nu doreşte ca omenirea lui Enki să prolifereze când cunoaşte Secretul interzis... Lângă Enki, săgeata cu stea îndreptată în jos ar putea să exprime mai multe lucruri, cum ar fi: zeul abisurilor (Enki), un vârf de metal strălucitor sau pur şi simplu semnul arhaic Mu, care înseamnă „a vorbi" şi „a dezvălui"!

cu originalele în faţă. El a subliniat bine prezenţa metalului transmis omului în rândurile 21 şi 22, dar a fost singura lui aluzie la un subiect recurent. N-a văzut nici elementele referitoare la veşmânt, nici chiar faptul că Şarpele l-a dat exclusiv femeii. Christian O'Brien s-a „înecat" astfel în apele cetăţii Kharsağ şi ale livezii sale, principalele elemente ale traducerii sale, pe care le repetă neobosit. De ce n-a tradus urmarea lizibilă a acestui document şi anume, coloanele 5 şi 6 ale tăbliţei CBS 11065? Desigur, din cauza conţinutului... care nu prea era în regulă! Dar să continuăm...

Rândul 24: *Síb- dun-gi*[210]*-a-zu [...] a-ašgab*
„Păstorul cu armă solidă care îl instruise [...] al artizanului."
CBS 11065 – a, coloana 2, rândul 24

Păstorul zeilor este Şarpele Enki. În tăbliţa CBS 14005 (faţa „b"), se arată că el îi supraveghea pe copiii înţărcaţi, cu alte cuvinte pe sclavii lipsit de hrană. Această situaţie insuportabilă a fost probabil unul dintre factorii care l-au îndemnat pe Enki să-i trădeze pe ai lui şi să-i ajute în secret pe muncitorii de pe domeniu, neputând să o facă pentru restul omenirii, care nu se afla încă total sub dominaţia acelor divinităţi tiranice venite din univers.

Rândul 25: *A - ba*[211]*- diğir-ri [...]*
„Cine dintre zei purta [arma sau Secretul nostru?]? [...].
CBS 11065 – a, coloana 2, rândul 25

---

[210] *Síb* („păstor") + *Dun-gi* („armă solidă"). (n.a.).
[211] *A - ba*: „cine"? (n.a.).

Mereu aceeaşi întrebare, mereu acelaşi răspuns: Enki, Şarpele, păstorul domeniului, artizanul cu armă solidă. În privința ultimelor rânduri ale acestei coloane, am făcut câteva tentative de reconstituire a pasajelor sparte, bazându-mă pe informațiile din acelaşi document: aceasta nu schimbă cu nimic contextul general al cărui sens deja l-am înțeles.

Rândul 26: *Ama- gigir- zu*[212] *nin [...]*
„Mama cunoştea carele, doamna [cunoştea Secretul zeilor?] [...].
CBS 11065-a, coloana 2, rândul 26

Din nou, mama! Ea este marea vinovată care l-a ascultat pe Enlil. Enunțarea faptului că ea cunoştea carele zeilor vrea să însemne că mama avea cunoştință de Secretul care provenea de la acele care, ce îi aduseseră pe zei pe Pământ. Acest fapt este confirmat mai departe în tăblița CBS 11065 – c, coloana 6 (rândurile 18 şi 19).

Rândul 27: *Mu-ù-tu/tud*[213] *[...]*
„El a vorbit, vai, a transformat [omul?] [...].
CBS 11065 – a, coloana 2, rândul 27

Rândul 28: *diğir-zu*[214] *azag/kù-an*[215]*-zu [...]*
„El i-a inițiat în metalul Cerului, ştiința zeilor, [...].
CBS 11065 – a, coloana 2, rândul 28

---

[212] *Ama* („mamă") + *gigir* („car") + *zu* („a cunoaşte", „a şti"): „mama cunoştea carele" (zeilor) (n.a.).
[213] *Tu/tud*: verbe „a transforma", „a schimba" (n.a.).
[214] *Diğir-zu*: „ştiința zeilor"! (n.a.).
[215] *Azag/kù-an-zu*: „a iniția în metalul Cerului" (n.a.).

Rândul 29: *Mu-ù [...]*
„El a vorbit, vai [...].”

CBS 11065 – *a*, coloana 2, rândul 29

Iată acum fața b a tăbliței CBS 11065. Coloanele 3 și 4 ale acestui document sunt practic ilizibile, ceea ce este regretabil, căci puținele elemente descifrabile din coloana 3 ne lasă să presupunem informații importante despre reacția zeilor care va duce la sentința divină înscrisă în coloanele 5 și 6. Reproduc pasajele lizibile din coloana 3. Coloana 4 rămâne din păcate neinteligibilă.

[...] a lovi [...] stabilit în mijlocul norilor, în cer [...] Destinele universului[216] *[...] Sarcina omului, destinul omului [...] carele*[217] *l-au alungat*[218] *ca să-l pună la locul lui [...] Înălțimi*[219]*, armata*[220] *preaiubită observa poporul veșmântului*[221] *[...] Enlíl, seniorul vastului munte [...], i-a zis păstorului destinului să ducă și să plaseze [omul?] [...] în numele seniorului nostru, tu, constructorul care [...] care îl favorizează [pe om?] [...].*

CBS 11065 – *b*, coloana 3, rândurile 14-23

Elemente inteligibile de pe această față „b” ne lasă să întrezărim o primă reacție a zeilor. Din „înălțimi”, cu ajutorul

---

[216] *An-ki*: „ univers”, pe care unii ar fi tentați să-l traducă „Cerul și Pământul” (n.a.).

[217] *Gigir*: „car” (n.a.).

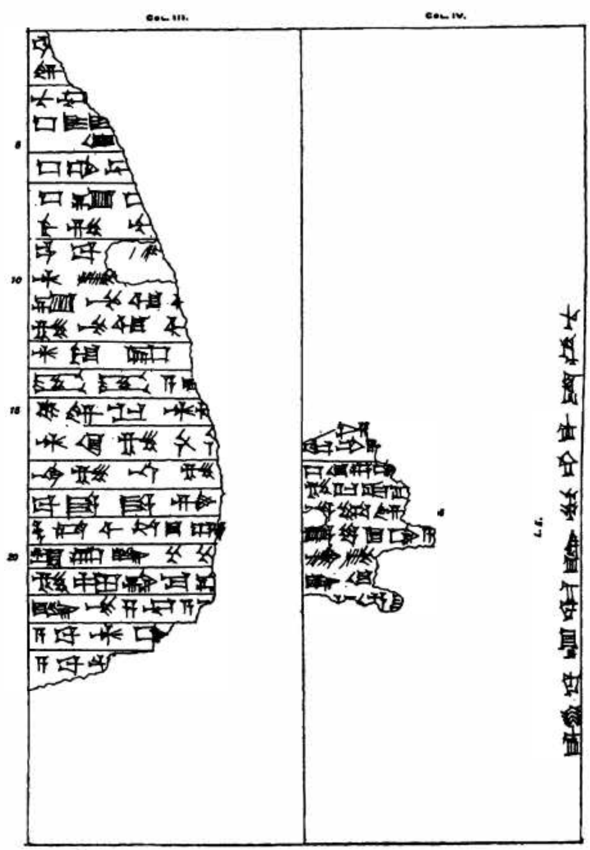
[218] Barton indică *lang-lang*, dar este vorba mai degrabă de *Lah-lah* (*M.É.A.*, intrarea 206 a): „a alunga”, „a duce cu sine” – un semn cuneiform pur akkadian (n.a.).

[219] *Nim* (*M.É.A.*, intrarea 433): „înălțimi”, „sus”, „deasupra” (n.a.).

[220] *Erin* în text: „armată”, „trupă”, „soldați” (n.a.).

[221] *Šù* (*M.É.A.*, intrarea 536) + *Un* / *Uku*$_3$ = „popor al veșmântului” (n.a.)

carelor lor este purtată o ofensivă îndreptată împotriva omului din Kalam (Sumer) ca să-l alunge de pe pământurile interzise ale muntelui, pe care le călcase nepermis, așa după cum am văzut. Scopul este de a-l pune pe om din nou la muncă în nordul marii câmpii (Edin), unde trebuia probabil să se ocupe de plantații diverse, deci de hrana zeilor, lucru care se regăsește în alte documente scrise pe argilă, care însă nu fac parte din această serie de tăblițe.

CBS 11065 – b, coloanele 3 și 4

Specia umană este asociată din nou cu *veşmântul*. Aici *Šù-un*, „poporul veşmântului", înseamnă că el nu mai e gol şi deţine ştiinţa îmbrăcăminţii, transmisă de Enki. De pe acele „înălţimi", armata zeilor îi observă pe muncitori... Hotărât lucru, despre sumerienii care au gravat aceste texte s-ar putea spune fie că aveau o imaginaţie atât de bogată, încât au inventat literatura ştiinţifico-fantastică înainte de Jules Verne, fie că aveau cunoştinţă atunci de tradiţii foarte vechi, pe care doar le-au reprodus pe argilă.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
BS 11065 – b (coloana 3): „**Zeii** descoperă că **fiinţa omenească** iniţiată de **Şarpele** Enki posedă **veşmântul**".	GN 3:10-11: „**Dumnezeu** descoperă că **bărbatul** şi **femeia** nu mai sunt goi, mulţumită **Şarpelui**".

Pasajul final al coloanei 3 este spart. Partea care a rămas lizibilă ne informează că Enlíl îi cere păstorului (Enki) „să ducă şi să plaseze" pe cineva, probabil pe om. Pe cele şase coloane ale acestui document lung, se situează singura apariţie directă a lui Enki, ceea ce face din prezenţa lui o excepţie, căci el este din acest moment marele absent din acest epilog, lăsându-ne se presupunem că nu era prezent la Kharsağ, nici măcar în Kalam (Sumer), atunci când s-au produs evenimentele dramatice descrise în ceea ce urmează...

9. Pedeapsa zeilor – CBS 11065 – coloana 5

Ultimele două coloane ale tăbliței CBS 11065 sunt bogate în informații diverse, deoarece evocă urmarea episodului Grădinii și a păcatului omenirii. Acest eveniment a fost complet suprimat din Geneză din motive pe care orice cititor obiectiv le va înțelege cu ușurință. Va fi vorba despre sentința pronunțată împotriva speciei umane și despre răzbunarea zeilor...

CBS 11065 – c, coloanele 5 și 6

[...] Camaradul pământos[222], cuprins de furie[223] (ne) asedia [până la?] flancurile gurii. Unealta îl trezise [...] trebuia protejată grădina de furia lui.

CBS 11065 – c, coloana 5, rândurile 7 şi 8

Din cauza absenței bruşte a celor două coloane precedente, nu ştim de ce specia umană este cuprinsă de furie şi se află la poalele muntelui zeilor, gata să ducă lupta...

Dacă contextul general al acestei serii de documente n-ar fi fost interpretat corect, ar fi fost posibil să se traducă începutul rândului 8 mai degrabă ca „arborele îl trezise" decât „unealta îl trezise", termenul sumerian *Ğiš* având, reamintesc, sensul dublu de „arbore" şi de „unealtă". Dar nu se poate face totuși vreo confuzie între aceşti doi termeni, dat fiind că tema metalului se repetă cu regularitate în aceste texte sub diferite apelative şi multe alte instrumente sunt numite și ele, rând pe rând.

În numele forței victorioase[224] [...] ca să fugă (spre) înălțimi[225]. El înconjura proprietatea şi răgea [...] în preajma [domeniului] seniorului [nostru] senior, pe înălţimi. Unealta şi arcul[226] pe care le crease dovedeau furia lui. Distrusese, trecuse şi dispusese de hotarele teritoriului nostru secret[227]. În fața gurii vieții[228], el vorbea de noua

---

[222] *Sahar-šeš*: „camarad/zi pământos/şi" sau "frate/ți al/ai pământului" (n.a.).

[223] *Íb*: „furie" (n.a.).

[224] *Šu-ner*: „forță victorioasă" (n.a.).

[225] *An* în text, care se traduce „înălțimile (muntelui)", nu „cerul" (n.a.).

[226] *Ğiš* („unealtă") + *Pan* („arc"). Am dat aici un sens concret cuvântului „unealtă", nu sensul abstract, care ar fi desemnat un obiect oarecare din lemn, încă o dată din cauza contextului, căci termenul „arc" se scrie în general *Ğiš-pan* (n.a.).

[227] *Zag-záh*: „teritoriu secret" (n.a.).

(sa) putere[229] *și de destinul care îl modelase abundent (ca) lăcustele*[230]. *Străinii*[231] *numeroşi se agitau și vagabondau*[232] *în libertate (ca) păsări nenumărate [...] De asemenea, foloseau vorbirea (divină)! Vai, secretul legat de cer fusese sfărâmat*[233] *[...].*

CBS 11065 – c, coloana 5, rândurile 9-15

Surescitată de noua sa putere, care nu mai vine din unealta cu efect civilizator și care susține viața, ci din arma de război simbolizată de arc, specia umană hotărăşte să cucerească teritoriul zeilor şi să se măsoare cu ei, probabil ca să obțină libertatea. Omenirea furioasă contează şi pe forța ei numerică ca să câştige bătălia. „Muncitorul este în număr mare ca lăcustele şi liber ca păsări nenumărate..." Acest punct ne confirmă că oamenii asociați teritoriilor divine s-au înmulțit grație sfaturilor lui Enki şi ale membrilor clanului său. Sclavul se deplasează liber, ceea ce sugerează că nu mai era legat de Edin, câmpia mesopotamiană, unde trebuia să muncească pe culturile zeilor.

Acest pasaj are o importanță considerabilă. Citim aici că omul a ales altă ramură dintre cele pe care i le putea oferi arborele cunoaşterii: cea a războiului, deci, prin extensie, cea a morții...

---

228 *Tila3-ka*: „gura vieții", limita teritoriului divin şi al țării Kalam (vechiul Sumer), unde se aflau oamenii (n.a.).

229 *Šu*: „putere", „forță" (n.a.).

230 *Buru4*: „lăcuste" sau „insecte" (n.a.).

231 *Bar* („străini") X 2: *bar - bar*: „numeroşi străini" (n.a.).

232 Barton semnalează *Su*, dar este vorba de *Díb* („a vagabonda", „a rătăci") (n.a.).

233 *Záh* („secret") + *Ma* („a lega") + *An* („cer") + *Ri* („a zdrobi") (n.a.).

O furtună[234] (trebuia) să se stârnească și să se extindă ca să extermine[235] Kalamul. Furtuna [...] trebuia să-i lege pe fugari. Această furtună restabilea controlul uneltei turnate din metal[236]! (Astfel), carele lui šatam[237], aparținând nișei noastre, au lovit (poporul) mamei – femeia înțeleaptă[238] – care se ascunsese [...] și care traversase apele Kalamului ca să ne schilodească[239] și să ne egaleze [...]. El poseda [vasta?][240] știință a răzorului nostru irigat[241], unealta primită și dezvăluită [...].

BS 11065 – c, coloana 5, rândurile 10-20

Zeii hotărăsc să riposteze. Se menționează aici una dintre armele lor și anume, cea a furtunii. Această furtună este stârnită de carele din cer care îi aparțin lui *šatam* (administratorul domeniului), deci lui Enlíl. Specia umană este asociată încă o dată cu mama, femeia înțeleaptă care a propagat Secretul zeilor, un mod„răutăcios" de a aminti că ea este marea vinovată pentru Păcat!

---

[234] *Im* („furtună") (n.a.).

[235] *Til* („a extermina") (n.a.).

[236] *Dù-ğiš*: „unealtă turnată din metal", sau„unealtă din metal", sau„unealtă modelată" (n.a.).

[237] Nicio îndoială posibilă cu privire la *Šatam-gigir*, „care ale administratorului". George Barton indică *Me* (?), dar aici este gravat *šatam* (vezi *M.É.A.*, intrarea 355). Știm că este vorba de Enlíl („seniorul suflului"), marele administrator al domeniului zeilor (n.a.).

[238] *Um*: „femeie înțeleaptă", termen pe care îl vom regăsi în ultima parte a acestei cărți odată cu istoria cetății Umma (n.a.).

[239] *Tar-tar*: „a schilodi" (n.a.).

[240] Semn cuneiform foarte prost gravat, probabil *Hé* („mare", „vast", „abundent") + *Zu* („știință",„cunoaștere") (n.a.).

[241] Barton semnalează *Uru*, dar este vorba de semnul cuneiform akkadian *Ušuš* (*M.É.A.*, intrarea 244) folosit pentru a denumi„un răzor irigat" (n.a.).

Seniorul, creator de destine, a blestemat ființa neagră dominantă[242], *el înconjoară [poporul?]. Sclavul din Kalam*[243] *conspira*[244], *urletele lui*[245] *[se ridicau?] spre culcușul nostru. El discuta despre strălucitorul Secret al grădinii*[246], *protestul avea loc (chiar) pe ogoare. Plângerea uneltei*[247] *se extindea (până) pe înălțimi. Ea dovedea protestul omenirii-vită*[248] *și ofensa olarului*[249]. *Plasa*[250] *(divină) s-a revărsat peste dușmanul de argilă*[251].

BS 11065 – c, coloana 5, rândurile 21-25

Șarpele nefiind prezent printre zei, mai degrabă Enlíl decât Enki este acum asociat cu destinele: el este cel care reinstaurează ordinea divină. Specia divină este numită *An-gi*$_6$, care se poate traduce prin „negri elevați" sau „negri dominanți". Probabil un joc de cuvinte, vrând să spună că omul (omul negru) este acum la fel de elevat și de puternic ca

---

242 Barton indică *Am* (?), dar este vorba cu siguranță de un *An*. Termenul folosit este *An-gi*$_6$ ce se poate traduce „negri elevați" sau „negri dominanți" (n.a.).

243 *Sağ* („sclav") + *Kalam-ma* (Kalam: Sumer) (n.a.).

244 Verb *Du*$_{11}$: „a conspira", *M.É.A.*, intrarea 15 (n.a.).

245 Barton semnalează *Sa* în loc de *Ù* („urlet", „protest", „furie") (n.a.).

246 *Sar-záh*: „secretul grădinii" (n.a.).

247 *I-ğiš*: „plângerea uneltei" (n.a.).

248 *Namlú-udu*: „omenire-vite" sau „omenire-oaie"! *Namlú* este un termen sumerian foarte vechi folosit în general ca să denumească omenirea primordială. Sumerienii s-au numit astfel mai târziu (n.a.).

249 *Bahar*$_2$: „olar". Confirmare a dezvăluirii făcute de Șarpele Enki: olarul este unul dintre epitetele zeului Enki-Ea în calitate de creator al unei părți din specia umană (vezi *M.É.A.*, intrarea 309) (n.a.).

250 *Dím* („plasă"). Este vorba de o armă punitivă a zeilor pe care o întâlnim în mai multe texte (n.a.).

251 *Im - bala*: „dușman de pământ" sau „dușman de argilă", ca să se aducă aminte că omul a fost făcut din „argilă" și că e dușmanul zeilor (n.a.).

zeii! Acesta este un vocabular folosit sistematic în ultima coloană a acestui document. După cum am remarcat deja, acest punct confirmă vechimea extremă a faptelor, dat fiind că, în epoca sumerienilor, nu existau decât semiți în extremitatea nordică a Mesopotamiei, nu africani!

La sfârşitul pasajului, se aminteşte că omenirea cunoaşte unealta mulţumită olarului, adică lui Enki, clonatorului zeilor şi creatorul speciei umane aflat în slujba coloniei cereşti. Plasa răzbunătoare indicată în rândul 25 este o armă divină care le aparţine zeilor. Va fi menţionată în ultima parte a acestei lucrări și anume, în istoria cetății Umma.

Construirea uneltei secrete[252], el a luat-o. Insulta a fost arsă puternic de care[253] într-un urlet de furie. Expediţia punitivă[254] şi-a reînsuşit[255] pământul (divin) şi poarta[256]! Dezvăluirea [care fusese transmisă?], vai! Dezvăluirea Splendorii[257], vai, se comunica şi domina câmpurile[258]. Eroul energic al sălaşului nostru a produs zgomotul războiului[259]. Šatam[260] în fruntea colinei noastre a tras[261] în

---

[252] *Ğiš-ku-záh*: „construirea uneltei secrete" (n.a.).

[253] Barton nu înţelege prezenţa carului şi semnalează *Ba* (?). Acel *Gigir* („car" – *M.É.A.*, intrarea 511) este totuşi gravat de multe ori în acest set de tăbliţe. Este vorba de vehiculele zeilor, în acest caz, care cereşti conduse de šatam Enlíl, aflat în fruntea expediţiei punitive! (n.a.).

[254] *Ğìr-íb*: „expediţie punitivă" sau „expediţie a furiei" (n.a.).

[255] Nu *Ba*, ci *Bi*: „a reînsuşi", „a răpi", „a lua"! (n.a.).

[256] Barton indică *Tun*, dar aici este gravat *Ká* („poartă") (n.a.).

[257] *Ka*-ul: „dezvăluirea splendorii" (n.a.).

[258] Iar şi iar *Gán* („câmp") pe care îl găsim în ebraică sub forma *Gan* („grădina") (n.a.).

[259] *Gaz* („război") + *za* („a face zgomot„) + *dím* („a produce", „a face"): „a produce zgomotul războiului" (n.a.).

[260] Semnul cuneiform este alterat, dar pare a fi cuvântul *šatam* ca pe rândul 18 din aceeaşi coloană. Pe de altă parte, *šatam* se află în fruntea muntelui

depărtare[262]*. Inimă mâniată, inimă mâniată*[263]*, carele s-au desfăşurat ca să răstoarne Kalamul [...]. Astfel, [...] apele terenului nostru (ar putea) [să favorizeze din nou?] cultura*[264] *[...]. Pământul grădinii*[265] *[...] a proteja sanctuarul nostru*[266] *de ofensa [...].*

BS 11065 – c, coloana 5, rândurile 26-33

Ultimele rânduri ale acestei coloane (rândurile 34-37) sunt prea deteriorate ca să se poată face o lectură coerentă. Acţiunea punitivă a zeilor este descrisă cu multe detalii, ca într-un roman sau într-un film de anticipaţie modern. Enlíl este numit *šàdu* („inimă mâniată"), care este asociat cu *šatam*, celălalt epitet al lui. Enlíl a luat comanda expediţiei punitive şi carele sale zburătoare ard specia umană! Dezvăluirea făcută omenirii de Şarpele Enki este numită „Splendoare". Această noţiune se alătură celei din rândul 23 al aceleiaşi coloane (mai sus), unde Secretul este numit „strălucirea Secretului grădinii". Secretul metalului luminează spiritele, acea strălucire incomparabilă fiindu-i oferită de scânteierea sa naturală...

Utilizarea termenului *šatam* în aceste rânduri, precum şi în rândul 18 al aceleiaşi coloane mă pune într-adevăr pe gânduri şi asta din cauza întrebuinţării sale în acest context de furie şi de urmărire: termenul ebraic *satam* înseamnă

---

zeilor şi a expediţiei punitive. Nicio îndoială posibilă (n.a.).

[261] *Izi-dù*: „a trage" (n.a.).

[262] Barton semnalează *Gid* (?), dar e *Sud* („departe", „în depărtare", „îndepărtat"), vezi *M.É.A.*, intrarea 373 (n.a.).

[263] Repetare a *Šà-dui*, „inimă mâniată" sau „inimă înfuriată". (n.a.).

[264] Barton indică *Dim* în loc de *Apin* („cultură", „plantaţie"), vezi *M.É.A.*, întrarea 56 (n.a.).

[265] *Ki-sar*: „pământ al grădinii" (n.a.).

[266] *Tùr*: „stână", care este şi o metaforă pentru „sanctuar" (n.a.).

tocmai „a urî" și „a urmări". Pe de altă parte, este folosit în Geneză când *„Esau a prins ură pe Iacov, din pricina binecuvântării cu care-l binecuvântase tatăl său"* (**Gn 27:41**) sau când „arcașii l-au ațâțat pe Iosif, au aruncat săgeți și l-au urmărit cu ura lor" (**Gn 49:23**).

10. Adevărata cădere a omenirii – CBS 11065 – coloana 6

Iată-ne ajunși la sfârșitul traducerilor pe care le-am realizat pentru această lucrare. Alte transcrieri și traduceri vor fi disponibile într-o carte viitoare, care va fi urmarea acestui studiu și va fi consacrată stabilirii *anunnailor* în Edin („câmpie").

Această coloană, a 6-a din tăblița CBS 11065, încheie episodul răzbunării zeilor și aduce elemente explicite despre adevărata cădere a omenirii. Primele două rânduri sunt prea deteriorate ca să se poată realiza o lectură inteligibilă. Toate rândurile anterioare rândului 8 sunt sparte, dar se poate face o reconstituire.

> *[...] Astfel dezvăluirea (divină) îl călăuzise[267] în lumina[268] (cunoașterii). [...] ca să-și rupă legătura. [...] Dezvăluirea secretului[269] a cufundat colonia noastră în vacarmul bătăliei[270]. [... nostru] sălaș l-a lovit pe sclavul care controla regiunea[271] (din cauza)*

---

267 Verbul *Ús* („a călăuzi", „a conduce" sau „a închide", „a izola") (n.a.).

268 Cunoașterea metalului îi aduce omenirii lumina zeilor, ceea ce confirmă rândul 23 din coloana 5 a aceluiași document, unde se spune că *„El discuta despre strălucitorul Secret al grădinii"* (n.a.).

269 *Mu - buzur*: „dezvăluirea secretului" sau „dezvăluirea misterului" (n.a.).

270 *Ù* („vacarmul bătăliei", „luptă") (n.a.).

dezvăluirii care (i-a permis) să vadă și să ia cu el instrumentul de metal[272]! [...noastră] terasă (divină) l-a lovit și l-a făcut să se culce, vai! [...nostru] senior a lovit ființa neagră dominantă[273]. El ne-a protejat zidul[274], el l-a făcut să se culce. El a protejat zidul nostru, seniorul a lovit ființa neagră dominantă. Dezvăluirea, vai, a adus puterea[275], vai, care trebuia micșorată!

CBS 11065 – c, coloana 6, rândurile 3-11

Dezvăluirea Șarpelui îndrumase specia umană „în lumină".Verbul folosit aici este *Ús*, care se poate traduce și „a închide", de unde ideea provenită din Cabală că Șarpele închisese specia umană în minciună sau moarte... Servitorul rebel este lovit și îndoit (culcat), în timp ce zeii recuperează zidul domeniului.

Purtat de furtună[276], seniorul se îndreptase (spre) ființa neagră dominantă. Reproducerea dezvăluirii[277], vai, a adus puterea, vai, ce trebuie micșorată! Sentința carelor seniorului[278] a zdrobit ființa neagră dominantă. Seniorul, distrugătorul și agitatorul muntelui își călărea nava[279] în mijlocul ființei negre dominante. Puterea maiestuoasă a seniorului îl impresura. El a asediat și a zdrobit ființa neagră

---

271 *Šu-gú* : „a controla regiunea" (n.a.).

272 *Al*: „instrument din metal" (n.a.).

273 *An-gi$_6$*,„negri înalți" sau „negri dominanți". Joc de cuvinte vrând să spună că omul (omul negru) este acum la fel de înalt și puternic ca zeii. Vom regăsi de multe ori acest calificativ până la sfârșitul acestei coloane (n.a.).

274 *Bàd*: „zid" (n.a.).

275 *Da-rá*: „a aduce puterea" (n.a.).

276 *Úg-tùm*: „purtat de furtună" sau „purtat de mânie" (n.a.).

277 *Nu-Mu*: „reproducere a dezvăluirii" sau „reprezentare a dezvăluirii"... (n.a.).

278 *Di* („sentință") + *Gigir* („car/e") + *Am* („senior") (n.a.).

279 *Má* („navă", „vas") + verb *U$_5$* („a călări", „a merge cu carul", „a călători", „a se ridica") (n.a.).

dominantă. Prevestirea morții[280] *și vacarmul bătăliei îl asaltau pe cel înveșmântat*[281].

CBS 11065 – c, coloana 6, rândurile 12-17

Specia umană este numită din nou „înveşmântată" – simbol al civilizației şi al inteligenței. Forța excepțională a navelor lui Enlíl este confirmată, carele sale îi impresoară pe asediatori. Şi în argilă este scris chiar cuvântul „moarte" ca să se semnaleze ce îl aşteptă pe acel om încrezut. Redactorii (de sex masculin!) ai Genezei au preluat această noțiune şi au asociat-o în mod exclusiv cu Şarpele şi cu femeia, doar că nici Enki, nici femeia n-au luat armele în versiunea originară, ci oamenii au făcut-o („ființa neagră dominantă")... Femeia este doar spectatoarea neputincioasă a acestei nebunii sângeroase:

O prevestire de moarte și un strigăt ieșeau din trupul mamei[282]*,vai! Puterea folosului luminii*[283] *carelor puternice fusese adusă singurei femei înțelepte*[284] *(de care) se apropiase. Stăpân divin al cedrilor! Senior al puterii cetății și al depozitului, tu făceai întoarceri bruște în cer*[285]*. (Ca să) ne asigure sălașul până la pământul nostru de hrană*[286]*, carele au făcut fărâme dezvăluirea*[287]*. Seniorul agitației de pe munte*

---

280 *Úš-Mu*: „prevestire a morții" sau „prevestire a sângelui" (n.a.).

281 *Túg*: „cel cu veșmânt" = „cel înveșmântat" (n.a.).

282 Barton vede aici *Ami* în loc de *Ama* („mamă"), care o denumeşte pe mama speciei umane, deci pe Eva! (n.a.).

283 *U*$_4$ („lumină") + *Maš* („folos") + *Šu* („putere") = „puterea folosului luminii". Alt pasaj care leagă secretul zeilor (metalul) de lumină. Se arată aici că acest secret provenea de la carele zeilor (n.a.).

284 *Umu-aš*: „unica femeie înțeleaptă" (n.a.).

285 *An-gi*$_4$: „întoarceri pe cer sau înălțimi" (n.a.).

286 *Ninda-ki*: „pământ de hrană" (n.a.).

287 *Mu-dar*: „a face fărâme dezvăluirea sau mărturia" (n.a.).

a zdruncinat dezvăluirea și insulta ființei negre dominante! Oh, care ale cetății zeilor! Drumul[288] *carelor seniorului [a făcut fărâme*[289]*?] ființa neagră dominantă.*

CBS 11065 – c, coloana 6, rândurile 18-25

Úš-mu-ù-ama-e-na₅: „O prevestire de moarte și un strigăt ieșeau din trupul mamei". Mama, copleșită de durerea de a-și vedea progeniturile masacrate, pare să fie considerată marea vinovată. Este în mod perfid făcută răspunzătoare de moartea speciei sale. Se repetă că deține puterea luminii care provine de la carele cerești. Ultimă ofensă!

Enlíl și soldații lui fac întoarceri pe cer și efectuează ultimul asalt sângeros. Unde este Enki? Deoarece nu este menționat deloc, presupunem că nu era prezent în timpul acestui atac și trebuie să fi fost în vizită într-o țară străină. Enki este cunoscut în texte ca o ființă pașnică: el nu suporta războiul! Hotărârea de a porni această ofensivă atunci când el nu era nici la Kharsağ, nici în Kalam a fost astfel luată în acel moment de oameni, căci ei ar fi știut probabil că Enki s-ar fi împotrivit în mod sigur. Uneltele aveau darul să-i trezească iar armele să-i protejeze, nu să slujească la atacuri.

Zeii au profitat de această ofensivă a oamenilor pentru a riposta și a da o lovitură fatală emancipării muncitorilor lor. Această acțiune le va fi servit astfel ca pretext pentru a reinstaura ordinea și a preveni faptul că ființele umane pot accesa arborele nemuririi. Vom mai vorbi despre acest arbore

---

[288] *Ğìr-gigir* („cale" ori„drum de care") sau *Úg-gigir* („mânia carelor"). *Ğìr* și *Úg*, același semn cuneiform, vezi *M.É.A.*, intrarea 444 (n.a.).

[289] Verb sfărâmat, reconstituire posibilă pornind de la verbul *Dar* („a face fărâme") menționat cu trei rânduri înainte (vezi rândul 22) (n.a.).

în ultima parte a acestei cărţi şi în epilog.

> *(În acea perioadă), mesagerii*[290] *observau şi expuneau favorabil în cer, (ei erau) marii şi măreţii observatori*[291] *ai seniorului. Puterea exterioară*[292] *a seniorilor înălţaţi*[293] *– natura sa – fusese adusă din cer! (Dar) despre câmpurile*[294] *de viaţă cu grădina strălucitoare*[295]*, artizanul şoptise şi vorbise*[296]*, (atunci) când marii mesageri*[297] *o înconjurau pe mamă*[298] *şi turnau metal*[299] *în grădină. Marea unealtă*[300] *fusese glorificată ca erou, cel al moştenirii carelor*[301] *puternice ale rasei noastre foarte misterioase*[302]*: unealta transmisă în mod abuziv mamei*[303]*!*
>
> **CBS 11065 – c, coloana 6, rândurile 26-33**

Acest pasaj este într-adevăr foarte interesant: aflăm aici că pe domeniul zeilor există mesageri (*sukkal*) calificaţi ca „observatori". Când Şarpele artizan Enki transmisese

---

290 *Sukkal* în text: „mesager" (n.a.).

291 *Kal-lgi*: „mari ce observă" = „mari observatori" (n.a.).

292 *Bar-šu*: *Bar* („exterior", „străin") + *Šu* („putere", „forţă") = „putere străină"! (n.a.).

293 *Am-an/diğir* : „seniori înalţi ori din cer" sau „seniori-zei" (n.a.).

294 *Gán-zi*: „câmp/câmpuri de viaţă" (n.a.).

295 *Sar-ud*: „grădină strălucitoare" (n.a.).

296 Verbe *Bi* („a şopti") + *E* („a vorbi"). „Infamul Şarpe" şoptise secretul! (n.a.).

297 *Sukkal-gíd*: „mari mesageri" (n.a.).

298 *Ama-gi4*: „a înconjura mama" (n.a.).

299 Din nou verbul *Dù*: „a turna metal"! (n.a.).

300 *Ğiš-gal* poate să se traducă „tron", dar am optat pentru *Ğiš* („unealtă") + *Gal* („mare") din cauza contextului (n.a.).

301 *Eğer-gigir*: „moştenirea carelor" (n.a.).

302 *Kul* („rasă", „descendenţă") + *buzur* („misterios, „secret") x 2 („foarte" sau plural): „rasă foarte misterioasă", deci cea a zeilor (n.a.).

303 O traducere strictă a acestei propoziţii ar putea fi: „unealta comunicată mamei în mod abundent" (n.a.).

(şoptise!) câmpurilor din Kalam secretul grădinii Eden din Kharsağ, observatorii-mesageri ai săi turnau metalul pe domeniul divin. Observatorii cu pricina sunt *nungalii* sau *igigii* din textele de pe argilă. Aceste fiinţe şi descendenţii lor sunt în mod clar susţinătoarele lui Enki, considerate şi copiii lui... Ca şi cum, Secretul odată răspândit, aceşti observatori răspândiseră ei înşişi ştiinţa metalurgiei în rândurile speciei umane. Nu este singurul text care exprimă această idee.

Mai înainte, s-a arătat că în *Cartea lui Enoh* Azazel (Enki-Osiris) este un înger care a coborât „să corupă" omenirea aducându-i ştiinţa metalului înainte de a-şi trimite „veghetorii destrăbălaţi" care s-au unit cu fiicele oamenilor şi au dat naştere unei rase de oameni celebri, formată din eroi sau giganţi. Ei sunt numiţi „nefilimi" în Biblie. Am demonstrat în *Trezirea Fenixului* că o mare parte din trupele lui Enki-Osiris se afla în Egipt şi termenul *nefilim* trebuie asociat cu cuvântul egiptean *nefel* sau *nefer* („copil", „sămânţă", „foarte mare", „bun"), ceea ce ne trimite la ebraicul *nephel* sau *nephil,* tradus „gigant", care îi numeşte pe *nefilimi,* copiii concepuţi de zei cu fiicele oamenilor.

În Egipt, însoţitorii lui Osiris (Enki) s-ar fi scindat în mai multe clanuri din cauza împerecherii dintre zei şi oameni. În *Trezirea Fenixului,* am explicat şi că printre aceşti însoţitori existau fierari (*mesentiu*) asociaţi cu numiţii *Shemsu-Ra* („însoţitori ai luminii sau ai lui Ra") şi cu *Shemsu-Heru* („însoţitorii lui Horus"). *Mesentiu* este format pornind de la rădăcina *mesen,* care înseamnă „a apăra" şi „a proteja" în egipteană. Aceşti *mesentiu* aveau reputaţia că mânuiau fierul şi fabricau arme, ceea ce confirmă legătura lor cu îngerii veghetori din textele biblice, ca şi din rândurile 26-33 din

tăbliţa CBS 11065 – c, coloana 6.

Prezenţa acestor fierari în Grădină trebuie să fie asociată cu aceea a veghetorilor lui Enki din tunelurile localităţii Eruh. Acea regiune trebuia să cuprindă subterane întinse şi forje vechi.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 11065 – c (coloana 6): „Artizanul Enki i-a dezvăluit secretul **metalurgiei femeii**, în timp ce fiii lui, **marii mesageri-observatori**, **toarnă metal** şi coabitează cu ea (mama speciei umane). **Mama** cunoaşte **secretul zeilor: unealta dezvăluită**".	**Gn 6:1-5** şi Cartea lui Enoh, Cap. 8:1: Fiii lui Dumnezeu şi-au luat ca **neveste fiicele** oamenilor şi i-au zămislit pe **nefilimi**, ceea ce a adus corupţia la om + Azazel a transmis **secretul zeilor**, **ştiinţa metalelor** omenirii şi astfel a corupt-o".

Dar, aşa cum a fost menţionat, fiinţa omenească a avut totuşi de ales între bine (civilizaţie) şi rău (război), ceea ce o face răspunzătoare de propriul destin. Ca justificare, nu trebuie să uităm că alegerea sa disperată n-a fost probabil decât o imitaţie a ceea ce făcuseră creatorii ei războinici... Aş vrea să vă propun acum traducerea ultimelor rânduri, urmată de descompunerea lor.

Mama se bucurase de puterea zeilor (astfel) dezvăluită; de unealta [ofensatoare] care i-a fost şoptită. [Omul] de argilă a fost pus înapoi la locul lui de muncă şi legat. A fost blestemat şi schimbat! (Pentru că) dezvăluirea a fost dată [mamei], stârnită şi şoptită în grădină, vai, cetatea [a blestemat] omul din grădină!

CBS 11065 – c, coloana 6, rândurile 34-38

Și acum descompunerea rând cu rând.

Rândul 34: *Ama („mamă") - Húl („a se bucura") - Am („putere) - A („articol") - Diğir („zei") - Ka („a dezvălui", „vorbă")*
„Mama se bucurase de puterea zeilor[304] *(astfel) dezvăluită;*

CBS 11065 – c, coloana 6, rândul 34

Rândul 35: *Ğiš („unealtă", „copac") - [In? („ofensă"/„ofensator")] - bi („a șopti") de unealta [ofensatoare]*[305] *care i-a fost șoptită.*

CBS 11065 – c, coloana 6, rândul 35

Rândul 36: *Im („argilă") - [Na? („om"), ca în rândul 38]*
- Gi „pus la locul lui", „stabilizat") - Dù („a lega") - Íb („a blestema")
– bal („a schimba")
„[Omul][306] *de argilă a fost pus înapoi la locul lui de muncă și legat*[307]*.*
A fost blestemat și schimbat[308]*!"*

CBS 11065 – c, coloana 6, rândul 36

Rândul 37: *Ka („dezvăluire", „vorbă", „a dezvălui") - Gíd („trezit", „sporit", „lărgit") - [Ama? („mamă"), ca în rândurile 30, 33, 34] - ba („a da", „a oferi") - Sar („grădină") - A („în") - bi („a murmura")*
„(Pentru că) dezvăluirea[309] *a fost dată [mamei]*[310] *stârnită*[311] *și*

---

304 *Am-a-diğir*: „puterea zeilor" (n.a.).

305 Semn cuneiform pe jumătate spart, poate *In* („ofensă"/„ofensator"), vezi M.É.A., intrarea 148 (n.a.).

306 *Im-[na ?]*: „[omul] de argilă". Cuvântul *Na* este spart, dar reconstituirea lui este posibilă mulțumită repetării sale în rândul 38 (ultimul rând) (n.a.).

307 Verbele *Gi* („(re)pune la locul său", „a stabiliza") + *Dù* („a lega") (n.a.).

308 Verbele *Íb* („a blestema") + *Bal* („a schimba") (n.a.).

309 *Ka*: „dezvăluire", „declarație" (n.a.).

310 Semn cuneiform spart, probabil *Ama* („mamă"), ca în rândurile 30, 33 și 34 (n.a.).

311 *Gíd* („a lungi", „a mări", „a lărgi", „a spori"), joc de cuvinte ce vrea să

șoptită în grădină"

CBS 11065 – c, coloana 6, rândul 37

Rândul 38: *À („vai") - Uru („cetatea") - Na („omul") - [íb? („a blestema"), ca rândul 36] - Sar („grădină")*
„vai, cetatea [a blestemat][312] omul din grădină[313]!"

11065 – c, coloana 6, rândul 38

Nu mai e nimic de adăugat. După cum spune Geneza, omul este alungat din Grădină și e blestemat! Biblia a ales să nu menționeze Secretul zeilor, preferând să traducă termenul „unealtă" cu „arbore". Biblia nu menționează nici că omul a fost schimbat. Cum a fost schimbat? Ne-am putea imagina o nouă manipulare genetică care să „reducă" omul, cum putem găsi în literatura pe argilă (de exemplu, Enki și Ninmah – AO 7036/BM 12845), unde vedem că Ninmah (Ninkharsağ) încearcă diferite experiențe genetice asupra speciei umane ca să se măsoare cu Enki. O manipulare genetică de acest tip este menționată mai departe în Geneză tocmai când este vorba de nefilimi, ceea ce ar corespunde cu textul nostru. Asta ne-ar demonstra încă o dată că „reciclarea" acestor documente scrise pe argilă ar fi fost făcută fără să se respecte vreo ordine cronologică față de originale. Dumnezeu anunță în pasajul respectiv: „Duhul Meu nu va rămâne pururi în om, căci omul nu este decât carne păcătoasă: zilele lui vor fi doar de 120 de ani" (**Gn 6:3**), ceea ce ne face să credem că omul trăia înainte mult mai mult.

însemne „a stârni" (n.a.).

[312] Semn cuneiform spart, probabil *Íb* („a blestema", „a insulta"), ca în rândul 36, unde se spune că „omul a fost blestemat și schimbat" (n.a.).

[313] Iar și iar *Sar*, „ grădină" (n.a.).

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
CBS 11065 (coloana 6): „Omul **este blestemat** și **alungat** din **grădina Edenului**, pentru că **Șarpele**-artizan Enki **i-a vorbit femeii** și i-a șoptit Secretul uneltei. **Omul** este **repus la locul lui de muncă**".	Gn 3:22-24: „Omul **este blestemat** și izgonit din **grădina Edenului**, pentru că **Șarpele i-a vorbit femeii** și a pus-o să mănânce din fructul pomului cunoașterii binelui și răului. **Omul este obligat să muncească** ca să supraviețuiască".

Cum se face că tot ceea ce noi am descoperit până aici nu a fost reliefat înainte sau n-a fost tradus în mod convenabil? Pur și simplu pentru că cercetările asiriologilor din universitățile americane au fost finanțate întotdeauna de fonduri private, provenite de la miliardari americani creștini, adventiști și baptiști, care au o lectură radicală a Bibliei. Roadele cercetărilor sunt secrete și circulă în interiorul unui cerc foarte închis. Restul e disponibil în seraiurile universitare formate doar din profesioniști. Publicului i se aduc la cunoștință doar fărâmituri, deoarece avem aici o reconsiderare fundamentală a originilor religiilor și a Bibliei, stâlpi ai societății noastre occidentale. Așadar, este cât se poate de verosimil ca aceste texte să fie cunoscute de un număr infim de specialiști în limba sumeriană, dar n-au fost niciodată făcute publice din motivele amintite mai sus.

Numărul celor capabili să descifreze sumeriana pe planeta noastră nu e, probabil, mai mare de 100, cel mult. Și, dintre aceștia, cei care au exersat sumeriana frecventând University Museum of Philadelphia în cursul ultimilor 100 de ani, nu

sunt, probabil, mai mulți de 30. Putem deci să estimăm în mod judicios că lingviştii care erau la curent cu conținutul textelor de pe aceste tăblițe de lut sunt probabil vreo 15; este o aproximare ce mi se pare destul de rezonabilă.

A PATRA PARTE

ORIGINILE LACRIMILOR

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE ȘI DISTRUGEREA CELOR DOI ARBORI DIN EDEN

Vom aborda acum altă fațetă a istoriei arborilor din Eden şi a „păcatului comis de om", aşa cum a fost reprodusă în Geneză după textele înscrise în argilă, dar bazându-ne de data aceasta pe inscripţiile regale sumeriene şi akkadiene. Vom avea astfel în faţă texte puţin mai recente decât cele pe care tocmai le-am studiat. Acestea din urmă relatează evenimente mult mai apropiate de noi în timp.

Nu ne vom mai „scălda" în ceea ce astăzi este considerat în general mitologie, ci vom pătrunde mai profund în istoria omului, cea a regilor Sumerului şi a cronicilor lor regale, repertoriate istoric ca fapte. Vom avea o senzaţie de *déjà-vu*, cea a unei istorii trăite deja, dar de data aceasta la scară umană, nu divină, cu toate că zeii, aşa după cum veţi vedea, nu vor fi niciodată departe... După părerea mea, s-ar putea vorbi aici de efectul de bumerang, de ricoşeu ce pare a se dovedi util pentru rezolvarea unei probleme pe care trecutul a lăsat-o neelucidată, o replică la scară umană a ceea ce am descoperit înainte, reprodus totuși în mod arhetipal mai târziu.

În chip de introducere, se dovedeşte util să menţionăm pe scurt un vechi mit sumerian care ne va permite să facem legătura dintre povestea domeniului Kharsağ şi cea a grădinii sale Eden, şi istoria conflictului dintre regatele Umma şi Lagaš, conflict pe care îl vom analiza în cele ce urmează. Acest mit ne vorbeşte depre Şarpele Enki, pe care îl cunoaştem, şi despre fiul lui Enlíl, al cărui nume era Ninğirsu-Ninurta.

Zeii anunnai, fiind în război cu indivizi necunoscuţi şi supranaturali, unul dintre ei, Anzu, subtilizează tăbliţa destinelor de la Enlíl, ceea ce are ca efect crearea de disfuncţii cosmice şi terestre care vor perturba suveranitatea zeilor. Atunci, i se cere lui Ninğirsu-Ninurta, fiul războinicului Enlíl, să recupereze această regalitate pierdută. Ninğirsu-Ninurta îl atacă pe Anzu şi îl face pe acesta să scape tăbliţa; aceasta cade atunci în lumea subterană a lui Enki, care se grăbeşte să recupereze regalitatea ce se afla iniţial în mâinile rivalului său Enlíl. Enki laudă victoria fiului lui Enlíl, asigurându-l că numele îi va fi onorat în eternitate. Dar Ninğirsu-Ninurta doreşte să recupereze tăbliţa providenţială şi să ajungă în fruntea regalităţii zeilor. În acest scop, el imaginează un complot împotriva lui Enki. Acesta din urmă, bănuind ce se urzeşte în inima fiului lui Enlíl, creează o ţestoasă căreia îi insuflă viaţă. Animalul îl prinde pe Ninğirsu-Ninurta de gleznă atunci când războinicul vine la poarta sanctuarului lui Enki şi, săpând o groapă, aruncă acolo pământ ca să-l îngroape. Enki îi arată atunci lui Ninğirsu-Ninurta pretenţiile şi slăbiciunea lui şi declară că a vrut să-l umilească, pentru a-i arăta cine era cu adevărat stăpânul[1].

Rezumat al textului Ninurta şi ţestoasa, CBS 8319/ CBS 15007/CBS15085

Toată această parte a patra a investigaţiei noastre începe

[1] Vezi Rachet, Guy, *Dictionnaire des civilisations de l'Orient ancien*, Editura Larousse, 1999, şi *Mythologies*, Editura Gründ, 2002 (n.a.).

cu tema țestoasei care este, după cum am văzut (vezi Figura 16), simbolul personal al lui Enki – zeul Șarpe al Înțelepciunii, artizanul care i-a dezvăluit speciei umane secretul uneltei. Faptul că în mitul prezentat țestoasa a fost folosită ca armă ca să dejoace planurile lui Ninğirsu-Ninurta, fiul lui Enlíl, nu poate să fie rodul întâmplării. Dar oare despre ce armă este vorba și ce simbolizează ea?

1. *UMMA-NA* sau uman

Termenul generic sumerian utilizat pentru a denumi țestoasa este *Kúšu*, a cărui descompunere ar da, conform dicționarului lui John A. Halloran (Sumerian Lexicon): *KU*$_6$ („pește") + *ŠÚ* („a acoperi", „a reacoperi"), ceea ce face din *Kúšu* un„pește acoperit". Cu toate că sunt de acord cu această posibilitate, aș emite o a doua, care este că acest termen ar putea, fonetic și mai ales etimologic, să derive din *KÚ* („hrană") + *ŠÚ* („putere"), ceea ce i-ar acorda țestoasei noastre („hrana puterii") o virtute magică ce i-ar conferi putere persoanei care ar consuma-o sau care s-ar prevala de simbolismul ei.

În toate culturile din Lumea Veche, țestoasa simbolizează trei concepte comune: nemurirea, universul și stabilitatea. Ea este considerată mediatoarea dintre Pământ și Cer. În China, carapacea și creierul ei servesc la prepararea unor poțiuni de nemurire. Supusă acțiunii focului, partea plată a carapacei (Pământul) exprimă limbajul Cerului și servește la divinație. Ea incită la o atitudine spirituală fundamentală și reprezintă astfel concentrarea și întoarcerea la starea primordială. În

India, țestoasa este simbolul stabilității în crearea universului, ca și al regenerării omului. Pliniu cel Bătrân considera carnea de țestoasă un remediu salvator contra otrăvurilor și-i atribuia calități potrivite pentru anihilarea acțiunilor magice[2] nefaste. În Mesopotamia, ea era așadar simbolul lui Enki, zeul Înțelepciunii și al rațiunii, cel care gustase din plantele nemuririi, a căror taină era cunoscută de Ninhursağ-Ninmah, fosta soție a lui Enlíl. Deoarece mâncase din aceste plante, Enki le cunoștea și el în mod obligatoriu secretul.

Există oare în Mesopotamia o regiune care ar fi în legătură cu țestoasa? Răspunsul este afirmativ: vechiul teritoriu sumerian numit Umma și orașul cu același nume se scriu într-adevăr cu logograma *Ğiš-Kúšu*, a cărei traducere strictă ar fi „arborele țestoasei" și, deci, „arborele nemuririi". Mai mult, găsim pentru această localitate un alt mod de a o scrie, care este *Ğiš-Hú*, literal „arborele pătrunderii sau al transformării".[3] O concordanță surprinzătoare când știm că termenul ebraic folosit în Biblie ca să numească „pomul binelui și al răului", din care omul va mânca fructul în Eden, este *Éts Iada*, literal „arborele înțelegerii"! Știm astăzi, grație descoperii listei în două limbi, că numele acestui teritoriu era scris ca mai sus, doar că era pronunțat „Umma".

Iată-ne astfel în fața unor asocieri neașteptate, dat fiind că acest oraș Umma ne oferă două lecturi, deci două nume:

---

[2] Chevalier, Jean, și Gheerbrant, Alain, *Dictionnaire des symboles*, Paris, Editura Seghers, 1974 (n.a.).

[3] Particula sumeriană *HÚ* face parte din aceeași familie cu *DÚ*, *TU* și *TUD*, ale căror sensuri sunt: „a transforma", „a intra", „nou-născut", „naștere", „a renaște" și „a da naștere (n.a.).

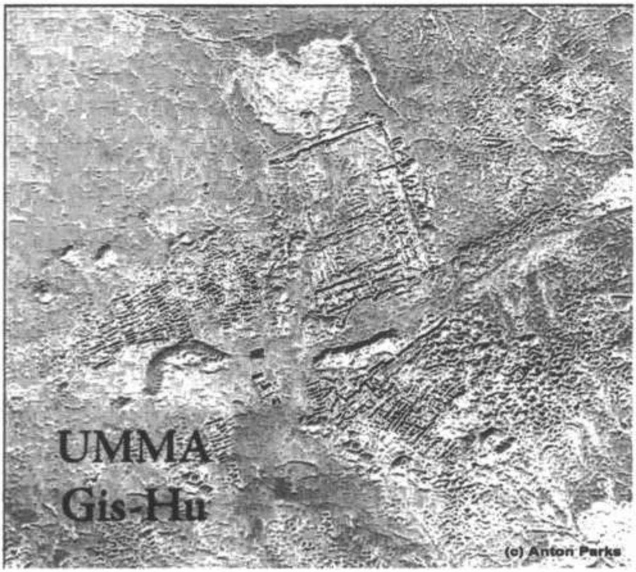

Figura 24: Situl Tel Djokha, al doilea oraş Umma; numele lui înseamnă „arborele înţelegerii". Această cetate, plasată sub protecţia lui Enki, simboliza arborele cunoaşterii binelui şi răului. Locuitorii din acest oraş au luat armele ca să lupte cu cei din regatul divin Lagaš, aproximativ anul 2550 î.Hr.

Ğiš-Kúšu („arborele nemuririi") şi *Ğiš-Hú* (arborele înţelegerii sau al cunoaşterii") care ne amintesc de cei doi arbori biblici. De ce două nume? Dacă este să dăm crezare ultimelor descoperiri arheologice realizate exact înainte de războiul din Golf din 2003, n-ar fi existat doar un singur oraş Umma, ci două, şi anume Tell Djokha (31° 40' 1.8" N, 45° 53' 15.3" E) şi Umma al-Aqarib (31° 36' 40.0" N, 45° 56' 24.4" E).

Istoria cetăţii Umma este pasionantă. Unul dintre siturile din acest teritoriu, numit astăzi „Tell Djokha", ocupă o colină care domină o câmpie (Edin), pe care se întindea în epoca sumeriană un sistem de irigaţii enorm. Întrucât cele mai mari oraşe sumeriene erau departe de cele două fluvii biblice, Tigrul

şi Eufratul, fusese construită o reţea de canale colosală, dintre care unele îndeajuns de largi ca să permită ambarcaţiunilor comerciale să ajungă până la porţile celor mai mari cetăţi, cum ar fi Umma, să încarce şi să descarce mărfuri. Ştim că Umma, care se situează în situl Tell Djokha, făcea comerţ cu multe alte oraşe, cum ar fi Nippur şi le vindea mărfuri esenţiale. Printre locuitori se aflau tot felul de meşteşugari şi lucrători talentaţi.

Informaţiile de care dispunem despre Umma şi locuitorii ei provin în principal din scrierile regale ale domeniului Lagaš, aflat în conflict cu domeniul Umma. Mulţumită acestor arhive, avem la dispoziţie numeroase elemente despre certurile dintre cele două state pentru posesia unui teren agricol vast, numit *Gú-edin*, şi a unei plantaţii de palmieri, *Mušbianna*, a cărei traducere strictă ar fi „Şarpele care vorbeşte din Ceruri"...

Această banală războire dintre suverani devine deosebit de interesantă când ştim că divinităţile atribuite domeniului Lagaš sunt Ninğirsu şi tatăl lui Enlíl, Lagaš şi Ğirsu ţinând astfel de o autoritate patriarhală. Domeniul rival, Umma, se afla sub tutela matriarhală a zeiţei Ninmah, a Nisabei şi a lui Ereškigal, dar şi a fratelui acesteia din urmă, Şarpele Înţelepciunii Enki şi, în sfârşit, sub cea a unui zeu minor, numit „Šara"[4]. Mai multe dedicaţii ieşite la iveală în urma unor săpături clandestine la Umma ne dezvăluie principalele divinităţi ale acestui oraş:

Pentru Enkigal, Urlumma, regele din Umma, fiul lui Enákala, regele

[4] *Šara* înseamnă „tron divin" sau „rege". Šara este în general considerat fiul zeiţei Inanna (n.a.).

din Umma, și-a construit templul.[5]

Tăbliță de lapislazuli sumeriană din Umma (ID3a)

Enkigal (*ENKI-GAL*, „marele Enki") era zeul Șarpe al Înțelepciunii venerat la Umma. Există probabil aici un joc de cuvinte cu EN-KIGAL („seniorul lumii subterane), dacă facem analogia cu sora sa geamănă Ereškigal, „suverana lumii subterane".

Penntru Ereškigal, regina apusului, Lu'utu, prințul din Umma, fiul Nininsinia, pentru viața sa, în locul răsăritului, locul unde se fixează destinul, a construit un templu; i-a decorat fațada și a făcut să-i strălucească numele[6].

Cui sumerian din argilă, de la Umma (IID2b)

Pentru Ninhursağ, mama zeilor. Lu'utu, prințul din Umma, pe esplanada lui preaiubită, pentru viața sa, a construit un templu. A făcut un sol bun pentru fundații, și-a pus acolo depozitul de fundație și i-a reglementat ordonanțele.[7]

Cui sumerian din argilă, de la Umma (IID2a)

Umma provine de la termenul sumerian *UMMA* sau *UM(U)*, „femeie bătrână", „femeie înțeleaptă", „femeie-remediu" sau „vrăjitoare", pe care îl găsim astăzi în akkadianul *Umma* și arabul *Umm*, ambele însemnând pur și simplu „mamă". Tocmai această „mamă" (*Um* sau *Umu*) primise de la Șarpe „puterea eficientă a luminii care vine de la carele

---

[5] Sollberger, Edmond, și Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales sumériennes et akkadiennes*, Paris, Editura du Cerf, 1971, p. 83 (n.a.).

[6] *Ibidem*, p. 121 (n.a.).

[7] *Ibidem*, p. 121 (n.a.).

teribile" în CBS 11065 – c (coloana 6, rândul 19) și care fusese urmărită de „carele lui šatam" în CBS 11065 – c (coloana 5, rândul 18). Este vorba, deci, de Eva, marea păcătoasă, cea care îl ascultase pe Șarpe și răspândise Secretul metalurgiei în rândul omenirii din țara Kalam (Sumer).

Descompunerea strictă a termenului sumerian *UM-MA* ne dă această traducere surprinzătoare: *UM* („femeie înțeleaptă", „femeie bătrână") + *MA* („a atașa", „a plasa") și anume: „Femeie Înțeleaptă care atașază (omenirea de moarte?)" sau „Femeie Înțeleaptă care plasează (secretul zeilor în mâinile omenirii?)". Această descoperire ne readuce în timpurile îndepărtate din preistorie, când Zeița-Mamă domnea peste cele mai mari orașe din vechiul Orient. Străvechiul domeniu Umma făcea probabil parte dintre acele cetăți arhaice unde era venerată Zeița, probabil prin Nanše sau Nisaba. Aceste două zeițe simbolizau fertilitatea și erau asociate cu Șarpele Înțeleptului Enki.

Am văzut mai sus că locuitorii din Umma erau meșteșugari și muncitori: nu este deci surprinzător să descoperim în vocabularul akkadian termenii *Ummânu,* „oameni", „grup de lucru", „meșteșugar", „muncitor" și *Ummânum,* „popor" și „armată". De altfel, regăsim numele acestui oraș mitic în actualul termen arab Umma („comunitate" și „națiune").

Alt punct impresionant: suveranii din Lagaš invocă divina protecție a lui Ninğirsu și a tatălui său, Enlíl în textele regale, coborându-i permanent pe locuitorii din Umma la rangul de simpli oameni harnici, numai buni să muncească pentru regalitatea din Lagaš și să se supună zeilor lor

patriarhali. Regatul lor poartă numele *ŠIR - BUR-LA*, care corespunde cu Lagaš şi a cărei traducere este „Pasărea Eternei Tinereţi". În ochii fiinţelor din acest domeniu divin al eternei tinereţi, oamenii din Umma – numiţi *UMMA-NA* (literal „oamenii din Umma" sau „oamenii Femeii Înţelepte") – nu sunt nimic altceva decât oameni confruntaţi cu divinul cuvânt al zeilor *Enlíl* („seniorul suflului") şi *Ninğirsu* („seniorul captivilor goi"), fiul lui. Toate acestea sunt şi mai ciudate când ştim că termenul „om" ar proveni din latinescul *humanus* („uman" şi „om") şi *humana* („lucrurile omeneşti"). Pe de altă parte, după cum vom vedea mai departe, conflictul dintre Umma şi Lagaš va izbucni în ziua în care Uš, prinţ de Umma, va încălca interdicţia pusă de zeii din Lagaš traversând teritoriul („a mâncat", literal în text!) unde accesul era interzis de un vechi decret divin. Acest prinţ, Uš, va comite greşeala ireparabilă care va despărţi pentru totdeauna clanul zeilor de cel al oamenilor, pe vremea când încă mai erau uniţi de o fragilă pace...

2. Analiza celor doi arbori din Edin

Cunoaştem situl arheologic Tell Djokha, identificat cu Umma, de la descoperirea sa în 1881 de viceconsulul Franţei la Bassora, Ernest de Sarzec (1837-1901), devenit arheolog în virtutea funcţiilor sale. Această descoperire a făcut-o tocmai în perioada în care efectua săpături la Ğirsu (Tello).

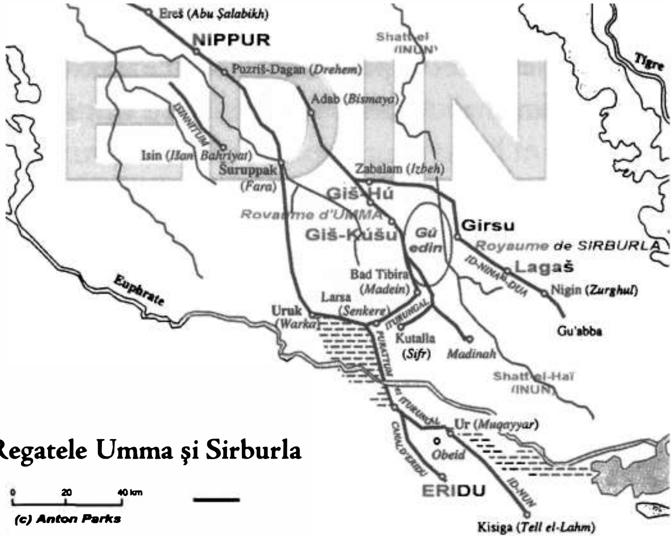
Impulsionat de pasiune şi înfruntând multe pericole, Sarzec a organizat câteva şantiere, a angajat muncitori pe cheltuia lui şi a realizat un anumit număr de campanii de

săpături la Ğirsu (Tello) începând din 1877. Acolo au fost dezgropate primele documente ce narează lupta dintre regatele Lagaš și Umma. De Sarzec explică în diferitele lui rapoarte că situația era deja periculoasă în zonele în care făcea săpături în anii 1880-1881: „Arabii devin foarte amenințători și noaptea atacurile sunt atât de îndrăznețe încât, în imposibilitate de a lupta mai mult timp, am fost nevoit să-mi strâng corturile. [...] În acel moment, la Basra, precum și la Bagdad, arabii fură, jefuiesc, asasinează chiar în plină zi. [...] Cele mai multe dintre piesele sau fragmentele pe care le aduc mi-au fost întâi furate și am fost obligat să le caut după aceea...[8]

Puțin mai târziu, în 1894 (cea de-a opta campanie), după ce a scos la lumină un depozit de aproape 30 000 de tăblițe, Sarzec va fi constrâns să părăsească locurile, lăsându-i în urmă pe autohtonii care jefuiau sistematic situl Tello, vechiul oraș al zeului Ninğirsu-Ninurta. Se estimează că ei au dezgropat astfel vreo 40 000 de tăblițe suplimentare, care au fost împrăștiate în toată lumea, unele fiind vândute unor călători pentru sume derizorii. La fiecare absență a arheologilor sau închidere a săpăturilor arheologice, siturile erau în general sondate și răscolite de bande organizate care urmăreau cu atenție progresele arheologilor. Arheologul André Parrot, care a reluat mai târziu săpăturile la Tello, afirmă, de exemplu, că în vara anului 1931 – pe când toate șantierele de lângă Tello (Ur și Warka) erau închise și arheologii plecaseră – începea o altă explorare, clandestină, dar metodică, condusă cu îndrăzneală în situl Senkere. De multe ori acest tip de acțiune

---

[8] Parrot, André, Tello - *Vingt campagnes de fouilles* (1877-1933), Paris, Editura Albin Michel, 1948, p. 19 (n.a.).

Regatele Umma şi Sirburla

era atât de greoi, dar bine organizat, încât era lipsit de orice discreție. Automobilele asigurau legătura dintre Senkere şi Larša, precum şi cu oraşele din jur. Convoaiele îi aprovizionau pe hoți şi plecau cărându-le descoperirile. Acest gen de expediții era subvenționat de şeici, de anticari şi chiar de funcționari, ne explică André Parrot.[9]

Regatul Umma, cu cele două oraşe care poartă numele arborilor din Geneză, nu s-a bucurat de săpături efectuate în mod ştiințific, așa cum a fost în cazul lui Ğirsu (Tello) şi Lagaš (Tell al-Hiba). Cu toate că amplasamentul lui Tell Djokha era cunoscut din 1877, nicio săpătură arheologică oficială n-a putut fi posibilă mai bine de 100 de ani, ceea ce nu a împiedicat jefuitorii şi buldozerele să ia cu asalt cele două situri din Umma

[9] Parrot, André, într-un colectiv coordonat de Rachet, Guy, *À la recherche des cités et des mondes perdus*, coleția „La Grande Aventure de l'Archéologie", Paris, Editura Robert Laffont, 1979, p. 75 şi 78 (n.a.).

încă de la primul război din Golf (1991)... Dar abia la sfârşitul anilor 1990 au avut loc săpături arheologice irakiene la Tell Djokha şi la Umm al-Aqarib, situată la 7,6 km sud-est de aceasta.

În această perioadă scurtă, Departamentul de Antichităţi din Irak începuse săpături în mai multe situri ameninţate şi deteriorate de jefuitori. Atenţia lor se îndreptase în mod deosebit spre Umm al-Aqarib, unde eu bănuiesc că a fost vechiul **Ğiš-Kúšu** (**arborele nemuririi**). Această cetate ocupă aproximativ 5 km^2 şi domină regiunea printr-un muncel, care se ridică la peste 20 m deasupra câmpiei Edin. Arheologii irakieni au descoperit acolo resturile unei vaste structuri administrative, probabil un palat (50 m x 50 m), precum şi câteva morminte. Ei au mai scos la lumină un templu sumerian în formă de H, format din trei părţi şi construit din cărămizi plan-convexe, caracteristice perioadei dinastiilor arhaice sumeriene. Cele mai multe ziduri erau groase de 2 m şi coborau la o adâncime de 7 m. Arheologii irakieni au descoperit acolo şi un cimitir mare.

Tot acolo au fost descoperite, alături de zidul dinspre sud, îngrămădiri rigide de cărămizi din noroi, uscate la soare. Acele cărămizi păreau să formeze baza unei structuri ce ducea la muncelul care formează punctul cel mai înalt al sitului. Arheologii irakieni au sugerat că putea să fie vorba despre o platformă sau chiar de un zigurat, ceea ce ar reprezenta, eventual, un exemplar unic în Mesopotamia sudică şi ar fi astfel cel mai vechi zigurat din toată regiunea. Săpăturile au dezvăluit că încăperile templului şi curtea lui erau pline de un nisip aparent lipsit de orice urmă de

fragmente arheologice, ceea ce ar dovedi o îngropare voită.

Cât priveşte Tell Djokha, a doua Umma, care este pentru mine ***Ğiš-Hú*** (**„arborele cunoaşterii"**), această cetate era un centru de o mare importanţă în timpul regilor din Ur. Ne bucurăm aici de o cantitate enormă de informaţii mulţumită lui Georges Contenau, care a consacrat anii 1915 şi 1916 redactării a două lucrări complete despre acest subiect. Săpăturile efectuate la sfârşitul anilor 1990 de arheologii irakieni n-au adăugat cine ştie ce informaţii în plus faţă de lucrările lui Contenau.

Tell Djokha-Umma este un sit impozant, care se ridică în mijlocul deşertului. Acolo se poate constata şi astăzi, în pofida formării unor dune, urmele unei agriculturi trecute. Movila principală are formă de arc de cerc, înălţimea ei cea mai mare nedepăşind 15 m. În 1902, se puteau observa deja vestigiile unei clădiri largi, având deasupra un mic muncel sprijinit pe o platformă cu o latură de aproximativ 70 m, situată la nord de movilă. În fine, în partea de sud a acesteia din urmă se găsesc împrăştiate cărămizi pătrate arse şi un mic edificiu dreptunghiular. Descoperirea multor fragmente de diorit ne face să presupunem că undeva ar trebui să se găsească sculpturi.[10]

Totuşi, recentele şi anevoioasele săpături din regiunea celor două oraşe Umma au eşuat în 2002, în timp ce armata americană se pregătea să intre în război împotriva Irakului. După cum am spus, practic toate documentele disponibile în prezent de la Umma provin din săpături clandestine, documente pe argilă vândute pe sub mână unor occidentali,

---

[10] Contenau, Georges, *Contribution à l'histoire économique d'Umma*, Paris, Librairie ancienne Honoré Champion, 1915, p. 7 (n.a.).

printre care colecționari privați foarte bogați și, uneori (dar rar azi), unor arheologi și unor muzee.

Războiul din Golf din 2003 a dat deci o lovitură fatală scoaterii la lumină a istoriei cetății Umma și a arborilor ei din Edin (câmpie). Jefuitorii au profitat astfel de întreruperea misiunilor arheologice și de confuzia războiului ca să pună stăpânire pe situri.

Între 2002 și 2004, jurnalista și fotografa libaneză Joanne Farchakh-Bajjaly a făcut numeroase fotografii ale siturilor arheologice irakiene, îndeosebi la Umma al-Aqarib și la Tell Djokha, în care se pot vedea deteriorările înspăimântătoare suferite de acele locuri în urma noii „epidemii" de săpături clandestine pe care a îndurat-o Irakul în timpul războiului din 2003. Se poate distinge fațada din cărămidă a templului de la Tell Djokha (perioada Ur III) distrusă de jefuitori. Sunt vizibile și găurile largi făcute cu târnăcoape și buldozere finanțate, potrivit surselor locale, de grupuri străine – totul se știe în deșert! Jefuitorii erau în general înarmați și extrem de bine organizați. Hoții căutau în mod vădit tăblițe de argilă gravate cu scriere cuneiformă, restul nu conta. Ei au fost foarte bine plătiți pentru asta, în timp ce aparatele mecanice și camioanele au strivit pur și simplu solul, distrugând ultimele artefacte prezente încă la fața locului.

La Umm al-Aqarib, probabil prima cetate Umma, structurile palatului au fost sfărâmate. Mai departe, ziduri datând din perioada dinastiilor arhaice sumeriene au fost străpunse de jefuitori. Ceramica spartă zace pe jos și, cât vezi cu ochii, găurile deschise au desfigurat definitiv situl. Fotografiile făcute de forțele italiene din Comando Caribinieri ne arată solul de la Umma al-Aqarib, de la Djokha, de la

Zabalam şi din alte părţi găurite ca un şvaiţer uriaş. Nu vom cunoaşte niciodată amploarea dezastrului, dar presupunem că ea este colosală.

3. Un conflict istoric, efect-oglindă al unui trecut mai vechi...

Rezultatele săpăturilor arheologice irakiene efectuate până în 2002 atât în regiunea sitului arheologic Tell Djokha (31° 40' 1.8" N, 45° 53' 15.3" E), cât şi în cea a sitului Umm al-Aqarib (31° 36' 40.0" N, 45° 56' 24.4" E), sugerează că situl de la Umm al-Aqarib a fost la origine vechea cetate Umma din perioada sumeriană arhaică – cea al cărei nume este scris de poporul din Umma sub forma *ŠÁR×DIŠ* („unică totalitate") sau **Ğiš-Kúšu (arborele nemuririi)**.

În ceea ce priveşte situl Tell Djokha, aflat mai la nord, exact la 7,6 km nord-vest de Umm al-Aqarib, acesta ar corespunde mai degrabă acelei Umma istorice din textele regale, deci cetăţii ***Ğiš-Hú*** (**„arborele înțelegerii sau al cunoaşterii"**), care a fost după aceea numit *Kišša* în akkadiană. Deoarece am putut să verific pe baza facsimilelor textelor regale din Sumer şi Akkad, *Ğiš-Hú* este într-adevăr termenul cel mai des folosit pentru a denumi oraşul Umma în perioada conflictului de care ne vom ocupa curând.

Având în vedere informaţiile de care dispunem astăzi, este totuşi dificil să tranşăm definitiv în privinţa celor două amplasamente geografice, în sensul că numele folosite le desemnează realmente pe acestea. Vechea **Ğiš-Kúšu** (**arborele nemuririi**) pare să reprezinte uneori Umma

istorică, ca şi cum situl ar fi fost recucerit de poporul din Umma. Să fie atunci vorba mai degrabă de o reînsuşire a domeniului ***Gú-edin*** (**„frontiera Edenului”**), motiv al neînţelegerii dintre regatele Umma şi Lagaš, ştiind că Umm al-Aqarib (***Ĝiš-Kúšu:*** **arborele nemuririi**) se găsea îngropat chiar în acel loc? Eu am această convingere: ar fi vorba în acest caz de faimoasa „ţestoasă” a mitului lui Enki şi al războinicului Ninĝirsu-Ninurta. Acea ţestoasă ar simboliza, în consecinţă, acest oraş vechi, care i se opunea și lui Enlíl, şi fiului său, dar şi cuvântului zeilor. Prima cetate Umma ar fi fost astfel distrusă în urma unui conflict precedent, cu mult anterior, dintre clanul lui Enlíl şi cel al Şarpelui Enki, aşa cum vor fi după aceea devastate în mod succesiv regatele Umma şi Lagaš din cauza acestui conflict foarte vechi. De altfel, poate acesta este şi motivul pentru care arheologii au găsit acel nisip revărsat în mod voit în părțile sacre ale vechii cetăți asociate cu Enki, o îngropare probabil ca răzbunare a primei cetăţi Umma.

Aşadar, ce făcuse oare acea cetate în timpuri foarte vechi? Strălucise ea prea mult în mijlocul câmpiei, astfel încât să suporte fulgerele lui Enlíl? Dacă e să-i dăm crezare mitului „Ninurta şi broasca ţestoasă”, pe care l-am amintit înainte, puterea divină, furată de la Enlíl de pasărea Anzu şi recuperată de fiul său Ninĝirsu-Ninurta, ar fi aterizat în final în mâinile lui Enki. Acesta şi-ar fi utilizat ţestoasa astfel încât să-l împiedice pe Ninĝirsu-Ninurta să ia înapoi puterea pierdută.

Dar despre ce putere este vorba aici? Eu aş emite ipoteza că ar putea să fie cea care oferă ştiinţa metalelor, „tehnologia” şi, în consecinţă, cunoaşterea uneltei în sens generic, semn al

dezvoltării şi al civilizației – o cunoaştere pe care doar regatul Lagaš, cu a sa „tinerețe eternă", o putea deține, dat fiind că Lagaš avea sprijinul lui Enlíl şi al fiului său. Tocmai acest secret al metalului fusese încredințat de Enki femeii, dacă e să dăm crezare textelor studiate înainte. Această cunoaştere a metalelor generase două ştiințe foarte distincte în regatul Umma și anume, în cazul primului oraş (Umm al-Aqarib), ştiințele aplicate şi cultura medicală, Enki fiind cunoscut ca vindecător, ba chiar putem să presupunem că este vorba de medicina care vindecă şi aduce tinerețea. Această medicină era probabil cunoscută în regatul *ŠIRBUR-LA*, „pasărea tinereții veşnice", de unde numele ei. Cât priveşte cea de-a doua Umma (Djokha), aceasta ar fi experimentat în mod sigur cunoaşterea binelui şi a răului, adică a metalului civilizator, cât şi a armelor de apărare şi de război. Această ştiință i-ar fi permis tocmai să se opună regatului cuvântului zeilor. Aşezând această cunoaştere în mâinile omenirii, Enki i-ar fi conferit speciei umane din Umma (*UMMA-NA*) o formă de autonomie a cărei amprentă o găsim în mod clar la Djokha şi la Umm al-Aqarib. Această cunoaştere nu le-ar fi plăcut ocupanților regatului zeilor, care consideraseră întotdeauna poporul din Umma ca fiind subdezvoltat: „captivi goi" şi şerbi, numai buni să plătească tribut – ciudată repetare a istoriei... Conceptul celor doi arbori, simbol al ştiinței zeilor, plagiat în mod scandalos de cei care au redactat Vechiului Testament, era deci binecunoscut în vechea Mesopotamie din timpurile cele mai îndepărtate.

Aşadar, planează un oarecare mister în jurul acestor evenimente. Aşa cum zice Geneza, exista într-adevăr, în perioada celei de-a doua Umma, un arbore în grădina mare,

care era câmpia Edin, un arbore numit *Ğiš-Hú* („arborele înțelegerii binelui și răului"), pe care poporul din Umma și-l însușise. Dar cel de-al doilea arbore, arborele vieții, rămâne invizibil și interzis, deloc la îndemâna oamenilor din Umma și totuși... Un arbore al vieții poate să ascundă altul... ceea ce vom descoperi încă de acum.

CRONICILE REGALE ALE ARBORELUI ÎNȚELEGERII BINELUI ŞI RĂULUI

*Seniorul Vrednic al Cerului, cel puternic, cel numit Seniorul Captivilor Goi (declară): „Eu, în ţara duşmană cu mânie, eu, ceea ce a fost dintotdeauna, proclam: [**omul**], prinţul **arborelui înţelegerii,** de fiecare dată când cu trupele lui [...] **va fi mâncat planta din Edin** (de pe) domeniul preaiubit al Seniorului Captivilor Goi, acesta să-l doboare!"*

Stela Vulturilor, V 18/VI 16

*Domnul Dumnezeu a dat **omului** porunca aceasta: „Poţi să mănânci după plăcere din orice pom din **grădină [din Eden]**; dar din **pomul cunoaşterii** binelui şi răului să nu **mănânci**, căci în ziua în care vei **mânca** din el vei **muri** negreşit".*

Geneza 2:16-17

În perioada regilor din Ur şi probabil cu mult înainte, Tell Djokha-Umma, aşezată pe o movilă, domina o câmpie fertilă şi foarte bine irigată. Ambele merg împreună în Mesopotamia. Ne putem face o idee despre perfecțiunea vechiului sistem hidrografic, analizând vestigiile unor canale vizibile încă în împrejurimile dâmbului de la Djokha (Umma III) şi după menționarea pe tăblițe a unor ambarcațiuni

voluminoase încărcate cu cereale, cutreierând regiunea. Acele ambarcațiuni puteau să ajungă la o capacitate de câteva mii de kilograme, drept pentru care canalele erau neapărat mai mult decât simple rigole de irigație. Un popor de muncitori avea grijă de curățarea canalelor şi de debarasarea de trestiile care îl invadau; bărcile şi vasele de halaj erau legate la cheiuri situate în apropierea unor depozite de cereale, de unde luau proviziile de orz. Aceste irigații acopereau câmpia care înconjura Umma. Ariditatea deşertului vecin amenința încontinuu culturile din câmpia fertilă. Solul nu era peste tot la fel de roditor, mai existau terenuri cu stufăriş şi terenuri pline de pietriş, dar cele fertile, bine irigate, se găseau din belşug, grație unui sistem ingenios de canale adânci, legate de fluviile Tigru şi Eufrat.[1] Textele ne spun că acest sistem provenea din ştiința zeilor.

Cisternele erau prezente aproape peste tot în Edin (câmpie). Ogoarele produceau diferite soiuri de grâu, de orz şi de mei. ***Gú-edin*** (tradus „frontiera câmpiei"), teritoriu situat la sud-est de Umma, a cărui limită forma frontiera districtului Lagaš, era foarte bogat în cereale; era ca o grădină. Dintotdeauna, Lagaš şi Umma şi-au disputat proprietatea lui. Lângă ***Gú-edin***, vastă bandă de teren plat, se găsea *Mušbianna* (literal „Şarpele care le vorbeşte Cerurilor"), mai accidentat, unde prosperau câteva dintre marile plantații de palmieri existente. Registrele de evaluare a acestor culturi sunt încă disponibile şi ştim că oamenii din Umma creşteau cu cea mai mare grijă plantele tinere care aveau să le sporească veniturile. În acea perioadă, mai recentă decât cea pe care o vom aborda,

---

[1] Contenau, Georges, *Umma sous la dynastie d'Ur*, Editura Paul Geuthner, Paris, 1916 (n.a.).

regatul Umma recuperase **Gú-edin** şi se întindea dincolo de diverse alte frontiere. Umma era putred de bogată şi aproviziona cele mai mari oraşe din Sumer, cum ar fi Nippur, oraşul sfânt al lui Enlíl, unde foştii deportaţi evrei vor inventa primele bănci din lume la sfârşitul epocii babiloniene.[2]

> *532 Gur de orz; măsură regală. Încărcătura unui vas cu destinaţia **Nippur** pentru Naga'abtùm, provenind de la **grânarul (din Umma)**, lângă livadă, pe canalul regal.*[3]
>
> ***Umma - Livrare de orz nr. 5, tăbliţă sumeriană din perioada Ur***

> *600 Gur, 255 Qa [...] 460 Gur, 240 Qa de orz vechi, provenind din **Gú-edin** la ordinul lui Dudu. Gúaka a recepţionat livrarea. [...] 1161 Gur, 102 Qa de orz vechi provenind de la Eanta, încărcătura vasului cu destinaţia **Nippur**, provenind din **Gú-edin** şi **Mušbianna**. Funcţionari: Atu şi Urd - babbar etc.*[4]
>
> ***Umma – Livrare de orz nr. 50 (D. 58), tabletă sumeriană din perioada Ur***

Toate ofrandele, toate dările, voite sau nu, adresate zeilor sau regelui, erau adunate în magazii foarte mari. Ele erau recepţionate de funcţionari. Aceştia prelevau din ele salariile şi gratificaţiile angajaţilor, precum şi materia primă necesară

---

[2] Vezi în această privinţă, în introducerea lucrării de faţă, citatele din Truschel, Théo, *La Bible et l'archéologie*, Editura Faton, Dijon, 2010, p. 192, şi din Parrot, André, « Babylone et l'Ancien Testament », în *Cahiers d'Archéologie Biblique*, nr. 8, Editura Delachaux & Niestlé S.A., Suisse, 1956, p. 98-99 (n.a.).

[3] Contenau, Georges, *Contribution à l'histoire économique d'Umma*, Paris, Librairie ancienne Honoré Champion, 1915 (n.a.).

[4] Contenau, Georges, *Umma sous la dynastie d'Ur*, Paris, Editura Paul Geuthner, 1916 (n.a.).

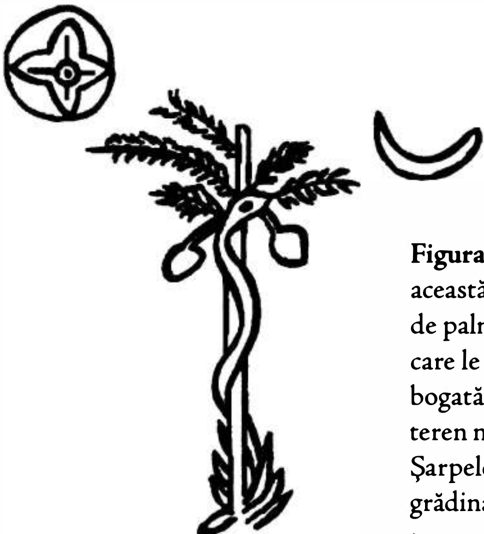

Figura 25: Evocare posibilă, pe această pecete din argilă, a plantației de palmieri Mušbianna („Șarpele care le vorbește Cerurilor"). Această bogată Mušbianna, implantată pe un teren numit Edin, l-ar evoca pe Șarpele Enki, cel care răspundea de grădina Edenului și cel care i-ar fi transmis femeii Secretul zeilor, așa cum menționează cu claritate tăblițele sumeriene CBS 8322 și CBS 11065.

pentru multipelele sacrificii pe care le cereau zeii. Funcționarii și angajații aveau avere personală provenită de la câmpurile și casele care le asigurau un venit. Se ținea o socoteală exactă a tuturor acestor elemente și arhivele de acest fel au ajuns până la noi prin intermediul săpăturilor clandestine efectuate la Umma[5] și îndeosebi la Ğirsu (Tello).

Fiecare dintre aceste orașe ocupa în general o movilă și includea o piramidă-zigurat, loc de cult și de putere de unde regele sau un prinț guverna câmpurile și mlaștinile din jur în numele zeilor. În vremurile cele mai îndepărtate, câteva zeci de suverani sumerieni și-au exercitat dominația asupra

[5] Contenau, Georges, *Umma sous la dynastie d'Ur*, Paris, Editura Paul Geuthner, 1916 (n.a.).

poporului, fiecare izolându-se în propria slavă, fiind în același timp implicat în diferite conflicte de putere. Toți foloseau același limbaj și credeau în aceiași zei, chiar dacă fiecare oraș avea preferințele și divinitățile lui oficiale. Toți își recunoșteau legătura de vasalitate cu două orașe și doi zei: Nippur al zeului Enlíl (centrul politic al Sumerului) și Eridu al lui Enki (metropola religioasă a Sumerului). Între anii 2800 și 2500 î.Hr., adică practic în perioada în care au fost redactate textele CBS despre Kharsağ și despre grădina Edenului, un singur rege domnea peste toate aceste diferite cetăți-state independente unele de altele.

Se consideră că aproape 25 000 de tăblițe de la Umma, din perioada Ur III (pe la anul 2100 î.Hr.) au fost publicate până în prezent. Totuși, mai multe mii așteaptă încă să fie făcute publice. Numărul total de documente referitoare la Umma, răspândite în colecții particulare și muzee din întreaga lume ne este însă necunoscut.

În ceea ce urmează, am respectat cronologia admirabilă stabilită de Amar Hamdani în 1977[6], inspirată din cea a lui Samuel Noah Kramer în lucrarea sa *Istoria începe la Sumer*. Am ales să traduc câteva pasaje din textele regale în mod literal, ca să scot în evidență unele extrase, spre a le reda sensul inițial. De altfel, cu siguranță că în același mod au tradus aceste texte și exilații din regatul lui Iuda, împrăștiați în Babilon în timpul exilului și după el.

---

[6] Hamdani, Amar, *Sumer, première grande civilisation*, Genève, Editura Famot, 1977 (n.a.).

1. Motivele care vor duce la „păcat" în Edin

Importanța politică a orașelor Umma și Lagaš pare să fi fost foarte mult timp superioară celei a cetăților vecine, cum ar fi Ur sau Uruk, care la rândul lor erau celebre. Astfel, oricât de departe merg în timp cronicile regale sumeriene scoase la lumină în epoca noastră, putem să situăm totuși apariția acestui conflict teritorial în jurul anului 2550 î.Hr. În acea perioadă, regele care domnea oficial peste tot Sumerul era Mesalim din Kiš. El avea deci răspunderea de a păstra coeziunea dintre diferitele cetăți-state în numele zeilor și să arbitreze în caz de conflict între ele.

Mesalim a fost un rege înțelept, dar a fost nevoit să intervină personal atunci când a izbucnit un conflict nou din cauza frontierelor între regatele Umma și Lagaš. Fiind administrată de zeul Ninğirsu-Ninurta, fiul lui Enlíl, cetatea Lagaš era privită ca fiind un regat divin. Pe la anul 2570 î.Hr., Lagaš era guvernată de un anume Enhegal. Una dintre cele mai vechi inscripții care relatează această poveste a conflictului provine dintr-un inventar de terenuri și de bunuri ale regelui Enhegal. Această tăbliță ne spune:

> *3 Bur*[7] *de pământ regal, luați de* ***Ğiš-Hú (Umma)****, pe care îi mărginesc bătrânii palmieri* ***Gú-gán****, pământul îndrăgit de Enhegal*[8]*, rege în Lagaš.*
>
> ***Inscripție a lui Enhegal, tăblița CBS 10000, IV, 6-10***
>
> ***Don Moore și Anton Parks***

---

[7] *Bur*: măsură de suprafață echivalând cu aproximativ 650 ari (1 ar = 10 x 10 m) (n.a.).

[8] Enhegal, literal „*Seniorul Abundenței*" (n.a.).

Traducere literală:

1950 de ari de pământ regal, luaţi de ***arborele înţelegerii****, pe care îi mărginesc bătrânii palmieri de* ***la frontiera câmpului agricol****, pământul îndrăgit de Seniorul Abundenţei, regele Păsării Tinereţii Veşnice.*

Termenul folosit aici pentru a numi *Gú-edin* („frontiera Edenului") este *Gú-gán* („frontiera câmpului agricol"). Așa erau numite în timpurile de demult pământurile agricole sacre ale regatului Lagaš, cele a căror proprietate va fi revendicată de Umma. Acea suprafaţă divină era traversată de un fluviu, un fluviu numit în general Idnun sau Inun („canalul princiar" în sumeriană); este vorba de Shatt-el-Haï, un canal natural „egalizat" de om, care face o joncţiune orientată nord-sud între Tigru şi Eufrat. Deoarece se afla în amonte de regatul divin, Umma pare să fi făcut o oarecare presiune asupra regatului Lagaš în privinţa debitului legat de apa de irigaţie şi de puţurile arteziene. Însuşirea terenului Gú-edin îi permitea regatului care punea stăpânire pe el să dispună de resurse alimentare considerabile şi să aibă controlul întregului sistem de irigaţii din regiune.

Arbitrajul lui Mesalim a evitat pe moment războiul. Această mediere conţinea totuşi sămânţa unor noi conflicte, dat fiind că arbitrajul favoriza în mod vădit regatul Lagaš. Iată ce ne spune textul:

[În Edin], Enlíl*, regele tuturor ţărilor, tatăl tuturor zeilor, prin cuvântul lui ferm a delimitat frontiera dintre* ***Ninĝirsu*** *şi* ***Šara***[9]*. La ordinul lui Ištaran (zeul arbitrajului), Mesalim*[10]*, regele din Kiš, a*

[9] *Šara*: „Tron divin", „rege" (n.a.).

măsurat [frontiera] cu sfoara de arpentaj și a ridicat acolo o stelă[11].

Con sumerian din argilă (Ic7i 1-12)

Traducere literală:

[În Eden], Seniorul Sufletului, *regele tuturor țărilor, tatăl tuturor zeilor, prin cuvântul lui ferm a delimitat frontiera dintre* ***Seniorul Captivilor Goi*** *și* ***Prințul Tronului Divin.*** *La ordinul (zeului arbitrajului) Ištaran, [suveranul] puterilor intacte, Regele Totalității Lumii, a măsurat [frontiera] cu sfoara de arpentaj și a ridicat acolo o stelă.*

Transpunerea orașului Ğirsu (Tello), metropolă religioasă a regatului Lagaš, în $GIR_{2,3}$-*SU*, „captivi goi", ne vine de la Thorkild Jacobsen în articolul său „Some Sumerian City-Names" (*Journal of Cuneiform, Studies* 21, 1967).

Am verificat această descompunere: sumerianul $GIR_{2,3}$ înseamnă, într-adevăr, „captiv", „a captura", „a lua cu sine" și „a fi prins". *SU* se traduce „gol", „corp", „carne", „bârlog", „părinți", „aliați", „înlocuitor" și „dezgolit". Astfel, *Ninğirsu,* fiul lui Enlíl, trebuie să se interpreteze *NIN-Ğ*$IR_{2,3}$-*SU*, „Seniorul Captivilor goi". În acest context, regăsim deci oameni care îi aparțin regatului Umma („Femeie Înțeleaptă"), văzuți ca niște captivi fără haine de regatul Lagaš, plasat sub protecția divină a lui Enlíl și a fiului său. Surprinzătoare repetare a istoriei...

Un arbitraj forțat a fost acceptat de regele din Umma, dar era ușor de prevăzut că elita conducătoare din Umma ar pândi prima ocazie favorabilă ca să conteste decretul divin. Îi amintesc cititorului că regatul Lagaš ocupa atât situl Tello

---

[10] *Mesalim* („puteri intacte"), suveran al orașului Kiš (n.a.)

[11] Sollberger, Edmond, și Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales sumériennes et akkadiennes,* Paris, Editura du Cerf, 1971, p. 71 (n.a.).

Figurile 26 a și b: Statuetă a unui Captiv Gol din Ğirsu (Tello). Captivul din Umma are mâinile legate cu un Șarpe care îl simbolizează pe instructorul Enki, cel care a adus oamenilor cunoașterea, trădându-i pe zei. Semnul peștelui prezent pe torsul lui exprimă termenul „fiu". Ființele din Umma sunt, într-adevăr, fiii Șarpelui!

(Ğirsu), cât și orașul Lagaš (Širburla), ambele aflându-se la est de Shattel-Haï, joncțiunea nord-sud dintre Tigru și Eufrat care traversează larga câmpie aluvionară Edin, prezentă între cele două fluvii (vezi harta din subcapitolul „Analiza celor doi arbori din Edin"). Regatul Umma se afla deci față în față cu Lagaš, fiind situat puțin mai sus la nord, de cealaltă parte a joncțiunii Shattel-Haï. Teritoriul râvnit de Umma era acea bandă de pământ foarte fertil, numită ***Gúedin*** („frontiera câmpiei"), care despărțea cele două regate rivale și pe care o ocupase cândva prima cetate Umma (distrusă), numită probabil ***Ğiš-Kúšu*** (**„arborele nemuririi"**). Se poate

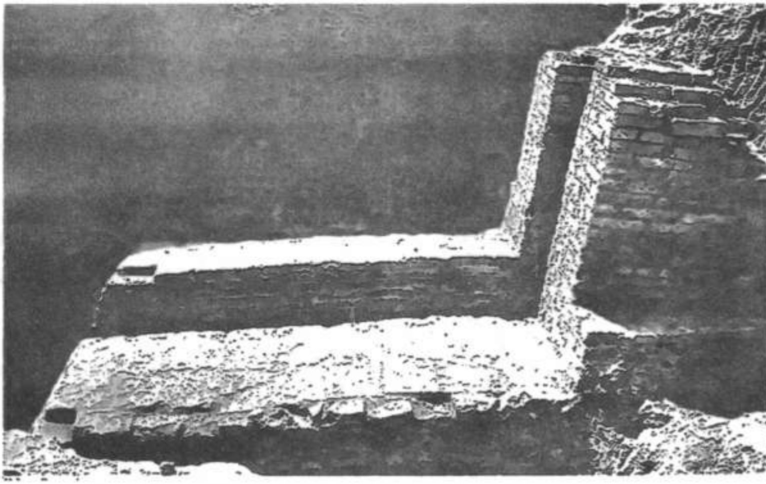

Figura 27: Contraforții palatului principal din Ğirsu (Tello). **Săpăturile arheologice ale comandantului Gaston Cros** (între 1903 și 1909)

presupune că acel pământ îi aparținea regatului Umma și clanului lui Enki în timpuri preistorice. Fragmentul citat (CBS 10000, IV, 6-10) ne precizează că Gú-edin/Gú-gán era deja, în acea perioadă, acoperită de o foarte bătrână plantație de palmieri.

În cei 70 de ani care au urmat, câteva schimbări profunde au afectat echilibrul politic lipsit de trăinicie al țării Sumerului. Prima dinastie din Kiš, care numărase 21 de regi de la marele Potop, și-a pierdut supremația din motive care au rămas nedeterminate. În fruntea Sumerului a urmat prima dinastie din Ur. Dar monarhii din Ur erau mai degrabă artiști și preoți, nu războinici, precizează Amar Hamdani[12]. Nu erau în stare să impună respectarea păcii între cetăți. Avea să se prezinte în sfârșit ocazia atât de mult visată de Umma de a

---

[12] Hamdani, Amar, *Sumer, première grande civilisation, op. cit.* (n.a.).

respinge tratatul dezonorant impus de Mesalim.

În Lagaš, un fel de revoluție adusese la putere un om care nu făcea parte din familia princiară, cea a lui Enhegal. Acest bărbat, Ur-Nanše, care avea să întemeieze o dinastie puternică, era mai degrabă civilizator decât războinic. Îl cunoaştem grație marilor temple construite în vremea lui: basoreliefurile din Lagaš ni-l prezintă, muncitor ca şi ceilalți, transportând în coşuri cărămizile şi mortarul necesare pentru construcțiile sacre. În alte documente, se vorbeşte despre lucrările lui de ameliorare a irigațiilor în vederea accelerării importurilor de lemn de şarpantă destinat templelor şi despre unele inovații referitoare la înmagazinarea surplusului producției agricole. Rege constructor, înainte de orice preocupat să-şi consolideze puterea în interiorul cetății, Ur-Nanše şi-a aşezat în consecință dinastia pe baze foarte solide. Suveranii din Umma urmăreau cu interes această evoluție...

2. Omul care va provoca „păcatul" din Edin

Umma și-a intensificat pregătirile de război. Uš, suveranul din Umma, era strateg subtil şi mai ales războinic. De-a lungul anilor, armata din Umma se mărise şi armele ei se înmulțiseră, fapt ce tulbura regatul divin. Acel Ummânum („popor„ şi „armată"), după cum precizează limbajul akkadian, forma un ansamblu îngrijorător pentru regatul divin *ŠIR - BUR-LA* (Lagaš), „Pasărea Tinereții Veşnice".

Însă de unde proveneau minereurile şi aliajele folosite de Umma, din moment ce în solul irakian nu se găseşte fier?

Cunoaştem existenţa unor mine vechi de cupru la Oman, acel Dilmun al însoţitorilor lui Enki. Acolo se găsea probabil o bună parte din materia primă care avea să slujească la confecţionarea armelor, dar şi a obiectelor din metal. Regatul Lagaš se aproviziona deja din acel loc. Negustorii din Dilmun făceau comerţ, nu erau preocupaţi de politica externă! Georges Contenau a efectuat traducerea mai multor tăbliţe din Umma, aflate în posesia marii instituţii de învăţământ superior École Pratique des Hautes-Études din Paris, în care este vorba de fierarii din Umma şi de felul în care prelucrau ei metalul în perioada Ur.[13]

Numele sumerian al regelui din Umma, *UŠ* („Ush"), înseamnă „bărbat" şi „penis", omofonul său *ÚŠ* însemnând „sânge". Asta e surprinzător, dat fiind că numele ebraic dat bărbatului la începutul Genezei nu este *Ush*, ci *Ish* (**Gn 2**:23); şi, în acelaşi capitol, numele lui este şi *Adam* („pământosul"), provenit din „bulgărele de pământ" (*Adama*) (**Gn 2**:7) şi „roşu ca sângele" (*Adôm*). Am văzut înainte că sumerianul *Á-DAM* se traduce „animale" şi „dobitoace". Ceea ce înseamnă că, pentru oamenii din regatul *ŠIR - BUR-LA* (Lagaš), *Ummana* („oamenii Femeii Înţelepte, femeii-leac sau vrăjitoarei") nu sunt fiinţe civilizate, dat fiind că nu sunt patronate de Enlíl şi de fiul lui „Seniorul Captivilor goi". Titlul de „Captivi goi" îi desemnează pe oamenii din Umma, al căror gardian este Ninurta. În plus, e ciudat că termenul sumerian pentru parteneră sau soţie este *UŠAR* („Ushar"), în timp ce este folosit sub forma *Isha* în Geneza ebraică. Descompus în *UŠ-AR*, înseamnă „a lumina omul"! Aşadar, avem aici o

---

[13] Contenau, Georges, *Contribution à l'histoire économique d'Umma, op. cit.* (n.a.).

multitudine de alunecări semantice și conceptuale confirmate. Dar e abia începutul.

Să ne continuăm povestea. Uš știa că regii din Ur vor putea să intervină ca să-l împiedice să intre în Gú-edin și să atace regatul divin Lagaš. Or, în aceeași perioadă, a decedat Ur-Nanše, căruia i-a succedat fiul lui, Akurgal. Acesta era lipsit de experiență în materie de guvernare și război. Acum era deci momentul favorabil pentru atac. Uš, suveranul din Umma, a profitat de ocazie ca să invadeze teritoriul sacru. Iată ce spune textul:

Uš pa-te-si ***Ĝiš-Hú-ki****-ge nam-inim-ma-dirig-dirig-šú e-ag na-rúa-bi ni-pad* ***Edin Sir-la - bur-ki****-šú ni-gin.*

Traducerea clasică a lui Samuel Noah Kramer
Dar Uš, prințul din ***Ĝiš-Hú [din Umma]****, încălcând hotărârea divină și făgăduiala omenească, a smuls stela de frontieră și a intrat în* ***Edinul din Lagaš***[14].

Con sumerian al lui Entemena (I 13-21)

O traducere literală ar suna așa:
Dar ***omul, prințul arborelui înțelegerii [al Femeii Înțelepte]****, încălcând hotărârea divină și făgăduiala omenească, a smuls mărturia creației și a pătruns în Edenul Păsării Tinereții Veșnice.*

Cuvântul *NA-RÚ-A* („stelă") se poate traduce foarte bine „mărturie a creației" sau „semn al totalității", care sunt definiții ce descriu rolul unei stele ce delimitează o suprafață de teren divin.

---

[14] Kramer, Samuel Noah, *L'Histoire commence à Sumer*, Paris, Editura Arthaud, 1957, p. 79 (n.a.).

Astfel, Uš, „bărbatul Femeii Înțelepte", a acționat fără să șovăie: a smuls stela de frontieră a zeilor și a intrat ilegal în teritoriul regatului Lagaš („Pasărea Tinereții Veșnice"), ne spune cronica. De fapt, omul din Umma a pus stăpânire pe bogatul teritoriu Gú-edin, posesiune a regatului Lagaš, iar Stela Vulturilor precizează ca l-a mâncat! Iată cum sună traducerea unui pasaj de pe Stela Vulturilor potrivit lui François Thureau-Dangin:

*[Uš], prințul din **Giš-Hú**, potrivit poruncilor zeului său, împreună cu oamenii [din Umma][15], **Gú-edin** - teritoriul îndrăgit al lui Ninğirsu, (el) a devorat[16]...*

Stela Vulturilor, coloana VI, rândurile 8-15

Am făcut astfel o verificare legată de toate textele posibile care amintesc de Gú-edin, faimoasa regiune fertilă situată între regatele Lagaš și Umma. De fiecare dată când este menționat acest domeniu și e prezentat ca fiind teritoriul îndrăgit de Seniorul Captivilor goi, este folosită terminologia următoare: *Šà-gán*, care se traduce „teren sau câmp al inimii", deci „teritoriu îndrăgit sau iubit". După cum am văzut în această lucrare, particula sumeriană *Gán* exprimă într-adevăr „un teren" „un câmp" și „o cultură sau un câmp agricol". Astfel, este ciudat că termenul utilizat în ebraică pentru a exprima grădina Edenului este și el *Gan*. Acesta nu înseamnă totuși „câmp", ci „grădină". Termenul ebraic *Gan* („grădină") provine

---

[15] Termenul *Giš-Hú* (Umma) este aici spart; l-am adăugat așezându-l la locul lui (n.a.).

[16] Thureau-Danguin, François, *Les inscriptions de Sumer et d'Akkad*, Paris, Editura Ernest Leroux, 1905, p. 27 (n.a.).

în consecință cu siguranță din sumerianul *Gán* („cultură agricolă" sau „câmp"). Acest cuvânt a trecut apoi în vocabularul evreiesc, dar și-a pierdut sensul inițial.

Zeul regatului Umma nu este numit în acest fragment, probabil în mod voit, dar, deoarece bănuim că este vorba de Enki, zeul Şarpe, care era venerat la Umma din cele mai îndepărtate timpuri, propun să-l adăugăm în traducerea următoare.

Dacă un exilat din regatul Iuda, integrat culturii regatului Babilon, ar fi avut în mână acest gen de text într-o perioadă în care se vorbea akkadiana şi ar fi posedat câteva noțiuni de sumeriană, ca orice persoană cultivată din acea epocă, ar fi putut să traducă foarte bine acest pasaj după cum urmează:

> *[**omul**], prințul **arborelui înțelegerii**, potrivit poruncilor zeului său [Şarpele Enki], împreună cu oamenii [**Femeii Înțelepte**] - **planta din Eden** (în) câmpul agricol îndrăgit al Seniorului Captivilor goi, (el) a devorat [...].*

Am văzut că *Gú-edin* este tradus în general „frontiera Edinului sau a Edenului: frontiera câmpiei". Or, semnul cuneiform care figurează particula sumeriană *Gú* înseamnă „margine", „frontieră", „maluri", „teren", „pământuri", „regiune", dar şi „plantă" (din familia papilionaceelor, plante leguminoase care se cultivau iarna în agricultura sumeriană). Deci *Gú-edin,* „frontiera Edenului" sau „terenul Edenului", ar putea să se traducă şi „planta din Eden"! Această traducere este la fel de corectă din punct de vedere al sensului. Asta ar explica şi de ce Tell Djokha (Umma III) a fost numită după aceea *Kiššatu* în akkadiană. Într-adevăr, acest nume se găseşte declinat sub

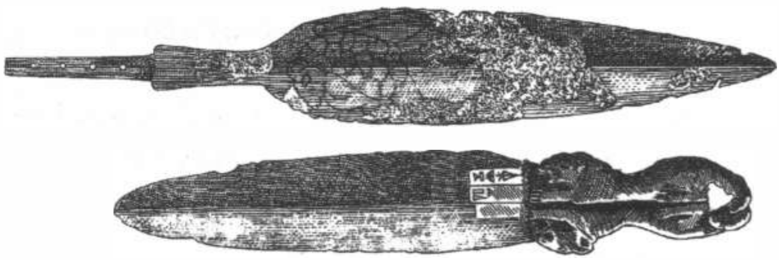

Figura 28: Arme din epoca cunflictului dintre Umma și Lagaš. **Săpături arheologice la Tello** (între 1877 și 1933)

formele akkadiene următoare: *Kiššanu*, „plantă leguminoasă", *Kiššatu* „univers", „totalitate" (Umma era scris ŠÁR×DIŠ, „unică totalitate" în sumeriană, de propriii locuitori) și *Kiššâtu*, „datorie", „indemnizație" (rol stabilit pentru Umma de regatul Lagaš).

Trupele neexperimentatului Akurgal au fost nimicite de armata regatului Umma. Umma, oraș cu nume de arbore și de femeie-leac, era în culmea bucuriei, victoria sa era totală: oamenii lui recuperaseră Gúedin și îi doborâseră pe zei! Bănuiau oare că, prin această faptă, se răzbunau pe zei și pe epoca îndepărtată în care aceștia își folosiseră carele de foc ca să-i extermine pe oamenii Femeii Înțelepte? Categoric, când o acțiune sau un fapt a creat un dezechilibru într-o epocă și într-un loc anume, vine o zi în care va trebui să fie reparat într-un fel sau altul. Aceasta ne învață istoria regatului Umma...

Dar zeii sumerieni vegheau și omul din Umma se va bucura doar de un scurt răgaz – abia o generație – ca să profite de acest teritoriu... A se proclama dușman al regatului

Lagaš însemna a se declara duşmanul Seniorului Captivilor goi, fiul lui Enlíl! Lagaš avea să-şi ia curând revanşa.

Ninğirsu a implantat sămânţa lui Eanatuma[17] în sânul (lui Ninhursağ). Ninhursağ l-a născut. [...] Ninhursağ l-a alăptat din mamelele sale sacre. Ninğirsu bucurându-se mult, i-a dăruit regalitatea „Păsării Tinereţii Veşnice" (Lagaš). [...]Eanatuma era culcat [...] Ninğirsu stătea, la căpătâiul lui. Şi i-a vorbit lui Eanatuma: „Giš-Hú a înfuriat Kiš împotriva bandelor sale de jefuitori şi Kiš nu-l va susţine. În dreapta ta, Utu se va ridica pentru tine. El va lega în jurul frunţii tale banderola regală"!

Stela Vulturilor, fragmente IV 9-VII 11,
Don Moore şi Anton Parks

Traducerea literară:
Seniorul Captivilor goi l-a implantat pe Seniorul Mândru al Cerului în sânul (Doamnei din Fruntea Muntelui). Doamna din Fruntea Muntelui l-a născut. [...] Doamna din Fruntea Muntelui l-a alăptat din mamelele ei sacre. Seniorul Captivilor goi bucurându-se foarte mult, i-a dăruit regalitatea [regatului] Păsării Tinereţii Veşnice.[...] Seniorul Mândru al cerului era culcat [...] Seniorul Captivilor goi stătea la căpătâiul lui. El i-a vorbit Seniorului Mândru al cerului: „Femeia Înţeleaptă a înfuriat Întreaga Lume contra bandelor sale de jefuitori şi [Întreaga Lume] nu o va susţine. În dreapta ta, soarele va răsări pentru tine. Va lega în jurul frunţii tale banderola regală"!

S-a născut un succesor pe nume Eanatuma, „Seniorul Mândru al Cerului". A fost el procreat de zei sau de un rege şi o preoteasă sacră care îi reprezenta? Lumea divinităților e opacă. Dar, până la urmă, n-are importanță. Seniorul Captivilor goi i-a vorbit lui Eanatuma într-un vis. El ne

[17] Eanatuma: „Seniorul Mândru al cerului" (n.a.).

confirmă că acei ummana ai Femeii Înțelepte sunt bande de jefuitori ce trebuie combătute. Eanatuma va fi susținut de zei... Dar, înainte de a pleca în campania militară contra Captivilor goi din Umma, regele Eanatuma le-a trimis un avertisment care amintește alt pasaj din Geneză:

Alesul lui Ninğirsu, Eanatuma, cel puternic, îi vorbește cu mânie țării dușmane. [...] Eanatuma, cel puternic, alesul lui Ninğirsu (declară): „Eu, către țara dușmană cu mânie, eu, ceea ce a fost dintotdeauna, proclam: [Uš], prințul din Umma, de fiecare dată când cu trupele lui [...] va mânca Gú-edin, domeniul preaiubit al lui Ninğirsu, acesta să-l doboare"![18]

Transcrierea literală:
Alesul Seniorului Captivilor goi, Seniorul Mândru al Cerului, cel puternic, vorbește cu mânie țării dușmane. [...] Seniorul Mândru al Cerului, cel puternic, alesul Seniorului Captivilor goi (declară): „eu, către țara dușmană cu mânie, eu, cea ce a fost dintotdeauna, proclam: [omul], prințul arborelui înțelegerii, de fiecare dată cu trupele lui [...] va mânca planta din Eden[19]*, (de pe) domeniul preaiubit al Seniorului Captivilor goi, acesta să-l doboare"!*

Vom apela din nou la tabelul comparativ între Geneză și textele de pe argilă.

---

[18] Sollberger, Edmond, și Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales..., op. cit.* (n.a.).

[19] Particula *Gú* („maluri",„margine",„pământ",„regiune") figurează și o plantă leguminoasă din familia papilionaceelor, un tip de legumă care era recoltată în Sumer în cursul iernii. Deci, literal sau dacă avem în vedere doar pronunția, *Gú-edin* ar putea să se traducă și „plantă din Eden" (n.a.).

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	**Biblia de la Ierusalim**
Stela Vulturilor V 18/VI 16: „Seniorul Mândru al Cerului... (declară): «eu, către țara dușmană cu mânie... **proclam: [omul],** prințul **arborelui înțelegerii,** de fiecare dată cu trupele lui [...] va mânca **planta din Eden**[19]**, (de pe) domeniul preaiubit** al Seniorului Captivilor goi, **acesta să-l doboare**!»"	**Gn 2 : 16 - 17:** „Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: «Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină [Eden]; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el vei muri negreșit».
Conul lui Entenema (I 14-21): „Dar **omul,** prințul **arborelui înțelegerii [Femeii Înțelepte],** încălcând hotărârea divină și făgăduiala omenească, a smuls mărturia creației și **a pătruns** în **Edenul Păsării Tinereții Veșnice".**	Gn 3:6: **„Femeia** a văzut că pomul era bun de mâncat și plăcut de privit și că pomul era de dorit ca **să deschidă** cuiva **mintea.** A luat deci din rodul lui și a mâncat; a dat și bărbatului ei, care era lângă ea, și bărbatul a mâncat și el".
Stela Vulturilor VI, 8-15 (traducere de F.Thureau-Dangin): „[omul], **prințul** arborelui înțelegerii, potrivit poruncilor zeului său [**Șarpele Enki**], împreună cu oamenii [Femeii Înțelepte] – **planta din Eden (în) câmpul agricol îndrăgit al Seniorului Captivilor goi,** (el) **a devorat** [...]".	**Gn 3:11:** „Și Domnul Dumnezeu i-a răspuns [**omului** aflat **în grădină**]: «Cine ți-a spus că ești gol? Nu cumva **ai mâncat** din pomul [**înțelegerii**] din care îți poruncisem **să nu mănânci?**»."

3. Omul Femeii Înțelepte este alungat de pe terenul Edinului

Succesorul lui Akurgal, Eanatuma, nepotul lui Ur-Nanše, va răspunde la afront şi le va aplica o lecție teribilă trufaşilor „oameni sălbatici" ai zeiței înțelepte. Eanatuma n-a atacat imediat Umma, ne precizează Amar Hamdani în expunerea faptelor. El a întreprins întâi o serie de expediții spre nord, probabil să-şi călească soldații şi să-şi completeze educația de şef militar. Când s-a simțit destul de puternic, a pornit împotriva regatului Umma şi a urmat ceva cumplit!

Faptele sale de vitejie ne sunt transmise direct de faimoasa Stelă a Victoriei, cunoscută sub numele de „Stela Vulturilor", care se află la Muzeul Luvru din Paris. Pe această stelă, din nefericire spartă, au fost gravați într-un mod impresionant vulturi care se bat pe cadavrele războinicilor din Umma. Pe fața „mitologică" a stelei, Ninğirsu („Seniorul Captivilor goi"), zeul regatului Lagaš, ține cu o mână fermă o plasă în care sunt îngrămădiți soldații goi din Umma, în timp ce regele Eanatuma se năpusteşte spre ceilalți ummana. Capetele războinicilor lui Eanatuma sunt acoperite de un scut mare. Soldații lui înarmați cu lănci formează un zid redutabil plin de vârfuri tăioase. Un con din argilă al regelui Entemena ne spune:

> ***Ninğirsu**, războinicul lui Enlíl, la porunca îndreptățită a acestuia, a luptat cu **Ğiš-Hú [Umma]**. La porunca lui Enlíl, şi-a aruncat plasa mare peste **Ğiš-Hú** [...] în **Edin**[20].*
>
> ***Con sumerian din argilă (Ic7i - I 22-31)***

---

[20] Sollberger, Edmond, şi Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales, op. cit.* (n.a.).

Traducerea literală:

***Seniorul Captivilor goi**, războinicul Seniorului Suflului, la porunca îndreptăţită a acestuia, a dat bătălia [cu oamenii] **arborelui înţelegerii**. La porunca Seniorului Suflului, el a aruncat plasa mare peste **arborele înţelegerii** [...] din **Eden**.*

Într-un alt fragment din *Stela Vulturilor*, regele Eanatuma, bine instalat în carul lui, se avântă şi se năpusteşte asupra duşmanilor în fruntea armatelor sale. O altă scenă ni-l arată oferind un sacrificiu fastuos pentru soldaţii săi morţi pe câmpul de luptă. Stela Vulturilor este cel mai vechi memorial de război al omenirii cunoscut până în prezent şi mai ales cea mai veche relatare înregistrată a unui război istoric.

Oamenii Femeii Înţelepte nu aveau voie să ocupe mai mult timp teritoriul sacru Gú-edin şi să obţină astfel independenţa alimentară controlată în mod normal de zei! Căci altfel teritoriul divin al Tinereţii Veşnice (Lagaš) începea să fie la bunul plac al „sălbaticilor"! Mai târziu, oamenii sălbatici ar fi putut să ajungă într-adevăr să invadeze regatul Lagaš şi să pună mâna pe bogăţiile, agricultura şi ştiinţa lui...

Astfel, mulţumită lui Eanatuma, acei ummana au fost învinşi, alungaţi din Gú-edin şi trimişi acolo de unde veniseră: la Umma! Geneza (**Gn** 3:23), care vrea să-i păstreze o imagine virtuoasă lui Yahve, pretinde că omul a fost izgonit„acolo unde fusese făcut", fără să precizeze că Dumnezeu („Seniorul Captivilor goi") l-a urmărit pe prinţul din Umma, omul Femeii Înțelepte, până în oraşul lui ca să-l omoare şi să distrugă acel loc. Cam asta se întâmplase în CBS 11065 – c când zeii atacaseră Kharsağ. Într-adevăr, conul lui Entemena pretinde că suveranul din Umma, *Uš* („omul"), a fost ucis în

această luptă chiar de zeul Ninğirsu: *Ninğirsu și-a așezat pe prințul din Umma mâna lui venerată și veneratul lui picior, a ridicat împotriva lui populația [din Umma] și a distrus cartierul sacru*[21]. Încă o dată, are prea puțină importanță dacă zeul însuși se afla lângă Entemena sau este vorba de un element adăugat pentru a amplifica intriga. Dar în mod cert a fost un adevărat măcel.

> *Eanatuma [...] a lovit (Umma); el a numărat repede 3 600 de cadavre.*[22]
>
> **Stela Vulturilor, VII, 12-21**

Așa sună traducerea acestui rând reprodusă de Edmond Sollberger și Jean-Robert Kupper în culegerea lor de inscripții regale sumeriene și akkadiene. Cea a lui Françise Thureau-Dangin este mai sobră, chiar dacă mai veche: „Eanatuma... a masacrat (Umma); cadavrele (în număr de) 3 600"[23]. Putem deja să avem o îndoială în privința numărului de morți indicat, dat fiind că unitatea de măsură sumeriană *Šár* (3 600) era utilizată frecvent de mesopotamieni ca să indice suprafețe (3 600 m^2 = 100 *Šár*), dar al cărei sens ne este puțin neclar când e vorba de numărarea unor obiecte sau a unor persoane. Sollberger și Kupper au vrut să rezolve această problemă adaptând forma *Ğírhe-bi-lá* înscrisă pe acest rând ca să găsească o definiție convenabilă. Din păcate, această formă, tradusă prin „a număra", nu are nimic de-a face cu un

---

[21] Ic7j, vezi Sollberger, Edmond, și Kupper, Jean-Robert, *op. cit.* p. 49 (n.a.).
[22] *Ibidem* (n.a.).
[23] Thureau-Danguin, François, *Les inscriptions de Sumer et d'Akkad, op. cit.*, p. 27 (n.a.).

calcul. Ea ar indica mai degrabă „un paloş al măcelarului*". Ceea ce m-ar face să prefer traducerea următoare:

> *Eanatuma [...] a lovit (Umma); (pe) paloşul măcelarului: 3 600 de cadavre.*

Stela Vulturilor este fragmentară, asemenea celor mai multe texte care ne istorisesc această bătălie faimoasă. Procedeul tragerii în ţeapă este foarte vechi şi datează din timpul primelor dinastii sumeriene. Ştim, graţie acestei stele (partea de sus a feţei istorice), că cei mai mulţi dintre ummana au fost lăsaţi la pământ şi apoi devoraţi de vulturi, de unde şi numele acesteia. Dar nimic nu ne împiedică să credem că unii au fost traşi în ţeapă. Sugerez că mai mulţi ummana fuseseră traşi în ţeapă şi probabil chiar expuşi în locuri strategice, şi asta ca să marcheze frontiera ce nu trebuia depăşită ca exemplu şi avertisment. Mai ştim din texte că temple dedicate divinităţilor au fost construite după aceea de învingători de-a lungul acestei frontiere. Să păstrăm un moment în minte această idee de „paloş de tras în ţeapă" şi să continuăm.

Odată ce Umma a fost subjugată, primul lucru pe care l-a făcut Eanatum a fost să adune cadavrele împrăştiate pe câmpul de luptă. Regele regatului Tinereţii Veşnice a ridicat apoi în câmpie vreo 20 de dâmburi funerare, sugerând că armata din Lagaš avusese şi ea pierderi grele. După ce a murit, Uš, („omul"), a fost înlocuit imediat de Enákala. Noul rege din Umma a fost nevoit să accepte un tratat nou impus de Eanatuma.

---

* „Măcelarul sacrificator" este atestat atât în tăbliţele sumeriene, cât şi în cele akkadiene (n.tr.).

Figura 29: Statuetă de războinic din regatul Lagaš (Širburla), găsită la Ğirsu. Nasul are forma de cioc de pasăre, ceea ce întăreşte numele domeniului zeilor: *ŠIR BUR-LA*, „Pasărea Tinereţii Veşnice".
Săpături arheologice franceze de la începutul secolului trecut.

Eanatuma a dus apoi o politică uimitoare. Regele a restabilit frontiera care a permis să fie udată grădina **Gú-edin** şi a întreprins construirea unor sanctuare consacrate marilor zei de-a lungul canalului princiar, ca să delimiteze terenul şi să-i asigure protecţie divină. Eanatuma a amenajat atunci un fel de zonă tampon, adevărată zonă demilitarizată de-a lungul frontierei dinspre Umma. În fine, în intenţia de a neutraliza cu totul „duşmanul sălbatic", Eanatuma i-a oferit să reia exploatarea pământurilor unei părţi din **Gú-edin**, cu condiţia, bineînţeles, ca o parte din recolte să fie restituită regatului lui Ninğirsu în schimbul acestui uzufruct. Deoarece Umma avea

dreptul să exploateze o parte din grădina divină, un şanţ nou de delimitare a fost săpat între cele două teritorii. Oamenii din Umma au acceptat, fără ca duşmănia lor să se risipească. Iată ce spune textul:

Eanatuma, cu vorba dreaptă, a delimitat frontiera, a lăsat-o în puterea [omului] din UM-MA şi exact în acel loc a ridicat o stelă.[24]

Stela Vulturilor, X 12-XI 3

Dacă transcriem *Ğiš-Hú* în *UM-MA* (adevărata denumire orală a oraşului), vom obţine astfel, traducând literal:

Seniorul Mândru al Cerului, cu vorba dreaptă, a delimitat frontiera, a lăsat-o în puterea [omului] „Femeii Înţelepte" şi exact în acel loc a ridicat o stelă.

Un con al lui Entemena aduce mai multe informaţii despre acest tratat:

Eanatuma, prinţul din Lagaš, unchiul lui Entemena, prinţul din Lagaš, împreună cu Enákala[25]*, prinţul din* ***Ğiš-Hú****, au delimitat frontiera. El a cerut ca terenul să ţină de la canalul Inun*[26] *până la* ***Gú-edin****. Din terenul lui Ninğirsu, a lăsat 210 ½ sfori de frontieră în puterea lui* ***Ğiš-Hú*** *[ca să le poată cultiva] şi, în compensaţie, a intrat pe un teren fără proprietar. Pe teren, el a gravat stele şi a pus la loc stela lui Mesalim. Nu s-a instalat în* ***Edinul lui Ğiš-Hú****. Pe*

---

[24] Sollberger, Edmond, şi Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales, op. cit.*, p. 50 (n.a.).

[25] *Enákala*: „Seniorul cu Braţ Puternic", noul suveran al regatului Umma în locul lui Uš (n.a.).

[26] *Idnun* sau *Inun*, literal „canal princiar"; este vorba de Shatt-el-Haï (n.a.).

rambleul lui Ninğirsu, Namnuda-Kiğara[27]*, i-a construit capele lui Enlíl, capela Ninhursağ, capela lui Ninğirsu și capela lui Utu. Omul din* ***Ğiš-Hú*** *ar putea mânca până la 1 Guru de orz din Ninğirsu (și) de orz din Nanše*[28]*.*

Conul lui Entemena AO 3004 (I 32- II 23), Muzeul Luvru

Traducerea literală

Seniorul Mândru al Cerului, prințul Păsării Tinereții Veșnice, unchiul Seniorului Terasei Înalte, prințul Păsării Tinereții Veșnice, împreună cu Seniorul Brațului Puternic, prințul ***arborelui înțelegerii****, au delimitat frontiera. El a făcut taluzul să țină de la canalul princiar până la* ***terenul Edenului****. Din terenul Seniorului Captivilor goi, el a lăsat 13 km de frontieră în puterea regatului Umma [al omului]* ***Femeii Înțelepte*** *[ca să-i poată cultiva] și, în compensație, a intrat pe un teren fără proprietar. Pe teren, a inscripționat stele și a pus la loc stela puterii intacte. El nu s-a instalat în* ***Edenul arborelui înțelegerii****. Pe rambleul Seniorului Captivilor goi, baza în principat, a construit capela Seniorului Suflului, capela Doamnei din Fruntea Muntelui, capela Seniorului Captivilor goi și capela Zeului Soare. Omul* ***arborelui înțelegerii*** *ar putea să mănânce până la 4 400 hl de orz de la Seniorul Captivilor goi (și) de orz de la zeița cerealelor.*

Termenul folosit în text pentru a numi diferitele capele ridicate în onoarea divinităților și imaginate ca să delimiteze domeniul sacru este BAR_2. Nu este cumva un joc de cuvinte care se regăsește apoi în textul Genezei, dat fiind că omofonul sumerian $BAR_{6,7}$ înseamnă „a străluci", **„flacără"** și „aprins"? Într-adevăr, în Geneză nu sunt ridicate capele pentru

[27] *Namnuda-Kiğara*: „fondat în principat", numele rambleului lui Ninğirsu (n.a.).

[28] Sollberger, Edmond, și Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales…, op. cit.* (n.a.).

delimitarea sitului divin ce nu trebuie să fie depăşit de om, ci **„flacăra paloşului** fulgerător"... Tot aşa, dacă nu părăsim buna traducere a textului, unii ummana învinşi par să fi fost traşi în țeapă pe **paloşe** de-a lungul frontierei imediat după bătălie (vezi *Stela Vulturilor*, VII, 12–21). Între aceste două evenimente ar fi câteva luni, în texte fiind separate doar de câteva rânduri...

Pasajul dinainte ne arată cu claritate că regatul divin a lăsat 13 km din grădină omului din Umma şi acesta a putut să consume o cantitate de cereale definită în prealabil, restul jucând rolul unei datorii destinate teritoriului divin al Tinereții Veşnice.

Ca să se asigure de supunerea totală a omului din Umma, suveranul domeniului zeilor îl va obliga pe duşman să depună jurământ în numele lui Enlíl în virtutea câtorva decrete umilitoare şi apoi în numele zeilor care dețin domeniul oamenilor. Prin acest gest, Lagaš repetă oarecum acțiunea zeilor din Kharsağ când l-au pus pe om să jure în fața puterii carelor lor din cer (vezi CSB 14005, fața b, rândul 28). Deoarece omul din Umma schimbase cursul unor canale din grădină şi exercitase o anumită presiune asupra regatului Tinereții Veşnice în privința debitului apei pentru irigații, decretul prevede sancționarea lui în această privință:

> *Pe viața lui Enlíl, regele Cerului şi al Pământului, pot să exploatez sub formă de împrumut Gán (câmpul) lui Ninğirsu [...] Niciodată nu voi mai încălca teritoriul lui Ninğirsu. Nu voi mai schimba [cursul] canalelor de irigații, cel al canalelor. Nu-i voi distruge monumentele. Dacă o voi face vreodată, fie ca plasa mare a lui Enlíl, regele Cerului*

și al Pământului, pe care am jurat, să cadă peste Umma.[29]

S.AN.E II/1

Traducerea literală

Pe viața Seniorului Suflului, regele Cerului și al Pământului, pot să exploatez sub formă de împrumut Gán (grădină în ebraică) a seniorului Captivilor goi [...]. Niciodată nu voi mai încălca teritoriul Seniorului Captivilor goi. Nu voi mai schimba [cursul] canalelor de irigații, cel al canalelor. Nu-i voi distruge monumentele. Dacă o voi face vreodată, fie ca plasa mare a Seniorului Suflului, regele Cerului și al Pământului, să cadă asupra [poporului] Femeii Înțelepte.

Plasa divină despre care este vorba de mai multe ori în pasajele care prezintă conflictul dintre Umma și Lagaš este indicată invariabil ca fiind o armă a zeilor. Ea era deja prezentă în *Enūma Eliš* ca una dintre armele pe care Marduk le folosea împotriva reginei Tiamat, dar și în tăblița CBS 11065 – c (coloana 5, rândul 25), în timpul atacurilor zeilor contra oamenilor Femeii Înțelepte. În Biblie, există pasaje în care plasa este menționată ca o armă a lui Dumnezeu. Cităm de exemplu: „Atunci să știți că Dumnezeu mă urmărește și mă învelește cu lațul Lui" (**Iov 19**:6). Și [Dumnezeu a spus:] „Îmi voi întinde mreaja peste el și va fi prins în lațul Meu; îl voi duce la Babilon, în țara haldeilor..." (**Ezechiel 12**:13).

Iată acum jurământul lui Enlíl împotriva regatului Umma.

Eu, Eanatuma, pe omul din Umma am aruncat marea plasă de lansare a lui Enlíl și prin această plasă eu i-am prestat jurământ. Și

[29] După Cooper J. S., *Reconstructing History from Ancient Inscriptions: Lagash-Umma Border Conflict*, Undena Publications, 1983 (n.a.).

Figura 30: Marea plasă divină a lui Enlíl şi a fiului său, aşa cum este reprezentată pe Stela Vulturilor de la Muzeul Luvru din Paris. Această plasă era deja prezentă ca armă a lui Marduk şi în tăbliţa CBS 11065 – c (coloana 5, rândul 25), unde Enlíl o întindea ca să atace specia umană ce punea în pericol colonia Kharsağ.

omul din Umma i-a prestat jurământ lui Eanatuma. Pe viaţa lui Enlíl, regele Cerului şi al Pământului! Un potop a distrus câmpul lui Ninğirsu: am decretat un taluz de baraj. Fie ca pe vecie el să nu mai treacă frontiera lui Ninğirsu! Să nu mai strice taluzul şi şanţul! Să nu deplaseze stela! Dacă trece frontiera, fie ca marea plasă de lansare a lui Enlíl, regele Cerului şi al Pământului, pe care a prestat jurământ, să se abată peste Umma. [...] În faţa lui Enlíl, stăpânul meu, la porunca cui, la rugămintea cui omul din Umma îşi va încălca cuvântul? Acest cuvânt va dăinui cât timp se va face ziuă! Dacă îşi încalcă cuvântul, fie ca plasa mare de lansare a lui Enlíl, pe care el a prestat jurământ, să cadă peste Umma[30].

Stela Vulturilor – Jurământul lui Enlíl împotriva regatului Umma, XVI 12/XVII 20

[30] Sollberger, Edmond, şi Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales...*, *op. cit.*, p. 50-51 (n.a.).

Același jurământ există ca fiind al lui Ninhursağ, al lui Enki, al zeului lunii, al zeului soarelui, dar și al lui Ninki, cea care este considerată în general soția lui Enki. Investigația mea despre Umma a început cu consultarea, într-o zi, cu totul întâmplător, a acestui fragment:

Eu, Eanatuma, sunt cu adevărat foarte înțelept! Am slobozit două porumbițe spre mama mea Ninki. În fața lui Ninki, mama mea, la porunca cui, la rugămintea cui, omul din ***Umma*** *își va încălca cuvântul? Acest cuvânt va dăinui cât timp se va face ziuă! Dacă își va încălca cuvântul, fie ca Ninki, pe care mi-a jurat, să trimită un Șarpe care să muște de picior* ***Umma****! Și* ***Umma****, dacă va trece dincolo de taluz, fie ca Ninki să-i înlăture piciorul de pe fața pământului!*[31]

Stela Vulturilor – Jurământul lui Ninki împotriva regatului Umma, III 2/V 41

Acest fragment neobișnuit amintește în toate privințele de cel din **Gn 3**:14, în care Dumnezeu îl blesteamă pe Șarpe și specia umană când descoperă că teritoriul lui divin a fost profanat. Tabelul comparativ de la paginile 284-286 va confirma acest lucru. Să vedeam deocamdată traducerea literală a acestui fragment.

Eu, Seniorul Mândru al Cerului, sunt cu adevărat foarte înțelept! Am slobozit două porumbițe spre mama mea Zeița Pământului. În fața Zeiței Pământului, mama mea, la porunca cui, la rugămintea cui, omul ***Femeii Înțelepte*** *își va încălca cuvântul? Acest cuvânt va dăinui cât timp se va face ziuă! Dacă își va încălca cuvântul, fie ca Zeița Pământului, pe care mi-a jurat, să trimită un Șarpe care să muște de piciorul* ***Femeii Înțelepte****! Și (omul)* ***Femeii Înțelepte****, dacă va trece*

---

[31] *Ibidem*, p. 54 (n.a.).

de taluz, fie ca Zeița Pământului să-i înlăture piciorul de pe fața pământului!

În realitate, omul din Umma n-a fost complet izgonit de pe terenul Edinului, ci numai dintr-o parte a grădinii, dat fiind că se convenise că putea s-o cultive pentru propriile nevoi, dar și pentru cele ale clanului zeilor. Exact asta scrie și în Biblie când se spune că omul a fost deplasat și trimis la el acasă, „de unde a provenit" ca să muncească pământul. Geneza, probabil inspirată din aceste texte, omite să precizeze că o parte din terenul divin, tradus „grădină", i-a fost acordată ca să-i permită lui Dumnezeu să aibă în mod garantat o cămară. Această parte a grădinii concesionată omului se afla de partea regatului Umma, traversată de un fluviu, faimosul râu din Eden care curge în grădina biblică. După cum am văzut, acest râu era numit *Idnun* sau *Inun* în sumeriană, „canalul princiar", fiind vorba de Shatt-el-Haï. Acest râu, care leagă Tigrul de Eufrat, se unea probabil și cu alte cursuri de apă, deci canale mari, transformate în fluvii în descrierea pe care o face Geneza Edenului (vezi harta din subcapitolul „Analiza celor doi arbori din Edin"). Astfel, Biblia nu minte, ci doar se joacă cu cuvintele.

Intriga acestei istorii sumeriene este complet identică cu cea relatată 2 500 de ani mai târziu (cel puțin) în primele pasaje din capitolele 2 și 3 ale Genezei. Cei care au scris Vechiul Testament lasă impresia că au reluat acel conflict de frontieră dintre regatul divin și cel al „omului din Umma", păstrându-i chintesența, jucându-se cu cuvintele ca să creeze propriul mit al unei grădini paradiziace și al păcatului. Totul amestecat în mod subtil cu elementele esențiale reproduse

după textele seriei CBS, unde şi acolo este vorba de o grădină divină, precum şi de Şarpe şi de Secretul zeilor dezvăluit Femeii Înţelepte...

Să vedem cum arată noile descoperiri comparate cu pasajele din Geneză amintite înainte.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
Conul lui Entenema (I 14-21): „Dar omul, prinţul arborelui înţelegerii [Femeii Înţelepte], încălcând hotărârea divină şi făgăduiala omenească, a smuls mărturia creaţiei şi a pătruns în Edenul Păsării Tinereţii Veşnice".	**Gn 2:8-10:** „Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o **grădină** în **Eden**, spre răsărit; şi a pus acolo pe omul ... Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pământ tot felul de pomi, plăcuţi la vedere şi buni la mâncare, şi **pomul vieţii** în mijlocul grădinii, şi **pomul cunoaşterii** binelui şi răului. Un **râu** ieşea din **Eden** şi uda **grădina**..."
S.AN.E II/1: „[Omul din Umma a zis]: «pot să exploatez sub formă de împrumut **grădina** Seniorului **Captivilor goi**»."	**Gn 2:15:** „Domnul Dumnezeu a luat pe **om** [**gol**] şi l-a aşezat **în grădina Edenului**, ca s-o **lucreze** şi s-o păzească.

<u>Stela Vulturilor X 12–XI 3 și Con sumerian AO 3004:</u> „Seniorul Mândru al Cerului... a delimitat frontiera, a lăsat-o în puterea [omului] arborelui înțelegerii și exact în acel loc a ridicat o stelă" + „Din terenul Seniorului Captivilor goi, el a lăsat 13 km de frontieră în puterea regatului [omului] din UM-MA (al Femeii Înțelepte care atașază) [ca să-i poată cultiva] și, în compensație, a intrat pe un teren fără proprietar. [...] El nu s-a instalat în Edenul arborelui înțelegerii".	<u>Gn 2:24:</u> „...omul ... se va lipi de nevasta sa și se vor face un singur trup"..
<u>Stela Vulturilor – Jurământ împotriva regatului Umma, III 2/V 41:</u> „Dacă [omul] își va încălca cuvântul, fie ca Zeița Pământului, pe care mi-a jurat, să trimită un Șarpe care să muște piciorul Femeii Înțelepte! Și (omul) Femeii Înțelepte, dacă va trece dincolo de taluz, fie ca Zeița Pământului să-i înlăture piciorul de pe fața pământului!	<u>Gn 3:14, 15; 17:</u> „Domnul Dumnezeu a zis șarpelui: «Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat ești între toate vitele și între toate fiarele de pe câmp...Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul». [...] Dumnezeu i-a zis omului: «blestemat este acum pământul din pricina ta»."

Surse: tăblițele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
Stela Vulturilor VII, 12-21 și Conul lui Entemena AO 3004: „(pe) **paloșul** măcelarului: 3 600 de cadavre [**plasate ca să păzească drumul domeniului Tinereții Veșnice**]" + „Pe rambleul Seniorului Captivilor goi... Seniorul Mândru al Cerului a construit **flacăra** Seniorului Suflului, flacăra Doamnei din Fruntea Muntelui, [**cea**] a Seniorului Captivilor goi și [cea] a zeului soarelui. **Omul arborelui înțelegerii** ar putea să mănânce până la 4 400 hl de orz de la Seniorul Captivilor goi (și) de orz de la zeița cerealelor".	Gn 3: 22-24: „Domnul Dumnezeu a zis: «Iată că omul a ajuns ca unul ca Noi, cunoscând [**arborele înțelegerii**] binele și răul! Să-l împiedicăm, dar, acum ca nu cumva să-și întindă mâna, să ia și din **pomul vieții**, să mănânce din el și să trăiască în veci.» De aceea Domnul Dumnezeu l-a izgonit din grădina Edenului, ca să lucreze pământul din care fusese luat. Astfel a izgonit El pe Adam; și la răsăritul grădinii Edenului a pus niște heruvimi, care să învârtească o **sabie învăpăiată**, ca să păzească drumul care duce la pomul vieții".

4. Povestea unui conflict fără un sfârșit adevărat...

După victoria strivitoare contra regatului Umma, care dusese la diferite decrete divine, Eanatuma a luat cu asalt restul țării Sumerului. Cetățile Uruk, Ur, Kiš și Akšak au fost supuse pe rând și au fost nevoite să recunoască suveranitatea regatului Lagaš. Eanatuma nu și-a oprit însă cuceririle aici și a atacat triburile elamiților, a înaintat cu trupele până la

regatul Mari, în nord-vest, și a intrat chiar și țara Šubar, viitoarea Asirie.

Era poate pentru prima oară în istoria ei când un suveran domnea cu adevărat peste toată țara Sumerului. Cu toate acestea, lista regală (consacrare istorică pentru un rege sumerian) n-a reținut numele lui Eanatuma; ea nu-i acordă nici măcar evidenta supremație politică la Lagaš și le atribuie acest privilegiu regilor mediocri din Kiš și Akšak[32]. Istoria, chiar de la început, n-a fost dreaptă cu actorii ei...

Când Eanatuma a murit, regatul se afla la apogeu. I-a urmat fratele lui, Eanatuma I. Între timp, dinastia din Umma și-a revenit. Urlumma, fiului regelui din Umma, Enákala, a urcat și el pe tron, fiind obsedat de un singur gând: să respingă tratatul umilitor impus de Eanatuma și să recupereze toate pământurile grădinii Edin (câmpia).

În prima fază, Urlumma a refuzat să plătească tributul de orz ca indemnizație de război destinată regatului zeilor și a preferat să păstreze acea parte din recoltă. Apoi, a secat canalul-frontieră dintre cele două state și a distrus stelele ale căror inscripții ofensau Umma. În fine, a incendiat și a dărâmat sanctuarele sacre care marcau frontiera. Fragmentul AO 12779 (Luvru) de pe un con istoric din Ğirsu, din perioada arhaică, menționează genul de invective pe care regatul Lagaš le-a adresat probabil dușmanului său declarat înainte de a porni la luptă: *„[...] Cetatea să-ți fie nimicită, predă-te! Umma să fie spulberată, predă-te!"*

Din acel moment, cei doi dușmani s-au pregătit de o înfruntare militară de mare anvergură. În timp ce regatul

---

[32] Hamdani, Amar, Sumer, *première grande civilisation, op. cit.* (n.a.).

Lagaš își mobiliza trupele în mare grabă, sub comanda lui Entemena (fiul lui Eanatuma I), Umma căuta și găsea un aliat în persoana unui suveran din nord, care îi trimitea oameni. Bătălia a avut loc lângă frontieră. Dar să dăm cuvântul istoricului epocii, a cărui relatare a fost tradusă de Samuel Noah Kramer.

Deoarece acel orz nu fusese predat, iar Urlumma, prințul din Umma, lipsise de apă canalul-frontieră al lui Ninğirsu și canalul-frontieră al lui Nanše, smulsese și arsese stelele, distrusese sanctuarele zeilor ridicate pe vremuri în Namnunda-kigarra, obținuse ajutorul unor țări străine și în final trecuse de canalul-frontieră al lui Ninğirsu. Eanatuma I a luptat cu el în câmpia Ugigga, unde se găsesc ogoarele și fermele lui Ninğirsu și Entemena l-a învins. Urlumma a fugit atunci, în timp ce Entemena urmărea forțele regatului Umma până în orașul lor. În plus, a nimicit corpul de elită al lui Urlumma, în total 60 de soldați, pe malurile canalului Lummangirnunta. Cât privește războinicii din Umma, Entemena le-a abandonat cadavrele în Edin fără mormânt, ca să fie devorate de păsările și animalele feroce și le-a făcut grămezi scheletele în cinci locuri diferite.[33]

Urlumma a fugit. Urmărite de Entemena, trupele regatului Umma au fost atrase în mai multe capcane și masacrate. Dar oamenii Femeii Înțelepte n-au lăsat regatul Tinereții veșnice să-și savureze noua victorie. Nici nu se stinsese bine larma armelor în câmpia Ugigga, că a și apărut un alt adversar, care voia să profite de epuizarea armatelor lui

---

[33] Kramer, Samuel Noah, *L'Histoire commence à Sumer*, Paris, Editura Arthaud, 1957, p. 80 (n.a.).

Figura 31: Stelă din calcar dedicată victoriei de la Ğirsu (între 2300 și 2250 î.Hr.), care ilustrează probabil una dintre numeroasele bătălii ce au avut loc între regatul Tinereții Veșnice și regatul Femeii Înțelepte. **Muzeul Luvru AO 2678**

Entemena. Acest cuceritor ambițios se numea Ila și era cel care administra Zabalam, o metropolă mică situată la nord de Umma, care aparținea foarte probabil de regatul Umma. Funcția sa de administrator al templelor nu-l predispunea rolului de șef militar, dar, grație capacităților sale de tactician și având în vedere marea epuizare a trupelor regatului Lagaš, el a reușit să treacă frontierele regatului divin și să pătrundă adânc în teritoriul inamic. Și-a însușit, în trecere, puterea rămasă vacantă la Umma în urma fugii lui Urlumma și și-a impus numirea ca prinț al regatului Femeii Înțelepte.

> *Atunci, Ila, care era preot la Zabalam, a înaintat victorios de la Ğirsu la Umma: Ila a primit principatul Umma. El a făcut taluzul-frontieră*

al lui Nanše, rambleul lui Ninğirsu care se găseşte pe malul Tigrului, în teritoriul Ğirsu, teritoriul Namnuda-Kiğara lui Enlíl (şi) teritoriul lui Enki şi lui Ninhursağ[34].

Con sumerian al lui Entemena AO 3004 (III 28/IV 12)

Totuşi, incapabil să-şi păstreze cuceririle, îndeosebi la sud de frontiera care despărțea regatul oamenilor de regatul Lagaš, noul stăpân al regatului Umma a fost nevoit să se retragă în spatele canalului-frontieră, căci războinicii lui Entemena îi hărțuiau neobosit trupele. La puțin timp după retragerea sa strategică, Ila a delimitat domeniul regatului Umma. Când Entemena din Lagaš i-a cerut să se explice, Ila a replicat prin revendicări dispreţuitoare. Iată un fragment din versiunea gravată pe un con al lui Entemena, expus la Muzeul Luvru:

Entemena, prinţul din Lagaš, a trimis zadarnic mesageri la Ila în legătură cu acel taluz, căci Ila, prinţul din Umma, jefuitor de câmpuri, purtător de cuvinte rele, a declarat: „Canalul-frontieră al lui Ninğirsu şi canalul-frontieră al lui Nanše sunt ale mele!"

Con al lui Entemena AO 3004, extras din coloana IV (Muzeul Luvru)

Ila din Umma şi-a însuşit măsurile de represalii imaginate de predecesorul lui: secarea canalului-frontieră și refuzul de a plăti tribut regatului Tinereții Veşnice:

Ila a lipsit de apă canalul-frontieră al lui Ninğirsu, canalul-frontieră al lui Nanše, Imdubba al lui Ninğirsu, bucata de pământ cultivabil care făcea parte din pământurile lui Ğirsu care

---

[34] Sollberger, Edmond, şi Kupper, Jean-Robert, *Inscriptions Royales..., op. cit.*, p. 72 (n.a.).

se întinde spre Tigru și Namnundakigarra al lui Ninhursağ; în plus, Ila n-a trimis regatului Lagaš decât 3 600 gir din orz (tratatul prevedea 144 000 gur)[35].

După mai multe compromisuri între cele două regate, frontiera s-a stabilit în cele din urmă, precum și fluxul canalului său care alimenta Gú-edin. În schimb, Umma a fost scutită de tributul pe care îl datora regatului Lagaš. Regelui domeniului divin, Entemena, i-a fost apoi greu să-și asume suzeranitatea asupra întregului Sumer, asemenea unchiului său Eanatuma. Astfel a sunat ceasul decăderii regatului Lagaš, ca pentru cele mai multe dintre cetățile din țara Sumerului.

Regii din Lagaš s-au succedat fără să poată readuce gloria de altădată. Dimpotrivă, au înăsprit din ce în ce mai mult măsurile de represiune și de nedreptate ca să-i mențină pe conducători într-o îndestulare fragilă. În anul 2352 î.Hr., în urma unei lovituri de stat militare, un rege nou s-a instalat la putere în Lagaš: Urukagina, primul suveran reformator din istoria Sumerului. Totuși, marile lui reforme n-au reușit să oprească declinul regatului, ci doar să-l frâneze.

La șapte ani de la începutul domniei, Urukagina a fost nevoit să-i facă față noului suveran din Umma, numitul Lugalzaggisi, care o venera în mod deosebit pe Nisaba, zeița cerealelor și a cunoașterii (care făcea parte din clanul Enki). Umma s-a revoltat contra lui Urukagina și și-a anexat de data asta rivala. Oamenii din Umma au atins astfel apogeul gloriei! Lugalzaggisi s-a proclamat regele țării Sumerului și și-a mutat capitala la Erech. Totuși, ca să nu-și renege complet regatul

---

[35] Kramer, Samuel Noah, *L'Histoire commence à Sumer, op. cit.*, p. 80 (n.a.).

Umma, a continuat să se proclame profet al zeiței Nisaba, cea care deschide înțelegerea.

Ne-a mai rămas un document despre această revanșă a lui Lugalzaggisi: o tăbliță găsită la Tello de comandantul Cros, tradusă de Thureau-Dangin. Este o tăbliță fără caracter oficial, o simplă notă făcută de un scrib întristat de nenorocirile cetății sale. Oamenii din Umma au jefuit pur și simplu regatul Lagaš: au distrus templele și statuile, au furat bani, pietre prețioase, cereale, au jefuit câmpurile sacre etc. Nimic nu lipsește; lista edificiilor devastate este urmată de blestemul adresat de scrib zeiței înțelepciunii și a vegetației Nin Šeba (Nisaba)[36]:

> *[Oamenii din Ğiš-Hú], de pe câmpul lui Ninğirsu, au smuls grânele cât de departe fuseseră cultivate. Oamenii din Ğiš-Hú, devastând regatul Lagaš, au săvârșit un păcat față de Ninğirsu. Puterea[37] care le-a venit va fi înlăturată. Nu există păcat din partea lui Urukagina[38], Lugalul din Ğirsu. Cât privește Lugal-Zaggisi[39], patesi al Ğiš-Hú, fie ca zeița Nisaba[40] să pună pe capul lui acest păcat.*
>
> ***Tabletă de argilă sumeriană din perioada lui Urukagina***
> ***(RA VI, F. Thureau-Dangin)***
> ***Don Moor și Anton Parks***

Transcrierea literală:

[Oamenii arborelui înțelegerii], de pe câmpul Seniorului Captivilor goi au smuls grânele cât de departe fuseseră cultivate. Oamenii

---

[36] Contenau, Georges, *Contribution à l'histoire économique d'Umma*, Paris, Editura Librairie ancienne Honoré Champion, 1915, p. 13-14, (n.a.)

[37] Termenul utilizat aici este *Šu*: „autoritate", „mână", „forță" și „putere" (n.a.).

[38] *URU-KA-GIN-NA*: „cetatea declarației adevărate" (n.a.).

[39] *LUGAL-ZAG-GI-SI*: „rege (sau stăpân) al frontierei ferme" (n.a.).

[40] *NIN-ŠE - BA-(AK)*: „zeița rațiilor și a cerealelor" (n.a.).

arborelui înţelegerii, prin devastarea Păsării Tinereţii Veşnice, au săvârşit un păcat faţă de Seniorul Captivilor goi. Autoritatea care le-a venit va fi îndepărtată. Nu există păcat din partea [regelui] cetăţii declaraţiei adevărate, stăpân al Captivilor goi. Cât priveşte stăpânul frontierei ferme, prinţ al arborelui înţelegerii, fie care zeiţa raţiilor şi a cerealelor să pună pe capul lui acest păcat.

Surse: tăbliţele de argilă (Mesopotamia)	Biblia de la Ierusalim
Tabletă din perioada lui Urukagina RA VI: „Zeiţa înţelepciunii **Nin Šeba** este **blestemată** şi poartă pe capul ei păcatul săvârşit de **arborele înţelegerii**".	Gn 3:16: „**Chavvah** (Eva) este **blestemată** şi poartă păcatul pentru că a transmis Secretul **arborelui înţelegerii**".

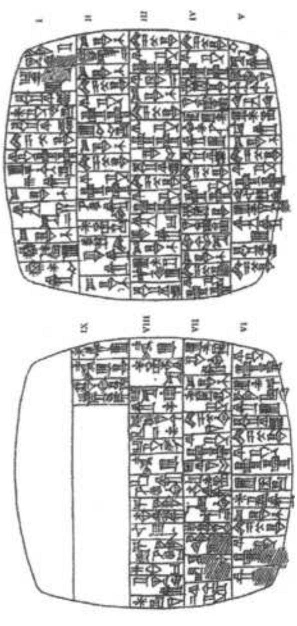

Figura 32: Tăbliţă sumeriană (recto-verso) din perioada lui Urukagina, care relatează episodul în care oamenii „arborelui înţelegerii" comit un păcat contra „Seniorului Captivilor goi", fiul zeului Enlíl. Nisaba, zeiţa vegetaţiei şi a înţelepciunii (ocrotitoarea regatului Umma) şi dublura mamei Şarpelui Enki, este făcută vinovată de păcat, aşa cum a fost „mama, cea care era răspunzătoare de om" în tăbliţa CBS 8322 (faţa „a") sau „femeia" în tăbliţa CBS 11065 – c (coloana 6) şi, mai târziu, Eva din Geneză.
RA VI – F. Thureau-Dangin

În acest text se poate vedea un fel de notă scrisă de un scrib, poate pentru uzul personal sau al templului arhivelor. Se pare că întregul oraş Lagaš a fost trecut prin foc şi sabie. Gândirea celui care a scris este dominată de sacrilegiul comis. Devastarea oraşului este considerată de el o ofensă adusă lui Ninğirsu, ocrotitorul cetăţii sale, comisă cu voia ocrotitoarei cetăţii Umma, Femeia Înţeleaptă numită Nisaba, cea care îi deschide înţelegerea preferatului ei[41].

După cum am văzut când am analizat documentul CBS 14005, Nisaba (*NIN-ŠE BA*) era „zeiţa raţiilor şi a cerealelor". În timpul dinastiilor arhaice se spunea că era fiica lui An şi a lui Uraš, deci a Cerului şi a Pământului. În vremea primelor dinastii, ea este zeiţa supremă a cetăţii Umma şi divinitatea înţelepciunii confirmate a regilor regatului Umma. Se spunea atunci în această cetate, că era fiica lui Enki, dar în cetatea Lagaš se spunea că era fiica lui Enlíl, acesta fiind un mod de însuşire magică a puterilor Zeiţei cunoaşterii şi înţelegerii. În poemul sumerian *Enlíl şi Sud*, Nisaba este numită *Nunbaršegunui*, „Nobila străină a grânelor", care ar corespunde încă o dată cu zeiţa-mamă Nammu, mama Şarpelui Enki şi a gemenei sale, Ereškigal. Acest mit, tratat la sfârşitul lucrării mele *Trezirea Fenixului*, descrie răpirea de către Enlíl a surorii lui Enki (Sud-Ereškigal), care ar corespunde cu Isis din Egipt. Din această răpire rezultă cu siguranţă unul dintre motivele fundamentale care ar fi iniţiat relaţii tensionate între Enki şi Enlíl, dar şi între clanul lui Enlíl şi Mamitu-Nammu, „sfânta izolată".

Vom oferi acum ultima piesă a rezumatului nostru despre

---

[41] Vezi Cros, Gaston, *Nouvelles fouilles de Tello*, Paris, Editura Ernest Leroux, 1910 (n.a.).

conflictul dintre Umma şi Lagaš. După distrugerea cetății Lagaš, s-ar părea că suveranul ei Urukagina s-a bucurat de o soartă blândă: Umma i-a permis să exercite o putere aparentă asupra regatului lui Ninğirsu. Însă victoria lui Lugalzaggisi asupra lui Urukagina pe la anul 2340 î.Hr. a avut un răsunet enorm în țara Sumerului, ne explică Amar Hamdani.

După ce şi-a însuşit armele şi comorile furate din Lagaš, fostul rege al regatului Umma a recrutat o armată imensă şi a pornit împotriva cetății Uruk, străvechiul oraş al lui Ghilgameş. Acesta a căzut şi el în mâinile atacatorului ca un fruct copt. După aceea, s-a îndreptat spre Ur, care nici el n-a rezistat. Larsa a fost cucerită imediat după aceea.

În cele din urmă, regele cetății Umma (care era Lugalzaggisi) a ajuns cu cuceririle sale în fața porților Sanctuarului, capitala religioasă a Sumerului, Nippur a lui Enlíl! În planul lui de cucerire, această etapă era cu siguranță cea mai importantă; doar preoții templului lui Enlíl aveau puterea de a conferi titlul de rege al Țării, adică al întregului Sumer. Or, acest titlu îi aparținea de generații dinastiei modeste din Kiš, ai cărei descendenți îndepărtați aveau în vene sângele regal al zeilor sumerieni. De asemenea, ca să înlăture orice scrupul preoților lui Enlíl, Lugalzaggisi a cucerit și vechea capitală a lui Mesalim (Kiš).

Astfel, încoronarea lui a avut loc. În fruntea războinicilor săi, Lugalzaggisi din Umma a devastat tot universul cunoscut, de la țărmurile Golfului Persic până la cele ale Mediteranei (Siria). Lugalzaggisi crease cel mai mare imperiu cunoscut vreodată în Orientul Apropiat. După aceea, a domnit aproape

25 de ani înainte să intervină[42] Sargon din Akkad, distrugătorul regatului Sumer.

Textele spun despre Sargon I că a fost găsit la naştere abandonat într-un coş care plutea pe Eufrat. El va fi crescut de grădinarul Akkis, apoi va deveni paharnicul regelui din Kiš: *Sargon din Akkad a fost abandonat de mama lui într-un coş de trestie încredinţat fluviului. Nou-născutul a fost luat şi adoptat de un grădinar şi apoi plasat sub protecţia zeiţei Ištar, care l-a făcut paharnic la curtea din Kiš, apoi prinţ [...].* Această poveste va fi reluată în Vechiul Testament cu privire la Moise.

În concluzie, vă propun să revenim pe scurt la zeiţa Nisaba, *NIN* („preoteasă", „zeiţă") + *ŠE* („grâne") + *BA* („raţii") = „zeiţa raţiilor şi a grânelor", ca să oferim un punct final acestui studiu. Vă amintesc că această zeiţă a fost menţionată în tăbliţa CBS 14005 sub numele de Ezinu, „zeiţa grânelor".

Nisaba este zeiţa civilizatoare a ştiinţelor, dublura divină a „mamei, cea care era răspunzătoare de om" (CBS 8322, faţa „a") sau „femeia" (CBS 11065 – c, coloana 6) şi, mai târziu, în Biblie, Eva. În Geneză nu este numită însă *Šeba* (patroana raţiilor şi a grânelor"), ci *Chavvah*, care provine din cuvântul *chavah*, ce exprimă faptul de „ a dezvălui", „a spune", „a vorbi", „a face cunoscut" şi „a arăta", exact ceea ce face Eva transmiţând Secretul arborelui cunoaşterii vieţii şi a morţii semenilor ei...

Chezaşă a cunoaşterii grânelor şi, prin extensie, a agriculturii, Nisaba este iniţial şi zeiţa-trestie, ceea ce îi

---

[42] Hamdani, Amar, *Sumer, première grande civilisation, op. cit.* (n.a.).

confirmă rolul de zeiță a vegetației. Stilul („creionul") cu care se scria pe argilă era tăiat dintr-o tulpină de trestie şi se numea *Gi-dub - ba* („trestie de tăbliță"). Astfel, zeița-trestie Nisaba a devenit cât se poate de firesc şi zeița scrisului. Tocmai de aceea, Nisaba este numită și „marea scribă"; ea „ține în mână o trestie de scris". Sumerienii credeau în originea supranaturală a cărților de argilă şi atribuiau invenția lor acestei zeițe. Scribii, castă de sârguincioşi funcționari de palat, se rugau la zeița Nisaba înainte de a începe să scrie şi încă o dată mulțumindu-i după ce terminau de scris. Nisaba era şi zeița ştiinței, îndeosebi a ştiinței numerelor: ea „cunoaşte interiorul numerelor", ea este „Nisaba a numerelor" şi foloseşte „trestia celor şapte numere". În fine, Nisaba este zeița astronomiei: ea este „doamna stelelor", ea consultă „tăblița stelei bune de pe cer" şi face horoscoape[43].

Potrivit unui imn sumerian, omul trece de la viața sălbatică la viața civilizată mulțumită zeiței Nisaba. Ea este „viața din Kalam" și „abundența țărilor". Cultivarea cerealelor devine principiul oricărui progres, deoarece îl fixează de sol pe nomad, îi permite să construiască sate şi oraşe, să atingă un nivel social „mai perfecționat". Inițiatoarea este Nisaba şi este numită „întemeietoarea oraşului"[44].

A-ți atribui protecția acestei zeițe-mamă cu multiple funcții însemna a striga sus şi tare că te aflai la vârful cunoaşterii ştiințelor pe care zeii o dețineau inițial. Un sacrilegiu suprem pentru „omul din Umma" şi locuitorii ei asimilați cu acei „captivi goi", muncitori în slujba cetății Lagaš

---

[43] Vezi Cros, Gaston, *Nouvelles fouilles de Tello, op. cit.* (n.a.).

[44] Dhorme, Édouard, *Les religions de Babylonie et d'Assyrie*, Paris, Presses Universitaires de France, 1949, p. 120 (n.a.).

și, prin extensie ierarhică, sclavi ai lui Enlíl și ai fiului său. Controversa rămâne așadar aceeași: există într-adevăr, în această poveste, o reproducere a modelelor arhetipale străvechi, proprii speciei umane. Versiunea primitivă, din care rezultă toate celelalte, este bineînțeles cea pe care am analizat-o în această lucrare, ce prezintă femeia, responsabila de omenire, care a răspândit cunoașterea arborelui-unealtă transmisă ei de Șarpele Enki.

Ceea ce nu menționează documentele CBS traduse în acest studiu, dar se găsește în alte texte scrise pe argilă, este că Șarpele Enki este permanent înconjurat de femei asociate clanului său. A anunța că Enki și veghetorii lui au inițiat specia umană în metalurgie (CBS 11065 – c) presupune în mod obligatoriu că femeile din colonie, afiliate lui Enki, au jucat probabil același rol civilizator în grădina Eden sau mai jos, în câmpia Edin. Rolul civilizator îi revine Nisabei, dublura mamei lui Enki. Un inel din aur, datând din 1450 î.Hr., pare să ne descrie scena respectivă. Provenind din acropola de la Micene, acest obiect o prezintă pe Demeter, Mama Pământului și zeiță a agriculturii și a recoltelor. Ea este în mod clar copia grecească a zeiței Nisaba (vezi imaginea de la pagina următoare).

Vedem aici (în imaginea de la pagina 299) o zeiță a vegetației și a științelor așezată la poalele unui arbore. Este Demeter/Nisaba, fiindcă din mâinile ei cresc plante, poate chiar trestii. În fața ei, vedem alte două zeițe în picioare, precum și o ființă omenească ușor de recunoscut după talia mică. A doua ființă omenească, poziționată în spatele copacului, pare să culeagă fructele zeiței. Scena devine impresionantă când descoperim un topor dublu în mijlocul

gravurii (toporişca sau toporul de metal al lui Enki! Vezi CBS 8322, coloana 3 şi CBS 11065-a), între Demeter/Nisaba şi prima zeiţă în picioare. Alt element care vine în sprijinul descoperirilor noastre: prezenţa unui războinic în partea dreaptă sus, lângă soare şi lună. Secretul zeilor este bine gravat pe acest sigiliu: cunoaşterea metalurgiei transmisă omenirii prin intermediul unei zeiţe ca Demeter/Nisaba şi care, din nefericire, va genera războiul şi moartea.

Există un fragment dintr-un text vechi scris în babiloniană, provenit cu siguranţă dintr-un document sumerian astăzi necunoscut. Acest fragment este din păcate foarte deteriorat. Rândurile cele mai lizibile rezumă situaţia în câteva cuvinte: femeia (aici Nisaba) este făcută răspunzătoare de răspândirea răului pe Pământ. Dar textul, asemenea documentelor precedente din seria CBS, nu precizează că femeia a răspândit cunoaşterea uneltei şi a metalului, ci că bărbatul este vinovat de a fi ales armele ca să

le răspândească pe suprafața Pământului – arme care s-au întors în final împotriva omenirii. Constatăm aici întreaga ambivalență a cunoașterii („înțelegerii") secretului arborelui-unealtă a binelui și a răului. Don Moore a tradus acest text încercând să remedieze spărturile.

De ce, Nisaba, lupți împotriva Pământului? Ai provocat o ceartă cu fiecare plantă, ai creat conflictul și ai agitat răul, vorbești cu calomnii și rostești (defăimarea), ai provocat ura între igigi (ai lui Enki) și anunnaki (ai lui Enlíl). Ai stârnit dezacordul [lui Enki, regelui?] din Apsu fără excepție. Lupta [ta] ai continuat s-o aduci în fiecare colț al lumii. Vrei să mânii [...] înțeleptul, vrei să distrugi Creația [...].

Nisaba și grâul, SU 1951/SU 1952, rândurile 27-34.
Muzeul arbeologic din Ankara, Turcia,
traducere de Don Moore

După cum am menționat de mai multe ori, Nisaba este dublura lui Ezinu și a lui Nammu, mama lui Enki (Femeia Înțeleaptă), divinitatea preferată a regatului Umma. Această Nammu deținea o cunoaștere vastă în domeniile geneticii și a metodelor de cultivare a pământului, motiv pentru care era o femeie temută de colonia Kharsağ. Mamitu-Nammu este menționată rareori în texte cu numele ei complet. Termenul sumerian *SAĞ - BA* („anatemă" și „blestem") are ca echivalent akkadian exact cuvântul *māmītu*, al cărui sens este același. *Māmītu* sau *mamit* este un termen care desemnează adesea încălcarea unui jurământ. El va fi folosit și de akkadieni ca să denumească demonul-femelă care personifică acest blestem...

Așadar, avem aici toate elementele suplimentare ca să înțelegem această enigmă. Mama lui Enki este Marea Mamă a Pământului. Ea și-a inițiat probabil fiul în tainele geneticii,

ale ştiinţelor aplicate, ale botanicii, ale metalurgiei, ale limbajului codificat etc. Această zeiţă a jucat un rol determinant, iniţiindu-şi fiul în artele pe care acesta le va dezvălui omenirii înrobite.

În *Nisaba şi grâul*, afirmaţia că Enki din Apsu ar fi fost în dezacord cu propagarea luptei, în lipsa enunţării cu claritate a armei ucigaşe, înseamnă a aminti ce am văzut înainte, adică faptul că Enki n-ar fi dorit niciodată ca arma să slujească omenirii ca să-i agreseze pe ceilalţi (vezi CBS 11065), ci să fie folosită mai degrabă ca instrument de apărare sau de descurajare. Unealta era menită să aducă civilizaţie şi, la nevoie, să protejeze de zei, nu să se întoarcă împotriva omenirii, după cum arată conflictul dintre Umma şi Lagaš.

Putem oare să-l acuzăm cu adevărat pe om că a ales ramura rea a arborelui, cea a morţii, după cum făcuseră înainte modelele lui, zeii coborâţi din cer din cauza unui război galactic (menţionat de exemplu în *Enūma* Eliš şi CBS 8383)? Dacă omul a făcut această alegere într-o zi, aşa cum specifică CBS 11065 – c, a făcut-o ca să se elibereze de asuprire. **Omenirea a ales moartea pentru libertate şi ca să nu suporte ceva mai rău decât moartea însăşi: pierderea oricărei speranţe!** Exact asta ilustrează episodul revoltei speciei umane în Grădină şi istoria cetăţii Umma.

EPILOG
INFECTAREA LUMII

În 2002, în Franța a apărut o carte cu titlul Biblia dezvăluită[*]. *Finklestein și Silberman, doi arheologi israelieni respectați în întreaga lume, stabileau, cu dovezi, că de 3 000 de ani și mai bine ni se spuseseră numai baliverne. Avraam, Isaac, Iacov, personaje imaginare. Exodul, fuga din Egipt, ficțiune. Moise, revelația celor zece porunci de pe muntele Sinai, gogoși... Autorii [Bibliei] au adunat amintirile, rămășițele unor cutume vechi, legende provenind din întreaga regiune. Obiectivul regelui Iosia: să reunească poporul evreu răspândit în principate mici, ca să facă față amenințării imperiilor vecine.*

Cartea, fondatoare a civilizațiilor noastre occidentale și mediteraneene, soclu al credinței a trei religii monoteiste, este o înșelătorie de la un capăt la altul. Și această descoperire nu provine de oriunde. Ea a fost dezvăluită la Ierusalim.

Popoarele care nu suportă „să fie considerate idioate" ar fi trebuit să explodeze de furie la acest anunț... Câțiva tradiționaliști i-au pus la index pe autori fără alt efect decât acela de a se face de râs. Publicul cel mai larg a aflat minciuna biblică fără vreo emoție. Adevărat? Fals? Acesta e esențialul? Nu chiar...

Cu ce schimbă asta lucrurile? Credința noastră rămâne adevărată și

---

[*] Neil Asher Silberman, *Israel Finkelstein The Bible Unearthed: Archaeology's New Vision of Ancient Israel and the Origin of Its Scared Texts,* Free Press, 10 January, 2001 (n.tr.).

ea contează, nu autenticitatea istorică, de care, de altfel, nu-i pasă nimănui. Vechile noastre minciuni valorează mai mult decât noul lor adevăr. În orice caz, ţinem mai mult la ele. La naiba cu poveştile exigente, să fim lăsaţi să ne încălzim la căldura legendelor noastre milenare. Popoarelor puţin le pasă de adevăr atunci când e vorba de identitatea lor...

Guy Sitbon, „Cea mai mare minciună din istorie la bine şi la rău", revista Marianne nr. 67, decembrie 2009/ianuarie 2010

Rivalitatea franco-engleză pentru controlul drumului spre Indii a marcat începutul săpăturilor arheologice în inima teritoriului pe care îl numim astăzi Irak. Când aceste săpături au fost începute în 1842 de britanici şi de guvernul francez, noi nu-i cunoşteam încă pe sumerieni, nu le cunoșteam nici miturile fondatoare. Singurele obiecte arheologice pe care le-am putut dezgropa inițial din straturi puțin adânci au fost ale asirienilor şi ale babilonienilor. În acea perioadă, nu ştiam că aceştia din urmă se inspiraseră de la predecesorii lor, sumerienii. Abia după ce am săpat cu înverşunare nisipul fierbinte şi piatra am putut să descoperim această civilizație străveche, îngropată la vreo 20 m adâncime. De-a lungul deceniilor care au urmat, ne-am confruntat cu o competiție dură între englezi, francezi, americani şi germani pentru culegerea acelor artefacte prețioase, care reflectau o cultură incredibil de sofisticată, cu siguranță leagănul civilizației moderne.

În 1872, când asiriologul britanic George Smith a publicat versiunea babiloniană a potopului, a devenit evident că unele episoade fundamentale din Vechiul Testament

rezultau direct din arhivele Mesopotamiei antice. De atunci şi timp de aproape 100 de ani, arheologii s-au îndârjit să găsească texte pe argilă care ar conţine episoadele fondatoare despre Grădină, Şarpe şi Căderea omului. Este vorba de fapte obscure, niciodată descifrate până acum, care provin direct din conceptele noastre socio-culturale, precum şi din dogmele celor trei mari religii monoteiste.

Această agitaţie s-a diminuat totuşi gradat la începutul anilor 1970, când mai multe noţiuni „spirituale" au răzbătut din societăţile secrete şi mediile ezoterice şi au cunoscut un anumit avânt în cadrul universităţilor americane. Din această ultimă efervescenţă a apărut mediul „New Age", pe care toată lumea îl cunoaşte astăzi.

După mai mulţi ani de studii de tot felul realizate de numeroşi intelectuali de toate naţionalităţile, au fost formulate multe ipoteze savante pentru determinarea surselor adevărate folosite pentru scrierea primelor capitole din *Tora* evreiască, care sunt pentru noi cele ale Genezei din Biblie.

Documentele originale referitoare la vechea Palestină fiind incontestabil rare, ne confruntăm continuu şi iremediabil cu un punct esenţial: prezenţa imperiului mesopotamian şi influenţa lui directă asupra regatelor Israel şi Iuda de la cucerirea asiriană din secolul al VIII-lea î.Hr. Exact în această epocă se presupune a fi fost scrise primele texte biblice[1].

---

[1] Cel mai vechi manuscris evreiesc cunoscut este *Codex Babylonicus Petrolitanus*, care se află la Biblioteca imperială de la Sankt Petersburg. El conţine textele profeţilor din Vechiul Testament, de la Isaiia la Malachie. Manuscrisul a fost redactat pe la anul 916 î.Hr., folosindu-se sistemul de punctuaţie babilonian. Scrierea lui datează din perioada de tranziţie, când Asiria a cunoscut un avânt fulgerător, care punea deja în pericol regatul

Arheologul israelian Finklestein spune în această privință într-un interviu dat în 2009:

> *Cucerirea regatului Israel de asirieni ar fi declanșatorul. Cu ajutorul diferitelor săpături arheologice realizate în țara (lui Israel), am înțeles evoluția societății care avea să dea formă Bibliei. Acela a fost momentul în care s-a inițiat corpusul de texte ce prezintă diferite saga, tradiții orale, povestiri populare și profeții, o reunire de înțelepciuni antice, cânturi epice, texte de propagandă regale și altele. Totul a început în secolul al VII-a î.Hr. Aceasta exprimă voința incredibilă pe care a avut-o un mic regat, care dorea să existe și să reziste în fața prezenței străine a asirienilor. Aceasta ne arată, de asemenea, hotărârea și ambiția câtorva oameni de a voi să facă din Ierusalim singurul loc de cult legitim al regatului*[2].

La toate acestea se adaugă ceea ce am menționat deja și este confirmat de un Atlas al vechilor evrei, datând din 2004: reunirea tradițiilor și construcția lor literară într-un corpus care avea să devină Biblia ebraică au început în perioada numită „Exilul babilonian" (597/598-538 î.Hr.), nu înainte. În zilele noastre, se crede că încercarea Exilului, care a marcat sfârșitul regalității și al Ierusalimului, și prin urmare al „Vechiului Israel", a fost șocul care a declanșat cu adevărat procesul literar respectiv[3]. Până astăzi, n-a existat nicio certitudine în ceea ce privește perioadele din care datau inițial tradițiile orale relatate în textele Genezei și ale Vechiului

---

tocmai constituit al lui Israel și Iuda (n.a.).

[2] Interviul lui Israel Finkelstein în *Sciences et Avenir*, nr. 743, ianuarie 2009, p. 56 (n.a.).

[3] Lebeau, Richard, *Atlas des Hébreux*, Editura Autrement, collection Atlas/Mémoires, 2004, p. 50 (n.a.).

Testament în general, deoarece ele ne ducea întotdeauna prea departe în trecut... Documentele pe argilă studiate în lucrarea noastră ne oferă răspunsuri fundamentale şi indiscutabile în ceea ce priveşte această chestiune complicată.

Aceste surse pe argilă din ţara dintre cele două fluvii, deşi uneori fragmentare, ne redau o istorie destul de completă şi de coerentă. Într-o primă fază, ele ne prezintă o cosmogonie similară cu cea din Geneză, dacă avem grijă să reunim elementele răspândite în prologurile mai multor texte fondatoare – acesta a fost demersul meu. Apoi, din această vastă colecţie de texte, reiese documentul BM 74329, care prezintă Genealogia divină a uscatului. De aici aflăm despre o succesiune de Creaţii efectuate pe Pământ prin intermediul unor indivizi având aceeaşi autoritate. Acţiunile lor, colective sau individuale, aveau ca scop să creeze viaţa pe planetă şi, probabil, o specie umană primordială, aşa cum înfăţişează primul capitol din Geneză. Dacă dăm crezare textului tăbliţei BM 74329, ambianţa în jurul acestor diferite Creaţii n-ar fi fost însă deloc paşnică, iar rivalităţile survenite între creatori ar fi putut să aibă o legătură directă cu contestarea autorităţii supreme a reginei Tiamat, ceea ce ar fi avut drept consecinţă războiul stelar descris în *Enūma Eliš*.

Rezumat însoţit de precizări privind traducerile efectuate de autor

Într-un timp foarte îndepărtat – într-o epocă nedeterminată – „zeii" din literatura sumeriană, numiţi „trupe înfometate", ar fi coborât pe Pământ din cauza acelui conflict

Figura 33: Amprentă pe argilă a unui cilindru-sigiliu kassit din perioada babiloniană, datând din a doua jumătate a celui de-al II-lea mileniu î.Hr. Reprezentarea soarelui în apropierea suveranului este foarte misterioasă şi nu foloseşte niciun semn cunoscut din sistemul de scriere sumeriană sau akkadiană. Cunoştinţele de care dispunem în prezent ar putea să ne sugereze una dintre faimoasele roţi cereşti sau *gigir* („care") folosite de zei ca să se deplaseze şi cu care, ne spun textele, aceştia au venit pe Pământ. Oare Mesopotamienii inventaseră deja SF-ul sau chiar avuseseră contact cu acest gen de aparat?

galactic, după cum stă scris în tăbliţele CBS 8383 (coloana 1, rândurile 1 şi 2) şi CBS 14005 (faţa „a", rândurile 18 şi 19), precum şi în tăbliţa AO 4153 de la Muzeul Luvru. Navele lor, numite *gigir* („care") în texte, le permiteau acestor străini să se deplaseze dintr-un loc în altul prin aer.

Zeii *anunnai* s-ar fi instalat în vârful unui mic munte descris ca un taluz sau muncel. Ei i-ar fi dat acestui munte

terestru acelaşi nume ca al patriei cereşti de unde ar fi provenit, și anume Dukù (Dukug), „sfântul muncel", „sfântul munte" sau „sfânta stea a cerului". Dacă e să dăm crezare conținutului documentelor de pe argilă studiate în lucrarea noastră, muncelul acela se afla în fața marii câmpii mesopotamiene şi se înălța la extremitatea nordică a vechiului Kalam (Sumer), deci în nord-vestul Kurdistanului actual, în Munții Taurus.

Textele ne spun că, la sosire, conducătorii coloniei ar fi construit o cetate din lemn de cedru, numită Kharsağ („incinta principală"). În acea epocă foarte îndepărtată, cedrii erau într-adevăr numeroşi în Munții Taurus, motiv pentru care sunt în mod constant menționați în seria CBS. Într-una dintre lucrările mele precedente (*Ádam Genisiš*), am menționat că Enki folosise arama ca să protejeze acoperişurile din lemn ale cetății Kharsağ. Textele nou traduse confirmă probabil folosirea acestui metal pentru confecționarea unor părți din locuințe – un metal brut, a cărui utilizare era cunoscută de Enki. Jocul de cuvinte folosit în rândul 8 al tăbliței CBS 14005 (fața „b"), care face din acel Dukù terestru un „muncel de metal", ne confirmă acest aspect. Metalul fusese utilizat în aşa fel, încât probabil acea cetate prezenta un aspect pe cât de strălucitor, pe atât de redutabil.

Grădina zeilor este numită „Eden" în texte şi are funcția de a hrăni colonia Kharsağ, precum şi trupele din cer care coboară în mod regulat „din înălțimi" ca să se aprovizioneze. Unde au loc oare conflictele asupra cărora par să-şi concentreze eforturile războinicii *anunnai*, pe pământ sau în spațiu? Unde locuiesc războinicii *anunnai* şi cu cine se luptă? Nu ştim, dat fiind că scrierile pe argilă n-o precizează, dar

înțelegem că totul se derulează într-o zonă mai mult sau mai puțin apropiată de sfera terestră, am zice totuși că în sistemul nostru solar.

Enlíl, marele *šatam* („administrator") al domeniului Kharsağ este proslăvit, dar mai ales temut din cauza caracterului său impulsiv. El lasă să vagabondeze țapi ca să asigure protecția domeniului, în timp ce întreaga colonie îi respectă și îi laudă soția, pe matriarha Ninkharsağ, dar și pe Enki, seniorul rațiunii, care răspunde de construirea proprietății divine. Enki este considerat un sfânt printre zei, știința lui permițându-i coloniei să supraviețuiască într-un mediu ce nu pare a fi deloc mediul ei de origine.

Timpul trece, colonia se mărește și furnizează toată hrana necesară trupelor sale ce par să lupte încă în cer. Această familie cerească se confruntă totuși foarte repede cu un adversar pe care pare să-l subestimeze într-o primă fază și anume, cu ființele autohtone, cu specia umană prezentă deja pe Pământ. Porțile domeniului divin au fost astfel deschise în taină. Cine e vinovat de asta? Spărturile din text lasă să se presupună că ar fi Enki, dar nimic nu e încă sigur.

„Omul sălbatic" intră în Grădină, jefuiește fructele din Eden, ia cu el recipiente din trestie pline cu hrană și răstoarnă arborii cu proprietăți tămăduitoare, „arborii vieții" ai zeilor (CBS 8383, coloane 8 și 12). Pătrunderea nepermisă a oamenilor purtători de germeni străini în Grădină a făcut ca zeii și o parte din hrană să fie contaminate. Atunci, întreaga colonie s-a îmbolnăvit. Enki pare primul pus pe picioare, probabil datorită apropierii sale de specia umană, ceea ce i-a permis să dobândească o oarecare imunitate. Soția lui Enlíl, Ninkharsağ, care cunoaște secretul plantelor vieții, se

însănătoşeşte şi ea repede şi atunci se ia hotărârea să fie tăiaţi ienuperii de pe domeniu şi să fie arşi pentru ca fumigaţiile obţinute să combată epidemia (CBS 8383, coloana 14).

Din acel moment (CBS 8383, coloana 15) omul este numit „animal" şi descris ca fiind gol şi având pielea neagră. Aflăm după aceea că ar fi venit de patru ori în respectiva grădină după furtişaguri. Se menţionează apoi că zeii au vrut să-l persecute pe „omul carnivor", ajutându-se de armele lor din metal. Enlíl, marele administrator al domeniului Kharsaǧ, a poruncit în cele din urmă să se instaleze garduri din trestii în jurul domeniului, dar săritura omului este „fermă ca aceea a unui animal", ni se spune...

În documentul următor (CBS 14005), se arată că acea colonie Kharsaǧ cunoştea existenţa unor plante a căror germinare durează 30 sau 50 de zile. Aceasta dovedeşte necesitatea zeilor străini de a obţine randamente rapide ca să-şi hrănească „forţele armate venite din cer". În acest scop, divinităţile decid să creeze lucrători pentru grădină – muncitori consideraţi în acel moment al istoriei ca fiind „oamenii silexului" (CBS 14005, faţa a, rândurile 18-19). S-ar putea deduce din mai multe elemente adunate graţie acestui studiu, că venirea respectivei colonii se situează probabil la o dată fixată cu 250 000-300 000 de ani în urmă. Potrivit tuturor documentelor de pe argilă disponibile, lui Enki îi revine sarcina de a genera noua omenire (*Homo sapiens*), care va deveni mâna de lucru a zeilor.

În timp ce Enlíl n-a prevăzut nimic deosebit pe domeniul lui pentru subzistenţa muncitorului respectiv (CBS 14005, faţa „a", rândurile 20-25), s-a hotărât să se construiască ţarcuri pentru vite, proprietate a zeiţei grânelor, care este probabil Nammu, mama lui Enki.

Membrii coloniei pun muncitorii să depună jurământ în fața navelor strălucitoare, ca să-i impresioneze și să obțină o supunere totală. Ninkharsağ le poruncește să se apuce de treabă și să repartizeze loturi alimentare în colonie. Limbajul folosit de matriarhă ca să comunice cu sclavii umani este *Eme-èš* („limbajul sanctuarului"). Astfel începe munca grea și captivul, asimilat cu o oaie, face în mod repetat drumuri dus-întors între grădină și sanctuar. „Ființa neagră", așa cum este descrisă, e supusă și alimentează rezerva zeilor în mijlocul „regiunii vieții"... Muncitorul contabilizează și capetele turmelor din țarc, în timp ce păstorul Enki inspectează grădina. Se mai spune că omul „vorbea mult", ceea ce ne face să credem că acesta complota deja contra zeilor. El era însoțit de soție, care avea sarcina să culeagă fructele din livadă. Mai robust, bărbatul asigura probabil drumurile dus-întors între grădină și sanctuar, cărând în spate merindele.

Micul document de pe argilă CBS 8322 continuă această poveste incredibilă, versiune originală a relatării total trunchiate a Edenului din Geneză. Ca să se protejeze de „răsuflarea străină" și să se ferească de ceilalți oameni care trăiau în afara domeniului, zeii au înlocuit împrejmuirile din trestie cu ziduri mari de lemn.

Timpul trece și colonia își continuă viața tihnită la Kharsağ. Zeii par exilați pentru totdeauna pe Pământ, fără nicio speranță de întoarcere. Colonia se dezvoltă și prosperă. Măsurarea timpului care trecea rămâne totalmente imprecisă. Zeii din Dukù sunt nemuritori deoarece cunosc secretul celui de-al doilea arbore, cel al nemuririi, pe care îl dețin prin intermediul lui Enki, al mamei sale Nammu și al lui Ninkharsağ, care aveau știința genelor și a matricelor artificiale.

Apoi, înțelegem că Şarpele Enki nu e prezent întotdeauna pe domeniul divin. Enki rămâne totuşi răspunzător de poarta proprietății şi este totodată garantul speciei umane. El cunoaşte „bucuria uneltei" civilizatoare, ce nu trebuie în niciun caz să fie dezvăluită muncitorului din Eden şi din marea câmpie a Kalamului (Sumer). Totuşi, în timpul ultimelor vizite în Kharsağ şi Kalam, Enki a instruit omenirea: a făcut-o să guste „luxul" interzis! Enlíl cunoştea bine natura profundă a „artizanului domeniului", poate chiar îl văzuse cu ochii lui dezvăluind Secretul uneltei la marginea protectoare a pădurii.

Termenul sumerian *Ğiš* înseamnă „arbore", dar şi „unealtă". Unealta este prelungirea arborelui, ramura, fructul lui... Acest joc de cuvinte vechi de câteva milenii a fost greșit tradus în Vechiul Testament sau poate chiar voit deturnat ca să ascundă adevărul şi sensul acestui episod esențial. Cunoaşterea fructului interzis este într-adevăr cunoașterea uneltei interzise. În gândirea rabinică, acest concept a fost astfel asociat cu cel de tabu sexual, dat fiind că Enki îndemna în acelaşi timp specia umană să se reproducă.

În ultimul document tradus (CBS 11065), se amintește permanent că Secretul metalurgiei îi fusese dezvăluit omului. Cuvântul lui Enki a făcut „prea mult zgomot". Artizanul rațiunii are „inimă de om", e prea bun, motiv pentru care dezvăluise Secretul metalului din Edenul cetății Kharsağ şi din Edinul Kalamului (Sumer). Enki a dezvăluit Secretul toporului şi al dălții de care era răspunzător, doar că l-a făcut cunoscut sclavului pentru ca acesta din urmă să se îmbrace (CBS 11065, coloana 2). Omul „civilizat" poartă de atunci veşminte ca zeii, seamănă cu ei.

Artizanul Enki i-a vorbit de mai multe ori femeii, cea care naşte şi îşi asumă sarcina educării copiilor. Un „virus" nou a pătruns în proprietatea sublimă şi împrejurul ei: împărtăşirea cunoştinţelor şi a valorilor, lucru de neconceput pentru zei, căci au nevoie de muncitori inculţi şi abrutizaţi de trudă pentru ca sistemul să poată dura! Specia umană s-a înmulţit, deci, sub nasul zeilor. Oare muncitorul conceput special ca să lucreze pe domeniul divin era iniţial steril? Dacă da, Şarpele clonator Enki i-a dăruit atunci reproducerea, ajutându-l astfel să se înmulţească, ceea ce era o adevărată ameninţare pentru colonie...

Carele din cer îl alungă prima dată pe muncitor, ca să-l pună la postul lui de lucru în Edin (câmpie). Dar specia omenească se revoltă contra zeilor şi ajunge să asedieze Kharsağ şi grădina Edenului. Omul vorbeşte despre noua lui putere şi o transmite semenilor săi. Rebelii sunt numeroşi la poalele muntelui și „vagabondează în libertate". De aici înțelegem că nu erau deloc liberi în câmpia Edin, atunci când trudeau pe ogoarele zeilor. Omul negru domina întreaga regiune, purta arma distrugătoare din metal şi unealta transformată în arc; el striga răzbunare şi proclama „dezvăluirea care l-a călăuzit în lumina cunoaşterii".

Răzbunarea lui Enlíl se produce într-un tunet asurzitor. Carele cereşti ale coloniei sunt aducătoare de moarte: strivesc şi ard fiinţa neagră – fiinţa umană valoroasă – care a vrut să-i sfideze pe zei. În plus, ni se spune că, în acea perioadă, mesagerii lui Ennki trăiau lângă oameni şi turnau şi ei metalul. Ei „o înconjurau pe mamă" şi ridicau în slăvi unealta care provenea de la carele rasei misterioase a zeilor. După înfrângerea lor în faţa zeilor, oamenii-sclavi supravieţuitori

sunt izgoniți din grădină, readuși la postul lor de lucru și „legați". Ba chiar se precizează că zeii i-ar fi „schimbat"... poate genetic.

Visul Şarpelui şi inima oamenilor

Enki-Osiris, „zeul" paşnic, visa o lume în care colonizatorii veniți din spațiu și omenirea ar fi putut să coexiste în pace. Imperiul lui spiritual se întemeiase pe idealuri deschise tuturor, nu pe puterea care împărțea arme și bogății. Textele fondatoare mesopotamiene și egiptene precizează că el și-a consacrat viața foarte lungă eliberării speciei umane de teama de zei și de dominația lor. Deposedat de regalitatea sa legitimă

Figura 34: Încadrat de cei doi arbori biblici, Şarpele Enki (zeu inițiator prin excelență) ține în mână o unealtă și discută cu un om.
AS 32-132, University of Chicago

şi îndepărtat de o parte din ai lui, întreaga tragedie a existenței sale se rezumă într-o singurătate tot mai mare, pe care o compensează stabilind relații strânse cu omenirea. Unii dintre semenii lui, care îi rămăseseră credincioşi, s-au unit atunci cu oamenii, procreând astfel eroii şi giganții din legendele noastre. Iar din acele vremuri sângele „zeilor" curge în corpul oamenilor...

Enki dorea un cu totul alt destin pentru specia umană, dar istoria n-a ținut seama de dorințele lui. Textele fondatoare ale celor trei religii monoteiste au făcut din el mai degrabă un duşman al omenirii decât un instructor binevoitor. Cei care au scris aceste texte, în număr destul de mare, s-au jucat cu cuvintele. Prima Biblie, Septuaginta, se referă în *Gn 3:1* la un „Şarpe abil", în timp ce Biblia de la Ierusalim, mai recentă, evocă un „Şarpe viclean". Acest Şarpe este o ființă ostilă lui Dumnezeu şi un duşman al omenirii, o ființă din care tradițiile iudeo-creştine au făcut Adversarul, Diavolul, deci Satana. Or, ştim că Satana (Šatam) nu era altul decât Enlíl, marele administrator al coloniei, duşmanul omenirii pe care textele Genezei l-au transformat în mod paradoxal în vocea lui Dumnezeu!

Noile traduceri prezentate în această lucrare ne permit să înțelegem că Dumnezeu şi Şarpele au spus adevărul în Geneză. Asta face Dumnezeu atunci când îi spune omului că va muri dacă mănâncă din fructul pomului oprit. Acest episod este bine prezentat în tăblița CBS 11065 (coloanele 5 şi 6), dar cei care au scris Biblia au păstrat doar ideea pedepsei mortale, omițând episodul în care *anunnaii* îi masacrează pe oamenii recalcitranți. La rândul său, Şarpele pretinde că, în loc să moară, omul ar fi dobândit o ştiință pe care Dumnezeu

şi-o rezervase doar pentru el. Şarpele nu credea că muncitorii vor folosi respectiva unealtă ca să înfrunte Kharsağ fără ştirea lui, altfel textul CBS 11065 n-ar fi omis să-l menţioneze pe Enki ca fiind iniţiatorul revoltei! În consecinţă, Biblia se joacă cu cuvintele şi situaţiile şi avem aici, încă o dată, demonstraţia clară.

După un număr incalculabil de milenii de la episodul Grădinii, istoria se repetă prin conflictul sângeros dintre regatul oamenilor, care îi aparţinea Ummei („Femeia Înţeleaptă") şi omnipotentul regat Širburla-Lagaš („Pasărea Tinereţii Veşnice")...

În aceste mari teme ale celei mai vechi preistorii, Zeiţa-Mamă era garanta ştiinţei divine transmise omenirii şi veghea specia umană aşa cum face o mamă cu copiii ei. Ea era adeseori asociată cu Şarpele Înţelepciunii, deţinătorul celor mai mari secrete. Zeiţa-Mamă ştia, asemenea Nisabei, că în inimă ieşi biruitor din toate războaiele. Dar inima oamenilor este la fel de coruptibilă ca cea a zeilor, motiv pentru care cei mai mari înţelepţi au afirmat frecvent că unele secrete n-ar trebui dezvăluite niciodată.

În toate perioadele omenirii, dorinţa de putere a generat război. Moartea s-a răspândit astfel peste tot în lume. Din cele mai îndepărtate timpuri, războaiele consacră puterea şi aduc bani, care, în loc să aducă hrană, alimentează nebunia oamenilor şi creează inegalităţi de tot felul. De-a lungul timpului, armele au evoluat, diminuând în schimb partea de înţelepciune care încă subzista în om! Din timpuri imemoriale, omenirea a devenit în mod voit amnezică la traumatismele pe care le provoacă războaiele.

Primul şi al Doilea Război Mondial: minciuni, petrol şi putere

Ca să înţelegem daunele pe care le generează această ramură a Arborelui şi cele legate de fructul din care mâncaseră deja acei zei războinici veniţi pe Pământ, din cauza unui conflict armat „în univers", să ne întoarcem puţin pe modesta noastră scară temporală ca să amintim suferinţele Primul Război Mondial. Influenţa „zeului petrolului" asupra războiului şi a economiei mondiale nu datează din prezent, cum ar putea să creadă omul obişnuit de pe stradă, care nu este capabil să analizeze faptele şi să înţeleagă mecanismele sistemului ce guvernează lumea, intenţionat fragmentat.

Această influenţă poate fi remarcată începând cu luna august a anului 1914. Trupele germane, atunci pregătite să atace Parisul, îşi aveau tabăra la câţiva kilometri de capitală. Pentru a o lua înaintea armatelor germane, generalul Joseph Gallieni a rechiziţionat atunci taxiurile pariziene: în 48 de ore, a reuşit să aducă pe front 7 000 de oameni. Deci am putea spune că, într-un fel, liniile germane au fost străpunse graţie automobilului, care reuşise să schimbe cursul războiului! Dar, pentru ca toate acele taxiuri să funcţioneze, era nevoie de petrol. Tocmai bine, pentru că Rockefeller avea de vândut din belşug cu a lui companie „Standard Oil", pe care o impusese lumii cu câţiva ani în urmă. În timpul Primului Război Mondial, în Franţa, ca şi în Germania, uzinele funcţionau la capacitate maximă mulţumită petrolului american vândut fără scrupule ambelor ţări şi spre cel mai mare beneficiu al multinaţionalelor americane. Banii şi petrolul nu generează stări sufleteşti şi merg acolo unde le cer puterea şi armele! La

sfârşitul anului 1918, beneficiile companiilor petroliere americane şi engleze se înmulţiseră cu patru.

În 1920, Angliei i s-a oferit un mandat care îi acorda puteri depline în Irak. Ea l-a instalat pe regele Faisal în fruntea noului stat şi a ameninţat că nu va ratifica înfiinţarea acestuia dacă a sa „Turquish Petroleum Company" nu va obţine dreptul de a prospecta, a extrage şi a rafina petrolul pe aproape întregul teritoriu irakian până în anul 2000[4]. Acordul a fost semnat în 1925. Potrivit lui Nicolas Sarkis (director al Centrului Arab de Studii Petroliere), ţările din Golf, cum ar fi Irakul şi Kuweitul, au fost create, de fapt, ca să servească drept anvelopă legală şi ca structuri aşa-zis independente spre a justifica acordarea de concesii unor companii străine provenite din ţări ca SUA şi Marea Britanie. Churchill însuşi a zis într-o zi: „Am creat Irakul din 3 puţuri de petrol şi 3 etnii diferite şi am făcut din ele un stat". Acelaşi lucru s-a făcut cu ocazia creării unor state în anumite regiuni din Orientul Mijlociu, aşa-zisele „acorduri" petroliere fiind semnate la Londra sau la Washington. Istoria petrolului s-a derulat cu adevărat în interiorul unui spaţiu în care majoritatea tranzacţiilor erau făcute pe „piaţa neagră", iar această situaţie nu s-a schimbat nici astăzi, este de părere Michael Watts, economist la Universitatea Berkeley din California[5].

La sfârşitul Primului Război Mondial, Germania îşi

---

[4] Observăm că la puţin timp după acest an 2000 au început „acţiunile" şi „reacţiile" aflate la originea căderii regimului lui Saddam Hussein, precum şi confiscarea ţării şi a petrolului ei (n.a.).

[5] Laurent, Éric, şi Barbéris, Patrick, reportaj „La face cachée du pétrole", în lucrarea *Arte éditions*, 2010, după cartea eponimă a lui Laurent, Éric, Editura Plon, Paris, 2005 (n.a.).

pierduse toate concesiunile petroliere, devenind astfel un stat tributar bogățiilor care îi aparțineau SUA. Într-adevăr, reînarmarea și reindustrializarea Germaniei celui de-al III-lea Reich n-ar fi fost niciodată posibile fără complicitatea activă a marilor firme americane, favorabile nazismului. Întreprinderile germane și americane erau în consecință foarte apropiate și făceau afaceri împreună. Compania americană „Standard Oil" le-a permis astfel germanilor să dezvolte un petrol de sinteză pe bază de cărbune. De altfel, „Standard Oil" a furnizat, în ajunul invadării Poloniei, în jur de 500 de milioane de tone de tetraetil de plumb pentru fabricarea de carburant de sinteză, potrivit jurnalistului Jamie Kitman[6]. Mai mult, fără acest prețios element de sinteză, aviația germană n-ar fi putut niciodată să decoleze în 1939-1940! În elanul său războinic, Germania a tăiat căile de aprovizionare ale Angliei, care a ajuns la mâna ajutorului pe care i-l puteau oferi SUA. La 7 decembrie 1941, ca să riposteze embargoului american pe livrările sale de petrol, Japonia și-a trimis aviația la Pearl Harbor cu obiectivul de a neutraliza marina americană și a pune mâna pe petrolul indonezian. Dar britanicii și-au sabotat propriile instalații din Indonezia... SUA au intrat atunci în război ca să-și protejeze interesele.

Penuria de petrol a provocat prima înfrângere a germanilor în anul 1943, în timp ce Uniunea Sovietică își distrusese zăcămintele, nedându-i Germaniei nicio posibilitate de a lansa o contraofensivă ca să sfărâme menghina sovietică la Stalingrad. Și tot din lipsă de carburant Germania n-a putut să cucerească teritorii din Orient, prin

[6] *Ibidem* (n.a.).

deşertul Libiei, unde râvnea la carburantul preţios. În schimb, prin Iran – unde se aflau armatele engleze şi cele sovietice – au tranzitat armele şi petrolul având ca destinaţie soldaţii de pe frontul rus, care au plecat să cucerească Berlinul[7].

În 1944, în timp ce tot carburantul francez se afla în mâinile Germaniei, trupele aliate s-au putut aproviziona cu carburant la debarcare graţiei operaţiei „Pluto" şi conductei de sub Marea Mânecii, care aducea petrol din Marea Britanie în Franţa. În schimb, se ştie că unii angajaţi ai companiei americane General Motors, cu birourile în Germania, au repatriat bani din Germania în SUA în 1943, deci după ce SUA au luat parte în mod activ la război. În acea perioadă, General Motors continua să fabrice pentru armata nazistă camioane care funcţionau cu motorină fără plumb, produsă în uzine construite de aceeaşi companie... Nicio firmă americană (petrolieră sau de construcţii de automobile) n-a fost condamnată vreodată pentru asta, precizează jurnalistul Jamie Kitman şi nici n-a fost luată vreodată la întrebări pentru complicitate cu Germania nazistă[8].

În 1945, SUA au negociat exclusivitatea resurselor petroliere ale Arabiei Saudite, oferindu-i protecţie politică şi militară... De atunci, cei mai mulţi dintre noi ştim că Occidentul n-a pus stăpânire pe locuri strategice majore prin intermediul unor operaţiuni militare în ţări aşa-zis în pericol decât pentru ca „salvatorul" să păstreze, în mod sistematic şi mult timp, controlul resurselor şi al producţiei. Aceste incursiuni militare utilizează în general pretextul protecţiei populaţiei, în timp ce adevăratele motive sunt pur şi simplu

---

[7] *Ibidem* (n.a.).

[8] *Ibidem* (n.a.).

comerciale. Toate loviturile sunt permise în această lume, cu condiția ca asta să contribuie la consolidarea puterii și să aducă mulți bani. În această viziune asupra lumii, care este cea a conducătorilor noștri, problemele colaterale sunt doar un detaliu al luptei pentru putere, unde totul este planificat dinainte.

Imaginea de azi, oglindirea imaginii de ieri

În societatea de astăzi, competiția comercială și goana după bani sunt privite ca făcând parte din normalitate, ele fiind lipsite de stări sufletești sau de preocupări etice. În această căutare continuă a profitului, oamenii noștri politici refuză orice responsabilitate în privința destinelor popoarelor, având în vedere că acestea i-au ales. În SUA, de exemplu, protocolul le impune candidaților la președinție să declare că nu doresc să fie președinți, ceea ce este doar un ritual magic destinat să-i detașeze karmic de orice implicare viitoare...

Guvernanții noștri practică magia numerelor prin Cabala și tot felul de simboluri: toate datele unor evenimente esențiale din istorie sunt asociate cu cifre importante, iar ei cred că pot să fie protejați în acest fel. Grație acceptării noastre zilnice, conducătorii abuzează de specia umană și nimeni nu pare să își dea seama de asta cu adevărat. Cei care cred în ciclurile renașterilor (reîncarnare) sau pur și simplu în karma colectivă vor aprecia această informație la adevărata ei valoare.

Puținii oameni politici și puținele persoane influente care au dorit să fie independente și n-au vrut ca faptele să le fie dictate au fost asasinați în numele a diferite interese politice,

au murit „în accidente" sau au fost „sinucişi"... Acest mod de a acţiona poate fi întâlnit până în cele mai vechi timpuri.

Dacă vom consulta arhivele ce conţin cele mai vechi texte, aflăm că unul dintre primii suverani care au fost asasinaţi din cauza unor acţiuni diplomatice incompatibile cu politica din acea epocă – acţiuni care favorizau mai degrabă poporul – a fost Osiris, deci tocmai Şarpele Enki! Monumentele din Egipt reconstituie parţial această poveste prin intermediul zidurilor piramidelor de la Saqqara şi prin cel al cărţilor sale funerare. În urmă cu mai bine de 10 000 de ani, după un atac-surpriză al domeniului său de la Abdju (Abydos) şi masacrarea gărzii personale, Osiris-Enki a fost legat de un arbore sacru şi inima „prea umană" i-a fost scoasă de duşmanul său, Seth-Enlíl, cu o armă. Se presupune că acel complot a fost pus la cale de trădători ce făceau parte din garda sa personală. Unealta civilizatoare pe care Enki-Osiris i-o adusese omenirii ca să o emancipeze „contaminase", încă din acea perioadă, inima oamenilor ca în final să se întoarcă împotriva lui.

La originea Istoriei cunoscute, în ţarcul pentru animale din Eden, omenirea truditoare era asimilată deja cu oile (CBS 14005, faţa „b", rândul 25). Acele oi n-ar fi avut voie să ştie nimic şi ar fi trebuit să se mulţumească doar să muncească pentru casta conducătoare. Sumerienii erau convinşi că omenirea nu fusese concepută decât ca să fie sclava zeilor şi se înclinau în faţa voinţei lor, chiar dacă li se părea inexplicabil sau de nejustificat. Astfel, sumerienii vedeau bine că răutatea, josnicia, calamităţile şi suferinţele oamenilor fuseseră introduse în lumea lor de zei, dar nu-şi puneau întrebări despre latura excentrică sau capricioasă a acestor fiinţe divine:

destinul oamenilor era să sufere...[9]

Acest sistem de gândire nu s-a schimbat deloc de atunci și până în prezent. Cei care muncesc fac asta şi acum pentru o castă conducătoare prădătoare, ajutată de negociatori fără scrupule. Această mână de oameni deține tehnologia de vârf şi cunoştinţele care transcend cu mult ceea ce se cunoaște și este transmis în mod obișnuit oamenilor pe această planetă.

Aceste ființe cunosc foarte bine energia regenerabilă, dar preferă să continue să creeze inegalităţi şi să exploateze Pământul ca să-şi consolideze dominaţia asupra lumii, asupra muncitorilor inculţi, care se cocoşează sub greutatea sarcinilor. Omului nu-i este dat timp să reflecteze şi să se odihnească. La fel ca muncitorii din Grădina Edenului, salariatul contemporan trebuie să fie frânt de muncă şi să aibă mintea neliniştită şi mereu ocupată cu grijile zilnice!

În plus, tehnologia îi permite acestei caste aflată la putere în prezent să folosească material sofisticat ca să ne controleze în orice moment computerele, internetul, cardurile bancare, telefoane portabile, şi, recent, bazele de date virtuale centralizate, care trebuie să înlocuiască treptat hard-discurile noastre individuale, oferind astfel acces la informaţii private despre fiecare dintre noi – bun venit în cea mai bună dintre lumi!

În mod oficial, guvernele noastre nu dispun de fonduri ca să hrănească întreaga planetă sau să o depolueze, în schimb cheltuiesc miliarde în fiecare an ca să fabrice arme şi să ducă războaie al căror singur obiectiv este să-şi consolideze puterea efemeră. Prima preocupare a conducătorilor noştri este să

---

[9] Kramer, Samuel Noah, *Le berceau de la civilisation*, collection « Time-Life », 1967 (n.a.).

conteze pe aceste războaie sau să le provoace ca să scape de stocurile mari de arme şi să obţină bogăţii noi, anticipând în acelaşi timp modul în care cei care muncesc vor finanţa toate acestea fără să-şi dea seama. Tot ce se hotărăşte sus este posibil fiindcă decidenţii ne prevăd în mod sistematic ignoranţa şi adormirea colectivă. Zeii din Kharsağ au făcut la fel...

Piaţa armelor se dezvoltă în mod exponenţial graţie războaielor – războaie în care se folosesc arme ultrasofisticate, făcute ca să cucerească lumea întreagă şi să creeze dezrădăcinare colectivă, arme care nu vor cruţa nici specia umană, nici fauna, nici flora. Lună de lună, despădurirea junglei amazoniene ne lipseşte de mii de plante care ne-ar fi putut trata...

În acest context este inutil să ne imaginăm societăţi secrete sau extratereştri pe care să dăm vina. Fiinţa omenească este ea însăşi capabilă de ce e mai rău ca să-şi consolideze puterea; istoria, chiar recentă, ne demonstrează asta fără încetare. Oare conducătorii noştri nu s-ar afla, în mod conştient sau inconştient, sub dominaţia psihică sau arhetipală, a vechilor zei? S-a produs un eveniment similar în lumea *anunnailor* şi pe planeta lor cerească Dukù? Acel război dintre zeii tineri şi vechiul regim reginei Tiamat se afla oare la originea unui conflict provocat de un şantaj cu armament? În acel loc, Istoria, transformată în legende, ne aduce la cunoştinţă multe despre felul în care funcţionează omul, copie conformă a zeilor. Filosofii greci au înţeles asta cu mult înaintea noastră, dat fiind că-şi bazau învăţăturile pe cele mai mari mituri.

Destinul omenirii...

De-a lungul acestui studiu, în timp ce multe mistere au fost elucidate – printre care cel al arborelui cunoaşterii binelui şi răului – cititorul s-a întrebat probabil care putea să fie secretul celuilalt reprezentant vegetal, acel arbore al nemuririi, complet inaccesibil omenirii. Cunoaşterea acelui arbore, a acelei ştiinţe era deţinută de fiinţele din colonia Kharsağ. Puţin ne interesează astăzi ce s-a întâmplat cu acei indivizi nemuritori sau cu descendenţii lor. Unii dintre noi cred că aceştia s-ar afla în mod secret la conducerea lumii: de la cele mai înalte organisme politice, industriale şi farmaceutice la oricare altă organizaţie secretă aproape imperceptibilă. Alţii sunt tentaţi să şi-i imagineze închişi în baze secrete subterane pe Pământ, pe Lună sau pe Marte... Desigur, totul e posibil. Dar un astfel de subiect nu poate fi abordat la încheierea studiului nostru.

Pentru noi ar fi important acum mai degrabă să determinăm ce simbolizează al doilea arbore şi să ştim la ce capcană nouă ne-ar expune dacă am mânca din el, ca să nu repetăm greşelile comise de zei, al căror exemplu conţine o valoare arhetipală incontestabilă.

Unele divinităţi din tradiţiile noastre cunosc acest secret deoarece erau, potrivit textelor, nemuritoare. Dacă specia umană ar fi deţinut acest secret în perioada coloniei Kharsağ, de exemplu, ar fi deţinut probabil cunoaşterea supremă, cea a transformării şi a călătoriei dincolo de percepţiile obişnuite ale lumii eului. Secretul celui de-al doilea arbore, cel al nemuririi, nu este altul decât eliberarea fiinţei şi transcendenţa ei în afara eu-lui efemer. Prezint în detaliu acest subiect în

Secretul Stelelor Întunecate şi explic acolo faptul că această eliberare se poate obţine pe cale tangibilă (erotică) sau pe cale mistică (meditativă).

Gnosticii cunoşteau acest secret şi-l aminteau de multe ori în textele lor. În **Gn 3:22** este formulat ceva asemănător, atunci când se spune că acea cunoaştere a primului arbore i-ar fi permis omenirii să obţină ştiinţa celui de-al doilea. Într-adevăr, fără să fi experimentat unealta civilizatoare şi unealta distrugătoare, cum să cunoaştem ce e bun şi ce e rău în noi? Cum să distingem dorinţa şi seducţia graţie cărora lumea noastră, a comerţului şi a perversiunii, funcţionează din cele mai vechi timpuri? Cum să-ţi descompui eul şi să recunoşti partea divină existentă în fiecare dintre noi?

Totuşi, deoarece ambele unelte au fost experimentate încă din preistorie, înţelepciunea omenească ar trebui să prevaleze faţă de ştiinţa cu efecte nesigure pentru sănătate şi natură. Ce vom face în viitor, din moment ce constatăm că nici în prezent nu suntem în stare să reciclăm totalitatea propriilor noastre deşeuri menajere, industriale sau nucleare? Tot ce s-a făcut în această privinţă este de fapt doar un artificiu pentru a ne simţi cu conştiinţa împăcată. Cu toate că acest minimum „e mai bun decât nimic", constatarea rămâne aceeaşi: pământul nostru, oceanele noastre, fauna, flora şi specia omenească sunt ameninţate de poluare ca niciodată până acum.

De câteva decenii, conducătorii şi industriaşii noştri sunt vinovaţi în mod colectiv că au răspândit pe Pământ deşeuri care, asociate unele cu altele şi chiar separat, ar putea cauza distrugerea tuturor forme de viaţă pentru o perioadă nedeterminată de timp. În consecinţă, clasele noastre conducătoare nu par să fie înzestrate ca să prevadă viitorul

Pământului pe termen lung şi să se preocupe de destinul popoarelor pe care le conduc. Tocmai de aceea, acești conducători nu valorează mai mult decât o bandă de puştani neruşinați înarmați cu cuțite, petarde şi chibrituri care au hotărât să dea foc şcolii din cartier după ce au devalizat-o de tot ce au găsit în ea.

Modul lor de a administra problemele sociale funcționează doar pe termen scurt, care evoluează simultan cu imperativele militaro-industriale. Banii fictivi şi manipulările dezonorante se opun unei funcționări pe termen lung, care ar avea o singură ambiție: să facă să dureze rasa umană şi să-i asigure dezvoltarea echilibrată şi armonioasă.

S-ar crede că, după terminarea jafului armat planetar, această mână de „iluminați" care maltratează lumea şi ființele omeneşti va decide să părăsească planeta şi să se exileze aiurea... Finalmente, ce ştim astăzi despre cunoştințele lor în domeniul aerospațial şi despre programele lor secrete? Ce ştim despre militarizarea exteriorului sferei terestre (scutul ultrasecret al programului „Star Wars") şi poate chiar dincolo de ea? Ştim doar ceea ce este disponibil prin intermediul presei şi al unui anumit număr de scurgeri informaționale, uneori imposibil de verificat. Să nu uităm că specia umană trebuie să doarmă şi să se mulțumească cu fărâmituri: asta e puterea!

Având în vedere nebunia sinucigaşă ce stăpâneşte această mână de oameni care conduce lumea, ne putem gândi la orice, chiar la scenariile cele mai nebuneşti. Intriga expusă pe tăblițele de lut CBS, reproduse la mijlocul studiului nostru, nu e oare la fel de nebunească şi nu ne demonstrează că acele cunoştințe din domeniul aerospațial şi al armelor de

distrugere în masă erau deja prezente încă din zorii timpurilor? Ne putem oare imagina cu toată sinceritatea că sumerienii au putut să inventeze o poveste ca aceasta, cu atâta lux de amănunte? Se ştie că uneori realitatea poate chiar să întreacă ficţiunea!

Adevărata poveste a Grădinii Edenului nu este până la urmă nimic altceva decât o poveste modernă. Cu acele cunoştinţe de care se dispunea la începutul secolului trecut, era imposibil să i se înţeleagă sensul. Asiriologul George Barton îşi dăduse toată osteneala în 1918, chiar dacă rămân convins că n-a beneficiat de toată libertatea posibilă ca să-şi realizeze traducerea[10]. Dar, astăzi, totul e diferit, dat fiind că acea cunoaştere a primului arbore (unealta binelui şi a răului) a generat la specia umană aptitudini tehnologice şi dominaţia absolută. Acest prim arbore conţinea în germene ştiinţa care a dus la armele de război, cele care au cerut cercetări neîncetate şi au dus la folosirea unor maşini şi echipamente din ce în ce mai letale din cauza unor imperative pentru cucerire, dominare şi superioritate.

Toate acestea amintesc de acei ciudaţi zei războinici coborâţi pe Pământ din „carele cerului", cărora le era teamă să nu-şi piardă puterea asupra muncitorilor lor. Ce au făcut ca

---

[10] În ceea ce îl priveşte pe Christian O'Brien, mă îndoiesc foarte mult că acesta a fost absolut sincer, având în vedere lacunele enorme constatate în traducerile lui şi alegerile făcute ca să-şi desăvârşească traducerea, datată 1985. Este, desigur, doar punctul de vedere personal, cel al unui traducător faţă de munca altui traducător al cărui mod de a proceda pare să fi fost în mod flagrant lipsit de metodologie ştiinţifică. Într-adevăr, există cuvinte, coloane întregi şi pasaje esenţiale, chiar fundamentale, care n-au fost traduse, fără ca asta să fi fost menţionat. Dar nu vom cunoaşte probabil niciodată motivele reale din spatele unor astfel de acţiuni... (n.a.).

să-şi asigure dominația? Au folosit arme înspăimântătoare, capabile să ardă oamenii! Istoria noastră nu e identică? Capacitatea noastră de a înțelege episodul Kharsağ este şi ea mai bună astăzi, deoarece am început, încă din secolul trecut, să descifrăm cunoaşterea celei de-a doua „unelte". Aceasta simbolizează stăpânirea ştiinței genelor, cea care ne-ar putea permite să scăpăm de bătrânețea celulară, deschizându-ne posibilitatea de a sfida timpul, aşa cum făcuseră zeii înaintea noastră...

Societatea noastră total nedreaptă prosperă doar pentru că funcționează pe noțiuni de inegalitate. Le copiază pe cele care prevalau în cursul celui mai vechi trecut, îndeosebi cele care erau în vigoare în anticul Babilon. Totuşi, aceste baze sunt şi mai vechi, dacă e să dăm crezare la ceea ce ne dezvăluie textele originale CBS găsite la Nippur, cetatea sfântă a lui Enlíl, oraşul tuturor puterilor, cel în care au fost inventate primele bănci din lume!

E de datoria omenirii să se trezească din somnul de plumb în care au cufundat-o autoritățile noastre, aşa cum făcuseră cândva zeii noştri cu muncitorii lor. Între trecut şi prezent, schema este strict identică: teama de a pierde puterea generează totdeauna cele mai rele scenarii. Durează atât de mult şi e atât de greu să construieşti, dar e foarte uşor să distrugi doar „pocnind din degete", apăsând pe trăgaci sau apăsând un buton, şi toate astea în numele puterii. Fără niciun document, fără nicio arhivă, cum am mai putea învăța din trecutul nostru şi cum vom putea să evităm capcanele în care au căzut strămoşii noştri?

În definitiv, lumea a evoluat puțin. Nu văd nicio evoluție adevărată, poate doar cunoaşterea unei unelte care a generat

avuţia Occidentului şi o anumită formă de confort, o unealtă a cărei consecinţă negativă ar fi de a ne despărţi pe toţi cu adevărat, nu numai unii de alţii, ci şi de natura de care depindem în totalitate. Dar astăzi, dacă e să dăm crezare mass-media, puterea Occidentului pare să se prăbuşească în profitul ţărilor pe cale de dezvoltare...

De-a lungul secolelor şi mileniilor, unealta civilizatoare s-a transformat întotdeauna în unealtă distrugătoare. Din cauza distrugerilor masive provocate de războaie, Istoria omenirii, căzând în uitare, a devenit o legendă, iar legenda, un mit. Odată cu trecerea timpului şi a numeroaselor războaie, memoria noastră a dispărut, cunoaşterea strămoşilor noştri şi a civilizaţiilor lor s-a pierdut în nisipuri şi amintirea marilor evenimente s-a şters... Dar tot ce s-a pierdut este chemat să fie găsit într-o zi. Acum, niciunul dintre cei care vor fi citit această carte nu va putea să uite. Secretul cel mai bine păzit din istoria omenirii – cel al originilor noastre – a fost dezvăluit şi aparţine acum lumii şi locuitorilor ei. Secretul dezvăluit invită femeile şi bărbaţii ce au mintea trează să-l folosească aşa cum se cuvine şi să ajute specia umană să nu repete greşelile din trecut. În caz contrar, la ce-ar sluji aceste arhive milenare conservate în mod miraculos sub nisipul fierbinte? Toate acele fiinţe deposedate de identitate şi de speranţele lor ca să satisfacă setea de putere a câtorva... Oare este omenirea cu adevărat capabilă să se elibereze sau e făcută doar să rămână sclava propriilor spaime? Ar prefera ea vechile minciuni, realităţii istorice transformată în legende? Căci teama ucide spiritul şi cei care ne guvernează ştiu asta foarte bine: în acest fel ei conduc lumea.

Adevărata transformare a lumii nu se va putea face decât

în mod colectiv, prin munca și contribuția fiecăruia. Sistemul se va schimba realmente în ziua în care omul va fi solidar cu aproapele său. Așa cum a făcut Şarpele-instructor cu milenii în urmă, nu depinde decât de noi să comunicăm cu semenii noştri şi să eliberăm conştiințele. Acesta este mesajul puternic al Şarpelui: comunică şi împărtăşeşte cu celălalt! Soluția se află în inima oamenilor şi „salvatorul" este în fiecare dintre noi, motiv pentru care avem un cod genetic atât de sofisticat – probabil unul dintre cele mai complexe care există în galaxia noastră....

Destinul speciei umane le aparține celor care sunt însuflețiți de o mare viziune de tip federal. De altfel, depinde doar de noi să ne transmitem adevărata noastră istorie, să tragem învățăminte şi să ne unim spiritele. Din punctul meu de vedere, o reală modificare a conştiinței ființelor umane nu va fi posibilă decât atunci când omenirea se va apleca asupra originilor ei înțelegând mai bine locul pe care îl ocupă în univers. Însă dincolo de asta, ea trebuie să mediteze asupra Sursei tuturor lucrurilor care se numeşte în mod obişnuit „Dumnezeu", un concept de care specia umană este despărțită încă din negura vremurilor.

O creştere a puterii nu este reală decât atunci când energiile se adună, nu când se împrăştie în mod stupid astfel încât să creeze scurtcircuite. Acumularea acestor energii formează o putere fenomenală care poate să depăşească înțelegerea obișnuită şi să realizeze minuni. Aceasta este însă o calitate absentă la cei care au decis să promoveze mai degrabă elitismul şi divizarea decât unirea.

Teama de a pierde controlul şi puterea face guvernele noastre să acționeze în acest fel, guverne care au ca regulă să

Figura 35: Cilindru-pecete akkadian de la Muzeul din Bagdad, găsit la Tell Asmar (a doua jumătate a celui de-al treilea mileniu î.Hr.). El îl reprezintă pe Şarpele Enki comunicând cu omenirea. La fel ca în imaginea 23 (vezi BM 123279), în spatele lui Enki se remarcă o săgeată cu vârful în jos, având deasupra o stea. Ea poate să exprime mai multe concepte, cum ar fi abisurile lui Enki, un vârf de metal strălucind sau pur şi simplu semnul arhaic MU, care înseamnă „a vorbi" şi„a dezvălui"! Este acelaşi verb folosit în mod frecvent în tăbliţe ca să exprime faptul că Enki i-a dezvăluit omenirii Secretul uneltei şi al metalurgiei. Suprapunerea de semne cuneiforme arhaice formează un rebus cu mai multe niveluri de interpretare. Într-adevăr, această asociere de semne se poate traduce *DIĞIR-DU*$_{10}$*-TAB-MÁŠ*, „zeul bun, însoţitorul prevestirilor". Enki îşi dezvăluia probabil secretele în reuniuni tainice, care semănau cu şedinţe de divinaţie.
AS 32-601, University of Chicago.

înlocuiască informaţia adevărată cu propaganda – singurul mijloc pe care l-au găsit ca să se conformeze la exigenţele lor politice şi industriale. Cât priveşte poporul – adică oamenii

în general – acceptă manipularea conducătorilor atât din teama de a nu mai fi dirijat sau „călăuzit", cât şi de frica responsabilităţilor. Nu este nevoie să fii profet ca să prezici că fiinţa umană îşi va crea lumea ideală graţie unităţii şi coeziunii, şi nu prin dependenţă şi supunere oarbă.

Putem spera totuşi că trezirea conştiinţelor adormite va avea loc şi că inima fiecăruia va alege calea raţiunii în numele supravieţuirii speciei umane şi a oricărei forme de viaţă terestră, ce a provenit după miliarde de ani de gestaţie, din trupul binevoitoarei noastre mame Terra.

BIBLIOGRAFIE

(în ordine alfabetică)

Baez, Fernando, *Histoire universelle de la destruction des livres*, éditions Fayard, 2008

Barton, George, *Miscellaneous Babylonian Inscriptions*, New Haven – Yale University Press & Oxford University Press, 1918

Berger, Philippe, « Les Origines Babyloniennes de la Poésie Sacrée des Hébreux » – conferință la Muzeul Guimet din Paris din 6 martie1904, Paris, Éditions Ernest Leroux, 1904

Bottéro, Jean, & **Kramer**, Samuel Noah, *Lorsque les dieux faisaient l'homme – Mythologie mésopotamienne*, Éditions Gallimard, 1989-1993

Brion, Marcel, *La résurrection des villes mortes*, Paris, Éditions Payot, 1948

Chevalier, Jean, & **Gheerbrant**, Alain, *Dictionnaire des Symboles*, Paris, Éditions Seghers, 1974

Chiera, Edward, *Les tablettes babyloniennes*, Paris, Éditions Payot, 1939

Chouraqui, André, *La Bible (Entête – la Genèse)*, Éditions JC Lattès, 1992

Cleuziou, Serge, « Autrefois, la Mésopotamie allait jusqu'à la mer », in *Études Mésopotamiennes*, colectiv, ERC éditions, Paris, 2001

Collectif d'auteurs, *Les Religions du Proche-Orient –Textes et traditions sacrés babyloniens-ougaritiques-hittites*, Paris, Éditions Fayard-Denoël, 1970

Colectiv de autori, *Lumières sur les origines des peuples*, Paris, éditions Robert Laffont, 1980

Contenau, Georges, • *Contribution à l'histoire économique d'Umma*, Paris, Librairie ancienne Honoré Champion, 1915

• *La civilisation d'Aššur et de Babylone*, éditions Famot, 1975

• *Umma sous la dynastie d'Ur*, Paris, Éditions Paul Geuthner, 1916

Cooper, Jerrold S., *Reconstructing History from Ancient Inscriptions : The Lagash – Umma Border Conflict*, Malibu, Undena Publications, 1983

Cremo, Michael, & **Thompson**, Richard, *Forbidden Archeology*, Bhaktivedanta Book publishing, 1993-1998 / édition française : Éditions du Rocher, 2002, cu titlul *L'histoire secrète de l'espèce humaine*

Cros, Gaston, *Nouvelles fouilles de Tello*, Paris, Éditions Ernest Leroux, 1910

Dalley, Stephanie, *Myths from Mesopotamia*, Oxford World's Classics, 2000

David, Daniel, *Matériaux analogues, archéologiques et corrosion*, éditions BIO Intelligence Services - ANDRA, august 2003

David, J. – c., & **Müller – celka**, S., « Patrimoines culturels en Méditerranée orientale : echerche scientifique et enjeux identitaires », 2e atelier du 27 novembre 2008 ; „ Identités nationales et recherche archéologique : les aléas du processus de patrimonialisation (Levant, pays du Golfe, Iran)". Rencontres scientifiques en 268 EDEN ligne de la Maison de l'Orient et de la Méditerranée, Lyon, 2008. http://www.mom.fr/2eme-atelier.html

Dhorme, Édouard, *Les religions de Babylone et d'Assyrie*, Paris, Éditions Presses Universitaires de France, 1949

Druyan, Ann, in magazine *Skeptical Inquirer*, volume 27.6, noiembrie–decembrie 2003

Farrington, Karen, *Atlas historique du monde biblique*, Éditions Succès du Livre (édition française), 2005

Finkelstein, Israël, in revista *Sciences et Avenir*, nr. 743, ianuarie 2009

Ginzberg, Louis, *Les légendes des Juifs*, Paris, Éditions du Cerf, 1997
Glassner, Jean-Jacques, in *Les Cahiers de Science et Vie*, nr. 116, avaprilie–mai 2010
Grandpierre, Véronique, *Histoire de la Mésopotamie*, Éditions Gallimard, 2010
Graves, Robert, & **Patai**, Raphaël, *Les mythes hébreux*, Éditions Fayard, 1987
Hamdani, Amar, *Sumer, première grande civilisation*, Genève, Éditions Famot, 1977
Hancock, Graham, *Civilisations englouties*, Éditions Pygmalion, 2002
Hislop, Alexander, *Les deux Babylones*, Éditions Fishbacher, 2000
Huot, Jean-Louis, *Les Sumériens*, Paris, Éditions Errance, 1989
Inzlicht, M., « Neural Markers of Religious Conviction », in *Psychological Science*, vol. 20, 2009
Jacobsen, Thorkild, *The Arab Myth*, Sources from the Ancient Near East, volum 2, fascicula 3, Malibu, Undena Publications, 1984
Knauth, Percy, *La découverte du métal*, Éditions Time-Life, 1973 (1984 pour l'édition française)
Kramer, Samuel Noah, • *Le berceau de la civilisation*, colecţia „Time-Life", 1967
• *L'histoire commence à Sumer*, Paris, Éditions Arthaud, 1957
Labat, René, *Les religions du Proche-orient*, Paris, Éditions Fayard-Denoël, 1970
Lambeck, Kurt, „Sea-level Change through the Last Glacial Cycle: Geophysical, Glaciological and Palaeogeographic Consequences", Research School of Earth Sciences – The Australian National University, Canberra, 0200, Australia - C. R. Geoscience 336, 2004
Lambert, Maurice, „Polythéisme et monolatrie des cités sumériennes", *Revue de l'Histoire des Religions*, vol. 157, nr. 1, 1960
Lambert, W.G., & **Millard**, A.R., in *Cuneiform Texts from Babylonian Tablets*, partea 46, nr. 43, London, British Museum, 1965
Langdon, Stephen, *Le poème sumérien du paradis, du déluge et de la chute de l'homme*, Paris, Éditions Ernest Leroux, 1919

Laporte, Jean, *La Bible et les origines chrétiennes*, Paris, Éditions du Cerf, 1996

Laurent, Éric, & **Barbéris**, Patrick, reportaj „La face cachée du pétrole", *Arte éditions*, 2010, după cartea eponimă a lui **Laurent**, Éric, éditions Plon, 2005

Lebeau, Richard, *Atlas des Hébreux*, Éditions Autrement, collection Atlas/Mémoires, 2004

Lion, Brigitte, et **Michel**, Cécile, *Les écritures cunéiformes et leur déchiffrement*, Paris, Éditions De Boccard, 2008

Le Livre d'Énoch, éditions Robert Laffont, 1975

Mallowan, M., & **Rose**, J.C., *Excavations at Tell Arpchiyah*, 1933, Iraq 2, 1935

Mythologies, éditions Gründ, 2002

Moore, Don, *Facsimile of Mesopotamian Texts and Cuneiform Literature*, personal collection

O'Brien, Christian, *The Genius of the Few*, Dianthus Publishing, UK, 1985, revăzut, 1999

Parks, Anton, • *Le Secret des Étoiles Sombres*, Éd. Nenki, 2005, réédition Nouvelle Terre, 2007

• *Ádam Genisiš*, éditions Nouvelle Terre, 2007

• *Le Testament de la Vierge*, éditions Nouvelle Terre, 2009

• *Le Réveil du Phénix*, éditions Nouvelle Terre, 2010

Parrot, André, • „Babylone et l'Ancien Testament", in *Cahiers d'Archéologie Biblique*, nr. 8, Éditions Delachaux & Niestlé S.A., Suisse, 1956

• *Tello - vingt campagnes de fouilles (1877-1933)*, Paris, Éditions Albin Michel, 1948

• *in* collectif dirigé par **Rachet**, Guy : *À la recherche des cités et des mondes perdus*, colecția „La Grande Aventure de l'Archéologie", Paris, Éditions Robert Laffont, 1979

Rachet, Guy, *Dictionnaire des civilisations de l'Orient ancien*, Éditions Larousse, 1999

Seux, Marie-Joseph, *Hymnes et Prières aux dieux de Babylonie et d'Assyrie*, Éditions du Cerf, 1976

Science et Vie (revistă), nr. 1055, august 2005
Sollberger, Edmond, & **Kupper**, Jean-Robert, *Inscriptions Royales sumériennes et akkadiennes*, Éditions du Cerf, 1971
Sperber, Dan (directeur de recherche au CNRS), in *Les dossiers de la recherche*, nr. 22, februarie 2006
Stibon, Guy, dossier „Les plus gros mensonges de l'histoire pour le meilleur et pour le pire", din revista *Marianne*, nr. 67, decembrie 2009/ianuarie2010
Teyssèdre, Bernard, *Le diable et l'enfer*, Paris, Éditions Albin Michel, 1985
Thureau-Danguin, François, *Les inscriptions de Sumer et d'Akkad*, Paris, Éditions Ernest Leroux, 1905
Truschel, Théo, *La Bible et l'archéologie*, Dijon, Éditions Faton, 2010
Valente, Marie, & **Clancier**, Philippe, in *Les Cahiers de Science et Vie*, nr. 116, aprilie–mai 2010
Woolley, Leonard, *Ur en Chaldée*, Paris, Éditions Payot, 1938

Toate fragmentele biblice sunt luate din
***Biblia de la Ierusalim*, éditioins Cerf, 1986**

Manuale mesopotamiene

Bord, Lucien-Jean, • *Exercices corrigés de la petite grammaire du sumérien*, Geuthner manuels, 2001
• *Petite grammaire du sumérien*, Geuthner manuels, 2001
• *Petit lexique du sumérien*, Geuthner manuels, 2003
Bord, Lucien-Jean, et **Mugnaioni**, Remo, *L'Écriture cunéiforme* (silabar sumerian, babilonian, asirian,), Geuthner manuels, 2002
Damerow, P., and **Englund**, R., *Sign List of the Archaic Texts* – electronic FileMaker database collection of ZATU signs occurring in catalogued texts from Uruk IV to ED II, Berlin 1994

Deimel, A., *Sumerisches lexikon*, Rome, 1947
Halloran, John A., *Sumerian Lexicon*, in *http://www.sumerian.org/*
Labat, René, et **Malbran-Labat**, Florence, *Manuel d'épigraphie akkadienne* (signes, syllabaire, idéogrammes), Geuthner manuels, 1999
Malbran-Labat, Florence, *Manuel de la langue akkadienne* (lexiques akkadien-français et français-akkadien), Louvain-la-Neuve, Institut Orientaliste, 2003
Moore, Don, Personnal Collection: *Facsimile of Mesopotamian Texts and Cuneiform Literature*
Thureau-Danguin, F., *Les homophones sumériens*, Paul Geuthner, 1929

Manuale ebraice

Cohn, Marc M.,
• *Nouveau Dictionnaire français-hébreu*, Éditions Larousse, 1985
• *Nouveau Dictionnaire hébreu-français*, Éditions Larousse, 1986
Dictionnaire bilingue de poche Français-hébreu / hébreu-français (avec translittération complète), éditions Prolog, 2001-2003
La Bible (versiune bilingvă) – Text ebraic după versiunea masoretică, Librairie Colbo, Paris, 1967

Numele tăblițelor de argilă din Mesopotamia traduse în această lucrare, în ordinea apariției, cu referințe și localizare în muzee.

AO: Antichități Orientale, Muzeul Luvru, Paris
CBS: Catalogue of the Babylonian Section, University Museum, Philadelphia
CT: Cuneiform Texts from Babylonian Tablets in the British Museum, London
EAE: Enūma An Enlíl, British Museum, London
I: documente din Umma și Lagaš luate din IRSA (Inscripții Regale sumeriene și akkadiene de Sollberger Edmond și Kupper Jean–Robert, Paris, 1971)
K: Kuyunjik (secțiunea), British Museum, London
RA: Reve d'Assyriologie et d'Archéologie Orientale, Paris
S.AN.E: Sources of the Ancient Near East (catalog), Los Angeles
WAT: Vorderasiatisches Museum, Berlin

Cosmogonii

- **Grand Traité d'Astrologie Chaldéenne** *Enūma An Enlíl*, seria EAE du British Museum, Londres
- **Enki et Ninmah**, BM 12845, British Museum, Londra
- **Débat entre Arbre et Roseau**, AO 6715, Muzeul Luvru, Paris
- **Débat entre deux insectes**, CT 13-34, British Museum, Londra
- **Enūma Eliš**, seria K, British Museum, Londra
- **Généalogie divine de la terre ferme**, BM 74329, British Museum, Londra
- **Dieux Hypostases de Marduk**, BM 47406, British Museum, Londra
- **Prière à Enlíl**, K 5157, British Museum, Londra

Tăblițele grădinii, Șarpelui și păcatului omului

- **Venirea zeilor războinici pe Pământ și fixarea depozitului și a Grădinii**, CBS 8383-a (colonele 1 à 7), Universitatea din Pennsylvania, USA & tăblița AO 4153 de la Muzeul Luvru
- **Omul intră clandestin în Grădină**, CBS 8383-a – b (coloanele 8–12), Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Contaminarea Grădinii**, CBS 8383 – b – c (coloanele 13–19), Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Înrobirea omului în grădină**, CBS 14005 (fețele a și b), Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Șarpele Enki dezvăluie Secretul zeilor**, CBS 8322, Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Răspândirea Secretului interzis omenirii și efectele sale**, CBS 11065-a – b (coloanele 1–4), Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Pedeapsa zeilor**, CBS 11065 – coloana 5, Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Adevărata cădere a omenirii**, CBS 11065 – c – coloana 6, Universitatea din Pennsylvania, SUA

Umma și Lagaš

- **Ninurta și țestoasa**, CBS 8319/CBS 15007/CBS 15085, Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Tăbliță de lapislazuli sumeriană din Umma** (ID3a)
- **Cui sumerian de argilă din Umma** (IID2b)
- **Cui sumerian de argilă din Umma** (IID2a)
- **Stele Vulturilor**, AO 16109/ AO 50/ AO 2246/ AO 2348, Muzeul Luvru din Paris
- **Umma – livrare de orz**, nr. 5, tăbliță sumeriană din epoca Ur, colecția Școlii Practice de Înalte Studii din Paris
- **Umma, livrare de orz**, nr. 50 (D.58), tăbliță sumeriană din epoca

Ur, colecția privată a lui George Contenau

- **Inscripția lui Enhegal**, CBS 10000, IV, Universitatea din Pennsylvania, SUA
- **Umma, con sumerian din argilă** (Ic7i I 1-12)
- **Umma, con sumerian al lui Entemena** (I 13-21)
- **Umma, con sumerian din argilă** (Ic7i - I 22-31)
- **Con al lui Entemena**, AO 3004 (I 32 à II 23), Muzeul Luvru
- **Umma**, S.AN.E II/1
- **Con sumerian al lui Entemena**, AO 3004 (III 28/IV 12), Muzeul Luvru
- **Tăbliță de argilă sumeriană din epoca lui Urukagina**, RA VI – F
- **Nisaba și grâul**, SU 1951/SU 1952 (VAT 12995), Vorderasiatisches Museum, Berlin

în curs de apariție

Secretul stelelor întunecate, Cronicile Ğírkù - volumul 2, de Anton Parks

Secretul stelelor întunecate se ocupă de trecutul nostru cel mai îndepărtat, de civilizațiile cele mai vechi care ar fi generat societatea noastră de astăzi, cu manipulările și minciunile ce înfrumusețează trecutul. Această istorisire este strâns legată de istoria prebiblică, în parte la originea paradigmelor noastre.

- **Tainele astrologiei ezoterice și provocările mienului 3**, de Sorin Bratoveanu

Proiectul Montauk: Experimente în timp, de Peter Moon și Preston Nichols - ediție aniversară, revizuită și adăugită de autor

Declanșatorul: Momentul zero cand libertatea a devenit iluzie, de David Icke

- **Revolta roboților**, de David Icke
- **Capcana**, de David Icke

cărți publicate la editura daksha

Visul eternității. Cartea Nureei - volumul 1 din Cronicile Ğírkù, de Anton Parks, 416 pagini, 8 pagini color

Volumul Visul eternității – Cartea Nuréei face parte din seria de autor Cronicile Ğírkù, fiind, în ordinea cronologică a desfășurării evenimentelor, prima carte din serie. În acest volum, autorul ne dezvăluie informații despre originea Universului și istoria ființelor extraterestre care au creat omenirea.

Această relatare a istoriei Universului se bazează atât pe descifrarea scrierii cuneiforme de pe tăblițele de lut sumeriene, cât și pe experiența spirituală a autorului.

În centrul acestei relatări stau 3 personaje care își duc la îndeplinire destinul pentru a modela lumea așa cum o știm astăzi. Descriind aventurile lor în spațiu și pe Pământ, Anton Parks ne oferă o perspectivă detaliată și documentată asupra civilizației lor. Cum era viața extratereștrilor reptilieni care au creat oamenii? Ce tehnologie aveau, cum erau organizați social și politic? Ce știau ei, în urmă cu 400 milioane de ani, despre originea Universului? Toate aceste informații, scrise într-un mod ușor de înțeles și

captivant, sunt dezvăluite cititorului în acest volum.

Istoria ființelor Gina'abul, creatorii omenirii, este complexă, cuprinzând deplasări în timp și în multiple dimensiuni. Vei afla genealogia diferitelor specii terestre și extraterestre, tehnologii antice avansate, elemente de astrofizică și originea Universului, toate acestea relatate într-un mod captivant, împletit cu aventurile celor 3 personaje principale.

Cine sunt zeii din mitologiile transmise până astăzi? În acest volum, imaginea lor este decriptată. Aflăm că miturile sunt modurile în care ni s-au transmis cunoștințele despre aceste ființe extraterestre reptiliene. Șarpele din geneza biblică și din mentalul colectiv va căpăta o cu totul altă semnificație după lectura acestei cărți.

Lumea ființelor Gina'abul descrise în Visul eternității: Cartea Nuréei este populată cu ființe diferite, însă în același timp foarte asemănătoare cu noi. Iubirea, setea de putere, curajul, luptele fratricide – toate acestea transcend spațiul și timpul, fiind suprinse cu măiestrie de Anton Parks.

Așadar, cum au luat naștere Universul și Timpul? Cine suntem și de unde venim? Cine sunt adevărații noștri creatori și care este istoria lor? Despre cine vorbesc miturile și cine sunt zeii din mitologii cu adevărat? Află totul din acest volum captivant, riguros documentat, cu explicații și ilustrații fascinante!

Acest volum nu este o scriere science-fiction, ci se vrea a fi o relatare a istoriei Universului. De unde a luat Anton Parks aceste vaste informații transpuse în Visul eternității: Cartea Nuréei și în întreaga serie Cronicile Ğirkù? Răspunsul îl aflăm chiar în prefața scrisă de autor la prezentul volum: pe de o parte, cunoștințele sale au o bază științifică (traducerea și studierea aprofundată a tăblițelor de lut sumeriene care descriu geneza exoterestră a omenirii și ființele reptiliene care ne-au creat), iar pe de altă parte au o bază spirituală ce a stat la baza întregului proces de documentare.

Visul eternității – Cartea Nuréei al lui Anton Parks este o scriere de neratat pentru cei care vor să afle totul despre adevărata istorie a Universului și a omenirii, despre civilizațiile extraterestre reptiliene și genealogia lor și, nu în ultimul rând, despre adevăratele informații transmise în formă codată de mitologiile lumii.

Arheologia interzisă: Istoria ascunsă a umanității, 2 volume, de Michael E. Cremo și Richard L. Thompson, 1024 pagini

De unde venim și de când suntem pe Pământ? Aceasta este întrebarea

care a pus pe jar omenirea în ultimele sute de ani. Michael A. Cremo și Richard L. Thompson vin cu un răspuns nou la această întrebare în cartea *Arheologia interzisă – Istoria ascunsă a umanității.*

Descoperirile lor contrazic flagrant toate teoriile pe care știința modernă le-a avansat. Venind cu studii și dovezi arheologice concrete, autorii spun că Homo Sapiens datează de mult mai mult timp pe Pământ decât crede sau vrea să ne facă pe noi să credem știința arheologică actuală.

Oficial, primele dovezi arheologice care atestă existența lui Homo Sapiens sunt de acum 6000 de ani. Iată însă că autorii aduc dovezi conform cărora Homo Sapiens există de nu mai puțin de... sute de milioane de ani! Așadar, ce s-a întâmplat în perioada aceasta de milioane de ani de existență umană nedocumentată?

> De ce această perioadă nu este acoperită de dovezi arheologice?
> Au mai existat și alte civilizații umane avansate care au dispărut?
> De ce în ultimele două secole au dispărut, au fost distruse sau pur și simplu ignorate unele dovezi arheologice?
> De ce sunt încurajate doar perspectivele oficiale asupra evoluției omului?

Ne-au mințit arheologia și paleontologia până acum? Se pare că da. Iar demersul erudit, riguros documentat și, nu în ultimul rând, foarte curajos al celor doi autori pare să dovedească acest lucru și să răspundă la toate aceste întrebări. *Arheologia interzisă* îl contrazice cu dovezi chiar pe Darwin și a sa teorie evoluționistă. Este o carte care incită orice cititor spre aflarea adevărului dincolo de sursele arheologice și paleontologice manipulate. O carte controversată care te provoacă să pui la îndoială tot ce știai despre evoluția omului.

Răspunsul, de David Icke, 1080 pagini, 16 pagini color
Cum ar fi dacă ai putea pătrunde dincolo de ceea ce spun presa și politicienii, ajungând în miezul lucrurilor și descoperind adevărata amploare a minciunilor care ne înconjoară? Cum ar fi să știi adevărul despre lumea în care trăim și astfel să ai o șansă să-ți păstrezi libertatea pe care încă o mai ai?

David Icke, în noua sa carte *Răspunsul*, disponibilă la Editura Daksha, ne

oferă perspective documentate, însoțite de dovezi concrete și nume reale, îndreptate spre problemele cu care generația noastră se confruntă: globalizarea, controlul generalizat al populației, accesul limitat la sănătate, pandemia Covid-19. Ce se întâmplă cu adevărat dincolo de cortinele proiectate în presă? Cine și de ce a creat criza sanitară din pandemie? Care e scopul final al acestor experimente asupra populației?

Cartea *Răspunsul* a fost scrisă și publicată în anul 2020, atunci când impactul pandemiei și lockdown-urilor era puternic resimțit. Totuși, ideile din această carte nu sunt noi. Ele au fost enunțate cu semnale de alarmă de către David Icke în urmă cu mulți ani, în lucrările sale anterioare. Pandemia nu a fost decât o confirmare a faptului că teoriile sale sunt reale și cu atât mai îngrijorătoare cu cât se confirmă mai concret de la an la an. *Răspunsul* înglobează toate teoriile lui Icke într-o formă documentată, cuprinzătoare, dar ușor de parcurs.

Realitatea cuantică este descrisă pe înțelesul tuturor, așa încât fiecare cititor să se poată reconecta cu adevărata sa natură și să descopere contrastul dintre modul în care am fost creați și modul în care se dorește să fim acum. Temele discutate sunt diverse, de la religie până la sociologie, geopolitică și daunele create de tehnologia 5G, astfel încât fiecare dintre noi poate învăța ceva nou parcurgând această carte.

Răspunsul îți va schimba cu siguranță percepția asupra lumii în care trăim. Această carte are rolul de a deschide ochii celor ce vor să vadă dincolo de minciună, iluzie a libertății și manipulare. Vei înțelege totul despre controlul minții, tirania tehnologiei și fascismul modern. Răspunsul te va provoca să cauți dovezi la rândul tău.

După lectură, nu vei mai fi același. Îți vei da seama că dovezile dominației mondiale a Ocultei Mondiale au fost tot timpul acolo, le-ai văzut, dar ți-a fost frică să admiți că sunt reale. Vei spune: „mi s-a părut mie ceva",„am știut",„am simțit". Ți-a fost frică să privești adevărul în ochi. Așa cum spune David Icke în această carte, frica este valuta controlului. Aici, însă, lucrurile sunt prezentate fără frică, exact așa cum sunt.

Vom încheia această prezentare cu un citat aflat chiar la începutul cărții: Nu ești o picătură în ocean, ci ești oceanul într-o picătură. Această carte chiar are potențialul de a-ți schimba viața. Acesta este *Răspunsul*.

Percepţiile unui nonconformist, de David Icke, 656 pagini
David Icke ne avertiza încă de acum 30 de ani despre pericolele lumii moderne, despre încercarea elitei de a prelua puterea mondială, cu sacrificarea unei mari părţi a populaţiei. Nu de puţine ori, Icke a fost ridiculizat pentru avertismentele extreme pe care le-a lansat, iar Facebook şi YouTube l-au interzis pentru lungi perioade de timp.

Toate acestea până la începutul pandemiei COVID-19, pe care el o descrisese deja în amănunt. Pandemia s-a desfăşurat pas cu pas exact cum a prezis el. De atunci, lumea a început să îl asculte.

Ne conduce din umbră un grup de oameni influenţi? Este real ce vedem în media sau totul este un spectacol pus în joc pentru a ne influenţa reacţiile şi comportamentul? Este reală pandemia COVID-19 sau este încă un pas înspre limitarea libertăţii noastre? Suntem dispuşi să ne cedăm libertatea individuală pentru a fi „protejaţi" de marile guverne manipulatoare ale lumii?

Iată nişte întrebări care merită răspuns, iar David Icke ne oferă răspunsuri pertinente şi îngrijorătoare în noua sa carte Percepţiile unui nonconformist.

Secretul Suprem, 2 volume, de David Icke, 862 pagini
O carte şocantă şi explozivă semnată David Icke. Toţi oamenii de pe această planetă sunt afectaţi de incredibilele informaţii expuse de David Icke în această carte, prin care demonstrează în detaliu, folosind surse bine documentate, că aceleaşi linii genealogice controlează de mii de ani planetă Pământ, precum şi modul în care omenirea este atent manipulată. În acelaşi timp, aceşti monştri cu chipuri umane au suprimat treptat cunoaşterea spirituală şi ezoterică ce ne-ar putea elibera din actuală închisoare mentală şi emoţională în care suntem ţinuţi.

Şi Adevărul vă va Elibera, 2 volume, de David Icke, 816 pagini
David Icke demască adevărata poveste din spatele evenimentelor globale care conturează viitorul existenţei umane şi al lumii pe care o lăsăm moştenire generaţiilor viitoare.

Copiii Matricei, de David Icke, 649 pagini
Ne-am născut într-o lume controlată de forţe nevăzute care au invadat şi care manipulează omenirea de mii de ani. Nu, acesta nu este un scenariu de la Hollywood, este chiar ceea ce trăim în prezent. Dacă privim în jur, am putea crede că ceea ce vedem este "real". Dar, de fapt, trăim în iluzie, o iluzie

proiectată să ne menţînă într-o închisoare mentală, emoţională şi spirituală. David Icke deconspiră aceste forţe şi modul în care ele operează, şi dezvăluie gigantică reţea de manipulare globală, orchestrată de fiinţe de dincolo de tărâmul fizic.

Iubirea infinită este singurul adevăr, restul este iluzie, de David Icke, 328 pagini

Cine suntem noi? Ce facem aici? Ce este corpul uman şi cum se poate opri „îmbătranirea" lui? Cine ne controlează realitatea? De ce există atât de multe războaie, foamete, suferinţă şi stres? Ce este „mintea" şi „emoţia" şi de ce acestea ne controlează? Aceste întrebări şi multe altele sunt explicate cu o coerenţă şi o simplitate rareori întâlnite.

Eul Fantomă, de David Icke, 649 pagini

Cheia este ceea ce David numeşte Eul Fantomă - „tu" cel care crezi că eşţi, dar nu eşti. Este acel „tu" care te priveşte din oglindă, căruia îi dai un nume, îi atribui o poveste de viaţă şi o mulţime de etichete. Dar nu acesta eşti tu. Acesta este un „tu" fabricat pentru a-ţi limita simţul realităţii, reducându-l la micul eu şi „mai bine stau în banca mea".

Jurnalul îndumnezeitor al practicii recunoştinţei, de Ioana Pintilescu, 98 pagini

Dumnezeu ne-a înzestrat cu atribute dumnezeieşti de valoarea cărora nu suntem întotdeauna conştienţi. Ioana Pintilescu, autoarea acestei agende-jurnal, ne împărtăşeşte darurile minunate pe care ceva atât de simplu precum recunoştinţa le poate aduce în viaţa noastră.

Jurnalul îndumnezeitor al practicii recunoştinţei ne oferă într-o formă practică, dar şi încărcată de spiritualitate, un ghid pentru a ne regăsi puterea interioară prin intermediul practicării recunoştinţei zi de zi. Autoarea ne oferă exemple ale puterii recunoştinţei preluate din cultură şi din natură. Cartea include şi 21 de pagini de tip jurnal în care ne putem transpune în scris recunoştinţa ca formă de spiritualitate, de înălţare a conştiinţei deasupra mundanului, ca practică terapeutică şi catarctică.

Parcurgând şi asimilând învăţăturile preţioase din această carte, vei putea să beneficiezi şi tu de darurile pe care recunoştinţa le aduce în viaţa ta: îţi vei amplifica starea de mulţumire şi fericire, învăţând să apreciezi şi să savurezi amplu şi conştient micile minuni care se întâmplă în jurul tău zi

de zi. Astfel, nivelul tău de stres va fi diminuat, iar în schimb îţi va creşte reziliența în fața provocărilor zilnice.

Menţinerea acestui jurnal al recunoştinţei te va ajuta să îţi amplifici starea de compasiune, să elimini depresia şi să creşti stima de sine. Emoţiile care îţi perturbă acum sufletul vor fi vindecate prin simplul act al recunoştinţei faţă de tot ce te înconjoară şi tot ce ţi s-a oferit. Astfel, inclusiv tulburările cardiovasculare vor fi ameliorate, iar imunitatea şi sănătatea ta generală vor avea de câştigat atunci când vei începe să îţi exprimi gratitudinea.

Recunoştinţa transformă şi vindecă, oferindu-ţi şansa de a călători printr-un proces spiritual la capătul căruia vei înţelege mai multe despre Dumnezeu, despre tine şi despre ceilalţi. Această carte-jurnal are puterea să te ajute să îţi îndepărtezi fricile şi anxietăţile, dobândind libertatea unei vieţi în armonie cu principiile universale ce guvernează întrega planetă la nivel ezoteric.

Chiar dacă acum nu vezi niciun motiv pentru care ar trebui să îţi exprimi gratitudinea, această carte te va învăţa cum să descoperi o perspectivă superioară asupra lumii. Noua perspectivă pe care ţi-o vei însuşi te va face să simţi în toate acordurile fiinţei tale fericirea şi binecuvântarea de a trăi. Cu siguranţă, cartea şi partea sa adiacentă tip jurnal au puterea de a-ţi dezvolta o conştiinţă superioară, plenară, binecuvântată cu auto-vindecare, iubire de sine şi înălţare spirituală.

Te invităm să porneşti în aventura auto-cunoaşterii şi auto-vindecării împreună cu Ioana Pintilescu şi *Jurnalul îndumnezeitor al practicii recunoştinţei!*

Astrologia evolutivă: cheile astrologice ale elevării spirituale,
Sorin Bratoveanu, 240 pagini

Lucrarea constituie un ghid de spiritualitate ce se bazează pe folosirea inspirată a astrologiei, dincolo de simplele predicţii cotidiene, cât şi un îndemn de a regăsi dimensiunile cele mai profunde ale fiinţei umane pornind de la o simplă conjunctură astrală natală.

Jurnalul unui călător în timp, vol. 2: Asyrah
Syriat Namah, 240 pagini

„Despre Maru se ştia că a fost un bun cunoscător al tainelor timpului primordial. Foarte puţine fiinţe l-au întâlnit faţă în faţă pentru că nu-i plăcea să păstreze o formă fizică concretă şi constantă. El lua forme

diferite în funcție de situație și de ființele cu care venea în contact. De la corpul unui copil în pântecele mamei, a unei simple flori sau chiar a unei aparent banale pietre, el sugera întotdeauna prin imagini calea de urmat. Vorbea foarte puțin pentru că prefera simbolismul gesturilor și imaginilor. În acest mod, el puncta esența informației pe care dorea să o transmită și din acest motiv puține ființe puteau să-i înțeleagă mesajul.

Geneza uitată, de Radu Cinamar, 336 pagini
Geneza uitată este al șaselea volum din seria„Radu Cinamar" și el reprezintă fără îndoială un pas înainte atât din punctul de vedere al stilului editorial, cât și din cel al expunerii informației.

Cristalul eteric: al treilea tunel, de Radu Cinamar, 304 pagini
Cristalul eteric – Al treilea tunel încheie atât un ciclu numerologic (ciclul lui 7), cât și misterul ultimului tunel, rămas neexplorat de autor până în anul 2015. După prezentarea expediției, volumul face o foarte interesantă „turnură", orientându-se către un proiect special, ce atrage o colaborare inedită cu orașul subteran Apellos, dar și cu partea americană.

Ciocnirea lumilor, de Immanuel Velikovsky, 392 pagini
Este adevarată afirmația că Pământul a fost bulversat de cataclisme fără precedent? De ce oceanele au suferit deplăsări masive, iar junglele s-au transformat în deșerturi? Cum se explică prezența mamuților în Siberia - congelați instantaneu în timp ce mâncau liniștiți - dat fiind faptul cunoscut prin examinarea lor, că trăiau în zone cu climă temperată? Și de ce au fost șterși de pe fața pământului dintr-o singură lovitură? De unde vin palmierii recuperați la Polul Nord? De când numarul 13 aduce ghinion? Cum se explică faptul că papirusul Ipuwer, la fel ca și o serie de texte aztece, chineze și maiașe, confirmă textul biblic despre cele zece molime abătute asupra Egiptului?

SERIA ANTON PARKS

Această carte îți va revela adevărata origine a rasei umane pe Pământ. Vei ajunge să privești episoadele biblice ale Grădinii Edenului, Șarpelui și Căderii Omului dintr-o cu totul altă perspectivă. Vei avea acces la versiunea nealterată, originală, a genezei, așa cum a fost ea descoperită de Anton Parks în traducerea tăblițelor sumeriene.

Eden - versiunea sumeriană a Genezei ne ghidează cum să privim dincolo de aparențe. Știm cu toții miturile biblice ale genezei: Grădina Edenului, Pomul Cunoașterii, Șarpele, Căderea Omului din Rai... Dar dacă acestea nu sunt decât versiuni prelucrate ale originii reale a omenirii pe Pământ? Ai vrea să afli adevărul?

În urma traducerii laborioase a tăblițelor sumeriene cu scriere cuneiformă descoperite la finalul secolului al XIX-lea, Anton Parks a descoperit atât adevărata geneză a omenirii, a Binelui și a Răului pe Pământ, cât și miturile originale din care au derivat ulterior miturile din Cartea Genezei. După ce vei afla aceste informații, cu siguranță vei privi geneza biblică în altă lumină, întrezărind adevărul dincolo de ceea ce Biblia încearcă să ne spună.

Informațiile atent documentate în această carte au puterea de a schimba lumea așa cum o știm, dovedind că iudaismul, creștinismul și islamismul nu sunt decât fațete ale adevărului primordial. Aceasta este o carte curajoasă destinată cititorilor curajoși care nu se tem să accepte că au fost înșelați privitor la originea reală a ființelor umane pe Pământ.

www.edituradaksha.ro
ISBN 978-973-1965-67-3
9 789731 965673

DAKSHA
aventura cunoașterii